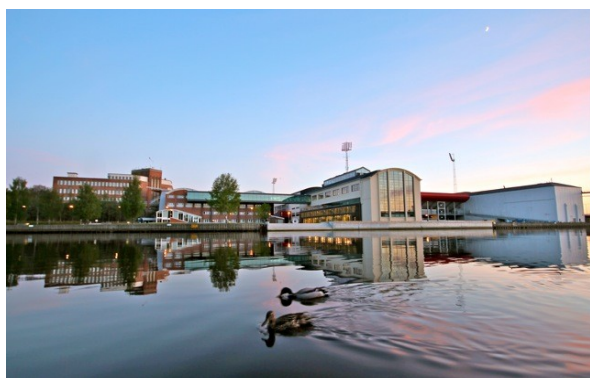

Rapport og planer 2011 - 2012

INNHold

DEL A. INNLEDNING	5
INNLEDNING	6
DEL B. RESULTATRAPPORT 2011	9
1. SEKTORMÅL 1	10
1.1 UTVALGTE OMRÅDER	10
1.1.1 Strategi for utvikling av fagportefølje og faglig profil	10
1.1.2 Internt system for kvalitetssikring – strategisk bruk og videreutvikling	12
1.1.3 NOKUT-evalueringer – oppfølging og forankring	16
1.1.4 Strategi for arbeid med internasjonalisering – faglig utvikling og kvalitet i utdanningen	16
1.1.5 Universell utforming	18
1.1.6 Arbeidet med læringsmiljø og samarbeid mellom LMU og styret	19
1.1.7 Utdanningsledelse	21
1.2 VIRKSOMHETSMÅL 1.1	23
1.2.1 Regionens behov	23
1.2.2 Utvikling i styringsparameterne	25
1.2.3 Kunnskapsløftet og Kompetanse for kvalitet	26
1.3 VIRKSOMHETSMÅL 1.2	28
1.3.1 Rutiner for sikring av læringsmiljø og studiekvalitet	28
1.3.2 Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS)	29
1.3.3 Andre tiltak knyttet til læringsmiljø og studiekvalitet	30
1.3.4 Utvikling i styringsparameterne	31
1.3.5 Høgskolens egne målinger av studiekvalitet	32
1.3.6 Egne kvantitative indikatorer	33
1.4 VIRKSOMHETSMÅL 1.3	35
1.4.1 Studentmobilitet	35
1.4.2 Internasjonal mobilitet - ansatte	37
1.4.3 Engelskspråklige emner og studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner	37
2. SEKTORMÅL 2	38
2.1 UTVALGTE OMRÅDER	38
2.1.1 Internasjonalisering i forskning og utviklingsarbeid	38
2.1.2 Utvikling av FoU-innsats og fagmiljøer av høy kvalitet	40
2.1.3 Gjennomstrømming i forskerutdanningen og status for rekruttering	43
2.1.4 Regionale forskningsfond (RFF)	44
2.2 VIRKSOMHETSMÅL 2.1	45
2.2.1 Doktorgradsavtaler	45
2.3 VIRKSOMHETSMÅL 2.4	47

3. SEKTORMÅL 3	50
3.1 UTVALGTE OMRÅDER	50
3.1.1 Stimulering og tilrettelegging for innovasjon og entreprenørskap	50
3.1.2 Immaterielle rettigheter	51
3.1.3 God tilgjengelighet av forskningsresultater og annen faglig aktivitet	51
3.1.4 Arbeidet med å øke bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter	52
3.2 VIRKSOMHETSMÅL 3.1.....	53
3.3. VIRKSOMHETSMÅL 3.2.....	55
4. SEKTORMÅL 4	56
4.1 UTVALGTE OMRÅDER	56
4.1.1 Økonomisk prioritering og rekruttering vs faglige ambisjoner	56
4.1.2 Et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv	57
4.1.3 Regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidrags- og oppdragsprosjekter	57
4.1.4 Oppfølging av intern kontroll	58
4.1.5 Midlertidighet i ordinære utdannings- og forskerstillinger.....	58
4.2 VIRKSOMHETSMÅL 4.1.....	60
4.3 VIRKSOMHETSMÅL 4.2.....	61
4.3.1 Kompetanse.....	61
4.3.2 Arbeidsmiljø og HMS	62
4.3.3 Likestilling	63
4.4 VIRKSOMHETSMÅL 4.3.....	65
4.4.1 Økonomiforvaltning generelt.....	65
4.4.2 Etterlevelse av regelverket for merverdiavgiftshåndtering	65
4.5 VIRKSOMHETSMÅL 4.4.....	66
5. ANDRE RAPPORTERINGSKRAV	67
5.1 STYRETS RAPPORTERING.....	67
5.2 OPPFØLGING AV TILBAKEMELDING TIL INSTITUSJONEN	67
5.3 KVALITET I GRUNNSKOLELÆRERUTDANNINGEN	68
5.3.1 Mål som institusjonen har satt seg i forhold til de nye GLU-utdanningene.....	68
5.3.2 Sentrale utfordringer.....	69
5.3.3 Forankring i egen organisasjon	69
5.3.4 Kompetansenivået blant faglig ansatte	69
5.3.5 Noen konkrete erfaringer institusjonens ledelse har gjort seg hittil i GLU-reformen	69
5.3.6 Studieportefølje	70
5.3.7 Viktige endringer avdelingen har lyktes med.....	70
5.4 STRATEGI FOR SAMARBEID MED ARBEIDSLIVET.....	70
5.4.1 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)	70
5.4.2 Hvordan få til forpliktende samarbeid i 2012?.....	71
5.5 BRUK AV STUDIEPLASSER.....	71
5.6 STUDENTKAPASITET.....	72
5.7 TILDELING AV MIDLER OVER KAP. 0281.....	73

5.8 SAMARBEID, ARBEIDSDELING OG KONSENTRASJON	73
5.8.1 Samarbeid innen Oslofjordalliansen.....	73
5.8.2 Samarbeid med fylkeskommunene i Akershus, Buskerud, Vestfold og Østfold.....	73
5.8.3 Institusjonelt samarbeid mellom høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold.....	74
5.8.4 SAK-prosesser i tillegg til Oslofjordalliansen og høgskoleutredningen	74
5.9 SAKER FRA SIVILOMBUDSMANNEN OG RIKSREVISJONEN	75
5.10 INVESTERINGSPROSJEKTER	75
5.11 MIDLERTIDIGE TILSETTINGER	75
5.12 ETISKE RETNINGSLINJER.....	75
5.13 FORVALTNING AV FULLMAKTER.....	76
5.14 SÆRSKILTE RAPPORTERINGSKRAV	76
5.14.1 Evaluering av ingeniørutdanningen.....	76
5.14.2 Evaluering av førskolelærerutdanningen.....	81
5.14.3 Aktivitetskrav	81
5.15 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP.....	83
5.16 FELLES FØRINGER FOR STATLIGE VIRKSOMHETER.....	83
5.16.1 Inkluderende arbeidsliv	83
5.16.2 Brukerundersøkelser	84
5.16.3 Læringer i staten.....	84
5.16.4 Tilgjengeliggjøring av offentlige data.....	85
C. PLAN FOR 2012.....	86
1. PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2012.....	87
2. PLAN FOR TILDELT BEVILGNING 2012	89
D. VEDLEGG.....	92
VEDLEGG 1 SAMMENSTILLING AV HØGSKOLENS PLANDOKUMENTER.....	93
VEDLEGG 2 INSTITUSJONENS MULIGHET TIL Å ØKE OPPTAKSKAPASITETEN.....	115
VEDLEGG 3 ORIENTERING OM OSLOFJORDALLIANSEN.....	117
VEDLEGG 4 OPPFØLGING AV NOKUT-EVALUERINGEN AV FØRSKOLELÆRERUTDANNINGEN	126
VEDLEGG 5 NY MÅLSTRUKTUR - FORSLAG TIL VIRKSOMHETSMÅL OG STYRINGSPARAMETRE 2012	129

DEL A. INNLEDNING

INNLEDNING

Høgskolen i Østfold har også i 2011 fulgt opp de sentrale politiske SAK-signalene om tettere og mer forpliktende samarbeid gjennom både fusjonsutredningen (<http://www.fusjonsutredningen.no/>) og gjennom engasjementet i Oslofjordalliansen (<http://www.oslofjordalliansen.no>).

Fusjonsutredningsarbeidet mellom høgskolene i Østfold, Vestfold og Buskerud har satt sitt preg på 2011. Alle de tre institusjonene vedtok i 2010 å sette i gang en fusjonsutredning, og fikk Kunnskapsdepartementets prinsipielle tilslutning til fusjon i desember samme år. I 2011 har utredningsarbeidet blitt gjennomført, både i form av fem delutredninger, som alle har vært på intern høring, og videre bearbeiding av dette materialet, inkludert intern og ekstern høring, fram mot planlagt styrebehandling i mars 2012. Arbeidet med fusjonsutredningen har vært arbeidskrevende, men det har vært en forutsetning at denne prosessen verken skulle redusere aktivitetsnivået forøvrig eller svekke daglig drift.

Innenfor Oslofjordalliansen har samarbeidet om teknologiutdanningene og lærerutdanning blitt videreført. I løpet av høsten 2011 ble det utarbeidet en ny strategiplan for de nærmeste årene som konsentrerer samarbeidet om tre fagområder: teknologi- og lærerutdanning samt helse-, sosial- og miljøfag. For å styrke FoU-samarbeidet i alliansen ble det arrangert en felles FoU-konferanse i februar 2011, og en tilsvarende konferanse finner sted i februar 2012.

I desember 2010 ble Akademi for scenekunst samlokalisert med Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for helse- og sosialfag i Fredrikstad. Offisiell åpning av lokalene fant sted i juni 2011. I løpet av 2011 har høgskolen dermed etablert en to-campusløsning og har arbeidet aktivt med å oppnå god felles utnyttelse av blant annet støtteapparat, administrasjon og øvrige servicefunksjoner.

Høgskolen i Østfold hadde også i 2011 en solid økning i antall søkere både til grunnutdanningene og til utdanningsløp på høyere nivå. Stor interesse for våre studieprogram har medført en økning både i opptak og registrerte studenter. Selv om noen studier rekrutterer bedre enn andre, var resultatet av opptaket i 2011 godt for hele institusjonen, og det var ikke aktuelt å vurdere noen studier for trekk. Trass i et svært positivt søkerbilde følger høgskolen utviklingen nøye, og fortsetter arbeidet med å forbedre markedsføringen og styrke rekrutteringen til høgskolens studieprogram.

Den samlede studiepoengsproduksjonen økte noe fra 2010 til 2011, men samtidig ser vi at studiepoeng per student også i år er redusert. Med den store økningen i antall studenter er det en betydelig utfordring å sikre god gjennomstrømming, samtidig som vi ser at stadig flere studenter faktisk planlegger å bruke mer tid enn normert på studiene.

I 2011 vedtok styret en ny temaplan for internasjonalisering. Det har også blitt gjennomført andre tiltak for å styrke denne delen av virksomheten, blant annet økt promotering av mulighetene til å ta delstudier i utlandet, tydeligere markedsføring av våre partnerinstitusjoner og styrking av det studieadministrative arbeidet med å integrere utenlandsopphold tettere i det enkelte studieprogram. En svært gledelig økning i studentmobiliteten viser at dette arbeidet har hatt effekt.

Høgskolen har de siste årene oppnådd et godt nivå på vitenskapelig publisering. Selv om endelig poengfordeling for 2011 først foreligger etter 1. april 2012, kan vi allerede nå konstatere en forsiktig økning i antall publikasjoner i forhold til 2010. Det er svært gledelig at vi klarer å videreføre resultatene, og det tyder på at det er positiv oppmerksomhet rundt forskning og vitenskapelig publisering ved institusjonen. Publiseringstipend, strategiske midler og ikke minst en økt satsing på å utvikle masterutdanninger har bidratt til dette.

De to institusjonelle satsingsområdene, (*The Universal Device – a new area of applied informatics research* knyttet til Avdeling for informasjonsteknologi og *Kunnskap, kommunikasjon, medvirkning og mangfold i profesjonssammenheng*, et samarbeid mellom Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag), som ble opprettet i 2009 for en fireårs periode, har styrket publiseringsaktiviteten, hatt en positiv effekt på arbeid med kommersialisering, resultert i etablering av forskergrupper og generelt ført til økt synliggjøring av FoU.

Etter revisjonen av vår interne resultatbaserte FoU-modul i 2009, er kunstnerisk utviklingsarbeid inkludert i modellen, og i 2011 har Akademi for scenekunst sluttført sin FoU-plattform. Dette styrker denne delen av virksomheten, både med hensyn til resultater og synliggjøring.

Høgskolen opplever en økende interesse blant undervisnings- og forskningspersonalet når det gjelder formidling. I forbindelse med Forskningsdagene 2011 kunne høgskolen derfor presentere sitt bredeste program noen sinne. Høgskolens utvalg for Formidling og samfunnskontakt har bidratt til å sette søkelyset på betydningen av formidling; det samme har Informasjons- og kommunikasjonsenheten gjort, som i 2011 har arbeidet aktivt og systematisk for å få media interessert i FoU-virksomheten ved høgskolen.

Blant annet på bakgrunn av SWOT-analysen som ble gjennomført i 2010, har arbeidet med å styrke kompetansen til undervisnings- og forskningspersonalet blitt intensivert i 2011. Høgskolen har dermed kunnet øke andelen av så vel førstekompetanse som toppkompetanse. Økningen har skjedd primært gjennom disputaser og opprykk, men også gjennom nytilsetninger. Akkrediteringskrav for mastergrader viser at det er nødvendig med toppkompetanse og robuste fagmiljøer, og at kontinuerlig og langsiktig arbeid med kompetanseheving er vesentlig.

Høgskolen har et velfungerende studentdemokrati. Studentleder har i flere år vært fast medlem i høgskolens ledergruppe, en ordning som begge parter er godt fornøyde med. Studentleder sitter i styringsgruppen for fusjonsutredningen og som varamedlem i styringsgruppen for Oslofjordalliansen; dermed er studentleder godt integrert i strategiske prosesser. I tillegg til ordinær studentdeltakelse i råd og utvalg, utnytter høgskolen ytterligere faste møteplasser, for eksempel gjennomføres månedlige kontaktmøter mellom studentleder, rektor, direktør og Studentsamskipnaden i Østfold, representert ved styreleder og direktør. Høgskolens ledelse deltar på mange av Studentparlamentets møter som observatør, og Studentparlamentet inviterer ledelsen til diskusjon om utvalgte saker. Spesielt i forbindelse med fusjonsutredningen har det vært flere møtepunkter mellom studentdemokratiet og høgskolens ledelse. Det årlige *Fellesseminaret* samler både studenter og ansatte, og er en viktig arena for meningsutveksling. Det er videre generelt en god kultur for uformell kontakt.

Kunnskapsdepartementet prolongerte i desember 2010 høgskolestyret ut 2012 for å fullføre arbeidet med fusjonsutredningen. Styret var i 2011 dermed i sitt femte år og et godt etablert og stabilt kollegium. Fusjonsutredningen har gjennom året naturlig nok vært en svært viktig prosess for styret, og av den grunn har det, i tillegg til de ordinære møtene, vært avholdt en rekke styreseminarer. Videre har enkelte av styremedlemmene deltatt i ulike sammenhenger i fusjonsutredningen, blant annet i styringsgruppen.

Utover styrets strategiske rolle i forbindelse med fusjonsutredningen har blant annet utvikling av institusjonens studieportefølje, inkludert det strategiske arbeidet med utvikling av nye masterstudier, studentmåltall, oppfølging av etatsstyringsmøtet, tildelingsbrev, budsjett og aktivitetsrammer vært blant styrets viktigste saker. Styret har også fått seg forelagt bakgrunnsmateriale og analyser av sentrale tema, som for eksempel trender i søkerutviklingen, statsbudsjettet og grunnlaget for tildeling til høgskolen samt arbeidsforhold for og støtteapparatet rundt stipendiater.

I forbindelse med NOKUTs evaluering av høgskolens kvalitetssystem høsten 2011 har det vært spesiell stor oppmerksomhet rettet mot kvalitetsarbeid på alle nivå i organisasjonen. Innspillene høgskolen fikk av NOKUT i forbindelse med evalueringen, brukes aktivt i det videre arbeidet. Høgskolen fortsatte også i 2011, i godt samarbeid med studentdemokratiet, bestrebelsene med å styrke læringsmiljø, studiekvalitet, gjennomføringsprosent og minske frafall.

Høsten 2011 ble prosessen med å definere ny målstruktur påbegynt. En arbeidsgruppe, forankret i styret og i høgskolens ledergruppe, la fram et forslag som ble bearbeidet ut fra innspill fra ulike interne organ før vedtak i styret. De nye virksomhetsmålene er forankret i høgskolens strategiske plan, revidert i 2009, og basert på en risikovurdering som tar hensyn til den pågående fusjonsprosessen. Målene har derfor foreløpig en kort tidshorison, og vil bli gjenstand for revurdering i 2012 i lys av endelig beslutning om fusjon. De nye målene og styringsparameterne er lagt til grunn ved utarbeidelsen av Aktivitetsplan og budsjetttrammer for 2012, og det er her lagt vekt på å synliggjøre koplingen mellom sektormål, høgskolens langsiktige mål, virksomhetsmål og kortsiktige tiltak.

De fire institusjonene i Oslofjordalliansen valgte å opprette et felles Råd for samarbeid med arbeidslivet. Dette rådet hadde sitt første møte høsten 2011. Utforming av en felles strategi skjer i 2012.

Enheten for etter- og videreutdanning (Senter for Kompetanseutvikling) har nå vært i drift i to år, med svært gode resultater. Gjennom den nye ordningen er arbeidet med eksternfinansiert etter- og videreutdanning blitt profesjonalisert og effektivisert, og det høye aktivitetsnivået som enheten oppnådde i 2010, har kunnet videreføres i 2011. Gjennom god økonomistyring og enhetlig kalkulasjon av prosjekter har det vært mulig å tilbakeføre betydelige midler til faglig aktivitet ved avdelingene. En evaluering er nå under arbeid og skal avsluttes i løpet av våren 2012.

Høgskolens rutiner for sikring av læringsmiljø og studiekvalitet gir et godt grunnlag for en aktiv risikostyring. Her bidrar også den etablerte internrevisjonsordningen.

Høgskolen økonomi er under god kontroll, og regnskapet viser et positivt resultat. Resultatet av oppdragsvirksomheten er økt fra kr 3 mill. i 2010 til kr 4,2 mill i 2011, hovedsakelig takket være etter- og videreutdanningsvirksomheten.

I rapporteringskravene er institusjonene bedt om å rapportere resultatene av styringsparameterne for 2011. Dette er gjort i del B under hvert virksomhetsmål. I tabellen skal imidlertid også ambisjonsnivå for 2012 inngå. Som følge av departementets endringer i målstrukturen, er ikke dette relevant lenger. De nasjonale styringsparameterne er redusert i antall, og bare et fåtall av disse er de samme som for 2011. Det vises derfor til vedlegg 1 Sammenstilling av høgskolens plandokumenter for høgskolens ambisjonsnivå for 2012 både når det gjelder nasjonale og interne styringsparametere.

DEL B. RESULTATRAPPORT 2011

1. SEKTORMÅL 1

Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

1.1 UTVALGTE OMRÅDER

1.1.1 Strategi for utvikling av fagportefølje og faglig profil

Høgskolens overordnede modeller for strategiske vurderinger av fagportefølje og profil er godt forankret i organisasjonen, og har ikke blitt vesentlig justert de senere år.

1.1.1.1 Etablerte rutiner for utviklingen av fagporteføljen

Studieporteføljen ved høgskolen går årlig igjennom en analyse- og vurderingsprosess, og det er godt etablerte rutiner for systematisk måling og analyse av styringsinformasjonen knyttet til dette arbeidet. Rutinene er forankret i høgskolens bestemmelser for studieplanutvikling og i høgskolens kvalitetssystem *Beste praksis*.

Høgskolens årlige rapport *Trender i søkjarutviklinga* fokuserer primært på utviklingen i populariteten til studier og fagområder både nasjonalt og lokalt, men ser også på annen relevant informasjon som behov for arbeidskraft og demografiske tendenser. Rapportens funksjon er spesielt ment som en del av forberedelsene til vedtak om studieporteføljen for kommende år i høgskolestyret, men den brukes også som grunnlag både for mer langsiktig utvikling av studieporteføljen og i forbindelse med SAK-arbeid.

Studier som vurderes opprettet, igangsatt, trukket eller nedlagt, blir vurdert i forhold til arbeidsmarkedsdata, rekrutteringssituasjon, tilsvarende studier ved andre institusjoner og samfunnsbehovet for studiet både regionalt og nasjonalt. I tillegg til egne rapporter brukes nyttig styringsinformasjon fra DBH (Database for høyere utdanning) samt Kunnskapsdepartementets *Sektoranalyse* og *Tilstandsrapport*. Alle studier skal også vurderes i lys av samarbeidet høgskolen har med andre institusjoner, i første rekke studieporteføljen i Oslofjordalliansen (OFA).

Høgskolens etablerte modell for trekk av studier er presentert i tidligere *Rapport og planer*. Modellen er kommunisert til organisasjonen, og fagmiljøene forholder seg til den. I 2011 ble det foretatt en revurdering av modellen uten at dette medførte endringer.

1.1.1.2 Overordnet strategi

Styrke og videreutvikle studietilbudet innenfor eksisterende satsinger

Høgskolen har i 2011 arbeidet med å styrke og videreutvikle studieporteføljen innenfor fagområder der det allerede foreligger en strategisk satsing.

Avdeling for helse- og sosialfag har et bredt studietilbud, særlig innenfor sosialfagene, og har i 2011 utvidet tilbudet med etablering av en ny bachelorutdanning i Arbeids- og velferdsfag som kvalifiserer for arbeid innenfor offentlige eller private organisasjoner som arbeider med velferdsforvaltning. Etablering av studiet vil dekke et behov i regionen, og vil være et viktig supplement til de sosialfaglige utdanningene som eksisterer ved høgskolen i dag.

Innenfor eksisterende masterutdanning i Organisasjon og ledelse er det utviklet et nytt profileringsemne i utdanningsledelse i et samarbeid mellom aktuelle fagmiljøer ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag og Avdeling for lærerutdanning.

Utvikling relevante mastergradsstudier

En annen viktig satsning er utvikling av relevante masterutdanninger basert på de godt etablerte profesjonsrettede bachelorutdanningene som allerede forsyner regionen med kompetanse innenfor vesentlige samfunnsområder. Ved å tilby studier på høyere grads nivå innen de samme fagfeltene leverer høgskolen kandidater som kan tilfredsstille regionens behov for høyt kvalifisert arbeidskraft og bidra til fagutvikling og regional innovasjon innenfor sine fag/yrkesfelt. Eksempler på dette er:

- I 2011 utlyste høgskolen en ny masterutdanning i Mangfold og inkludering ved Avdeling for lærerutdanning.
- I 2011 fikk høgskolen akkreditert en ny masterutdanning i Psykososialt arbeid med første opptak høsten 2012.
- Det har i 2011 vært arbeidet med utvikling av ytterligere seks nye masterutdanninger, og det vil bli søkt NOKUT om akkreditering av disse i løpet av 2012. Dette gjelder innenfor lærerutdanning, helse- og sosialfagsutdanning, ingeniørutdanning og scenekunst:
 - o Spesialpedagogikk
 - o Småbarnsvitenskap
 - o Sosialfag
 - o Sykepleie ved kroniske og sammensatte sykdommer
 - o Scenografi
 - o Materialteknologi/energisystemer

Med dette vil alle avdelingene ved høgskolen i løpet av 2012/2013 kunne ha et tilbud om studier på høyere nivå.

Høgskolen ønsker også å innlemme flest mulig halv- og helårsstudier i eksisterende eller nye gradsstudier. Som et ledd i denne strategien blir videreutdanningen i Helse- og sosialadministrasjon fra og med opptaket i 2012 inkorporert i den eksisterende masterutdanningen i Tverrprofesjonelt samarbeid, og videreutdanningene i Psykisk helsearbeid, Rusproblematikk og Eldreomsorg blir innarbeidet i den kommende masterutdanningen i Psykososialt arbeid.

Studienes relevans for arbeidslivet

Høgskolen har i løpet av 2011, og i forbindelse med opprettelse av Råd for samarbeid med arbeidslivet, satt ekstra søkelys på hvordan man sikrer utdanningens relevans for arbeidslivet.

I revidering av eksisterende studier og utvikling av nye studietilbud har aktuelle deler av arbeidslivet vært trukket inn i langt større grad enn tidligere, både gjennom særskilte Advisory Boards og egne arbeidsgrupper der arbeidslivet er representert. Se for øvrig avsnitt 1.2.1.

1.1.1.3 Oslofjordalliansen

Oslofjordalliansen er basert på ideen om at samarbeid mellom relativt små fagmiljøer isolert sett, og arbeidsdeling mellom institusjoner innenfor en noe større region, kan gi faglig bedre studietilbud, bedre forskning og en mer konkurransedyktig studieportefølje nasjonalt og internasjonalt.

Ved utvikling av nye studietilbud forplikter institusjonene seg til å avklare om beslektede tilbud allerede finnes innenfor alliansen. Hensynet til OFA-samarbeidet ble implementert i 2009 og er siden blitt videreført i alle studieutviklingsprosesser ved høgskolen.

I 2011 har det faglige samarbeidet i OFA særlig vært konkretisert innenfor Teknologipiloten (OFA-TEK) og Lærerutdanningspiloten. Samarbeidet har gitt synlige gevinster så langt, men årsrapporter fra prosjektene viser til flere muligheter for samarbeid, særlig innenfor forskning. Pilotprosjektene går nå over i en ny fase og får status som samarbeidsområder. Se også vedlegg 3.

OFA-TEK har utarbeidet en felles FoU-strategi som ble vedtatt i faggruppen i desember 2011. Det har også i løpet av 2011 utviklet seg et sterkere samarbeid innenfor helse, miljø og sosialfagene, og i strategiplan for 2012 – 2014 er det vedtatt et nytt satsingsområde: OFA-helse, miljø og sosialfag.

1.1.1.4 Avveining mellom breddefag og små og utsatte fag

En av de større utfordringene høghskolen møter i studieutviklingen gjelder forholdet mellom det å opprettholde utdanninger som har lav søkning, og et ønske om å kunne ta opp flere studenter der det er høye søkertall. I planleggingen av studieporteføljen for 2012 har høghskolen redusert interne måltall for dimensjonering av studenttall på studier der vi ikke får fylt opp plassene og økt måltallet ved studier der det er god tilgang på studenter.

Behovene i samfunnet endrer seg, og høghskolen går jevnlig gjennom studiene for å imøtekomme nye behov. Realfagene er eksempler på studier som er opprettholdt til tross for lavere søkertall de siste årene, men til opptaket i 2012 er det av strategiske årsaker likevel valgt å ikke tilby bachelorstudiet i Kjemi blant annet for å kunne utnytte studieplassene bedre ved å ta opp flere studenter på studier der søkningen var god. Nye tildelte studieplasser som ikke har vært øremerket fra departementalt hold, har blitt kanalisert til studier med god søkning.

Det har i flere år vært lav tilgang på kvalifiserte søkere til realfagene ved høghskolen, særlig etter at de spesielle opptakskravene for realfaglige utdanninger ble innført. Både Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for informasjonsteknologi har hatt perioder der studiene ikke får søkere nok til å fylle de interne måltallene for dimensjonering av studenttall, og flere studier har blitt vurdert trukket fra opptaket som resultat av modellen omtalt i avsnitt 1.1.1.1. Flere realfaglige studier har likevel blitt satt i gang av strategiske hensyn og på grunnlag av styringssignaler fra departementet, til tross for søkertall som skulle kvalifisere til trekk fra opptaket.

I 2010 hadde imidlertid både ingeniørfagene og informatikkfagene en positiv utvikling, og antallet registrerte studenter lå godt over de interne måltallene. Denne positive trenden har fortsatt i 2011 med 478 registrerte studenter på ingeniørfag (måltall 440) og 414 registrerte studenter på informasjonsteknologi (måltall 350). Siden søkningen til begge avdelinger er økende, planlegges det et økt opptak til de aktuelle studiene i 2012.

1.1.2 Internt system for kvalitetssikring – strategisk bruk og videreutvikling

1.1.2.1 Høghskolens kilder til informasjon om systemet

Internrevisjonsteamet ved høghskolen, som er presentert i de to foregående års *Rapport og planer*, har også i 2011 bidratt med verdifull informasjon inn mot høghskolens egen vurdering av bruk og nytte av kvalitetssystemet. Revisjonsarbeidet har, som tidligere, tatt utgangspunkt i lover og forskrifter, og hvordan de søkes overholdt gjennom prosedyrer i kvalitetssystemet ved høghskolen, og har således også i år tatt form av systemrevisjon. I 2011 har det blitt gjennomført én revisjon, og med dette er første syklus i revisjonsprosessen gjennomført, i betydningen at alle fagavdelingene samt én administrativ enhet nå er revidert. Årets revisjon har resultert i en revisjonsrapport som har blitt formidlet til høghskoledirektøren, rektor og leder for den reviderte part. Revisjonen har medført tiltak i form av endringer i praksis hos den aktuelle enhet, og tilsvarende oppgradering av rutiner i kvalitetssystemet.

Årsaken til at antall revisjoner i 2011 har vært lavere enn tidligere år, er at høghskolen har hatt stor oppmerksomhet rundt to omfattende og viktige prosesser, som i stor grad har involvert kvalitetssikringsarbeidet, og som har bidratt til nyttig informasjon om kvalitetssystemet ved høghskolen.

Den første av disse er fusjonsprosessen mellom høghskolene i Vestfold, Buskerud og Østfold. Denne har, spesielt gjennom underprosjektet *Sikker administrativ drift (SAD)*, generert interessante og nyttige refleksjoner og diskusjoner om hvordan kvalitetssystemet ved høghskolen er strukturert, og hvordan det fungerer i praksis. Kvalitetsrådgiverne ved de tre høghskolene har i 2011 gjennom flere møter i undergruppen *SAD – kvalitet* hatt fokus på å ivareta hensynet til et fungerende kvalitetssystem for tre selvstendige høghskoler fram mot et eventuelt fusjonstidspunkt, samt planlegging av implementering av et nytt felles kvalitetssystem i en ny fusjonert høghskole. Dette arbeidet fortsetter i 2012.

I tillegg til fusjonsprosessen har høghskolen hatt stor oppmerksomhet rundt forberedelse og kontinuerlig oppfølging av NOKUTs 2. syklus for evaluering av kvalitetssikringssystem som ble gjennomført ved

høgskolen høsten 2011. Ettersom NOKUT gir institusjonene mulighet til å komme med innspill til tema for evalueringen, har høgskolen sett evalueringsprosessen som en unik mulighet til å involvere hele institusjonen i en intern gjennomgang og bevisstgjøring av kvaliteten på det arbeidet som finner sted i kjernevirksomhet, støttefunksjoner og overordnede ledelsesprosesser, knyttet opp mot de rutiner og prosedyrer som er nedfelt i kvalitetssystemet. Dette har generert svært nyttig informasjon både om den praksis som faktisk finner sted, og om selve kvalitetssystemet. Tilbakemeldingen fra NOKUT etter første besøk i oktober, og foreløpig tilbakemelding etter siste avsluttende besøk i begynnelsen av desember 2011, har gitt svært nyttige innspill, som allerede er tatt inn i arbeidet med videreutvikling av kvalitetssystemet. Se for øvrig avsnitt 1.1.2.2.

Arbeidet med innføring av et lett tilgjengelig avvikssystem, som skissert i *Rapport og planer 2010-2011*, (avsnitt 1.1.2.2 Vurdering og utvikling av systemet i 2010) fortsatte i 2011, og i august ble det nettbaserte tilbakemeldingsskjemaet *Sei ifrå* åpnet for bruk. Se <http://www.hiof.no/nor/hogskolen-i-ostfold/om-hogskolen/kvalitetssystem/avviksystem/avviksystem-ved-hio>.

Da høgskolens ledelse våren 2011 avgjorde at man skulle gå videre med utvikling og lansering av et samlet nettbasert avvikssystem for høgskolen, var det for å sikre seg mot at høgskolen går glipp av verdifulle tilbakemeldinger som ikke nødvendigvis ville komme ad tjenestevei, gjennom studentevaluingsregimet eller via annen type avvikshåndtering. Avvikssystemet tenkes å være en videreutvikling av kvalitetssystemet i den forstand at det bidrar til å senke terskelen for tilbakemeldinger og dermed øker høgskolens egen kunnskap om eget forbedringspotensial. Systemet har i 2011 generert nyttig informasjon om avvik knyttet til brudd på rutiner, men representerer også en ny potensiell kilde til informasjon om selve kvalitetssystemet.

Kvalitetsrådgiver er jevnlig til stede på faglige og administrative ledermøter sentralt og i avdelingene der strategisk bruk og videreutvikling av kvalitetssystemet er tema. Kvalitetsrådgiver sitter også som sekretær for Læringsmiljøutvalget og som fast medlem i det sentrale Studiekvalitetsutvalget, og er ofte invitert inn til lokale studiekvalitetsutvalg, i forbindelse med saker som omhandler bruk og videreutvikling av kvalitetssystemet. Det er videre et godt samarbeid mellom kvalitetsrådgiver og studentdemokratiet. I kvalitetssystemet er det lagt opp til at alle større prosesser avsluttes med en evaluering av rutinen, samt at alle enheter med jevne mellomrom gjør egne større revisjonsprosesser slik at systemet blir dynamisk og kan endres der det er forbedringspotensial. På denne måten holdes systemet oppdatert i forhold til endringer i sektoren.

1.1.2.2 Vurdering og utvikling av systemet i 2011

Høgskolen har et helhetlig kvalitetssystem som dekker all virksomhet. Vurdering og utvikling av dette systemet er en kontinuerlig prosess. Fjorårets rapport redegjorde for at hovedfokus for utviklingen av systemet i 2010 var på studentevalueringene gjennom omorganisering av de institusjonelle evalueringene (EVA1 og EVA2), og videreutvikling av emneevalueringer (EVA3). Målet med endringene var blant annet å få opp svarprosenten på læringsmiljøundersøkelsen (EVA1), og å få til en oppgradering av emneevalueringene slik at de nå både tar høyde for lokale forskjeller som forekommer, samt møter behovet for en viss strømlinjeforming av rutinene. Et hovedfokus for oppgraderingen var hvordan evalueringsrutinene brukes til forbedring av praksis, og dokumentasjon av data, analyser og tiltak i prosessene. Dette arbeidet fortsatte i 2011 med fokus på implementering av de skisserte oppgraderingene av systemet og strømlinjeforming av rutinene.

I 2011 har det imidlertid vært rettet særlig oppmerksomhet mot en mer overordnet vurdering av strukturen og oppbyggingen av kvalitetssystemet i sin helhet, samt samsvaret mellom det som er nedfelt i rutiner og prosedyrer knyttet opp mot den praksis som faktisk finner sted ute i organisasjonen. Dette fokuset henger nøye sammen med fusjonsprosessen høgskolen er inne i, der arbeidet i prosjektet *Sikker administrativ drift* har initiert interne vurderinger av og diskusjoner rundt kvalitetssystemets overordnede struktur. Dette arbeidet fortsetter i 2012.

Prosessen knyttet opp mot NOKUTs 2. syklus for evaluering av kvalitetssikringssystemet ved høgskolen har også vært preget av fokus på vurdering av kvalitetssystemets nytte, bruk og relevans, knyttet til de delene som omhandler utdanning og studiene. Som en del av dokumentasjonen NOKUT etterspurte i evalueringsprosessen, ble høgskolens ledelse bedt om å gi en vurdering av status for rammeverk, struktur,

og bruk av kvalitetssystemet, samt peke på utfordringer vi ser at systemet vårt innehar. Høgskolen gjorde seg da følgende vurderinger (jfr. brev til NOKUT av 21. september 2011):

Status rammeverk og struktur

Medio 2011 er kvalitetssystemet for Høgskolen i Østfold et bredt utbygd system som har rutinebeskrivelser for gjennomføring og kvalitetssikring av de fleste studierelaterte prosessene i høgskolen. Særlig administrative rutiner knyttet til kjerneprosessene opptak, oppstart, gjennomføring og avslutning av studiene er grundig beskrevet; rutiner for studentevalueringer og faglige vurderinger av kvalitet i utdanningene likeså. Kvalitetssystemet består av en prinsippbeskrivelse og et sett med rutinebeskrivelser som ligger i systemet *Beste praksis*. Høgskolen gjør stadige avveininger der systemets detaljnivå og utførlighet blir vurdert i forhold til fleksibilitet og endringsmulighet.

Status bruk

Høgskolen har på plass et system som aktivt blir brukt for å overvåke og forbedre aktiviteten. På overordnet nivå er data fra kvalitetssystemet helt sentralt som grunnlag i prosesser som utforming av aktivitetsplan og budsjett, utforming av studieportefølje, rapportering, og de siste årene: som faktagrunnlag i fusjonsutredningen med Høgskolen i Vestfold og Høgskolen i Buskerud.

På studieprogram- og emnenivå har systemet på plass strukturer som både måler og forbedrer kvaliteten. Ansvar for gjennomføringen er i all hovedsak lagt til den enkelte avdeling. På dette nivået er det variasjon i hvordan rutineene er utformet, og få strenge institusjonelle krav. Dette for det første på grunn av at det er til dels stor variasjon mellom studieprogrammene ved høgskolen, og at det derfor er hensiktsmessig med tilpassede målemetoder. For det andre viser erfaring at det er variasjoner i hva kvalitetsutfordringene består i. Dette løses ved at man på program- og emnenivå skal ha en viss grad av frihet til å konsentrere kvalitetsmålingene om de utfordringer man på det enkelte emne eller studieprogram p.t. har, uten å være for bundet av felles institusjonelle rutiner.

Likevel har høgskolen også på overordnet nivå kvalitetsmålinger som forteller om de enkelte studieprogrammene. Hvert år gjennomføres en felles læringsmiljøundersøkelse (EVA1) i regi av læringsmiljøutvalget, og en felles programkvalitetsundersøkelse (EVA2) i regi av studiekvalitetsutvalget. På overordnet nivå følger man også studieprogrammene gjennom analyser av statistikk fra DBH og andre egenopprettede statistikkindikatorer.

Systemet har også en selvevaluerende side, der vi ønsker å få tilbakemeldinger om hvilken bruk og nytte organisasjonen har av kvalitetssystemet. Internrevisjonsteamet og avvikssystemet er en del av dette. Intensjonen er å få til et fleksibelt system som evner å endre seg ved behov.

Utfordringer

Vi erfarer at avdelingene og fagstabene ikke alltid klarer å utnytte potensialet som ligger i det å ha evalueringer på emnenivå (mikro) og på institusjonsnivå (makro). En tilbakemelding som også går igjen er at vi bør jobbe mer med systematikk i analyser av evalueringsresultater, samt iverksettelse av tiltak og oppfølging etter evalueringene.

Studentene har ved flere anledninger og på flere nivåer i organisasjonen etterlyst tilbakemeldinger både på resultater og eventuelle tiltak etter studentevalueringer. Høgskolen har i 2010 i samarbeid med studentene omstrukturert evalueringssystemet delvis med tanke på å forbedre dette, men er nok ikke helt i mål med å gi studentene fullt ut tilfredsstillende tilbakemeldinger.

Systemet *Beste praksis* har mange styrker. Tilbakemeldingene fra høgskolens ansatte forteller at det oppleves som godt egnet til å lære seg nye prosesser, og det blir også oppfattet som et effektivt verktøy for oppretting og revidering av rutiner. Samtidig rapporterer en del ansatte at brukergrensesnittet er noe vanskelig tilgjengelig i daglig arbeid. Systemet er helt nettbasert og er lite egnet for papirversjoner.

Høgskolen jobber aktivt med å ha fokus på kvalitetsarbeidet i alle ledd. Høgskolens internrevisjonsteam opplever imidlertid stadig at kjennskap til rutinebeskrivelser og systemet *Beste praksis* ikke alltid er tilfredsstillende. Samtidig viser det seg svært ofte at kvalitetsarbeid likevel foregår og at høgskolens rutiner blir fulgt, selv om den enkelte ansatte ikke umiddelbart kan dokumentere hvor rutinen finnes.

NOKUT sin foreløpige tilbakemelding etter endt evaluering har også inngått i den interne vurderingen høgskolen har gjort av kvalitetssystemet. Etter første besøk i oktober 2011 ga NOKUT beskjed om at høgskolen hadde et veldokumentert studentevalueringssystem og et godt system for involvering av og tilbakemeldinger til studentene, og de ønsket dermed ikke å fokusere nærmere på dette i den videre evalueringen. Hovedområdene de valgte å se nærmere på var utdanningenes relevans og faglige kvalitet, samt dokumentasjon av forbedringsprosesser knyttet til disse to fokusområdene. Den foreløpige tilbakemeldingen etter endt evaluering var at det ser ut til å være en noe heterogen kvalitetskultur som kunne indikere at systemet ikke var like godt integrert i hele organisasjonen, det var også til dels uklar arbeidsdeling og overlappende mandat mellom råd, utvalg og styrer på ulike nivå. Videre var den foreløpige tilbakemeldingen at systemet ikke alltid dokumenterer det faktiske arbeidet som gjøres i forhold til relevans. Disse vurderingene ble ganske umiddelbart inkludert i den kontinuerlige videreutviklingen av kvalitetssystemet, et arbeid som fortsetter i 2012 i påvente av den endelige rapporten som er varslet ferdigstilt før sommeren 2012. Se også avsnitt 1.3.1.

De fleste oppdateringer av kvalitetssystemet gjøres fortløpende, og krever ikke at prinsippbeskrivelsen revideres. I løpet av 2010 og våren 2011 ble det imidlertid gjort endringer av en slik karakter at høgskoledirektøren bad styret vedta en revidert prinsippbeskrivelse. Disse endringene ble gjort av høgskoledirektøren i samarbeid med Læringsmiljøutvalget og Studiekvalitetsutvalget, og revidert prinsippbeskrivelse ble etter en høringsrunde i organisasjonen vedtatt av høgskolestyret 26. november 2011, sak 71/11. Noen av endringene viser til videreutvikling av systemet som har funnet sted tilbake i tid, og som dermed har blitt rapportert om i tidligere års *Rapport og planer*. De oppdateringene av systemet som ble gjennomført i 2011 og som dermed representerer en videreutvikling av kvalitetssystemet i innværende rapporteringsperiode er som følger:

- **Utvalgenes rolle er definert i prinsippbeskrivelsens avsnitt 9.2.** Ved høgskolen er det flere råd og utvalg som alle har roller i forhold til utvikling og periodisk gjennomgang av kvalitetssystemet. Det er høgskolestyret og ledelsen som vedtar endringer i rutinene i kvalitetssystemet, og utvalgene har en rådgivende rolle. Spesifiseringen av utvalgenes rolle i prinsippbeskrivelsen kom som et resultat av et opplevd behov for å tydeliggjøre og bevisstgjøre dette ansvaret og utvalgenes posisjon i kvalitetssystemet. Studiekvalitetsutvalgets ansvar for å følge med på resultat og oppfølging av EVA2 er spesifisert i avsnitt 7.2 i prinsippbeskrivelsen. Se for øvrig avsnitt 1.3.3.5.
- **Endringer i evalueringsstrukturen, beskrevet i Prinsippbeskrivelsens avsnitt 7.2.**

- **Avvikssystemet *Sei ifrå* som ble lansert i august 2011, inkludert i kvalitetssystemets Prinsippbeskrivelse, avsnitt 7.3** Se forøvrig avsnitt 1.1.2.1.

Også styrkingen av Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS) med to førstestillinger vil representere en videreutvikling av høgskolens kvalitetsarbeid. Se avsnitt 1.3.2.

1.1.2.3 Strategisk bruk

Det overordnede målet for kvalitetssystemet er at det skal gi tilbakemeldinger som kan brukes til videreutvikling av høgskolen på alle nivåer. Studentevalueringer legger til rette for kommunikasjon mellom lærere og studenter slik at man har et grunnlag for å gjøre justeringer underveis. Studentevalueringer produserer også viktige data som blir tatt med i den videre og mer overordnede planleggingen av undervisningsopplegget både for nåværende og framtidige studenter.

Kvalitetssystemets rapporteringsregime er lagt opp slik at det på best mulig måte kan spille inn og ligge til grunn for alle større faste strategiprosesser ved høgskolen, som strategisk plan, aktivitetsplan og studieportefølje. I 2011 har datagrunnlag som er generert gjennom kvalitetssystemet, således blitt brukt både som begrunnelse for opprettelse av nye studier og vurdering av igangsettelse av eksisterende studier. Se for øvrig avsnitt 1.1.1.

Kvalitetssystemet har blitt brukt aktivt inn i fusjonsprosessen mellom høgskolene i Vestfold, Buskerud og Østfold, i det strategiske arbeidet som gjøres med sikring av kvaliteten på administrative tjenestene i tre institusjoner fram mot et eventuelt fusjonstidspunkt, og nedfelling og implementering av den administrative strukturen i en eventuell ny fusjonert høgskole, inkludert nytt felles kvalitetssystem.

1.1.3 NOKUT-evalueringer – oppfølging og forankring

Høgskolen følger opp NOKUTs vurderinger og konklusjoner etter endt evaluering/revidering/akkreditering av våre utdanninger, med stor innsats og interesse. Styret orienteres om alle NOKUT-evalueringer og den tiltaksplan den aktuelle avdelingen utarbeider i etterkant. Den konkrete oppfølgingen gjøres av den respektive avdeling i nært samarbeid med administrasjonen.

Høgskolens ledelse har innført halvårlige styringsdialogmøter med avdelingene hvor oppfølging av NOKUT-evalueringene er ett av flere hovedpunkter. Tiltakene som settes i verk, vil nødvendigvis variere ut fra de aktuelle problemstillinger som reises i den enkelte evaluering. De siste utdanningene ved høgskolen som har blitt evaluert av NOKUT er ingeniørutdanningene (2008) og førskolelærerutdanningen (2010). Tilbakemeldingene og de tiltak som har blitt gjort i etterkant av dette, beskrives nærmere i avsnitt 5.14.1 (Ingeniørutdanningen) og vedlegg 4 (Førskolelærerutdanningen).

Forankringen av kvalitetssystemet i fagmiljøene er nærmere beskrevet i avsnitt 1.1.2.

1.1.4 Strategi for arbeid med internasjonalisering – faglig utvikling og kvalitet i utdanningen

Ny temaplan for internasjonalisering for perioden 2011-2013 ble godkjent av høgskolestyret høsten 2011. Planen omfatter mål og tiltak innenfor følgende områder:

- student-og ansattmobilitet
- internasjonalisering hjemme
- samarbeid om program og grader
- internasjonal FoU-virksomhet

Planen gir sammen med høgskolens strategiske plan en felles overbygging for høgskolens arbeid med internasjonalisering, men må på en rekke områder konkretiseres gjennom tiltaksplaner i regi av fagavdelingene.

Så langt har det vært mest aktivitet knyttet til student- og ansattmobilitet, mens det vil bli arbeidet mer langsiktig når det gjelder samarbeid om program og grader og internasjonal FoU-virksomhet.

I 2011 har det vært en gledelig oppgang i antall utreisende studenter. Dette skyldes flere forhold, blant annet endringer i størrelsen på studentkull, men vi ser særlig at tilrettelegging i studieplaner og konkret informasjon om hvilke fag studentene kan ta ved de aktuelle vertsinstitusjonene er utslagsgivende.

Det har i løpet av året vært jobbet målbevisst for å øke studentmobiliteten og for å få internasjonal virksomhet bedre forankret i fagavdelingene. Studiedirektør og Internasjonalt kontor har hatt møter med avdelingene for å drøfte satsingsområder og prioriteringer, tilrettelegging for utveksling i studieplaner og organisering av arbeidet med internasjonalisering. I tillegg har internasjonalisering vært ett av temaene i den interne styringsdialogen som høgskolens ledelse har hatt med avdelingene. For å legge bedre til rette for utveksling i studieplanene er det etablert et tettere samarbeid mellom Internasjonalt kontor og teamet som arbeider med godkjenning av studieplaner. I forbindelse med utarbeiding av Aktivitetsplan for 2012 ble det besluttet å etablere en prøveordning med reisestipend både for studenter som ønsker å utveksle og for ansatte som ønsker å delta i internasjonal virksomhet.

Tilbakemeldingene fra studenter som utveksler, er stort sett positive både hva gjelder faglig, kulturelt og personlig utbytte. En rekke studentrapporter og -blogger gjøres tilgjengelig på høgskolens nettsider, og studenter som har utvekslet, brukes som markedsførere overfor studenter som enda ikke har utvekslet. I tillegg arrangeres det internasjonale uker hvor det informeres om utvekslingsmuligheter. Det arrangeres også et utreiseseminar, *Identitetshåndtering, rollebevissthet, yrkesetikk og skikk og bruk*, for de som skal ta praksis eller delstudier i utlandet.

Mye av strategien som gjelder mobilitet, ligger fast fra år til år. Høgskolen prioriterer opphold av tre måneders varighet eller mer til og fra partnerinstitusjoner. Avtaleporteføljen er relativt konstant. I løpet av 2011 er det inngått nye avtaler i USA, Georgia, Usbekistan, Tadsjikistan Sør-Korea, Kina, Irland, Malta, Russland, Spania, Bulgaria og Tyskland. Samtidig er eksisterende avtaler utvidet slik at de blant annet inkluderer flere fagområder og i et par tilfeller masternivå i forbindelse med arbeid med nye masterstudier. Ved inngåelse av nye avtaler forsøkes både FoU og mobilitet inkludert der det er naturlig.

Heller ikke i år er det gjort vesentlige endringer i studietilbudet til innkomne studenter. Det ser imidlertid ut til at studiemodellen i Norge, som forutsetter en selvstendig holdning til studiene, kan være uvant for en del utenlandske studenter og at det for noen også er en utfordring å studere på engelsk. Dette gjelder særlig masterstudenter som må skrive oppgave på engelsk. For å bidra til at disse studentene lykkes bedre med sine studier, gis det ved studiestart tilbud om innføring i akademisk skriving, engelskkurs for masterstudenter og informasjon om det å studere og bo i Norge.

Ordningen med å gi reisetilskudd for å stimulere flere ansatte til å benytte seg av stipendmulighetene innenfor Erasmus og Nordplusprogrammet er videreført. I tillegg har det vært satset ekstra på å informere om stipendordninger. I løpet av 2011 ble det gjennomført en kartleggingsundersøkelse om internasjonal deltakelse. Resultatene indikerte at særlig tid og finansiering, i tillegg til informasjon, er faktorer av betydning for deltakelse.

Lærerutvekslingen brukes aktivt ikke bare for å undervise og veilede studenter, men også for å bygge nettverk og rekruttere studenter. Vi opplever at stipendordningene bidrar til å styrke det internasjonale faglige samarbeidet.

Støtteapparatet for internasjonalisering består av et internasjonalt utvalg, et FoU-utvalg, en FoU-koordinator, et internasjonalt kontor og koordinatorene i avdelingene. I tillegg bidrar faddere, biblioteket og Studentsamskipnaden i mottaksapparatet for internasjonale studenter.

Arbeidsdelingen mellom Internasjonalt utvalg og FoU-utvalget er videreført. Dette innebærer at Internasjonalt utvalg fortsatt har hovedansvaret for mobilitet og utdanningssamarbeid, mens FoU-utvalget har ansvar for internasjonalt forskningssamarbeid. Begge utvalgene ledes av rektor. For informasjon om internasjonal FoU og koblinger mellom utdanningssamarbeid og FoU, se avsnitt 2.1.1.

Innenfor Oslofjordalliansen, og i tilknytning til den pågående fusjonsprosessen, er det et godt samarbeid mellom de internasjonale kontorene. I tillegg har representanter fra høgsolen deltatt på OFA-konferanser om internasjonalisering i både lærerutdanningen og ingeniørutdanningen.

1.1.5 Universell utforming

Innføringen av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven 1. januar 2009 har de siste årene medført stor oppmerksomhet rundt universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne ved høgsolen. I 2011 var universell utforming ett av to satsingsområder for Læringsmiljøutvalget (LMU), og i den forbindelse arrangerte utvalget i februar et internt felleseminar sammen med Studiekvalitetsutvalget. En representant fra Universell, den nasjonale pådriverenheten for universell utforming i høyere utdanning, var også til stede og holdt en presentasjon av hvilke krav den nye loven stiller til universell utforming av undervisning i universitets- og høyskolesektoren.

I Aktivitetsplan for Høgsolen i Østfold 2011 heter det at «*Høgsolens handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne vurderes revidert/alternativt etableres en ny handlingsplan i henhold til ny lov om universell utforming.*» LMU har på bakgrunn av dette utarbeidet en ny slik plan. Utvalget har inkludert hele organisasjonen i dette arbeidet med invitasjon til innspill til ny plan og tilbakemeldinger på bruk og nytte av forrige plan fra 2005. Basert på disse tilbakemeldingene og en overordnet evaluering konkluderte LMU med at handlingsplanen for studenter med nedsatt funksjonsevne ikke har vært optimalt forankret i høgsolens øvrige planprosesser, og at noen av tiltakene ikke er fulgt opp. LMU ønsket å knytte tiltakene i handlingsplanen tettere opp mot høgsolens øvrige planprosesser. I den nye planen er dermed tiltakene i handlingsplanen likelydende med tiltak i høgsolens overordnede aktivitetsplan. Den nye tiltaksplanen består av en generell del og en tiltaksdel som vil bli oppdatert fra år til år. LMU vil i tillegg ta et særlig ansvar for å følge med på tiltakene som foreslås i handlingsplanen, og fokusere på oppfølging av handlingsplanen i sin faste årsrapport. Planen ble vedtatt av styret 19. desember 2012, sak 113/11.

Universell utforming er inkludert i studieplanarbeidet gjennom studieseksjonens status- og evalueringsmøter med fagavdelingene. Det fokuseres her på universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatte funksjonsevne i utarbeidelsen av arbeidskrav, undervisningsformer og eksamensgjennomføring. Krav til universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne vil bli nedfelt i studieplanbestemmelsene i neste revisjon som blir gjennomført i 2012. I eksamensarbeidet ved høgsolen opplever man en økning i antall studenter som søker om tilrettelegging ved eksamen, og studiestedsadministrasjonene gjør sitt ytterste for å møte de behovene studentene har, noe som resulterer i at de fleste søknadene blir innvilget.

Høgsolen har i *Strategisk plan 2010-2017* et mål om at høgsolen skal tilby utdanning med høy fleksibilitet, og med det være pådriver for nye læringsformer, og tilrettelegge studiene slik at de i størst mulig grad er uavhengige av studentenes livssituasjon. Dette har ført til flere etableringer av nettbaserte studier, spesielt innen språkfagene. I 2011 ble tilbudet utvidet med et nettbasert påbyggingsstudium i fransk, og fra høsten 2012 vil alle fremmedspråkene (fransk, spansk, tysk) tilbys som nettbaserte studier.

Mange av problemstillingene som reises i forbindelse med universell utforming er også høyst aktuelle i forhold til samarbeidet i Oslofjordalliansen og fusjonsprosessen med høgsolene i Vestfold og Buskerud. Universell utforming og tilrettelegging for studenter med nedsatt funksjonsevne er dermed et selvsagt tema i flere av undergruppene i prosjektet *Sikker administrativ drift*, og et helt sentralt tema for gruppen som jobber med læringsmiljø og et felles læringsmiljøutvalg.

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) går årlig gjennom alle offentlige nettsider og vurderer disse ut fra et gitt sett med kriterier. Høgsolen scoret i 2010 lavt i denne undersøkelsen, og leder for informasjons- og kommunikasjonsenheten orienterte LMU om resultatet. Det ble også presentert en tiltaksplan for hvordan høgsolen skal arbeide med nettsidene for å øke tilgjengeligheten. Tilsvarende måling for 2011 viser at høgsolen fortsatt scorer svært lavt på tilgjengelighet. Dette følges opp med tiltak i 2012.

Det nettbaserte avvikssystemet *Sei ifrå* som ble åpnet for bruk i august 2011, oppstod som et resultat av ønsket om å fange opp avvik fra kravet om universell utforming. Av 20 avviksmeldinger har 7 omhandlet læringsmiljøet, og LMU har blitt orientert om disse. I tillegg til dette blir LMU én gang i semesteret

orientert av leder for bygningsmessig drift om relevante sider ved utviklingen av bygningsmassen. Universell utforming er et sentralt tema i disse orienteringene.

1.1.6 Arbeidet med læringsmiljø og samarbeid mellom LMU og styret

UH-lovens § 4.3 fastsetter at styrene ved institusjonene har det overordnede ansvaret for at studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø er fullt forsvarlig, ut fra en samlet vurdering av hensynet til studentenes helse, sikkerhet og velferd. Læringsmiljøutvalget (LMU) skal på vegne av styret bidra til at bestemmelsene knyttet til læringsmiljøet gjennomføres. Utvalget skal delta i planleggingen av tiltak vedrørende læringsmiljø, og nøye følge utviklingen i spørsmål som angår studentenes sikkerhet og velferd. Dette fordrer gode kanaler for kommunikasjon og samarbeid mellom LMU og styret, men også at LMU sikrer seg gode og pålitelige kilder til informasjon om læringsmiljøet ute i institusjonen.

1.1.6.1 Samarbeid mellom LMU og styret

Samarbeidet mellom LMU og høgskolestyret er sikret gjennom faste rutiner som inngår i LMU sitt årshjul. I 2011 ble samarbeidet mellom LMU og styret konkretisert på følgende måte:

- LMU vedtar hvert år en årsrapport som går til styret. Rapporten gir både en oversikt over utvalgets arbeid det aktuelle året, og er en tilstandsrapport om det overordnede læringsmiljøet ved institusjonen. Årsrapporten inneholder en statusoppdatering for arbeidet med høgskolens handlingsplan for studenter med nedsatt funksjonsevne. Årsrapport for 2011 ble vedtatt av LMU 9. februar 2012, og vil bli lagt fram for styret i mars 2012.
- Ett av styrets medlemmer (prorektor), som også er leder av Studiekvalitetsutvalget, er fast kontaktperson for LMU og er til stede på ett utvalgsmøte i semesteret. På dette møtet blir kontaktpersonen orientert om utvalgets aktiviteter, og dette følges opp med eventuelle tilbakemeldinger til styret om LMUs aktivitet.
- I høgskolens planprosesser er LMU i en særstilling blant høgskolens utvalg. Utvalget er tyngre involvert i direktørens saksforberedelse enn de andre utvalgene, og er det eneste utvalget som kan gi kommentarer direkte til styret etter at direktøren har lagt aktuelle plandokumenter fram for styret. Denne strukturen er forankret i høgskolens kvalitetssystem *Beste praksis*. LMU behandlet Aktivitetsplan for 2012 i sak 55/11, 9. desember 2011, og gav sine kommentarer til direktørens forslag til plan. Disse ble lagt fram for styret 19. desember 2011, sak 115/11.
- Styret gir LMU instruks om satsingsområder gjennom tildelingsbrev forankret i høgskolens overordnede planprosesser. Styret vedtok i desember 2010 en egen årsplan for LMU, der to satsingsområder det skulle jobbes spesielt med påfølgende år, ble definert. Satsingsområdene for LMU i 2011 var:
 - a) Universell utforming av det fysiske og pedagogiske læringsmiljøet, herunder høgskolens implementering av diskriminerings- og tilgjengelighetslova av 1. januar 2009.
 - b) Studiesosiale forhold ved høgskolen.

1.1.6.2 Kilder til informasjon om læringsmiljøet ved institusjonen

LMU har følgende faste kilder til informasjon om læringsmiljøet ved institusjonen:

- læringsmiljøundersøkelsen EVA1
- eksterne evalueringer (Difi – *Kvalitet på nett*, Statsbygg sine evalueringar av egne bygg ol.)
- internrevisjonsteamet
- orienteringer fra administrasjonen (herunder bygningsmessig drift og administrasjonssjefer)
- tillitsmannsapparatet
- avvikssystemet *Sei ifrå*

Følgende av kildene nevnt ovenfor har i særlig grad bidratt til nyttig informasjon i 2011:

Læringsmiljøundersøkelsen EVA1 ble gjennomført sammen med den årlige institusjonelle evalueringsundersøkelsen som måler studiekvalitet (EVA2) i mars 2011, og det ble publisert en felles rapport for disse to undersøkelsene. EVA1 hadde i 2011 et spesielt fokus på det sosiale læringsmiljøet og kvaliteten på de tjenestene biblioteket tilbyr. Resultatene er nærmere omtalt i avsnitt 1.3.5.

Nettstedet www.hiof.no er en sentral del av læringsmiljøet ved høgsolen og LMU er derfor opptatt av hvordan dette nettstedet fungerer. Høgsolen har de siste to år skåret svært dårlig på de årlige kvalitetsvurderingene som Direktoratet for forvaltning og IKT gjennomfører av offentlige nettsteder. LMU er bekymret for disse resultatene og har tatt dette opp med høgsolens informasjons- og kommunikasjonsenhet. Saken følges opp med forbedringstiltak i 2012. Se avsnitt 1.1.5.

Høgsolens administrasjon er fast representert i LMU gjennom en representant fra hvert studiested og ved at kvalitetsrådgiver er sekretær for utvalget. Kvalitetsrådgiver har i 2011 orientert LMU om relevante sider av driften i organisasjonen. Leder for bygningsmessig drift har orientert utvalget om større bygningsmessige endringsprosjekter.

Administrasjonen lanserte i august 2011 et nytt nettbasert overordnet avvikssystem for høgsolen, **Sei ifrå**. LMU var en av initiativtakerne til å få systemet i gang. Utvalget har i løpet av høsten 2011 blitt orientert om 3 avvik som omhandlet læringsmiljøet, og er fornøyd med måten høgsolen har fulgt opp disse sakene på både i forhold til responstiden og innholdet i tiltakene. Se for øvrig avsnitt 1.1.2 og 1.1.5.

I tillegg til disse faste kildene til informasjon har LMU også tatt i bruk spesifikke kilder knyttet til hovedsatsingsområdene for utvalget i 2011.

1.1.6.3 Arbeid med læringsmiljø ved høgsolen i 2011

Satsingsområdene for Læringsmiljøutvalget i denne rapporteringsperioden har som nevnt vært:

- a) Universell utforming av det fysiske og pedagogiske læringsmiljøet, herunder høgsolens implementering av diskriminerings- og tilgjengelighetslova av 1. januar 2009.
- b) Studiesosiale forhold ved høgsolen.

a) Universell utforming

LMU har i 2011 jobbet med ny handlingsplan for studenter med nedsett funksjonsevne, og ny plan ble vedtatt av høgsolestyret ved årets slutt. Arbeidet startet som et felles prosjekt mellom høgsolene i Buskerud, Vestfold og Østfold der målet var å utarbeide en felles plan for alle institusjonene. Dette arbeidet førte imidlertid ikke fram på grunn av at de overordnede planprosessene ved de tre institusjonene var for ulike.

I februar 2011 inviterte LMU Studiekvalitetsutvalget ved høgsolen til et fellesmøte der tema var universell utforming av undervisningen. Møtet resulterte i at LMU og Studiekvalitetsutvalget har jobbet videre med temaet, spesielt med tanke på de mulighetene som ligger i internett og IKT.

I forbindelse med innføring av diskriminerings- og tilgjengelighetsloven har LMU det siste året vært opptatt av å få på plass kanaler der studentene kan si fra om situasjoner der de har blitt utsatt for diskriminering eller andre brudd på den nye loven. Dette var noe av bakgrunnen for at LMU tok initiativ til opprettinga av det nye avvikssystemet *Sei ifrå*.

LMU har også vært opptatt av universell utforming på nettsidene. Se avsnittene 1.1.6.2 og 1.1.5.

b) Studiesosiale forhold

Det studentsosiale har stått i fokus på høgsolen generelt i 2011. I april var en gruppe fra LMU på studiebesøk hos Høgsolen i Telemark for å få et innblikk i deres erfaring med læringsmiljøkonsulentstillingene de har opprettet, og prosjektet *Opplevelseskaruseller*. Dette gav nyttig informasjon og inspirasjon til hvordan en høyskole kan jobbe systematisk med å opprettholde og videreutvikle det studentsosiale læringsmiljøet.

Høgskoledirektøren opprettet i 2011 to arbeidsgrupper for økt trivsel som skulle kartlegge det studentsosiale miljøet ved høgskolens to studiesteder. LMU har fulgt dette arbeidet med stor interesse. Resultatene, som ble publisert i *Rapport fra arbeidsgrupper for økt trivsel ved HiØ* viser at det på flere områder er et forbedringspotensial. Blant annet konkluderer rapporten med at det er et behov for flere sosiale møteplasser og bedre koordinering av de sosiale aktivitetene. Arbeidsgruppene ved de to studiestedene støttet i sin rapport LMU sitt syn om det er et behov for opprettelse av en læringsmiljøkonsulentstilling.

Dette resulterte i at LMU spilte inn et behov for opprettelse av en læringsmiljøkonsulentstilling til høgskolestyrets aktivitetsplan for 2012. Styret diskuterte innspillet og har bedt høgskoledirektøren utrede denne saken videre. Saken er under utarbeidelse, og LMU vil være høringsinstans når utredningen foreligger.

I 2012 vil kartleggingen av det studentsosiale læringsmiljøet bli fulgt opp med konkret fokus på fadderordningen. Fadderukene representerer studentenes første møte med læringsmiljøet ved høgskolen, og LMU bør derfor bidra til å sikre at det også i dette arrangementet legges til rette for studenter med særskilte behov. Det har således blitt innledet et samarbeid med overordnet fadderutvalg der LMU kan være en støttespiller i planleggingsfasen. LMU planlegger også å følge opp dette med en frittstående læringsmiljøundersøkelse (EVA1) i 2012 som blant annet fokuserer på studentenes opplevelse av fadderukene som det første møte med læringsmiljøet ved høgskolen.

1.1.7 Utdanningsledelse

Høgskolen har i 2011 hatt fokus på utdanningsledelse både i form av internt utviklingsarbeid knyttet til ledelse av høyere utdanningsinstitusjoner og når det gjelder å møte behovet for en lederutdanning rettet mot skole- og barnehagesektoren.

Høsten 2011 ble det holdt en 2-dagers samling for faglige ledere (institusjons-, avdelings- og studienivå) der utdanningsledelse var hovedtema. Samlingen tok utgangspunkt i innledning fra en representant fra Kunnskapsdepartementet og innspill fra faglige ledere både på avdelings- og studienivå.

Hovedfokus var å etablere en felles forståelse både av begrepet utdanningsledelse, hvilke risikofaktorer som er avgjørende for å sikre god utdanningskvalitet og hvilke aspekter av utdanningsledelse som er mest sentrale for høgskolen. I tillegg diskuterte man hvordan man kan gå videre for å gi utdanningsledelse et konkret innhold og legge til rette for at lederne blir i stand til å utøve en god kvalitetsledelse gjennom systematisk arbeid for å bedre resultater.

Under samlingen ble begrepet diskutert, og i et forsøk på å avgrense og konkretisere begrepet, ble det trukket fram en rekke problemstillinger og behov for avklaringer:

- Er utdanningsledelse synonymt med kvalitetsutvikling/kvalitetsledelse?
- Læringsarenaer og parametere for måling av kvalitet
- Hvordan jobbe systematisk for å nå de mål vi setter oss? Hvilke virkemidler har vi til rådighet?
- Utdanningsledelse skal sikre at utdanningene til enhver tid er i tråd med samfunnets behov.
- Hva er samfunnets behov, og hvordan skal disse behovene spille inn i vår kvalitetsforståelse?
- Stadig nye endringer i premisser og rammebetingelser innebærer også stadige endringer i kravene til utdanningsledelse.
- Utdanningsledelse som endringsledelse – vilje og evne til endring.
- Hva slags lederkultur ønsker vi?
- Hvordan skal høgskolen takle sine spesifikke utfordringer, og hva gjør vi med lederrollen i relasjon til disse utfordringene?
- Hvilke problemstillinger skal høgskolen fokusere på i sitt arbeid med å utvikle kompetanse i forhold til utdanningsledelse?

Utdanningsledelse er satt på dagsorden i høgskolens ledergruppe i etterkant av samlingen og videre nå i 2012. Det ligger fortsatt en betydelig utfordring i nettopp å gi begrepet et konkret innhold som har mening ikke bare for høgskolen som institusjon, men like mye for lederne av de enkelte utdanninger. Det vil til en

viss grad variere fra avdeling til avdeling hva som er avgjørende for god utdanningsledelse – hvilke utfordringer man står overfor som ledere. Innen for eksempel lærerutdanning er det en betydelig virksomhet knyttet til veilednings-/mentorutdanning som skal bidra til å styrke utdanningsledelse innen skoler/barnehager. Akademi for scenekunst benytter aktivt regelmessig refleksjon i samarbeid med studentene for å utvikle og tilpasse undervisning. Internt i høgskolen vil utdanningsledelse ofte handle om ”skreddersøm” gjennom utvikling og organisering av undervisning/forskning.

Som følge av prosessen så langt vil det bli vurdert etablert et forum for utdanningsledelse som både kan være en arena for kompetanseutvikling, et forum for diskusjon og erfaringsutveksling og en støtte for den enkelte leder. Det vil også bli vurdert etablert en egen lederopplæring som bør omfatte ledelse både i forhold til undervisning, forskning og samfunnskontakt. Opplæringen kan organiseres som et parallelt studium til det første emnet i eksisterende masterutdanning i Organisasjon og ledelse slik man nå organiseres emnet utdanningsledelse for ledere i skoler og barnehager, se nedenfor. Det er også formulert flere tiltak i Aktivitetsplan for 2012 som er relevante i forhold til utdanningsledelse og som tar sikte på å:

- bidra til et bedre beslutningsgrunnlag og en bredere kunnskapsbasis
- sikre en tettere kopling mellom utdanning og FoU
- øke kunnskap om og kompetanse i utdanningsledelse
- bedre samhandlingen med samfunnet og legge til rette for en mer systematisk bruk av samfunnet som læringsarena

I 2010/2011 utviklet Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag et eget emne på 30 studiepoeng i utdanningsledelse primært rettet mot søkere som er eller ønsker å kvalifisere seg til å bli rektorer i grunnopplæringen eller styrere i barnehager. Emnet tilbys som et parallelt studium til det første året i masterutdanningen i Organisasjon og ledelse, emnet Ledelse, slik at alle studenter som har tatt det første året kan gå videre i masterutdanningens tre følgende årsemner og ta en mastergrad i Organisasjon og ledelse.

1.2 VIRKSOMHETSMÅL 1.1

Universiteter og høyskoler skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Tabell 1. Styringsparametere under virksomhetsmål 1.1

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 1.1	Antall kvalifiserte førstevalgsøkere per studieplass	0,99	1,11	1,21
Intern	Antall heltidsekvivalenter bidrags-/oppdragsfinansiert etter- og videreutdanning (EVU)	267,4	315,7	322,1

For å sikre samsvar mellom samfunnets behov for kompetanse og høgskolens studieportefølje er det implementert en rekke tiltak som i hovedsak inngår i styringsmodellen og rutineene høgskolen har utviklet for arbeidet med studieporteføljen. Denne er det redegjort for i avsnitt 1.1.1. Når høgskolen arbeider mot virksomhetsmål 1.1, er det spesielt viktig å ha gode grunnlagsdata ved utvikling av studietilbudene. I tillegg til de faglige utredningene, analyseres viktige indikatorer som kan måle samfunnets behov, for eksempel arbeidsmarkedstall, kompetansebehov, tilbakemeldinger fra bedrifter og offentlige institusjoner, kandidatundersøkelser, søkertall og forventet rekruttering når nye studier vurderes opprettet eller eksisterende studier vurderes nedlagt.

I 2011 påbegynte høgskolen prosjektet *Inntakskvalitet*. Målet er å analysere viktige faktorer i kvaliteten på opptaket til grunnstudiene ved høgskolen over en periode på tre år og å følge de samme tre studentkullene fram til fullført grad for å undersøke kvaliteten på studiegjennomføringen og sammenligne denne med inntakskvaliteten. Høgskolen forventer at resultatene av dette prosjektet vil kunne brukes til å videreutvikle kvaliteten på grunnstudiene.

1.2.1 Regionens behov

Høgskolens primæroppgave er å drive kompetanseheving i egen region. Behovet i Østfoldsamfunnet bør derfor være det viktigste når høgskolen skal definere hva samfunnet bør kunne forvente. Vi vil i det videre diskutere hvilke type regionale forhold som kan belyse og kvantifisere dette.

1.2.1.1 Behov for arbeidskraft

For best mulig å sikre at høgskolen tilbyr yrkesrelevante studietilbud til regionens befolkning, er det utarbeidet flere tiltak for å imøtekomme behovet i næringslivet og arbeidsmarkedet. Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for informasjonsteknologi og Avdeling for ingeniørfag har blant annet opprettet Advisory Boards der ledere fra aktuelle samarbeidspartnere slik som kommune, NAV og næringslivet møter faglig og administrativ ledelse ved høgskolen. Disse skal være rådgivende organer for studievirksomheten ved avdelingene og være en katalysator for samarbeid mellom høgskolen og yrkeslivet.

Øvrige avdelinger har andre ordninger for systematisk kontakt og samarbeid med arbeidslivet; for eksempel har lærerutdanningene jevnlig møter med øvingslærere, og PPU har etablert et yrkesforum for dialog med skolesektoren. Avdeling for helse- og sosialfag arbeider også med å opprette ulike koordinatorfora. Disse har et særlig ansvar for å koordinere og utvikle praksisdelen av studiene i nært samarbeid med relevante institusjoner. Per i dag er det etablert koordinatorfora med Sykehuset Østfold, Fredrikstad kommune, NAV og Fellesforum for kommunene Fredrikstad, Sarpsborg og Halden. Det arbeides for å opprette fora for samtlige kommuner i Østfold fylke.

Videre benytter høgskolen i stor grad NAV som kilde til informasjon om arbeidsmarkedet i Østfold mer generelt. Rapportene fra NAV Østfold er detaljerte og analytiske og gir god styringsinformasjon til våre

egne strategiske prosesser. Høgskolen har også direkte kontakt med NAVs analytikere, bedrifter i regionen og offentlige institusjoner. En overordnet tendens i NAVs analyser er at Østfold skiller seg fra resten av landet med høyere utslag på ulike indikatorer og prognoser om arbeidsmarkedet. Når det er en tendens til et nasjonalt voksende behov for en type kompetanse, er behovsveksten normalt prosentvis større i Østfold enn landsgjennomsnittet, og når det blir overflod av en type arbeidskraft nasjonalt, er overfloden ofte relativt større i Østfold. Høgskolen må dermed forholde seg til et noe mer dynamisk arbeidsmarked enn landsgjennomsnittet. Dette er også noe av grunnen til at det legges stor vekt på samarbeidet med NAV i den årlige planleggingen av studieporteføljen.

NAVs bedriftsundersøkelse for 2011 viser at høgskolen utdanner kandidater til to av de åtte yrkesgruppene som det er minst tilgang på i fylket: bygningsingeniører/teknikere og sykepleiere. Fire av de åtte yrkesgruppene krever ikke høyere utdanning. Prognosene til NAV viser en fortsatt økt etterspørsel etter arbeidstakere innen helse- og sosialsektoren (sykepleier, vernepleier, barnevernspedagog og sosionom), og særlig vurderes det som en utfordring å få tak i et tilstrekkelig antall kvalifiserte sykepleiere til Østfold. Etter en økning i uteksaminerte kandidater innen sykepleie i 2010, registrerer vi en nedgang i 2011 slik at vi nå er tilbake på nivå med tidligere år. Denne nedgangen kan forklares med et høyt frafall i deltidsstudiet. Antallet uteksaminerte bygningsingeniører varierer vanligvis en del fra år til år; resultatet på 29 kandidater i 2011 er innenfor det normale. Etter en nedgang i etterspørselen etter lærere i 2010 kom det en svak økning igjen i 2011. Innen akademiske yrker var antall ledige arbeidstakere i desember 15 % lavere enn på samme tid i fjor. Det må understrekes at det er vanskelig å planlegge porteføljen ut fra signaler fra arbeidsmarkedet alene da dette endrer seg raskt, mens det på den andre siden er tidkrevende å utdanne ferdige kandidater.

Innenfor noen fagområder kan det se ut som at høgskolen leverer færre kandidater enn arbeidsmarkedet etterspør. Dette gjelder spesielt innen realfagene (Avdeling for informasjonsteknologi og Avdeling for ingeniørutdanning) der den lave kandidatproduksjonen skyldes lave søker tall. Likevel har høgskolen i hovedsak valgt å videreføre disse studiene på grunn av nasjonal realfagssatsing og regionens behov for kandidater innenfor disse fagområdene. Unntaket er ingeniørutdanningen i Kjemi. NAVs bedriftsrapport 2011 viser en fortsatt høy etterspørsel etter kandidater til petroleums- og kjemisk produksjon, men til tross for en økning i søker tallene til studiet i 2009 og 2010 er de aktive kullene så små at høgskolen ikke fant det ressursmessig forsvarlig å lyse ut nye studieplasser i 2012.

Kommentarene ovenfor gir grunnlag for å konkludere med at høgskolen har utdanninger på områder der det er behov for kompetanse i fylket, og at det finnes gode rutiner for å sikre at utdanningsløpene er mest mulig relevante og gir høy kompetanse innen de yrker kandidatene skal virke i etter uteksaminering.

1.2.1.2 Behov for studieplasser

Høgskolen har etablert årlige analyser av søker trender som blir lagt fram for styret i forbindelse med sak om studieportefølje hver høst (også omtalt i 1.1.1). I 2010 var det en oppgang i søkningen til høgskolen på 8 %. Denne positive trenden fortsatte i 2011 med en økt søkning på 9,6 % i forhold til fjoråret. I motsetning til 2010 da økningen først og fremst var til master- og videreutdanningene, ser vi for 2011 at oppgangen i hovedsak skyldes økt søkning til grunnutdanningene. Med disse søker tallene er høgskolen landets 7. største høgskole målt i søker tall. Dette er samme posisjon som i 2010.

Ser man bort fra den kraftige veksten i 2009 – 2010, har utviklingen av søker tall til høgskolen totalt sett vært relativt stabil siden 2002. Høgskolen trekker i større grad enn tidligere til seg søkere fra andre deler av landet. 70,7 % av søkerne kom fra Østfold i 2011 mot til 74 % året før. 77,3 % av søkerne til grunnutdanningene kommer fra Østfold, og mens andelen er 62,4 % til master- og videreutdanningene. Åtte av de ti mest populære utdanningene blant østfoldingene leveres av høgskolen, og her har helse- og sosialfag et kraftig forsprang på alle øvrige utdanninger. Dette er da også en viktig årsak til at søkningen til høgskolen er så stabil som den er. De to resterende utdanningene på listen over de ti mest populære er Politihøgskolen og rettsvitenskap ved Universitetet i Oslo. Begge er utdanninger som høgskolen ikke tilbyr og derfor ikke kan konkurrere med. Disse tallene viser at høgskolen fyller rollen som lokal tilbyder av høyere utdanning godt.

Analysene viser at alle avdelingene ved høgskolen hadde økning i søker tallene i 2011. Noen studier har svært god søkning, som helse- og sosialfagstudiene, PPU og de fleste masterstudiene. Det er også gledelig

å se at Avdeling for ingeniørfag fortsetter den positive trenden og økte søkningen med 82 fra 2010 til 2011. Da søkningen var tilfredsstillende på alle høgskolens studier, ble ingen av studiene vurdert trukket.

For øvrig vises til avsnitt 1.1.1.2 for mer informasjon om de konkrete satsingene høgskolen planlegger for å kunne tilby regionen ytterligere kompetanseheving.

1.2.2 Utvikling i styringsparameterne

Se tabell 1 over.

Oppgangen i styringsparameter 1.1 fortsatte fra 2009 og 2010 og inn i 2011. Denne fortsatte økningen må ses i lys av større ungdomskull og økt studietilbøyelighet, men kan også tyde på at høgskolens egen strategi for å øke søknadstilfanget oppfyller hensikten.

Høgskolen har de siste årene gjort en systematisk innsats for å øke søkerinteressen. Styringsmodellen for studieporteføljen (se avsnitt 1.1.1.1) er organisert slik at styret skal kunne igangsette/trekke studier ut fra blant annet popularitet. Avdelinger som har studier med synkende søkertall blir bedt om å se på muligheter for endring av studieplaner for å øke relevansen for søkere.

Høgskolen har i hovedsak benyttet en markedsføringsstrategi som omfatter «inbound marketing». Dette er en ny retning innen markedsføring der utgangspunktet er at høgskolen gjennom produksjon av særskilt interessant og relevant materiale, skal bli funnet av interessenter, i motsetning til tradisjonell markedsføring der høgskolen selv oppsøker interessenter gjennom for eksempel annonser og brosjyrer. Strategien er spesielt egnet for digitalt materiale som interessentene finner ved hjelp av søkemotorer og deler gjennom sosiale medier. I 2011 ble det produsert tekst og filmer tilpasset denne strategien og som viser høgskolens sterke sider. Studentene ved bachelorutdanning i Digital medieproduksjon har produsert filmene i samarbeid med informasjons- og kommunikasjonsenheten. Filmene viser ulike sider ved høgskolen blant annet i form av arrangementer og dybdeintervjuer med ansatte.

Høgskolen har økt antallet studentambassadører som representerer høgskolen på skolebesøk, utdanningsmesser og i sosiale medier. Alle studentambassadørene er aktive på Twitter og Facebook hvor de har direkte kontakt med potensielle studiesøkere.

I 2011 har høgskolens markedsføringsinnsats fortsatt blitt styrt mot studier der søkertilgangen er lavere enn ønsket. Samtidig er vi bevisst utformingen av kampanjene slik at høgskolen som helhet også nyter godt av tiltakene. I 2011, i likhet med året før, var det særlig studier ved Avdeling for ingeniørutdanning som fikk prioritet i markedsføringen. I tillegg ble det gjort en ekstra innsats for å styrke søkningen til IT-studiene.

Høgskolen har i flere år publisert et månedlig nyhetsbrev (via epost) direkte rettet mot potensielle søkere. Tiltaket har vært vellykket, og det er registrert mange abonnenter. Det gjennomføres en rekke tiltak rettet direkte mot avgangselevne i Østfolds videregående skoler (skolebesøk og Åpen Dag), og høgskolen har deltatt på regionale og nasjonale utdanningsmesser. I tillegg har høgskolen vært representert på utdanningsmesse i Sverige (Högskolan Väst i Trollhättan). Høgskolen er aktiv på Facebook hvor vi er i direkte dialog med både eksisterende og potensielle studenter. Det benyttes også målrettede annonser på Facebook og Google, men i mindre grad enn tidligere. Hovedtyngden av markedsføringsaktiviteten til høgskolen er på internett, og vi bruker i svært liten grad annonser i aviser og magasiner.

I tillegg til disse markedsføringstiltakene hadde høgskolen også en egen strategi for publisering av nettsaker fra januar og frem mot søknadsfrist i april, vedtatt i markedsføringsutvalget i desember 2010. I 2011 ble det lagt vekt på nettsaker som fremhevet fag der vi er unike (studier som kun finnes ved høgskolen), spesielt store (antall studenter) og ikke minst nyheter innen studietilbudet.

Høgskolen har et ønske om å foreta mer detaljerte markedsanalyser og evalueringer av markedsføringstiltakene, for å bedre forstå markedet og behovet i regionen. Dette arbeidet settes i gang i 2012.

I forhold til høgskolens egen styringsparameter *antall heltidsekvivalenter bidrags-/ oppdragsfinansiert etter- og videreutdanning* har det vært en økning fra 267,4 i 2009 til 322,1 i 2011. En årsak til økningen er at høgskolen i løpet av 2009 omorganiserte virksomheten knyttet til eksternt finansiert etter- og videreutdanning gjennom å etablere en enhet som skal betjene hele høgskolen på dette området. Dette har bidratt til økt aktivitet. En annen årsak er den store satsingen som har vært fra myndighetenes side i forhold til etter- og videreutdanning overfor lærere.

1.2.3 Kunnskapsløftet og Kompetanse for kvalitet

Høgskolen etablerte høsten 2009 en selvstendig administrativ enhet for å ivareta eksterntfinansiert etter- og videreutdanning for alle høgskolens fagavdelinger. Enheten heter Senter for kompetanseutvikling (SKUT).

Søknad og tildeling av midler til etter- og videreutdanningsstrategier i regi av Utdanningsdirektoratet skjer nå gjennom regioner. Høgskolen er som del av OFA, aktiv i arbeidsgruppen relatert til etter- og videreutdanning. Leder av SKUT innehar i innværende periode ledervervet i arbeidsgruppen og er OFA sin representant i et nasjonalt utvalg, etablert av Utdanningsdirektoratet, for etter- og videreutdanning knyttet til lærerutdanningene.

SKUT har årlig dialogkonferanse med skoleeiere i Østfold. Konferansen blir fulgt opp med besøk i alle kommuner hver vår, vedrørende kommunenes behov for kompetanseheving i skole og barnehage.

I det etterfølgende gis en kort beskrivelse av etter- og videreutdanningsaktivitet i 2011 gjennom SKUT, relatert til Kunnskapsløftet/Kompetanse for kvalitet:

I matematikk har det vært gjennomført etterutdanning for 165 deltakere. Dette har vært kurs med varighet fra 1-6 dager. Temaene har vært den grunnleggende ferdigheten å regne, matematikkvansker, regneopplæring og antall rom og form. Som ledd i satsingen *Kompetanse for kvalitet* har det vært gjennomført videreutdanning i matematikk 1- 30 studiepoeng og matematikk 2- 30 studiepoeng. I tillegg har det vært gjennomført videreutdanning i matematikk 1 - 30 studiepoeng på kveldstid med samme faglig innhold som i matematikk GLU1. Det har vært totalt 29 deltakere på videreutdanningene.

I norsk har det vært gjennomført etterutdanning for 300 deltakere. Dette har vært kurs med 1-6 dagers varighet. Temaene har vært den grunnleggende ferdigheten å lese 1.-7. trinn, den grunnleggende ferdigheten å lese 5.-10. trinn, den andre leseopplæringen, lese- og skriveopplæring og språkstimulering. I norsk har det vært gjennomført videreutdanning i norsk 1 - 30 studiepoeng på kveldstid med samme faglig innhold som i norsk på GLU 1 og norsk 10 studiepoeng. Det har vært totalt 45 deltakere på videreutdanningene.

I engelsk har det vært gjennomført etterutdanning for 90 deltakere. Dette har vært kurs med 6 dagers varighet. Temaene har vært rettet mot både barnetrinn og ungdomstrinn. I engelsk har det vært gjennomført videreutdanning innenfor strategien *Kompetanse for kvalitet* i engelsk 1- 30 studiepoeng og engelsk 2- 30 studiepoeng. Det har vært totalt 31 deltakere på videreutdanningene.

I pedagogikk er det gjennomført etterutdanning for 1 301 deltakere. Temaene har vært vurdering, danning, læreplanforståelse, klasseledelse, karaktersetting, sosiale og emosjonelle vansker og veiledning/samarbeid. I pedagogikk har det vært gjennomført videreutdanning for 267 deltakere innenfor spesialpedagogikk, konsekvenspedagogikk, pedagogikk grunnleggende enhet, systemisk familiearbeid og prosjektledelse.

SKUT har gjennomført oppdrag i de fleste Østfoldkommunene, syv Vestfoldkommuner, Haugesund, Oslo, Rælingen, Drammen, Hønefoss, Vestby, Oppegård.

Videreutdanningene blir primært gjennomført på kveldstid, men også noe helgebasert og delvis nettbasert. Som eneste høgskole/universitet i Norden tilbyr og gjennomfører høgskolen også studier i konsekvenspedagogikk.

For perioden 2012 - 2015 er høgskolen tildelt følgende videreutdanninger innen *Kompetanse for kvalitet*:

- Engelsk 1 – 30 studiepoeng
- Engelsk 2 – 30 studiepoeng
- Matematikk 1 – 30 studiepoeng
- Matematikk 2 – 30 studiepoeng

1.3 VIRKSOMHETSMÅL 1.2

Universiteter og høyskoler skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømming.

Tabell 2. Styringsparametere under virksomhetsmål 1.2

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 1.2	Nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekvivalent per år	50,1	46,1	45,2
KD 1.2	Studenter per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	15,9	17,5	18,2
KD 1.2	Gjennomføring i henhold til avtalte utdanningsplaner	0,85	0,84	0,85
Intern	Sum studiepoengsproduksjon (alle)	3.283	3.343	3.444
Intern	Studiepoeng ny produksjon (egenfinansiert)	2.908	2.963	3 063
Intern	Utlån av bøker			
	- totalt	107.924	123.774	138 637
	- delt på antall studenter og ansatte ¹	27	27	29

1.3.1 Rutiner for sikring av læringsmiljø og studiekvalitet

Se også avsnitt 1.1.6.

Høgskolen har ulike rutiner for sikring av læringsmiljø og studiekvalitet. Alle ledd i utdanningene som undervisning, administrative støttefunksjoner, samspill mellom studenter/lærere/ledelse og ekstern kontakt, er viktige brikker i arbeidet med å sikre bedre læringsmiljø og studiekvalitet.

a) Studentevalueringer EVA1-3

EVA1 er læringsmiljøundersøkelsen ved høgskolen og blir gjennomført på institusjonsnivå hvert år sammen med EVA2. Læringsmiljøutvalget er ansvarlig for EVA1.

EVA2 kartlegger studiekvaliteten og blir gjennomført på institusjonsnivå hvert år sammen med EVA1. Studiekvalitetsutvalget er ansvarlig for EVA2. Gjennomføring av undersøkelsen og analyser av evalueringsresultatene utføres i samarbeid med Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS). EVA2 presenteres for studentene etter at rapporten er gjennomgått ved den enkelte avdeling.

EVA3 blir gjennomført for det enkelte emne, og har som mål å kartlegge studiekvaliteten på emnenivå. Avdelingene er selv ansvarlige for gjennomføring og oppfølging av EVA3, og har stor frihet i forhold til hvordan de gjennomfører og analyserer evalueringene. Felles krav for høgskolen er imidlertid at evaluering skal gjennomføres på hvert emne, og at planlegging, analyse og tiltaksutvikling gjøres i samarbeid med studentene.

b) Internrevisjon

Høgskolen har etablert et internrevisjonsteam (se også avsnitt 1.1.2.1) som i første rekke vurderer bruk og nytte av kvalitetssystemet. Revisjonsteamet jobber primært med prosesser knyttet til læringsmiljø og studiekvalitet, og funn fra revisjonene har blitt viktige i kvalitetsarbeidet.

c) Kvantitative data

DBH, SSB, Samordna opptak og høgskolens egne studieadministrative verktøy og egne analyser gir høgskolen store mengder data om læringsmiljø og studiekvalitet.

¹ Registrerte tilsatte per 01.10. og registrerte studenter (heltidsekvivalenter totalt) per 01.10.

d) Eksterne vurderinger av studiekvalitet

Høgskolen legger stor vekt på både NOKUTs evalueringer (avsnitt 1.1.3) og andre eksterne evalueringer, deriblant tilbakemeldinger i form av sensorrapporter, av studiene når studiekvaliteten evalueres.

e) Dialogpunkter

Høgskolen har etablert en rekke faste dialogpunkter mellom studenter, lærere, studieledere og ledelse. I tillegg har vi faste utvalg der det sitter både studenter og ansatte. Disse er Læringsmiljøutvalget, Studiekvalitetsutvalget og lokale studiekvalitetsutvalg på avdelingsnivå. I tillegg er den årlige styringsdialogen mellom høgskolens ledelse og ledelsen ved avdelingene av svært stor betydning.

f) Kandidatundersøkelser

Høgskolen har ingen sentralisert systematikk i å bedrive kandidatundersøkelser som kan gi informasjon fra tidligere studenter om kvalitet på studieprogrammet/emnet og hvilken nytte man har hatt av studiet i videre utdanning eller yrkesliv. Det tas imidlertid sikte på å gjennomføre en pilotundersøkelse i 2012.

g) Egenvurdering

Emneansvarligs egen vurdering av emnet, basert på ulike former for tilbakemeldinger fra studentene og egne erfaringer med studieopplegget.

1.3.2 Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS)

Den faglige enheten PULS er organisert under studie- og forskningsenheten. PULS er tett koblet mot både høgskolens studiekvalitetsutvalg samt høgskolens kvalitetsrådgiver og dermed en aktiv pådriver i høgskolens kvalitetsutvikling og en viktig bidragsyter inn i kvalitetssystemet ved høgskolen. PULS har følgende hovedoppgaver:

a) Basisstudium i høgskolepedagogikk

Høgskolen har krav om pedagogisk kompetanse ved ansettelse i undervisnings- og forskningsstillinger. Ansatte som ikke tilfredsstiller kravet ved ansettelsestidspunktet, får tilbud om deltakelse i Basisstudium i høgskolepedagogikk (15 studiepoeng).

Studiet tilbys våre samarbeidspartnere i Oslofjordalliansen, og pågangen har også vært stor fra Forsvarets høgskole, som har hatt deltakere med de siste årene. Høgskolen vil videreutvikle studiet for å imøtekomme krav til IKT-kompetanse blant fagansatte.

b) Faglig ansvarlig for høgskolens institusjonelle evalueringer (EVA1 og 2), og veileder/konsulent for emneevalueringer (EVA3).

PULS gjennomfører i samarbeid med Studiekvalitetsutvalget hvert vårsemester en avdelingsovergripende studentevaluering av undervisning og læringsmiljø, og er faglig ansvarlig for høgskolens institusjonelle evalueringer (EVA1 og 2).

c) Forskning

Forskning er en viktig del av arbeidet i PULS og bidrar til å sikre den faglige forankringen, utvikle fagområdet høgskolepedagogikk samt å vedlikeholde og oppgradere kompetansen i enheten. PULS er ansvarlig for forskningsprosjektet *Kvalitetsreformens vurderingsformer* som er finansiert gjennom NFR. Prosjektet avsluttes høsten 2012. Det er én stipendatstilling knyttet til dette forskningsarbeidet.

Styrkingen av PULS med to nye stillinger (førstelektor/førsteamanuensis/dosent/professor) i 2012 vil blant annet bidra til å styrke forskningsdelen ytterligere.

1.3.3 Andre tiltak knyttet til læringsmiljø og studiekvalitet

1.3.3.1 Laurbærbladet

Laurbærbladet som er høgskolens studentpris, ble i 2011 delt ut for fjerde gang. Prisen går til et studentprosjekt på bachelornivå, og velges ut av en fagjury bestående av rektor, studentleder og FoU-koordinator. I 2011 gikk prisen til en student fra ingeniørstudiet Industriell design for prosjektet *Design for Kenyan Orphans*. Syv prosjekter med stor faglig spennvidde ble nominert til prisen. Prisen deles ut i forbindelse med studieårets åpning.

1.3.3.2 Utdanningskvalitetsprisen

Utdanningskvalitetsprisen er opprettet av Studiekvalitetsutvalget og ble første gang lyst ut i 2011. Prisen er ment å støtte opp under god kvalitet i utdanningene, og skal gå til fagmiljøer eller enkeltpersoner som har utmerket seg i så henseende. Søkere til prisen bedømmes etter følgende kriterier:

- Tiltaket/ene bør være nyskapende.
- Tiltaket/ene må bidra vesentlig til utvikling og forbedring av utdanningskvaliteten.
- Det må dokumenteres at tiltaket/ene utføres i aktivt samarbeid mellom studenter, undervisnings- og forskningspersonalet og eventuelt andre aktører.
- Det må dokumenteres at igangsatte tiltak har ført til positive resultater.

Utløsningen av prisen fikk ikke tilstrekkelig oppmerksomhet i 2011, og det kom derfor ingen nominasjoner innen fristen. Dette har høgskolen tatt lærdom av og vil rette større oppmerksomhet mot dette i 2012.

1.3.3.3 Implementering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk

Høgskolen har de to siste årene arbeidet aktivt med implementering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og implementeringen avsluttes innenfor fristen 31. desember 2012. Studie- og forskningsenheten har faste møter med avdelingene i revisjonsprosessen knyttet til studieplanarbeidet, både vår og høst, der implementeringen er gjenstand for evaluering. Studiekvalitetsutvalget vil i 2012 evaluere implementeringsprosessen for høgskolen som helhet.

1.3.3.4 Den flerkulturelle høgskolen

Høgskolen har inngått et samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus vedrørende kartlegging, tiltak og tilrettelegging for flerkulturelle studenter. I 2011 gjennomførte høgskolen en undersøkelse blant samtlige studenter der de fikk spørsmål knyttet til sin bakgrunn. Spørsmålene ble koblet sammen med bekreftelse av utdanningsplanen høsten 2011, og det var frivillig for studentene å svare på disse. Det var svært god oppslutning på undersøkelsen, 4 651 studenter (96,7 %) svarte. Undersøkelsen er godkjent hos Datatilsynet. Svarene fra undersøkelsen vil bli brukt for å se hva som bør eller skal gjøres for å møte utfordringer og sikre utdanningskvaliteten for samtlige studenter.

De overordnede tallene i undersøkelsen viser at studentpopulasjonen ved høgskolen i 2011 var slik:

Tabell 3. Studentenes bakgrunn – kartlegging 2011

Bakgrunn	Antall	Prosent
Studenten selv og studentens foreldre er født i Norden	3 839	85,4 %
Studenten selv er født i Norden, men studentens foreldre er født utenfor Norden	128	2,8 %
Studenten er født utenfor Norden, men kom til Norge før barneskolen	135	3,0 %
Studenten er født utenfor Norden, og kom til Norge mens hun tok barneskole	144	3,2 %
Studenten er født utenfor Norden, kom til Norge etter barneskole og har tatt videregående skole i Norge	45	1,0 %
Studenten kom til Norge som voksen	206	4,6 %

1.3.3.5 Studiekvalitetsutvalget

Høgskolens studiekvalitetsutvalg ledes av prorektor og består av to studentrepresentanter, leder av PULS, én representant fra undervisnings- og forskningspersonalet ved hver avdeling, én representant fra E-læringsutvalget, kvalitetsrådgiver, studiedirektør og rådgiver fra Studie- og forskningsenheten. Utvalget startet høsten 2011 arbeidet med revisjon av mandat, eventuelt nytt navn samt utarbeidelse av handlingsplan for 2012-2013. Dette arbeidet er igangsatt på bakgrunn av tilbakemeldinger og dialog med NOKUT etter deres besøk ved høgskolen i desember 2011. Utvalget ser at de i dag favner for bredt og ønsker et mer målrettet og smalere mandat knyttet direkte til kvalitet i utdanningen. Dette defineres til å omfatte kvalitet i undervisning, program og læring. For å være mer bevisst egne handlinger, vil evaluering av allerede igangsatte tiltak/aktiviteter være et av hovedpunktene for handlingsplanen.

Studiekvalitetsutvalget har også fått en mer aktiv rolle knyttet til oppfølging av studentevalueringen EVA2, etter revisjon av prinsippbeskrivelse for høgskolens kvalitetssystem. Studiekvalitetsutvalget vil i 2012 bl.a. se nærmere på om/hvordan innføringen av følgende nye tiltak har hatt innvirkning på studiekvaliteten:

- implementering av nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk
- innføring av akademisk skriving i studieprogrammene
- gjennomføring og oppfølging av tiltak knyttet til studentevalueringer (EVA2)
- innstramming i høgskolens eksamensforskrift knyttet til fusk/plagiering, jf § 12, pkt 3 og 6.

I 2011 arrangerte Studiekvalitetsutvalget i samarbeid med høgskolens E-læringsutvalg en fagdag om e-læring og IKT-støttet undervisning. Høgskolen tilbyr de fleste studiene sine på studiestedene, men bygger samtidig opp infrastruktur og kompetanse for fjernundervisning, nettbasert undervisning og utvider tilbudet av nettstudier. For å sikre kvaliteten i nettstudiene er det viktig å heve kompetansen innen e-læring og IKT-støttet undervisning blant undervisnings- og forskningspersonalet. Dette fagområdet tas som nevnt i avsnitt 1.3.2 a) inn i høgskolens studietilbud i høgskolepedagogikk.

1.3.4 Utvikling i styringsparameterne

Se tabell 2.

Høgskolen har for andre året på rad en nedgang i styringsparameteren *Nye studiepoeng per egenfinansiert heltidsekivalent per år*. Nedgangen fra 2010 til 2011 er ikke like stor som nedgangen fra 2009, men høgskolen mener likevel det er grunn til å se nøye på hvilke forklaringer som kan ligge bak tallene. Høgskolen har i flere år hatt en sterkt voksende studentpopulasjon. I løpet av de siste fem år har høgskolen økt med over tusen studenter, og særlig de siste to årene har antall studenter økt raskt (opp 19,5 %). At styringsparameteren har det nivået den nå har er dermed ikke uventet, på grunn av flere forhold som knytter seg til den voksende studentmassen:

- Økningen i antall studenter har ikke blitt fulgt av en tilsvarende økning i antall tilsatte i undervisnings-, forskningsstillinger. Dette kommer også tydelig frem i styringsparameter nummer to i tabellen over. Man kan tenke seg at dette har vært med på å redusere den tette oppfølgingen hver enkelt student får, og at dette igjen fører til at studieprogresjonen blir noe redusert.
- Det har de siste årene vært en stor økning i antall studenter i alderssegmentet 25-45 år. De data høgskolen har antyder at denne aldersgruppen faktisk planlegger en noe lavere studieprogresjon enn yngre studenter. Styringsparameter nummer tre i tabell 2 bekrefter dette bildet; det er ingen nedgang i gjennomføring i henhold til avtalte utdanningsplaner, samtidig som produksjon pr student går ned. En del av studentene ved høgskolen bruker altså bevisst lenger tid på studiene sine.

I forbindelse med analysen av studiepoengsproduksjon pr. student er det også relevant å trekke frem den totale studiepoengsproduksjonen for høgskolen. Som de interne styringsparameterne *sum studiepoengsproduksjon* og *studiepoeng ny produksjon* viser, er det oppgang de siste to årene. Se også avsnitt 1.3.6 om vitnemåls- og kandidatproduksjon, og diskusjonen omkring samfunnsoppdraget til høgskolen.

Økningen i utlån av bøker fra høgskolens biblioteker kan være et resultat av at det har blitt lagt vekt på at studentene skal ha god kjennskap til hvordan de kan bruke bibliotekets ressurser når de trenger bakgrunnsstoff til oppgaver eller utfyllende pensumlitteratur. Studentene får undervisning i litteratursøk, kildekritikk og referanseteknikk. Videre arbeides det målrettet med samlingsutvikling, og som følge av dette har biblioteket som regel det stoffet studentene trenger i studiene.

1.3.5 Høgskolens egne målinger av studiekvalitet

Høgskolen måler jevnlig studiekvaliteten gjennom tre ulike evalueringsundersøkelser. I 2011 har disse evalueringsundersøkelsene blitt gjennomført i henhold til de rutinene som er beskrevet i høgskolens kvalitetssystem *Beste praksis* og gav følgende overordnede resultater:

Læringsmiljøundersøkelsen EVA1 ble gjennomført sammen med den årlige institusjonelle evalueringsundersøkelsen som måler studiekvalitet (EVA2), og det ble publisert en felles rapport som viser resultatene for disse to undersøkelsene. EVA1 hadde i 2011 et spesielt fokus på det sosiale læringsmiljøet og kvaliteten på de tjenestene biblioteket tilbyr, og resultatet av undersøkelsen viser at 77 % av studentene opplever at de deltar i og er en del av et læringsmiljø definert som et sosialt og faglig fellesskap engasjert i læring. 11 % av studentene har krysset av for middelskåren «3», definert som «vet ikke», «ikke relevant» eller «middels». Det betyr at kun 12 % av studentene har krysset av for at de er misfornøyd med læringsmiljøet ved høgskolen.

63 % av studentene er enige i at biblioteket tilbyr de læringsressursene de trenger i studiet, samt at personalet holder et høyt servicenivå. Imidlertid har en stor andel av studentene krysset av for middelskåren «3», i gjennomsnitt ca. 30 %. For faktoren *Biblioteket* kan det tolkes på to måter. For det ene at studentene vurderer kvaliteten som middels. For det andre kan det tenkes en del av de som velger dette svaralternativet, bruker biblioteket i beskjeden grad og derfor anser at utsagnene har liten relevans for dem, og at de i den forstand «ikke kan svare» på dem. Med andre ord er det bare 7 % av utvalget som har negative erfaringer og synspunkter i forhold til bibliotekstjenesten ved høgskolen.

LMU behandlet resultatene av undersøkelsen i sak 50/11, 27. oktober 2011, og konkluderte med at resultatene stort sett var tilfredsstillende. Se for øvrig avsnitt 1.1.6.

EVA2 skal som en del av prosjektet *Sikker administrativ drift* gjennomføres som et prøveprosjekt både ved Høgskolen i Vestfold, Buskerud og Østfold i 2012. Derfor har LMU vedtatt at EVA1 i 2012 ikke inkluderes i EVA2 undersøkelsen, dette fordi undersøkelsen bør være mest mulig lik ved de tre lærestedene. LMU skal imidlertid lage en egen EVA1 som skal gjennomføres høsten 2012 og knyttes opp mot årets satsingsområde for LMU; fadderordningen.

EVA2: 964 studenter deltok i 2011 i EVA2, som er høgskolens årlige undersøkelse om studiekvalitet. Dette er det største utvalget siden man innførte denne typen undersøkelse ved høgskolen. EVA2 er en undersøkelse som retter seg mot de enkelte studieprogram og identifiserer styrker og utfordringer ved studiekvaliteten ved det respektive programmet. Undersøkelsen gir imidlertid også aggregerte data på institusjonsnivå. Årets undersøkelse viser at 65 % av utvalget er helt eller delvis enig i utsagnet «*I det store og hele er jeg fornøyd med kvaliteten på studiet.*». 15 % svarte med alternativet «middels», mens 20 % var helt eller delvis uenig i utsagnet. Resultatet viser en oppgang på 4,3 % i antall studenter som er helt eller delvis fornøyd med studiekvaliteten i forhold til 2010. Variasjonene fra år til år henger sannsynligvis sammen med ulikheter og særtrekk ved utvalgene som har deltatt i EVA2 undersøkelsen disse årene. Tar man gjennomsnittresultatet for fornøydheten de fire siste årene viser det seg at resultatet er identisk med resultatet fra 2011.

Det er Program for undervisning, læring og studiekvalitet (PULS) som gjennomfører EVA2-undersøkelsen, behandler dataene og utarbeider den årlige EVA2-rapporten, mens Studiekvalitetsutvalget har ansvaret for å holde et overoppsyn med at den enkelte avdeling følger opp resultatene med tiltak der det er behov for dette. NOKUT gjennomførte høsten 2011 evaluering av kvalitetssikringssystemet ved høgskolen, og etter første besøk i oktober vurderte den sakkyndige komiteen det slik at høgskolen har et veldokumentert studentevalueringssystem og et godt system for involvering av og tilbakemeldinger til

studentene. Studiekvalitetsutvalget har likevel satt i gang en prosess for å bevisstgjøre seg sitt ansvar i forhold til EVA2, gjennom å se på hvordan man kan sikre bedre oppfølging av resultatene, spesielt i forhold til en mulig tettere kobling mellom EVA2 og EVA3.

EVA 3, evalueringer på emnenivå, har i 2011 blitt gjennomført av den enkelte emneansvarlige på de ulike emnene. EVA3 har litt ulik betydning i de ulike fagmiljøene. Noen steder gjennomføres EVA3 hovedsakelig som en midt- eller underveisevaluering i samråd med studentene via tillitsvalgte. Andre steder gjennomføres EVA3 som sluttevaluering etter endt undervisning ved bruk av et skjema. Grunnet emnenes egenart har man ikke fra sentralt holdt valgt én felles rutine eller ett felles skjema for emneevalueringer, men overlater dette til det enkelte fagmiljø. Det som imidlertid er rutinebeskrevet og innlemmet i studieplanene er at det *skal* gjennomføres emneevaluering på alle emner ved høghskolen og at resultatene skal formidles til studentene og følges opp med tiltak. Da dette ikke i tilstrekkelig grad har blitt fulgt opp ved enkelte studieprogram har studentene tatt initiativ til en ytterligere standardisering av rutinene for å sikre at evalueringer blir gjennomført og fulgt opp. Dette initiativet vil bli fulgt opp av Studiekvalitetsutvalget og kvalitetsrådgiver ved høghskolen.

1.3.6 Egne kvantitative indikatorer

Studiepoengsproduksjon er en indikator som er viet mye oppmerksomhet, men denne forteller ikke så mye om i hvilken grad høghskolen oppfyller sitt samfunnsoppdrag gjennom å uteksaminere kandidater med relevant kompetanse for regionens arbeidsliv.

I DBH er det to indikatorer som illustrerer dette bedre; fullførte studieprogrammer, som viser antallet kandidater som fullfører et studium med egen studieplan, og ferdige kandidater, som viser omfanget av utstedte gradsgivende vitnemål.

Ser vi nærmere på tallene over en treårs periode, ser vi at høghskolen har hatt en svært god økning i både vitnemåls- og kandidatproduksjon.

Tabell 4. Fullføring av studieprogrammer 2009 - 2011

Type studieprogram fullført	2009	2010	2011
Gradsgivende vitnemål	780	767	802
Ikke-gradsgivende, egenfinansierte studieprogrammer	292	532	490
Eksternfinansierte studieprogrammer (videreutdanninger)	514	540	719
SUM	1586	1839	2011

Fra 2010 til 2011 er det en markant økning i antallet gradsvitnemål og avsluttede eksternfinansierte utdanninger. Antallet studenter som har oppnådd ny kompetanse og nye kvalifikasjoner ved høghskolen har økt med over ca. 200 hvert år over treårsperioden.

I *Rapport og planer* for 2008-2009 og 2010-11, ble gjennomføring (fullføring) innenfor normert studietid viet ekstra oppmerksomhet, spesielt innenfor allmennlærerutdanning. Gjennomføring av en utdanning må til en grad også ses i lys av hvilken studieprogresjon studentene årlig legger opp til gjennom sin utdanningsplan, da det individuelt kan være flere forhold til stede som gjør at en student ikke kan følge normal progresjon til fulle gjennom studietiden. For utdanninger der det rapporteres på både gjennomføring (fullføring) på normert tid og årlig gjennomføring i henhold til avtalt studieplan, er det følgende utvikling de siste tre årene:

Tabell 5. Gjennomføring (fullføring) på normert tid og gjennomføring i henhold til avtalt studieplan

Studieprogram	2009		2010		2011	
	Fullføring på normert tid	Gjennomføring iht. avtalt utd.plan	Fullføring på normert tid	Gjennomføring iht. avtalt utd.plan	Fullføring på normert tid	Gjennomføring iht. avtalt utd.plan
Allmennlærer	38 %	88 %	55 %	89 %	40 %	98 %
Førskolelærer	54 %	87 %	56 %	96 %	59 %	92 %
Ingeniør	52 %	78 %	42 %	81 %	45 %	81 %
Sykepleier	81 %	91 %	60 %	81 %	52 %	85 %
Vernepleier	86 %	94 %	49 %	90 %	45 %	93 %

Tallene viser en klar tendens. Mens gjennomføring i forhold til avtalt utdanningsplan viser tilfredsstillende resultater, er det i 2011-avgangskullet nå i snitt kun ca. 50 % som har gjennomført sin utdanning på normert tid. Dette vitner om at studentene ved høgskolen har god gjennomføring fra år til år, i forhold til hva de på forhånd mener de klarer å fullføre, men samtidig viser det at studentene i minkende grad gjennomfører studiet på normert tid. Fullføringstallene kan også til en viss grad knyttes til økende frafallsproblematikk fra tiden etter førstegangs semesterregistrering etter opptak. Dette har særlig vært tilfelle innenfor sykepleierutdanning og vernepleierutdanning. Her kan inntakskvaliteten ha spilt en rolle uten at dette er nærmere analysert på nåværende tidspunkt. Høgskolen holder som tidligere nevnt, på å gjennomføre et grundig analyseprosjekt over en periode på 5-6 år, hvor vi både vil analysere inntakskvaliteten på samtlige bachelorutdanninger og sammenhengen mellom inntakskvalitet og studiegjennomføring.

Det er i denne forbindelse interessant også å se på sammenhengen mellom et opptakstall 3 (4) år tidligere (3 år for heltids bachelorstudier, 4 år for deltids bachelorstudier og allmennlærerutdanning) og kandidattall for de aktuelle utdanningene. Denne oversikten tar med uteksaminerte kandidater med forsinkelse underveis i studieløpet, i motsetning til oversikten som gjelder fullføring på normert tid. Tabellen viser angitt fullføringsgrad for de siste tre årene (FG %) utregnet som funksjon av kandidattallet i forhold til opptakstallet for det relevante opptaksåret.

Tabell 6. Kandidatproduksjon i forhold til opptakstall 3 (4) år tidligere

Studieprogram	2009			2010			2011		
	Opptak 2006 (05)	Kandidater 2009	FG %	Opptak 2007 (06)	Kandidater 2010	FG %	Opptak 2008 (07)	Kandidater 2011	FG %
Allmennlærer	91	55	60 %	84	75	89 %	80	63	79 %
Førskolelærer	136	92	68 %	110	95	86 %	126	101	80 %
Ingeniør	156	95	61 %	120	63	53 %	139	85	61 %
Sykepleier	117	92	79 %	122	106	87 %	141	88	62 %
Vernepleier	85	68	80 %	73	57	78 %	118	63	53 %

Der det er større avvik mellom tallene for fullført utdanning på normert tid i tabell 5 og fullføringsgraden i tabell 6, skyldes det manglende fullføring på normert tid, i hovedsak faglig forsinkelse i studieløpet, mens der tallene avviker i mindre grad, skyldes manglende fullføring på normert tid i hovedsak frafall i studiene i eller etter første semester.

1.4 VIRKSOMHETSMÅL 1.3

Universiteter og høyskoler skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Tabell 7. Styringsparametere under virksomhetsmål 1.3

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 1.3	Antall utvekslingsstudenter (ut-/innreisende)	114	93	128
KD 1.3	Antall fremmedspråklige utdanningstilbud (antall emner/ECTS-poeng totalt)	22	26	31
KD 1.3	Antall studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner (fellesgrader/Joint Degree)	-	1	1
Intern	Andel utvekslingsstudenter ² i % av studentmålet	3,6	2,7	3,5
Intern	Utteksling av ansatte via programavtaler (inn/ut/totalt)	26/39/65	18/34/52	24/35/59

1.4.1 Studentmobilitet

Høgskolen har i 2011 hatt gledelig en oppgang i antall tellende utvekslinger av tre måneders varighet på nesten 38 prosent. Tallene viser en økning fra 93 i 2010 til 128 i 2011. Mens antall innreisende er omtrent på samme nivå som i 2010, har antall utreisende mer enn doblet seg fra 25 til 58. Hvis vi i tillegg inkluderer individbaserte utvekslinger er tallene 94 (69 inn og 25 ut) i 2010 og 129 (70 inn og 59 ut) i 2011.

Flest innreisende studenter kom i 2011 fra Frankrike, Tyskland, Spania og Russland. Året før kom også flest studenter fra Frankrike, men hadde da Polen, Tyskland og Østerrike på de neste plassene. De to mest populære reisemålene for høgskolens egne studenter var også i 2011 Australia og Storbritannia.

Studentutvekslingene er fremdeles ujevnt fordelt mellom avdelingene, noe som framkommer av nedenstående tabell.

Tabell 8. Utveksling fordelt på avdelinger 2010 – 2011 - %

Avdeling	2010	2011
Akademi for scenekunst	3,2	8,6
Avdeling for helse- og sosialfag	8,6	14,8
Avdeling for informasjonsteknologi	14,0	3,9
Avdeling for ingeniørfag	10,8	7,0
Avdeling for lærerutdanning	1,1	1,6
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	62,3	64,1
SUM	100,0	100,0

Det har vært arbeidet målrettet i løpet av 2011 med å snu den negative trenden i antall utreisende studenter. Fortsatt er det behov for ytterligere satsing på god tilrettelegging i studieplaner, utvikling og vedlikehold av et variert og kvalitetssikret utvekslingstilbud. Særlig innenfor profesjonsutdanningene må det arbeides mer med både studieplaner, valg av samarbeidspartnere og identifisering av relevante fag ved partnerinstitusjoner. Som omtalt i avsnitt 1.1.4 vil det for øvrig i 2012 bli etablert en prøveordning med reisestipend for utreisende studenter.

I tillegg har høgskolen i 2011 registrert 277 utvekslinger (238 ut og 39 inn) av mellom 1 til 3 måneders varighet. Ikke alle disse er registrert i FS, noe som skyldes at det verken på institusjonsnivå eller nasjonalt er utviklet en klart definert indikator. I 2010 registrerte høgskolen 190 tilsvarende utvekslinger av kortere varighet (182 ut og 8 inn).

² Inkludert individbaserte avtaler.

Tabell 9. Studentutveksling 2011 - kortere opphold

Utreisende(238)	
Akademi for scenekunst	2 scenografistudenter, Danmark, Nordplusnettverket Nortear, henholdsvis 8 uker og 4 uker 5 scenografistudenter, prosjekt, Tyskland, 3 uker (ikke registrert i FS)
Avdeling for helse- og sosialfag	7 sosionomstudenter, praksis Namibia, 8 uker 1 barnevernsstudent, praksis Namibia, 8 uker 6 sykepleierstudenter Malawi, 8 uker 4 sykepleierstudenter, European Nursing Module, Serbia, 2 uker 2 sykepleierstudenter, European Nursing Module, Spania, 2 uker 3 sykepleierstudenter, European Nursing Module, Romania, 2 uker 2 sykepleierstudenter, European Nursing Module, Bulgaria, 2 uker 2 sykepleierstudenter, European Nursing Module, UK, 2 uker 30 sykepleierstudenter, diverse studieturer USA, Island, Tsjekkia, Spania, England, 1 uke (ikke reg FS)
Avdeling for lærerutdanning	4 førskolelærerstudenter, praksis Malawi, 5 uker 10 allmennlærerstudenter, praksis Malawi, 5 uker 4 førskolelærerstudenter, praksis Kosovo, 1-2 uker 1 allmennlærerstudenter, praksis Kosovo, 1-2 uker 20 lærerutdanningsstudenter, studietur Praha, 1 uke (ikke registrert i FS) 29 førskolelærerstudenter, studietur Praha, 1 uke (ikke registrert i FS) 18 lærerutdanningsstudenter, studietur England, 1 uke (ikke registrert i FS)
Avdeling for økonomi, samfunnsfag og fremmedspråk	1 statsvitenskapsstudent, Erasmus IP, Litauen (i tillegg 9 studenter fra Polen og 6 fra Litauen) 6 franskstudenter Cavilam, Vichy, 4 uker
Avdeling for ingeniørfag	1 designstudent, deler av hovedprosjektet i Kenya, 2 uker 1 designstudent, studieopphold Italia, 2 måneder 2 designstudenter, studietur England, 1 uke (ikke reg FS) 1 bioingeniørstudent, praksis, Nordplusnettverket BIO-NORD, Danmark, 4 uker (ikke registrert i FS) 2 bioningeniørstudenter, praksis, Nordplusnettverket BIO-NORD, Finland, 4 uker (ikke registrert i FS) 25 maskiningeniørstudenter, studietur Tyskland, 1 uke (ikke registrert i FS)
Avdeling for informatikk	2 bachelorstudenter, prosjekt for Smithsonian, Washington DC, 7 uker (ikke registrert i FS) 8 masterstudenter IT, deltatt med bidrag på konferansen International Conference on Collaboration Technologies, USA, 1 uke (ikke registrert i FS)
SKUT	39 lærere, engelsk for lærere, Det norske studiesenteret i York, 1 uke (ikke registrert i FS)
Innreisende (39)	
Akademi for scenekunst	6 skuespillerstudenter fra Danmark, Finland og Sverige, Nortear, Nordplus, 1 uke (ikke registrert i FS) 2 scenografistudenter fra USA, 2 uker
Avdeling for helse- og sosialfag	1 sykepleierstudent fra Sveits, praksis 2 uker European Nursing Module (ikke registrert i FS) 1 sykepleierstudent fra England, praksis 2 uker European Nursing Module
Avdeling for lærerutdanning	29 lærer- og førskolelærerstudenter fra Nederland, 1 uke

Også i 2011 har høgskolen koordinert et Erasmus intensivprogram: *Local Government in the Baltic Sea Area. Present Challenges and Solution* med 8 lærere og 16 studenter fra henholdsvis Norge, Litauen og Polen. Programmet koordineres av Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag.

Gjennom Nord-Amerika-programmet fikk Akademi for scenekunst våren 2011 støtte til prosjektet *America meets Norway* hvor kunststudenter fra akademiet i løpet av 2012 skal samarbeide med studenter fra Columbia University, New York. Samarbeidet skjer i tilknytning til The Watermill Center – A Laboratory for Performance, et internasjonalt anerkjent senter som fremmer nye og interdisiplinære måter å samarbeide på innenfor kunsthøgskolen.

Høsten 2011 ble det innenfor Eurasia-programmet søkt om og tildelt stipend til studenter fra Georgia, Usbekistan og Tadsjikistan med forventet opptak av studenter høsten 2012.

1.4.2 Internasjonal mobilitet - ansatte

I alt har vi i 2011 registrert 35 utenlandsopphold blant ansatte. 32 av disse oppholdene var på mellom 1 uke og 4 ukers varighet, mens tre opphold var på 4 ukers varighet eller mer. 28 utvekslinger skjedde innenfor Erasmus-programmet, hvorav 8 gjaldt ansattmobilitet.

Høgskolen har hatt mange besøk fra partnerinstitusjoner i løpet av 2011. Ett av oppholdene var på 2 måneder. 24 opphold var av en ukes varighet og 20 av disse var knyttet til Erasmus-programmet. Vi har også hatt flere partnere på besøk av kortere varighet. Dette er en fin anledning for flere ved høgskolen til å knytte internasjonale kontakter og til å bli bedre kjent med våre partnerinstitusjoner.

I 2010 hadde høgskolen til sammenligning 52 utvekslinger (34 ut og 18 inn).

1.4.3 Engelskspråklige emner og studietilbud i samarbeid med utenlandske institusjoner

I tillegg til antall fremmedspråklige emner som er inkludert i rapporteringen til DBH tilbyr høgskolen en rekke emner til internasjonale studenter innenfor språkfagene. Høgskolen tilbyr også som tidligere rapportert til Kunnskapsdepartementet, praksisopphold for innkomne helse- og sosialfagstudenter og veiledning i engelsk på prosjektoppgaver for ingeniørstudenter.

Høgskolen har fortsatt bare én gradsutdanning som er utviklet i samarbeid med utenlandske partnere, masterutdanningen Fremmedspråk i skolen som tilbys i samarbeid med Göteborgs universitetet og Linnéuniversitetet.

2. SEKTORMÅL 2

Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

2.1 UTVALGTE OMRÅDER

2.1.1 Internasjonalisering i forskning og utviklingsarbeid

Høgskolen har et stort antall utvekslingsavtaler med utenlandske universiteter og høyskoler innenfor relevante fagområder. Majoriteten av disse er inngått med tanke på student- og ansattmobilitet. Høgskolen registrerer imidlertid økende interesse blant de ansatte for å kombinere lærerutveksling med FoU-samarbeid. Denne kombinasjonen er verdifull og ønskelig i en del av våre avtaler, men det vil ikke være realistisk at alle institusjonsavtaler også skal inkludere FoU-samarbeid.

Avdeling for helse- og sosialfag har i perioden 2006 - 2011 deltatt i EU-prosjektet *KNOWandPOL*, finansiert av EUs 6. rammeprogram. Prosjektet ble formelt avsluttet pr 31. desember 2011, og sluttrapport er oversendt oppdragsgiver. I prosjektet har deltakerne kartlagt kunnskapsgrunnlaget for politikken innenfor mental helse i seks land gjennom å studere hvilken type profesjonsbasert kunnskap som påvirker denne politikken og studere forholdet mellom profesjonskunnskap og administrative styringssystemer. I tillegg er avdelingen involvert i en rekke internasjonale prosjekter blant annet med fokus på betydningen av emosjoner, konflikt, forsoning, tillit, sosial angst, stigma og identitetsskaping. I disse prosjektene samarbeider avdelingen med forskere fra University of Oxford, University of Connecticut, University of Sussex, University of Leeds, University of Chicago, University of Kent, University of Tel Aviv, University of Rostock, Paul-Verlaine University, University of Jena, London South Bank University og Institute of Psychiatry, King's College London.

På initiativ fra ansatte ved avdelingen inngikk høgskolen i 2010 en intensjonsavtale med Universidade Federal do Espirito Santo i Brasil. Dette samarbeidet er videreført i 2011. Her er høgskolen involvert i flere forskningsprosjekter i tilknytning til en *favela* i kommunen Serra. Målet er å utvikle komparative undersøkelser om blant annet vold. Avdelingen har også signert intensjonsavtale med Pontifícia Universidade Católica do Rio de Janeiro og forskningsstiftelsen CIESPI. Her er det et internasjonalt forskningsmiljø som vil danne grunnlag for en rekke forskningsprosjekter i årene framover. Det første prosjektet som utarbeides nå, er en komparativ undersøkelse om utsatthet og tidlig barndom mellom Brasil, Mexico og Norge. Høgskolen søkte i 2011 NFR om kr 9 mill. til et forskningsprosjekt relatert til sykefravær og mental helse ved norske og brasilianske bedrifter. Søknaden er til behandling hos NFR.

I samarbeid med Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes (FILLM) arrangerte **Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag** høsten 2011 konferansen *World Languages and World Literatures*. Konferansen fant sted i Halden fra 5. til 8. oktober og hadde 50 deltakere fra fire forskjellige kontinenter som alle bidro med innlegg.

Avdelingen gjennomfører i perioden 2011 - 2012 et tverrfaglig og internasjonalt bokprosjekt om helse relatert risikokommunikasjon, både fra samfunnsvitenskapelig, psykologisk og språk- og litteraturvitenskapelig perspektiv. Boken skal gis ut på Waxmann Verlag (nivå 2). Bokprosjektet har forfattere fra i alt syv institusjoner, derav tre norske og fire utenlandske (Island, Danmark, Malta, Hellas). Antologien skrives på tysk og engelsk. Prosjektet ledes fra høgskolen. I 2011 har det blitt arbeidet blant annet med å planlegge en workshop for alle deltakerne i Nicosia som ble gjennomført i februar 2012.

Avdelingen har satt i gang et prosjekt om barne- og ungdomslitteratur med fokus på narratologisk relaterte problemstillinger og arrangerte i desember 2011 første workshop om dette. Man er i ferd med å bygge opp en forfatterkrets med deltakere fra Norge, Sverige, Tyskland og Hellas. Prosjektet tar sikte på publisering (på tysk og engelsk) ved forlaget de Gruyter (nivå 2).

Avdelingen har gjennom flere år utviklet et samarbeid innenfor statsvitenskap med Sverige og de baltiske land. Avdelingen leder et Erasmus intensivprogram innen komparativ velferdsforskning sammen med institusjoner i Sverige, Polen, Latvia og Litauen: *Local Government in the Baltic Sea Area. Present Challenges*, og vurderer det som sannsynlig at intensivprogrammet vil styrke FoU-aktiviteten ved avdelingen.

Ved avdelingen er det opprettet en forskergruppe knyttet til arbeidsliv, som blant annet har et tett samarbeid med Universitetet i Karlstad. En av de ansatte er redaktør for tidsskriftet *Nordic Journal of Workinglife Studies* som omfatter alle de nordiske landene. Vedkommende er også medlem av The International Advisory Board knyttet til tidsskriftet *Work, Employment and Society* som gis ut av The British Sociological Society.

Avdelingen har også startet et prosjekt om interkulturell læring, der de første resultatene ble presentert på en internasjonal konferanse på Taiwan i desember 2011.

Med støtte fra Nordisk ministerråd (Nordplus) deltar **Avdeling for lærerutdanning** i et nordisk nettverk av forskere og praktikere som arbeider med språkutviklingen til minoritetsspråklige barn. Avdelingens representanter i dette nettverket har produsert fagfellevurderte artikler, så vel som rapporter publisert i høgskolens rapportserie.

Flere ansatte ved avdelingen har arbeidet med forskning knyttet til internasjonale nettverk, f.eks. nordisk nettverk med forskere og forskerstudenter fra Universitetet i Umeå, Universitetet i Helsinki og Universitetet i Göteborg/Högskolan i Borås (NORDCRIT). Dette nettverket har holdt forskerseminarer som har involvert både seniorforskere og forskerrekrutter.

Avdelingens ansatte samarbeider også med forskere innenfor UNISKA-nettverket (Universitetsalliansen Indre Skandinavia: høgskolene i Oslo og Akershus, Hedmark, Gjøvik, Lillehammer og Østfold samt Högskolan i Dalarna og Karlstads Universitet). Samtidig er det tatt initiativ til et større samarbeidsprosjekt med Mittuniversitetet, (Härnösand, Sverige). Dette samarbeidet dreier seg om e-læring, og det er planlagt et seminar med representanter fra høgskolen og Mittuniversitetet i desember 2012.

Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har sammen ansvar for høgskolens satsingsområde *Kunnskap, kommunikasjon, medvirkning og mangfold i profesjonssammenheng*. I prosjektet samarbeides det med internasjonale partnere, se nærmere omtale i avsnitt 2.1.2.

Det andre satsingsområdet ved høgskolen, *The Universal Device*, ved **Avdeling for informasjonsteknologi**, har også en internasjonal kontaktflate. Også her vises det til avsnitt 2.1.2,

Avdeling for informasjonsteknologi har i tillegg internasjonalt FoU-samarbeid innen fagområdene automatisk programmering, sikkerhetskritisk programvare, design av digitale omgivelser, mobile anvendelser, usability, og i Hessdalen-prosjektet.

Ansatte ved **Avdeling for ingeniørfag** har FoU-samarbeid med forskere i Kina, Italia, Frankrike, Finland, Spania, Tyskland, Australia og Sverige. Eksempel på prosjekter er et samarbeid med det nasjonale italienske forskningsbyrået og det franske romforskningsdepartementet, CNES, samt institutt for geofysikk i Clermont-Ferand, innen områdene fysikk, måleteknikk, datakommunikasjon og instrumentering. Avdelingen samarbeider med Innovatum SciScenter og Teknikpark i Trollhättan, Sverige innen området innovasjon og innen realfagsatsning, blant annet gjennom Interreg-prosjektet *Fremtidssteget* med en ramme på kr 14,9 mill. Dette prosjektet ble avsluttet høsten 2011. Det pågår også et forskningssamarbeid innen fornybar energi med Yrkeshögskolan Novia, Finland, innen materialteknologi med Beijing Jiaotong University og Högskolan i Dalarna og innen innovasjon og produktutvikling med Shijiazhuang University of Economics i Kina.

Akademi for scenekunst har organisert sin virksomhet slik at 60 % av undervisningen gis av eksterne kunstnere som rekrutteres internasjonalt. Dette sikrer et velutviklet og samtidig kontinuerlig fornyet internasjonalt nettverk - også når det gjelder FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid (KU). Akademiets internasjonale aktivitet er integrert i alle aktiviteter fra utdanning til kunstnerisk utviklingsarbeid. KU-

virksomheten bidrar til ytterligere å utvikle vårt nettverk. I 2011 ble det gjennomført KU-prosjekter blant annet ved Berliner Ensemble i Berlin og ved Teatro alla Scala i Milano.

Prosjektet UNISKA-universitetet (et Interreg-finansiert prosjekt som involverer Uniska-institusjonene: høyskolene i Oslo og Akershus, Hedmark, Gjøvik, Lillehammer og Østfold samt Högskolan i Dalarna og Karlstads Universitet) ble avsluttet i 2011. Målsettingen med prosjektet, som hadde omfattende Interreg-støtte, var å styrke institusjonenes rolle som drivkraft og samarbeidspartner i den regionale utviklingen i indre Skandinavia, og bidra til regionens behov for utdanning, kompetanseutvikling, og forskning og utvikling. Prosjektet har vært delt inn i 6 delprosjekter: 1) Karriereveiledning, 2) Studentsamarbeid og lærerutveksling over grensen 3) Fremming av fleksibel utdanning i regionen, 4) Grenseoverskridende veilederutdanning, 5) Samarbeid med små og mellomstore bedrifter, og 6) Informasjonsspredning internt og eksternt, innenfor alliansen og regionen. Alle delprosjektene har på hver sin måte bidratt til tettere samarbeid mellom forskerne i alliansen, og lagt et godt grunnlag for å fortsette samarbeidet.

I 2012 vil de syv Uniska-institusjonene diskutere konkretisering av det videre samarbeidet. I denne forbindelse vil man ta tak i tre hovedutfordringer for regionen *Indre Skandinavia*. Disse er: **helse** (Hvordan opprettholde "Den skandinaviske velferdsmodellen" med en aldrende befolkning?), **klima** (Hvordan utvikle en verdiskaping som er bærekraftig i forhold til vårt miljø?) og **sikkerhet** (Hvordan sikre vår komplekse infrastruktur og opprettholde et trygt og demokratisk samfunn?). Det å videreføre UNISKA-alliansen representerer i seg selv en strategi for å takle disse utfordringene.

2.1.2 Utvikling av FoU-innsats og fagmiljøer av høy kvalitet

De to tidligere nevnte institusjonelle satsingsområdene ved høyskolen har nå vært operative i to år. Formålet med etableringen av satsingsområdene er å videreutvikle rammebetingelsene for høyskolens FoU-virksomhet, bidra til å fremme kvaliteten av forskning og styrke FoU-kulturen ved høyskolen. Det forventes at satsingsområdene skal bidra til å profilere og tydeliggjøre høyskolen som en FoU-institusjon, og medvirke til kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionen. De to områdene er:

1. Kunnskap, kommunikasjon, medvirkning og mangfold i profesjonssammenheng

Hensikten er å finne ut hvordan kunnskapsutvikling, medvirkning og kommunikasjon i lys av mangfold foregår og hvilke konsekvenser slik innsikt har for fag- og profesjonsutøvelse. Det å se kunnskap, kommunikasjon og medvirkning i et mangfoldsperspektiv vil være et godt utgangspunkt for faglig fornyelse av profesjonskunnskap og for forståelse av profesjonsutøvelse i bred forstand.

Det er knyttet tre stipendiater til området. Alle har sin arbeidsplikt knyttet til Avdeling for lærerutdanning, og alle er knyttet til forskningsnettverket NORDCRIT (NORDic CRITical research on children, young people, education and welfare). Nettverket har fått midler fra NORDFORSK for perioden 2010 – 2012 og omfatter 50 – 60 forskningsstipendiater fra 5 nordiske utdannings- og forskningsinstitusjoner. Høyskolen har i tillegg til de tre nevnte stipendiatene, ytterligere 12 medlemmer i nettverket.

I statusrapporten for 2011 heter det at forskningsaktiviteten ved de to avdelingene er økende, og flere prosjekter er relevante for satsingsområdet. Det gjelder blant annet det NFR-finansierte prosjektet *Barnehagens arbeid med inkludering av barn med nedsatt funksjonsevne i profesjonsperspektiv* som avrundes i 2012 med en konferanse for ansatte i barnehager i Østfold, studenter og ansatte ved førskolelærerutdanningen. Prosjektet vil også resultere i en bok som er planlagt publisert på Universitetsforlaget i april 2012.

Det er etablert forskningsgrupper med særlig fokus på publisering knyttet til temaene helserettet risikokommunikasjon, barne- og ungdomslitteratur og interkulturell læring. Disse prosjektene er omtalt i avsnitt 2.1.1.

Det har også vært lagt vekt på å få fram søknader om ekstern finansiering av prosjekter, og dette har blant annet ført til en søknad til NFR under PRAKUT-programmet om midler til prosjektet *Cooperative learning processes relating to work with toddlers in kindergarten*, sendt i november 2011. Prosjektet

består av seks delprosjekter og skal utføres i samarbeid med Universitetet i Karlstad, Sverige og Monash University, Australia.

Publiseringsaktiviteten knyttet til prosjekter som er relevant for satsingsområdet, er høy. Resultatene for 2011 vil imidlertid først foreligge etter 1. april 2012.

2. The Universal Device, A new area of applied informatics research

Hensikten er å utvikle datautstyr som tilfredsstiller både eksperter/entusiaster og tilfeldige brukere. Prosjektet vil bidra til forståelse av sammenhengen mellom sosial og teknologisk utvikling av allestedsnærværende datautstyr. Hypotesen er at en kan legge til en funksjonalitet med relativt dårlig ytelse i eksisterende utstyr, forutsatt at brukerterskelen er passende lav. Et kjent eksempel er at en har lagt inn kameramulighet på mobiltelefoner (kameraene har dårlig ytelse sammenlignet med dediserte kameraer).

Det er knyttet to stipendiater til området.

Satsingsområdet/prosjektet består av 4 aktiviteter:

- **Klimatur:** Utvikling av en reiseplanlegger bygd på social nettverk med målsetting å realisere Smart City-konseptet.
- **Norseman:** Robust og brukervennlig mobil IT for multisport med målsetting å utvikle teknologi som kan brukes i tøffe omgivelser med enklere og tryggere brukergrensesnitt samt å prøve *modell-driven architecture* i en praktisk setting.
- **Energy lab:** Enkel og pedagogisk måling av strømforbruk i privatboliger med målsetting å legge grunnlaget for innføring av mer avanserte tjenester til strømkunder ved å visualisere og predikere kostnadene ved endrede forbruksvaner.
- **Adaptive and mobile user interfaces:** Fleksibilitet i mobile brukergrensesnitt med målsetting å modellere og implementere et bedre og mer mobilt brukergrensesnitt.

Alle prosjektene involverer masterstudenter ved masterutdanningen i Informasjonsteknologi, og har i 2011 resultert i syv vitenskaplige artikler på nivå 1. Fem av disse er skrevet av masterstudenter som har vært tilsatt som prosjektmedarbeidere/assistenter.

I **Oslofjordalliansen** har oppmerksomheten lenge hovedsakelig vært på utdanningssamarbeid, men i løpet av 2010/2011 har forskningssamarbeid kommet høyere opp på dagsorden. For å stimulere til slikt samarbeid ble det i 2011 arrangert en OFA-konferanse for forskerne innenfor følgende fem fagområder:

- Helse og helseteknologi
- Velferd og velferdssamfunn
- Pedagogikk og lærerutdanning
- Energi, miljø og klima
- Entreprenørskap

Det var også fellesforedrag, ett fra Oslo Cancer Cluster om hvordan og hvorfor de har lyktes med etablering av forskergrupper, og ett med råd og tips fra Forskningsrådet om aktuelle finansierungsordninger for FoU. Høgskolen var vertskap for konferansen. En tilsvarende konferanse vil også bli arrangert i 2012, da med Universitetet for miljø- og biovitenskap som vertskap. Hensikten med disse konferansene er blant annet at forskere skal treffe hverandre og bli bedre kjent, slik at det i neste omgang er lettere å invitere hverandre til forskningssamarbeid. Konferansene skal også bidra til å øke ansattes kunnskap om nasjonal forskningspolitikk og oppmuntre til samarbeid om prosjekter som kan utløse eksterne forskningsmidler.

Høgskolen har beholdt organiseringen av FoU-virksomheten, slik den er beskrevet i tidligere *Rapport og planer*, med et sentralt FoU-utvalg, som ledes av rektor og hvor sentral FoU-koordinator er sekretær. Utvalget består av FoU-koordinatorer/FoU-ledere fra alle høgskolens avdelinger, én stipendiat og én student. Utvalgets medlemmer fungerer også som et uformelt kontaktnettverk for sentral FoU-koordinator og rektor. På avdelingsnivå løses dette noe ulikt: noen avdelinger har et eget FoU-utvalg,

andre har integrert lokal FoU-koordinator/FoU-leder i sin lokale ledergruppe. Arbeidet med å opprette og konsolidere forskergrupper, både på den enkelte avdeling og på tvers av avdelingsgrensene, fortsetter.

Høgskolen bruker en viss prosentdel av den årlige FoU-modulen i budsjettet til å dele ut et antall publiseringsstipend. Denne ordningen administreres av høgskolens sentrale FoU-utvalg. Antallet søknader øker fra år til år, og ordningen er med på å løfte fram vitenskapelig publisering. I 2011 ble det utdelt 8 stipend à kr 50 000, hvorav 2 stipend var forbeholdt kvinner som tar sikte på å oppnå toppkompetanse. Midlene blir i stor grad brukt til frikjøp. De som får stipend forplikter seg til å utarbeide manus for publisering på nivå 1 eller 2. Ordningen har gitt gode resultater og bidrar også til å stimulere til en positiv forskningskultur.

I 2011 har høgskolen i samarbeid med høgskolene i Vestfold og Buskerud startet arbeidet med å identifisere ansvar og oppgaver til en forskningsadministrativ enhet i en eventuell fusjonert institusjon.

Alle høgskolens avdelinger tildeler forskningsmidler i forbindelse med arbeidsplaner og etter søknad. Dette innebærer en prioritering av ressursene og en spissing av forskningsinnsatsen.

Avdeling for informasjonsteknologi satser spesielt på meritterende forskning og vitenskapelig publisering på nivå 1 og 2, for å bygge første- og toppkompetanse internt. To av avdelingens ansatte disputerte og fikk førstekompetanse i 2011. Det arbeides også for nyrekruttering av spesielt professorkompetanse i informatikk. Stilling som professor i informatikk ble utlyst i 2011, men er foreløpig ikke besatt. Avdelingen har ansvaret for et av de institusjonelle satsingsområdene, *The Universal Device*, og fokuserer mye ressurser mot dette prosjektet. Se omtale over.

Ved **Avdeling for helse- og sosialfag** er formell kompetanseheving av egne ansatte, samt nyrekruttering av toppkompetanse et sentralt satsningsområde. Avdelingen har utpekt følgende FoU-satsningsområder for en 4-års periode:

- Psykososialt arbeid med fokus på psykisk helsearbeid (inkl. rusfeltet) og aldring og eldreomsorg
- Tverrprofesjonelt samarbeid i helse- og sosialsektoren
- Sykepleie ved sammensatte omsorgsbehov
- Sosialt arbeid med fokus på emosjons- og relasjonsarbeid
- Vernepleie med fokus på anvendt atferdsvitenskap og fysisk helse
- Folkehelsearbeid med fokus på levekår, endring av levevaner og helse- og omsorgsteknolog

Satsningsområdene er i samsvar med eksisterende og planlagte masterutdanninger, som masterutdanning i Tverrprofesjonelt samarbeid og masterutdanning i Psykososialt arbeid. Nye doktorgradsstudenter skal ha prosjekter som bidrar til styrking av masterutdanningene og FoU-satsningsområdene.

Ved tildeling av FoU-tid og -driftsmidler prioriteres søknader som er i samsvar med satsningsområder og søknader der søkerne kan vise til samarbeidsprosjekter med kolleger og eksterne samarbeidspartnere. Nyrekruttering innebærer også at avdelingen knytter til seg nye professor II-stillinger, der en av funksjonene er veiledning på FoU-prosjekter og publisering av vitenskapelige artikler.

Ved **Avdeling for lærerutdanning** er det etablert organiserte grupper for kvalifisering til førstelektor og dosent/professor. Hver av disse gruppene har hatt tre seminarer i høstsemesteret. Tilknyttet førstelektorgruppa er også veiledere med førstekompetanse gjennom doktorgrad. Førstelektorgruppa har også avholdt fire-dagers skriveseminar i Estland. Det faglige forumet Fagdebatikk som jevnlig arrangerer FoU-presentasjoner og FoU-debatter, har videreført sin virksomhet i 2011, og har etablert seg som et forum også for andre avdelinger ved høgskolen. Forum for Fagdebatikk har vært samlet 10 ganger i løpet av 2011.

Avdeling for ingeniørfag har valgt energi og miljø med særlig fokus på materialteknologi og innovasjon som sine strategiske satsninger, og innen begge disse fagområdene er det etablert forskningsgrupper. Det ble utlyst en professorstilling og en stipendiatstilling innen materialer i energiteknikk på slutten av 2011. Avdelingen søkte i 2011 NOKUT om å starte en masterutdanning innen sistnevnte fagområde, men fikk avslag på søknaden. Etter anbefaling fra NOKUT endres nå faginnretningen mot *Framtidens energisystemer*, og ny søknad sendes NOKUT innen 1. september 2012.

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har opprettet to forskningsgrupper: én innen arbeidslivsvitenskap og én innen tekstvitenskap. Sistnevnte har satt i gang to publikasjonsprosjekter med to konkrete publikasjonsgrupper, den ene innen barne- og ungdomslitteratur, den andre innen medisinsk risikokommunikasjon. Begge disse publikasjonsgruppene ledes av avdelingens egne ansatte, men har også knyttet til seg eksterne deltakere fra inn- og utland. En ny forskergruppe innen interkulturell læring blir opprettet våren 2012. Se også omtale av prosjektene i avsnitt 2.1.1.

I 2011 har **Akademi for scenekunst** sluttført arbeidet med å definere sin forskningsplattform. Som en del av dette arbeidet ble det arrangert to seminarer med deltakere fra utdanningsinstitusjoner i England, Nederland og Island. Målsettingen med seminarene var å dele erfaringer innenfor området Kunstnerisk Utviklingsarbeid/Artistic Research; hvordan bygge opp sterke fagmiljøer, hvordan stimulere til FoU/KU og hvordan kan institusjonene stimulere hverandre gjennom fremtidig samarbeid i ulike prosjekter.

Akademiet fikk i 2011 interne strategiske midler til delvis finansiering av en 50 % åremålsstilling innenfor *performing art* for en periode på 4 år. Denne satsningen vil profilere Akademiet ytterligere internasjonalt, samtidig som det vil være en viktig faktor når det gjelder å utvikle eget FoU-miljø.

2.1.3 Gjennomstrømming i forskerutdanningen og status for rekruttering

Høgskolen har ikke noe eget doktorprogram. Våre stipendiater tas opp ved aktuelle doktorprogram ved andre institusjoner, primært i Norge, men også i andre land der hvor det er faglig naturlig.

Høgskolens kontaktnett for stipendiatene består av veileder, biveileder, dekan, FoU-leder/koordinator ved avdelingen, kontaktperson ved biblioteket, og FoU-utvalget v/sentral FoU-koordinator. I 2011 startet planleggingen av en stipendiatsamling der stipendiatene skal kunne dele egne erfaringer med de andre, og bli bedre kjent.

Kvinnenettverket KvinnForsk ved **Avdeling for helse- og sosialfag** arrangerte også i 2011 åpne foredragsseminarer med varierte temaer med "kjønn" som en rød tråd. Medlemmene i nettverket er kvinnelige forskere som enten er i et kvalifiseringsløp eller som allerede er på førsteamanuensisnivå. Målsettingen er å bidra til høgskolens likestillingsperspektiv ved satsing på å fremme og beholde kvinnelige forskere ved egen institusjon.

Veiledningskompetansen ved **Avdeling for lærerutdanning** er bevisstgjort gjennom veiledergrupper tilknyttet førstelektorprogrammet. Flere av avdelingens ansatte har også deltatt i veilederkurs arrangert av UNISKA. Avdelingens stipendiater er knyttet til forskerskoler som NAFOL og NATED.

Avdeling for ingeniørfag har fått eksterne driftsmidler fra næringslivet og lokal industri til fire av sine stipendiater; dette er med på å sikre at stipendiatene kan utføre de forsøk og reiser som er nødvendige for å gjennomføre et godt prosjekt. En stipendiat disputerte i 2011. Stipendiatene følges opp både av lokal FoU-koordinator og av interne og eksterne veiledere.

Som et ledd i å styrke egen FoU/KU-virksomhet har **Akademi for scenekunst** det siste året jobbet målrettet med å styrke kvaliteten i søknader til det nasjonale stipendprogrammet for kunstnerisk utviklingsarbeid. Dette har foregått gjennom søkerseminarer og veiledning/coaching. En slik langsiktig satsning vil styrke søknadene fra Akademiet til Stipendprogrammet.

I alt 12 rekrutteringsstipendiathjemler ble frigjort i 2010. To av disse ble besatt i 2010, ytterligere tre fra 1. januar 2011, fem i løpet av 2011 og en tiltrer 1. januar 2012. Én hjemmel knyttet til fagområdet sosialt arbeid er fortsatt ubesatt, men stillingen er utlyst med søknadsfrist i uke 10 2012. Dette innebærer at 14 av 15 rekrutteringsstipendiatstillinger er besatt ved inngangen til 2012.

Våren 2011 besluttet høgskolen å benytte ubrukte stipendiatmidler til å utlyse ytterligere én stilling knyttet til fagområdet organisasjon og ledelse med oppgave å følge den pågående fusjonsprosessen. Stillingen ble besatt fra 1.9.2011.

2.1.4 Regionale forskningsfond (RFF)

I forbindelse med utlysningene fra Oslofjordfondet ble det også i 2011 arrangert et informasjonsmøte for undervisnings- og forskningsansatte der det ble orientert om utlysningene fra fondet og hvilke krav som stilles til søknadene, og ikke minst hvilke vurderingskriterier som legges til grunn i søknadsbehandlingen. Dette resulterte i flere søknader fra høghskolen, både som hovedsøker og som medsøker.

Av søknadene der høghskolen sto som hovedsøker var det kun Avdeling for helse- og sosialfag som fikk tilslag på sin søknad. Prosjektet er i samarbeid med to kommuner i Østfold, og omhandler nettverksorientert sykepleie i de hjemmebaserte tjenestene. Prosjektet har en ramme på kr 0,45 mill., hvorav Oslofjordfondet finansierer kr 0,2 mill. fordelt over 2011 og 2012.

Høghskolen ble i 2010 tildelt midler fra Oslofjordfondet til et hovedprosjekt innen lydløse materialer - *Simulering og tilvirkning av fononiske/soniske materialer basert på anelastiske/viskoelastiske materialer* - i tett samarbeid med regionens næringsliv (Borg PlastNet og FiReCo). Prosjektet har en ramme på kr 2 mill. fordelt over fire år. I 2011 er det arbeidet med å tilrettelegge for patentering av resultatene fra prosjektet. Det er satt av strategiske midler til dette arbeidet.

2.2 VIRKSOMHETSMÅL 2.1

Universiteter og høyskoler skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Høgskolen har ikke egne doktorgradsprogrammer. De nasjonale styringsparameterne er derfor ikke relevante for oss. Når det gjelder egne ansatte i doktorgradsløp, er dette kommentert i avsnittet nedenfor.

Tabell 10. Styringsparametere under virksomhetsmål 2.1

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 2.1	Antall uteksaminerte doktorgradskandidater per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	-	-	-
KD 2.1	Andel uteksaminerte doktorgradskandidater av opptatte personer på doktorgradsprogram fem år tidligere	-	-	-
Internt	Totalt antall disputaser		3	6

2.2.1 Doktorgradsavtaler

For 2011 er det registrert følgende:

Tabell 11. Nye doktorgradsavtaler hele 2011

Studium	Finansiert av grunnbevilgning		Finansiert av NFR		Finansiert av andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner
Helse- og sosialfag	1	1				
Lærerutdanning	3	1				
Informasjonsteknologi	2	1			1	
Økonomi, språk, samf.	2					
Totalt	8	3	0	0	1	0

Doktorgradsavtaler som ble inngått i 2011, er i hovedsak knyttet til rekrutteringsstipendiater og finansieres via grunnbevilgningen. Ved høgskolen ble det inngått ni avtaler ved doktorgradsgivende institusjoner. Fire av doktorgradsavtalene er inngått med Universitetet i Oslo, to med NTNU og tre med utenlandske institusjoner. Tre av stipendiatene er kvinner.

Tabell 12. Samtlige doktorgradsavtaler høst 2011

Studium	Finansiert av grunnbevilgning		Finansiert av NFR		Finansiert av andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner
PULS			1	1		
Helse- og sosialfag	10	8			1	1
Ingeniørfag	3	1				
Informasjonsteknologi	3	1				
Lærerutdanning	11	4			3	3
Økonomi, språk og samf.	7	3				
Akademi for scenekunst	1	1				
Totalt	35	18	1	1	4	4

Tabellen viser doktorgradsavtaler for 2011 eksklusive avlagte doktorgrader (disputerte) og avbrutte doktorgradsavtaler. Ved Avdeling for helse- og sosialfag ble én doktorgradsavtale avbrutt i 2011. 21 av doktorgradsavtalene som finansieres av grunnbevilgning, er rekrutteringsstipendiater.

Tabell 13. Avlagte doktorgrader (disputert) hele 2011

Studium	Finansiert av grunnbevilgning		Finansiert av NFR		Finansiert av andre eksterne kilder	
	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner	Totalt	Kvinner
Ingeniørfag	1	1			1	
Informasjonsteknologi	1					
Økonomi, språk, samf.fag	1				1	
Lærerutdanning	1	1				
Totalt	4	2	0	0	2	0

I 2011 gjennomførte seks kandidater sin disputas, fire av disse er knyttet opp mot rekrutteringsstipendiatorordningen og finansieres gjennom grunnbevilgningen. De to øvrige ble finansiert med eksterne midler. Fire av stipendiatene har avlagt sine doktorgrader ved norske institusjoner.

Tabell 14. Gjennomstrømming i organisert doktorgradsutdanning ved norske institusjoner

Avlagte		Tid		Tid eks. permisjoner m.v		Avbrutte avtaler totalt	>5 år	
Antall doktor-grader totalt	Antall doktor-grader kvinner	Brutto årsverk totalt	Brutto årsverk kvinner	Netto årsverk totalt	Netto årsverk kvinner		Gamle avtaler	Gamle avtaler kvinner
4	2	19	10	14	7	1	7	3

I 2010 rapporterte høgskolen gjennomstrømming i organisert doktorgradsutdanning ved norske doktorgradsgivende institusjoner. Dette er ikke lenger påkrevd for ikke-doktorgradsgivende institusjoner, men høgskolen har allikevel sett på gjennomstrømmingen innen området.

I 2011 avla fire av høgskolens stipendiater sin doktorgrad ved norske institusjoner hvorav to var kvinner. Netto gjennomstrømning for disse kandidatene ligger ett halvt år over normert tid, da er arbeidsplikt, permisjoner mv. trukket fra. Én av høgskolens stipendiater har brutt sitt utdanningsløp i samme periode.

Høgskolen har for tiden 29 kandidater som er tatt opp til doktorgradsutdanning ved norske institusjoner. Av disse er sju av avtalene eldre enn 5 år. Årsaken til denne forsinkelsen er permisjoner av ulik art, herunder fødselspermisjoner, eller doktorgradsløp parallelt med ordinær undervisningsstilling ved høgskolen.

2.3 VIRKSOMHETSMÅL 2.4

De statlige høyskolene har et særskilt ansvar for profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene. Samtidig skal de statlige høyskolene innrette sin forskningsinnsats slik at de oppnår resultater av høy internasjonal kvalitet innen de fagområder de tildeler doktorgrad og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Tabell 15. Styringsparametere under virksomhetsmål 2.4

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 2.4	Antall publikasjonspoeng per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling	0,28	0,28	-
KD 2.4	Forskningsrådets tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (1000 kr) ekskl. Regionalt forskningsfond	15,1	6,9	3,9
	Forskningsrådets tildeling per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (1000 kr) inkl. Regionalt forskningsfond	-	-	6,8
KD 2.4	Tildelinger fra EU per undervisnings-, forsknings- og formidlingsstilling (1000 kr)	0,8	0,6	0,5
Intern	NFR-tildeling totalt (mill.kr)	4,01	1,84	1,05
Intern	EU-tildeling totalt (mill.kr) (kun forskningsmidler)	0,22	0,17	0,14
Intern	Tildeling fra regionalt forskningsfond totalt (mill.kr)			0,8
Intern	Antall publikasjoner/aktiviteter totalt	770	916	-
Intern	Antall publikasjonspoeng totalt	73,4	75,1	-

Resultatene for styringsparametere knyttet til vitenskaplig publisering vil ikke foreligge før etter 1.4.2012, men foreløpige tall viser at omfanget av tellende publikasjoner ligger noe over tallet for 2010 (ca 80 mot 72).

Utviklingen i de øvrige styringsparametere viser at høyskolen ikke har lyktes godt nok i å hente inn økte eksterne forskningsmidler. Dette er nærmere omtalt i avsnitt 3.1.4.

Høgskolens avdelinger har tett samarbeid med arbeidslivet i regionen. Svært mange bachelor- og masteroppgaver utføres i samarbeid med regionalt arbeidsliv, som dermed involverer både studenter (studentaktiv forskning), undervisnings- og forskningstilsatte ved høyskolen og veiledere i arbeidslivet. Bacheloroppgaver ble i 2011 utført for eller i samarbeid med blant annet Høvik komponent AS, Borg Plast Net, Mekanisk Service Halden AS, Borregaard, Nexans, Norwegian Center of Expertise (NCE Smart Energy Markets) og Cowi.

Avdeling for informasjonsteknologi har i 2011 gjennomført møter hvert semester i Advisory Board for IT-studiene, der ca 15 regionale virksomheter deltar. Tema for møtene har blant annet vært relevans og kvalitet i utdanningen, og felles markedsføring av studiene. Spesielt har avdelingen arbeidet sammen med næringslivet om å rekruttere flere jenter til IT.

Avdeling for ingeniørfag arrangerer årlig Expo der studentene presenterer sine hovedprosjekter for allmennheten. Avdelingen har i likhet med Avdeling for informasjonsteknologi opprettet et advisory board, der representanter fra næringslivet gir råd om avdelingens videre utvikling av studier og FoU. Avdeling for informasjonsteknologi har også etablert trainee-ordninger på bachelor- og masternivå, med spesielt fokus på bedriftsklyngen i NCE Smart Energy Markets. Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for helse- og sosialfag har tett samarbeid med barnehager, skoler, sykehus og kommunalhelsetjenesten om faglig utvikling og FoU.

Avdeling for lærerutdanningen har to prosjekter som er finansiert gjennom Kunnskapsdepartementet. Det ene prosjektet er piloten *Barnehaugen som lærings- og dannelsesarena*. Dette prosjektet er initiert av Fylkesmannen i Østfold, og skal resultere i 12 erfaringsbaserte artikler i 2012 samt en teoribasert artikkel. Det andre prosjektet er utviklingsprosjektet *Alle barn har rett til (...)*, som skal resultere i en utviklingsrapport til Kunnskapsdepartementet.

Avdeling for helse- og sosialfag har etablert og leder temanettverket om mennesker med psykiske lidelser som har behov for omfattende tjenester. Det er et nasjonalt temanettverk på oppdrag fra Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid (Napha). Prosjektet går over tre år.

Avdelingen deltar også i prosjektet *Collaboration Across professional Boundaries* (CAB) - Møteplass for tverrprofesjonelt samarbeid og samarbeidslæring. CAB er et aksjonsrettet nettverksprosjekt med deltakere fra institusjoner som tilbyr utdanning innen helse- og sosialfag. CAB er administrativt forankret ved Høgskolen i Oslo og Akershus, og omfatter i alt åtte institusjoner. Prosjektet ble etablert i 2007 og avsluttes i juni 2012. Hovedfinansieringen har vært fra Norgesuniversitetet

Høgskolen overførte i 2010 Østfold Vitensenter vederlagsfritt til Inspira Science Center etter at høgskolen hadde utviklet vitensenteret gjennom 10 år. Senteret, som ble utviklet i et samarbeid mellom Avdeling for lærerutdanning og Avdeling for ingeniørfag, hadde de siste årene over 7 000 elever årlig på dagsbesøk fra grunnskole og videregående skole. På Vitensenteret var det utviklet opplevelsesbaserte undervisningstilbud innen realfag, teknologi og helse. Høgskolen har underskrevet en samarbeidsavtale med senteret om fortsatt nært faglig samarbeid. Det nye vitensenteret Inspira Science Center ble åpnet 1. august 2011 og vil bli et fyrtårn for realfagssatsing i regionen.

I 2011 ble Østfold tildelt kr 6,5 mill. (2011-2013) fra Forskningsrådet til et nytt VRI-prosjekt (Virkemidler for regional FoU og innovasjon). Sammen med bidrag fra Østfold fylkeskommune og bedriftene i fylket vil dette gi gode muligheter for å øke FoU-aktiviteten i næringslivet i Østfold. Den nye satsingen bygger på erfaringer fra de første årene, men er tilpasset Østfolds utfordringer og styrker i 2011. Bak prosjektet står Østfold fylkeskommune, NHO Østfold, LO Østfold, Høgskolen i Østfold, Innovasjon Norge, Østfoldforskning, Handelshøyskolen BI, Borg Innovasjon og NCE Smart Energy Markets.

Prosjektet varer i første omgang ut 2013. I løpet av denne perioden er målet å få i gang flere og større næringsrettede forsknings- og utviklingsprosjekter innenfor noen utvalgte innsatsområder, men forskning og utvikling må også føre til nye produkter, tjenester, nye markeder eller nye måter å produsere på som igjen gir økte inntekter for bedriftene. Derfor er kommersialisering av forskningsresultatene høyt prioritert i VRI.

De innsatsområdene som det skal jobbes spesielt med i denne perioden er:

- Helse- og omsorgsteknologi og støttefunksjoner
- Energieffektiv rehabilitering av bygg
- Teknologi og energi, grønne løsninger i Smarte byer

Et forskningsprosjekt i tilknytning til VRI skal øke forståelsen for innovasjon som skjer i nettverk i og mellom bedrifter, og hvor også offentlige aktører, brukere og forskere deltar. Gjennom forskningsprosjektet skal man utvikle kompetansen på innovasjonsforskning hos høgskolen og andre regionale forskningsmiljøer.

Begge de to stipendiatene som var finansiert av det første VRI-prosjektet disputerte i 2011. Den ene var ansatt ved høgskolen.

I Kompetanseoffensiven Østfold har høgskolen hatt styreplass i en årrekke og påvirker gjennom dette bruk av fylkets strategiske midler til nyskaping, innovasjon og kompetanseheving i Østfold. Gjennom deltakelse i Østfoldrådet har høgskolen dialog med Fylkesmannen, fylkeskommunens ledelse, ordførere, stortingspolitikere, lokale politikere, LO Østfold og NHO Østfold og framhever behovet for forskning, kompetanseheving og nyskaping i dette forum.

Høgskolen er en sentral samarbeidspartner for NCE Smart Energy Markets. En representant for høgskolens ledelse sitter i senterets styringsgruppe og har vært med på utviklingen av senterets visjoner og strategiske planer. Høgskolen samarbeider tett med senteret både gjennom FoU-prosjekter og arbeid med å opprette et studietilbud innen energihandel som en profilering i eksisterende IT-master. FoU-samarbeidet involverer både næringslivspartnere og forskningsinstitusjoner knyttet til senteret. Et av samarbeidsprosjektene er et forskningsprosjekt til kr 40 mill. med målsetting om å gjøre Hvaler kommune til en spydspiss for Smarte strømnett.

16. september 2011 ble det undertegnet en intensjonsavtale om FoU-samarbeid mellom Halden fengsel og Høgskolen i Østfold. I forbindelse med signeringen fikk høgskolen overrakt en oppdragsbekreftelse på kr 100 000 fra Kriminalomsorgen, for å muliggjøre at arbeidet kan starte umiddelbart. I avtalen er følgende samarbeidsområder nevnt som aktuelle:

1. Arbeid og aktivisering: Hva slags effekter kan sysselsetting og aktivisering gi for straffegjennomføring og reintegrering i samfunnet?
2. Rusproblematikk: Deltakelse på rusmestring eller ikke? Hva blir forskjellen?
3. Etter straffen: Utfordringer ved ettervern og reintegrering. Langvarig oppfølgingsstudie av innsatte ut fra et sett indikatorer.
4. Forskning: Verdens beste fengsel: Hva kan man lære av internasjonal forskning?
5. Utenlandske innsatte: Hvordan klarer vi å møte dem? Hvilken betydning har våre virkemidler? Hva får de ut av fengselsoppholdet?

Høgskolen i Østfold er den første høgskolen i landet som undertegner en FoU-avtale med et fengsel. FoU-arbeidet kan bli et viktig bidrag til vellykket tilbakeføring av innsatte til samfunnet.

Når det gjelder internasjonalt samarbeid, er dette utførlig omtalt i avsnitt 2.1.1.

3. SEKTORMÅL 3

Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid, og bidra til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universiteter og høyskoler skal legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

3.1 UTVALGTE OMRÅDER

3.1.1 Stimulering og tilrettelegging for innovasjon og entreprenørskap

Tre av høyskolens avdelinger har FoU-samarbeid med regionalt næringsliv (Avdeling for informasjonsteknologi, Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag). Foruten studentprosjekter skjer samarbeidet blant annet gjennom prosjekter i regi av NCE Smart Energy Markets og VRI Østfold. Det nye VRI-prosjektet som er omtalt i avsnitt 2.3, er også relevant å nevne her, med sine tre innsatsområder:

1. Teknologi og energi – grønne løsninger i Smarte byer
2. Helse- og omsorgsteknologi og serviceinnovasjon
3. Innsatsområde *Energieffektiv rehabilitering av bygg*

I tillegg er det fellesaktiviteter og læring på tvers av innsatsområdene.

Avdeling for helse- og sosialfag har samarbeidsavtaler med helseforetaket, NAV og kommunene. Avdelingen er en aktiv samarbeidspartner i nettverket *Undervisningssykehjem* og har samarbeid om FoU-prosjekter både med offentlige og private virksomheter.

Høgskolestyret godkjente i 2011 planene for å etablere et senter for innovasjon og nyskaping i Fredrikstad. Siktemålet med senteret er å skape innovasjon og vekst i kommunen, og å knytte næringsliv og academia tettere sammen. Det vil bli fire hovedvirksomheter ved senteret:

1. Studentene skal ha et sted de kan videreutvikle sine innovasjonsprosjekter.
2. Forskerne skal ha et sted de kan kommersialisere sine ideer.
3. Næringslivet skal ha et sted de kan videreutvikle ideer som spinner ut av virksomheten samt et miljø hvor mindre selskaper kan vokse.
4. Gründere skal ha et sted de kan videreutvikle sine ideer.

Senterets virksomhet skal være prosjektorientert, og hvert enkelt prosjekt skal finansiere seg selv. Virksomheten vil initiere nye prosjekter som delvis søkes finansiert gjennom offentlige tilskuddsmidler og delvis som oppdragsbaserte prosjekter finansiert gjennom næringslivet.

I samarbeid med Halden kommune er det tatt initiativ til å etablere en studentinkubator/ innovasjonssenter i Halden, tilsvarende det som er under etablering sammen med Fredrikstad kommune. Også dette senteret skal bidra til å skape innovasjon og vekst i kommunen og knytte næringsliv og academia tettere sammen.

Høgskolen har etablert *Innovation Camp*, et todagers arrangement for studenter ved studiested Fredrikstad der målet er å utvikle egne evner, holdninger og motivasjon til nyskaping og utvikling, se <http://innovationcamp.no>. Arrangementet i 2011 hadde følgende temaområder:

- Opplevelsesnæringene
- Helse- og velferdsteknologi
- Miljøteknologi

Det deltok 60 studenter, som var maksimalt antall deltakere. I tillegg deltok 20 mentorer.

Når det gjelder undervisningstilbud, har høghskolen en bachelorutdanning i Innovasjon og prosjektledelse, som er et samarbeid mellom Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag. Det er også emner knyttet til innovasjon i bachelorstudiet i Industriell design og i bachelorstudiet i Økonomi og administrasjon.

Andre eksempler på innovasjons- og entreprenørskapsprosjekter som høghskolen deltar i:

- Skattefunnprosjekter sammen med regionale og nasjonale virksomheter, der nyutvikling/innovasjon står sentralt
- Et kunnskapsbasert Norge (EKN) Østfold-modulen sammen med BI og Østfoldforskning
- PABIO (partsbasert innovasjon i omsorgssektoren) sammen med Fredrikstad kommune og Østfoldforskning, finansiert av Oslofjordfondet

3.1.2 Immaterielle rettigheter

Det er utarbeidet et forslag til IPR-policy som ble sendt ut på intern høring i november 2011. Forslaget bygger på Høghskolen i Vestfold sin IPR-policy. Dette dokumentet har i stor grad blitt utarbeidet med grunnlag i tilsvarende retningslinjer ved blant annet universitetene i Bergen, Oslo og Tromsø, NTNU, Norges Handelshøghskole og Universitetet for miljø- og biovitenskap.

Med utgangspunkt i høringsuttalelsene vil det bli laget et revidert dokument som vil bli lagt fram for høghskolestyret i 2012. Det forutsettes at individuelle avtaler om rettigheter inngås når konkrete tilfeller dukker opp.

3.1.3 God tilgjengelighet av forskningsresultater og annen faglig aktivitet

Utvalg for formidling og samfunnskontakt ble opprinnelig opprettet i 2010 som et prøveprosjekt i to år. På bakgrunn av gode resultater ble det i 2011 bestemt at utvalget videreføres i ytterligere to år. Hensikten med utvalget er å få til økt fokus på formidling av forskningsresultater og mer koordinert samhandling med regionen. I 2011 jobbet utvalget videre med å utvikle kvaliteten og omfanget av høghskolens arbeid med formidling og samfunnskontakt, ikke minst knyttet til tilgjengelighet. Det ble i 2011 arrangert en egen fagdag, med fokus på formidling. Eksterne og interne foredragsholdere holdt innlegg, og dagen ble avsluttet med debatt. Dagen var åpen for alle ansatte.

Utvalget arbeider også med å synliggjøre FoU-arbeidet ved institusjonen under Forskningsdagene. I 2011 hadde høghskolen blant annet åpen dag for 300 skoleelever på åttende klassetrinn. Elevene besøkte ulike forskningsstasjoner på høghskolens to studiesteder, inkludert en forestilling på Akademi for scenekunst og utstillingen "Berøringens kjemi", om kroppen. I tillegg var "Bestill en forsker til lunsj" en aktivitet som hadde som målsetting å få forskningen ut til allmennheten. Forskningsdagene ved høghskolen resulterte i stor dekning i regionens medier.

Det er en målsetting for høghskolen å bli mer synlig gjennom forskningsformidling også i media. Dette lykkes i stadig større grad, særlig i forhold til lokale medier. Et eksempel er at ansatte ved høghskolen stadig oftere kontaktes for kommentarer og analyser innenfor et bredt spekter av fagområder der høghskolen har ekspertise. Riksmedia henvender seg i liten grad til forskere ved de regionale høghskolene, men i noen tilfeller i 2011 har våre forskere kunnet profilere seg også på den nasjonale arena. En av våre forskere fikk bred omtale i flere lokale og nasjonale medier, inkludert Aftenposten og NRK P1 og P2, av sitt prosjekt *Skjulte tjenester i offentlig sektor*. Videre hadde høghskolen temaer i riksmediene om blant annet informasjonsteknologi og sikkerhet på mobil, barnevern og kvinners rettigheter i Midtøsten.

Se også avsnitt 3.2.

3.1.4 Arbeidet med å øke bidrags- og oppdragsfinansierte inntekter

Høgskolen jobber kontinuerlig med å videreutvikle faglig og administrativ kompetanse, med tanke på å forbedre mulighetene for eksterne oppdragsinntekter, både nasjonalt og internasjonalt. Høgskolens støtteapparat for FoU sørger for kvalitetssikring av søknader om eksterne forskningsmidler, og formidler kunnskap om de viktigste nasjonale og internasjonale virkemidlene, samt de tilhørende søknadsprosedyrer og krav. Muligheter for eksterne midler til FoU kartlegges, og fagmiljøene orienteres om disse mulighetene.

Det ble også i 2011 gjennomført en FoU-konferanse i Oslofjordalliansen hvor en av hensiktene var å bidra til etablering av større forskergrupper på tvers av institusjonene for dermed å legge grunnlag for økte bidrags- og oppdragsinntekter.

Høgskolen etablerte Senter for Kompetanseutvikling (SKUT) som egen økonomisk enhet i 2010 med en prosjektperiode på 2 år. Hensikten var å øke profesjonaliteten, effektivisere og øke oppdrags- og bidragsfinansiert etter- og videreutdanning. Ordningen skal evalueres i 2012. Senteret er administrativt og økonomisk ansvarlig for bidrags- og oppdragsfinansiert etter- og videreutdanning for alle avdelingene, inkludert markedsføring av studietilbudene. Det faglige ansvaret ligger fortsatt i den enkelte avdeling, og alle prosjekter er faglig forankret i en eller flere avdelinger. Det er etablert en særskilt økonomimodell for beregning av kostnader og overhead, inkludert et resultatkrav. Et positivt resultat tilbakeføres til den faglige ansvarlige avdeling.

Ordningen har gitt klare positive resultater. Høgskolen framstår som en mer synlig, profesjonell og koordinert aktør i markedet, og den økonomiske styringen av prosjektene er betydelig forbedret gjennom bedre dokumentasjon av kostnader, enhetlig kalkulering av prosjekter og resultatkrav som kan vurderes både ut fra markeds- og faglige hensyn. Omsetningen har de siste to årene ligget stabilt på omkring kr 20 mill. Det er avsluttet i alt 73 prosjekter i 2011. I 2010 ble det avsluttet 55 prosjekter.

Hovedtyngden av prosjektene er knyttet til lærerutdanning. Av 73 avsluttede prosjekter i 2011 sto Avdeling for lærerutdanning for 40. For alle avdelinger er de langt fleste prosjekter levert til offentlig sektor.

Se også avsnitt 1.2.3 Kunnskapsløftet og Kompetanse for utvikling.

Blant annet som følge av at en betydelig del av den eksternt finansierte virksomheten nå kanaliseres gjennom SKUT, er omfanget av annen bidrags- og oppdragsvirksomhet redusert. Reduksjonen er imidlertid større enn det som skyldes omorganisering, og her ligger årsakene i en utfasing av flere større prosjekter uten at man har maktet å skaffe nye prosjekter i samme størrelsesorden. Av større prosjekter som er avsluttet eller under utfasing kan nevnes bidragsprosjektet Interreg-prosjektet Framtidssteget, et prosjekt som fikk tildelt kr 2,9 mill. i 2010 og kun kr 0,3 mill. i 2011. Samlet har dette prosjektet hatt en ramme på nærmere kr 9 mill. i perioden 2008-2011. Prosjektet VS 2010 (VerdiSkaping), et partnerskap for økt innovasjon og produktivitet i næringsmiddel- og emballasjeindustrien i Østfold, hadde en omsetning i 2010 på kr 2 mill., mens prosjektet nå er avsluttet med en sluttutbetaling på kr 0,2 mill. i 2011. Også prosjektet knyttet til veiledning av nyutdannede lærere er redusert i omfang med en tildeling på kr 2 mill. i 2010 og kr 1,3 mill. i 2011.

Utover dette er det ytterligere en naturlig årsak til at bidragsinntektene er redusert til dels betydelig fra 2010 til 2011: I 2010 inneholdt inntektene fra bidragsprosjekter et engangsbeløp på kr 10,7 mill. fra Fredrikstad Utvikling til flytting av Avdeling for ingeniørfag fra Sarpsborg til Fredrikstad.

3.2 VIRKSOMHETSMÅL 3.1

Universiteter og høyskoler skal gjennom formidling og deltakelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene av forskning og utviklingsarbeid.

Høgskolen ønsker å være et naturlig sted for regionen å henvende seg for kompetanse. Derfor jobbes det kontinuerlig med tilgjengelighet og bevisstgjøring ovenfor regionen, blant annet ovenfor media, om hva høgskolen har å tilby, se også avsnitt 3.1.3.

Høgskolen etablerte i slutten av 2009 en egen informasjons- og kommunikasjonsenhet. Dette var blant annet for å gjøre høgskolen mer tilgjengelig for media, og ikke minst for å bistå forskere med å formidle sin forskning. Målet er å gjøre forskerne bedre på formidling.

Informasjons- og kommunikasjonsenheten jobber kontinuerlig med å lage oversikt over ekspertise som besittes innenfor alle fagområder ved høgskolen. Dette arbeidet gjør det enklere både å få oversikt internt, men også for eksterne til å finne rett fagperson for ekspertkommentar på saker som er på dagsorden i media. I 2011 la høgskolen om nettsidene for forskning og utvikling, slik at FoU-arbeid ble mer oversiktlig og tilgjengelig for eksterne, og nyheter om forskningsarbeid ble bedre synliggjort. Som del av dette finnes det nå en "Ekspertliste", der eksterne kan søke seg frem til kompetanse ved høgskolen. Denne kompetansekatalogen jobbes det kontinuerlig med slik at den til enhver tid er mest mulig oppdatert.

Høgskolen har hatt en stigende grad av saker i media de siste årene. I 2010 var antall registrerte mediebidrag 58. I 2011 er tallet 98. Tilbakemeldingen fra lokalmedia er at de synes det er lettere å ta kontakt for å finne eksperter på ulike temaer, når de har ett sted å henvende seg.

Eksempler på synlighet og deltakelse i media:

- Avdeling for lærerutdanning fikk nasjonal oppmerksomhet i media med forskning som gikk på at barn blir smartere av fysisk aktivitet.
- Forskere ved Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag med kompetanse innen valg og demokrati deltok aktivt i media i forbindelse med lokalvalget.
- Forskere i alle avdelinger er aktive i media med kronikker, men i 2011 har særlig Avdeling for helse- og sosialfag arbeidet målrettet med å synliggjøre sin FoU-aktivitet i lokalmedia.

Studentprosjekter får også en god del oppmerksomhet, spesielt i lokalmedia. Avdeling for ingeniørfag har årlig i juni en egen Expo. I forbindelse med dette lager studentene pressemeldinger og får en god del oppmerksomhet omkring sine prosjekter, ofte fordi de er relatert til utviklingen i lokalsamfunnet. Et studentprosjekt som fikk mye oppmerksomhet i media i 2011, var prosjekt om ny elvemetro på Glomma. Dette prosjektet utførte studentene i samarbeid med Fredrikstad utvikling.

Høgskolens utvalg for Formidlings- og samfunnskontakt, se avsnitt 3.1.3, arbeidet i 2011 blant annet med å synliggjøre FoU-arbeid under Forskningsdagene. Blant annet hadde utvalget ansvar for et eget kronikkskrivingkurs for undervisnings- og forskningspersonalet.

Det ble i 2011 startet planlegging av en egen formidlingspris ved høgskolen. Prisen skal motivere forskere til å formidle og skal deles ut for første gang under Forskningsdagene 2012.

For øvrig deltar høgskolen på en rekke arenaer som anses vesentlige for formidling og samfunnskontakt. Noen eksempler er:

- Avdeling for informasjonsteknologi er med i regionale nettverk og samarbeider tett med blant annet NCE Smart Energy Markets, Institutt for energiteknikk og andre høykompetansebedrifter innen IKT, et samarbeid som gir grunnlag for studentprosjekter, FoU og formidling, innovasjon og verdiskaping.

- Avdeling for ingeniørfag arrangerer regelmessige frokostmøter med regionalt næringsliv. Også i 2011 arrangerte avdelingen *Ingeniørdagene*. Disse når mange og er viktig ikke minst for realfagssatsingen. Undervisnings- og forskningsansatte ved avdelingen har vært helt sentrale i utviklingen av vitensenteret i Østfold som ble åpnet 1. august 2011 under navnet *Inspiria Science Center*.
- Avdeling for lærerutdanning har hatt økende grad av formidling og samfunnskontakt, blant annet gjennom kronikker i nasjonale og lokale media, og deltagelse i radio og fjernsynsprogrammer.
- Avdeling for helse- og sosialfag har arrangert åpne FoU-dager med åpen dag for ungdomsskoleelever. Avdelingen har arrangert konferanse i *Emosjonsforskning og Ansvarsreformen 20 år*.

Høgskolens budsjettfordelingsmodell honorerer formidlingsaktivitet i tillegg til vitenskaplig publisering, og det er etablert et eget tellekantsystem for denne type aktivitet. Systemet ble endret i 2010 til også å omfatte kunstnerisk utviklingsarbeid. I tabellen nedenfor er formidlings- og publiseringsaktivitet gruppert og vist for perioden 2008 – 2010. Tall for 2011 vil først foreligge etter rapporteringen 1.4.2012.

Tabell 16. Publisering og formidling 2008 – 2011 – intern fordelingsmodell

Hovedkategori	2008	2009	2010
Vitenskaplig produksjon			
Publisering nivå 1	36	54	47
Publisering nivå 2	2	22	23
Monografier nivå 1	1	1	1
Monografier nivå 2		1	1
Øvrig vitenskaplig produksjon	13	10	14
Formidling og samfunnskontakt			
Samfunnskontakt	156	151	218
Fagbøker/lærebøker	150	103	131
Konferanser/foredrag	248	371	432
Kunstproduksjon/formidling/utvikling	20	25	21
Annet	16	32	28
SUM	642	770	916

For å gi en viss pekepinn på aktiviteten i 2011, er det hentet ut foreløpige tall fra databasen for forskningsdokumentasjon. I tabellen nedenfor er hovedkategoriene gjengitt for perioden 2009 til 2011. Tallene for 2011 er ikke endelige.

Tabell 17. Formidling og publisering 2009 – 2011 – hovedkategorier (CRISTin)³

Kategori	2009	2010	2011
Tidsskriftartikler	88	167	141
Konferansebidrag og faglige presentasjoner	469	547	479
Bøker, rapporter og deler av bøker/rapporter	151	166	180
Mediebidrag	49	58	98
Kunstneriske presentasjoner/produksjoner	13	41	42
SUM	770	979	940

Tallene viser en positiv utvikling når det gjelder utadventt aktivitet selv om det er en liten nedgang totalt fra 2010 til 2011. Aktiviteten varierer betydelig både i type, omfang og kvalitet, men det er større bevissthet i organisasjonen når det gjelder synlighet, og dette gjør institusjonen bedre i stand til å følge opp sin samfunnsrolle.

De nye kategoriene for kunstformidling skjuler aktivitet på høyt internasjonalt og nasjonalt nivå: Under kategorien kunstproduksjon finner vi blant annet scenografier til stykket *Die Dreigroschenoper* ved teatre i blant annet Praha, Paris og Athen (2008-2010) samt Berlin (2011), *Lulu* i Berlin (2011), *Il Ritorno di Ulisse in Patria* ved Teatro alla Scala i Milano (2011), *Ifigenia* ved Trøndelag teater (2010) og *Othello* ved Nationaltheatret (2011).

³ Curent Research Information System in Norway

3.3. VIRKSOMHETSMÅL 3.2

Universiteter og høyskoler skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom innovasjon og verdiskaping.

Tabell 18. Styringsparametere under virksomhetsmål 3.2

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 3.2	Andelen oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til samlede driftsinntekter	0,10	0,07	0,03
KD 3.2	Antall nyopprettede selskaper	0	0	0
KD 3.2	Antall mottatte forretningsideer	0	0	4

Se også avsnitt 3.1.1

Andelen oppdrags- og bidragsfinansiert aktivitet i forhold til samlede inntekter viser i 2011 en til dels betydelig nedgang, se avsnitt 3.1.4. Dette viser at det er nødvendig med fortsatt styrking av kontakt og formalisert samarbeid med lokalt samfunns- og næringsliv. Dette skjer ved hjelp av nettverket av samarbeidspartnere, og ved å delta og bidra på møteplasser for representanter fra samfunns- og næringsliv.

Tiltak som bidrar til oppfyllelse av virksomhetsmålet er:

- forbedre synligheten av forskningen, gjennom publisering og ved at prosjekter og prosjektoversikter gjøres tilgjengelig på nettet
- synliggjøre ansattes kunnskap slik at omgivelsene lettere kan finne ut hvor den finnes
- synliggjøre ansattes FoU i undervisningen slik at studentene tidlig møter forskning og blir nysgjerrige på forskerrollen
- stimulere studentene til å omsette sin kunnskap i ny virksomhet (se eksempler nedenfor)

Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag har i mange år gjennomført studentprosjekter med regionalt næringsliv som oppdragstaker. Flere prosjekter har gitt resultater som bedriftene har tatt i bruk. To eksempler på dette er: *Økonomigjennomgang med fokus på markedsføring og kalkulasjon* i to bedrifter resulterte i en plan for markedsføring og innføring av bidragstankegang i bedriftene. *Strategiprojekt for Halden industriforening* er et nettverksprosjekt innenfor markedsføring mot norske og svenske prosjekter der studentene arrangerer nettverksmøter og aktiviserer bedriftene til å sette fokus på markedsføring og samarbeid over grensen. Syv studenter er med, hvorav to er prosjektledere. Prosjektet vil fortsette i 2012 med nye studenter og nytt emne: logistikk og kalkulasjon.

Ved **Avdeling for helse- og sosialfag** var det i 2011 syv bachelorprosjekter som ga resultater eksterne aktører har tatt i bruk. De fem første masteroppgavene i masterstudiet Tverrprofesjonelt samarbeid er nå levert, og eksterne aktører har allerede vist interesse for resultatene i disse oppgavene.

Ved **Avdeling for informasjonsteknologi** videreføres/brukes anslagsvis tre til fire bachelorprosjekter og én masteroppgave årlig av eksterne oppdragsgivere i etterkant. Satsingsområdet *The Universal Device* som er omtalt i avsnitt 2.1.2, har resultert i forretningsideer som kan ha et kommersielt potensial. Det gjelder for eksempel utvikling av apper for mobilbruk, der det samarbeides med NCE Smart Energy Markets og Inkubator Halden AS, og mobil teknologi som skal anvendes i pilot ved Norseman Xtreme Triathlon 2012.

Ved **Avdeling for ingeniørfag** ble det i 2011 utført omkring 40 hovedprosjekter. Anslagsvis vil resultatene fra over halvparten av disse bli benyttet videre av eksterne aktører. Samtidig vil prosjektet *Simulering og tilvirkning av fononiske/soniske materialer basert på anelastiske/viskoelastiske materialer* som i 2010/2011 ble tildelt midler via Oslojordfondet, se avsnitt 2.1.4, også ha et betydelig potensial i innovasjonssammenheng. Her arbeides det nå med å tilrettelegge for patentering av resultatene.

4. SEKTORMÅL 4

Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

4.1 UTVALGTE OMRÅDER

4.1.1 Økonomisk prioritering og rekruttering vs faglige ambisjoner

Høgskolens interne budsjettprosess og budsjettfordelingsmodell skal gi styret mulighet til å kople sine strategiske beslutninger med økonomiske prioriteringer. For å sikre at det hele tiden er samsvar mellom budsjettfordelingsmodellen og de strategiske prioriteringene, legges det derfor hvert år fram en sak til styret i forkant av selve budsjettprosessen der styret kan foreta justeringer i de økonomiske premissene som skal legges til grunn ved fordeling av grunnbevilgningen både basert på egne strategiske risikovurderinger og signaler gjennom statsbudsjettet. I 2011 førte dette til en styrking av infrastruktur for å unngå framtidige underskudd som følge av svingninger i energikostnader og øke evnen til å ivareta framtidige bygningsmessige utbedringer. Samtidig ble grunnskolelærerutdanningen flyttet til en høyere priskategori, og små driftsmidler til forskning lagt inn i FoU-modulen som en øremerking.

Budsjettfordelingsmodellen legger stor vekt på resultater og aktivitet for å stimulere til styrking av den faglige virksomheten. Det er også en tett kopling mellom styrets behandling av kommende studieportefølje og fordeling av økonomiske ressurser. Fordelingsmodellen har elementer som skjermer små og utsatte studier, men samtidig er det skjedd en vridning av studieporteføljen og dermed også ressursfordelingen i retning av studier som rekrutterer godt.

Modellens insentiver knyttet til FoU viser tydelige resultater både når det gjelder kompetanseutvikling og utvikling i publisering og formidling. Her har også en særskilt strategisk satsing med øremerkede midler både til kompetanseutvikling og vitenskaplig publisering bidratt.

For å kunne følge opp de vedtatte prosessene knyttet til samarbeid, ble det i 2011 avsatt et til dels betydelig beløp til Oslofjordalliansen og fusjonsutredningen. Også i 2012 er det lagt vekt på å sikre tilstrekkelig økonomisk basis for videre samarbeidstiltak.

Utvikling av ny lærerutdanning er fulgt opp med særskilte midler både i 2010, 2011 og 2012, og det ble i 2011 avsatt midler til å følge opp evalueringen av førskolelærerutdanningen.

SWOT-analysen av avdelingene som ble gjennomført i 2010, bidro til å avdekke risikoområder og la dermed et viktig grunnlag for prioritering både av tiltak og ressursallokering i 2011.

Fra regnskapsåret 2009 ble det innført nye prinsipper for disponering av regnskapsresultat som innebærer at driftsenhetene ikke lenger kan disponere avregning/resultat for bevilgningsfinansiert virksomhet på fritt grunnlag. Det legges til grunn følgende:

- Utsatt aktivitet disponeres 100 % av driftsenheten.
- Midler utover dette vurderes opp mot oppnådde resultater. Fagavdelingene får beholde inntil 90 % forutsatt god resultatoppnåelse. Minimum 10 % trekkes inn og disponeres av styret.
- Øvrige driftsenheter beholder i utgangspunktet 20 % av eventuelt overskudd, mens 80 % disponeres av styret.
- Underskudd dekkes i utgangspunktet av den driftsenheten som har generert underskuddet.

Dette bidrar til økt resultatfokus for fagavdelingene samtidig som øvrige driftsenheter ikke gis anledning til å bygge opp store avsetninger. Prinsippene vil bli gjennomgått i 2012 for å hindre eventuell oppbygging av store reserver.

Fra årsskiftet 2010/2011 er all aktivitet samlet på to studiesteder: Remmen i Halden og Kråkerøy i Fredrikstad. Det er dermed lagt et godt grunnlag for økt faglig samarbeid, bedre ressursutnyttelse og faglig utvikling både når det gjelder undervisning og FoU.

Institusjonen har i 2011 stillet til rådighet kr 3,1 mill. for å finansiere en forsterket satsing på ansattes utdanningsløp for å oppnå førstekompetanse inkludert professorkompetanse. Sammenlignet med fjoråret er satsingen økt med kr 0,5 mill. I tillegg til å investere i interne førstekompetanseløp, er det lagt vekt på å rekruttere førstekompetanse ved eksterne rekrutteringer. Det stilles primært krav om førstekompetanse i alle faglige stillinger.

Satsingene har gitt gode resultater, og andelen ansatte med førstekompetanse er økt fra 41 % i 2010 til 45 % i 2011, se avsnitt 4.3.1.

4.1.2 Et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv

Dette temaet er beskrevet under avsnitt 4.3.

4.1.3 Regelverk for anskaffelser og forvaltning av bidrags- og oppdragsprosjekter

4.1.3.1 Anskaffelser

Høgskolen vedtok i mai 2011 en ny anskaffelsesstrategi for perioden 2011-2014. Høgskolens betydelige anskaffelser skal i tråd med disse foretas med basis i konkurranseutsatte rammeavtaler eller som enkeltstående anskaffelser som følger regelverk om blant annet konkurranseutsetting. Regelverket forvaltes sentralt. For å understøtte prosessen med de aller største enkeltanskaffelsene har høgskolen tatt i bruk elektronisk konkurransegjennomføringsverktøy.

Riksrevisjonen hadde i 2010 betydelige anmerkninger til høgskolens praktisering av anskaffelsesregelverket. For å rette opp disse forholdene ble det i 2011 gjennomført et forbedringsprosjekt. I forhold til praktisering av regelverket på anskaffelsesområdet har prosjektet resultert i:

- oppdatering av interne retningslinjer for anskaffelsesprosesser
- utvikling av enkle verktøy for gjennomføring av konkurranseprosesser
- omorganisering av ansvar for gjennomføring av konkurranseprosesser med fokus på å komme tettere på fagavdelingene lokalt
- forankring av behovet for betydelige forbedringer på området, inklusive kursing av ledere og nøkkelpersonell
- iverksettelse av prosesser for å forbedre internkontroll på anskaffelsesområdet

Høgskolen deltok også i Kunnskapsdepartementets selvtest på anskaffelsesområdet. Høgskolens testresultater var marginalt bedre enn gjennomsnittet for sektoren, og analysen ga gode innspill som tas med videre i prosessen med å utvikle institusjonen på anskaffelsesområdet.

4.1.3.2 Bidrags- og oppdragsprosjekter

Som oppfølging av Kunnskapsdepartementets reglement for bidrags- og oppdragsaktivitet har høgskolen et internt reglement på området: *Reglement for Høgskolen i Østfold angående klassifisering, styring og regnskapsføring av aktiviteter finansiert av grunnbevilgningen, bidragsbevilgninger, samt samarbeid med andre virksomheter*. Reglementet er vedtatt av høgskolestyret.

Etablering av prosjekter kontrolleres av den sentrale økonomi- og driftsenheten opp mot dokumentasjonskrav, og økonomiske belastninger mot et prosjekt godkjennes ikke før alle formkrav er på plass og alle vurderinger er gjort.

Høgskolens eksternfinansierte etter- og videreutdanning administreres nå av SKUT. Det føres prosjektrekskap, slik at det økonomiske resultatet av virksomheten kan tilbakeføres til den leverende avdeling.

Riksrevisjonen hadde i forbindelse med 2010-regnskapet anmerkninger til høgskolens klassifisering av enkelte større prosjekter som var finansiert via Utdanningsdirektoratet. Høgskolens interne vurdering tilsa en klassifisering som oppdragsprosjekter, mens Riksrevisjonen vektla at den aktuelle finansieringskilde tilsa at dette var bidragsprosjekter. Høgskolen gjorde de nødvendige endringer i 2010-regnskapet og har i 2011 implementert en praksis i tråd med de føringer Riksrevisjonens vurderinger ga.

Rektor har en delegert fullmakt til å opprette bidrags- og oppdragsstudier på vegne av institusjonen. Ved bruk av denne fullmakten orienteres styret i etterkant.

4.1.4 Oppfølging av intern kontroll

Høgskolen har etablert et internrevisjonsteam (se avsnitt 1.1.2.2) som har fokus på å kvalitetssikre den operative del av virksomheten. Selv om teamet primært har gjennomført systemrevisjoner knyttet til de deler av kvalitetssystemet som ser på studiekvalitet, skal også teamet benyttes til å revidere andre deler av virksomheten, som ledelsesprosesser og strategiprosesser.

Høgskolens føring er at internrevisjonsteamet etter hvert også skal gjennomføre kontrollhandlinger på økonomiområdet, men en slik endring av mandatet er ikke tidfestet.

I 2010 engasjerte høgskolen PWC til å foreta en gjennomgang av økonomiforvaltningen og vurdere om den er innrettet på en hensiktsmessig og effektiv måte. PWC gjennomførte på bakgrunn av dette en overordnet evaluering av høgskolens internkontroll og konkluderte med at høgskolen har etablert en velfungerende internkontroll.

Med basis i rapporten har høgskolen i 2011 fra et forvaltningsmessig ståsted fokusert på å sikre rett kapasitet og kompetanse både i fellestjenestens økonomi- og driftsenhet og i de to studiestedsadministrasjonenes økonomiteam. Nødvendige rekrutteringer er gjennomført med gode resultater.

I tillegg er det lagt vekt på å redusere avhengigheten av enkeltpersoner for å få gjennomført kritiske oppgaver. Dette gjelder spesielt i forhold til kompetanse på rapportering og på kvalitetssikring av regnskapet på institusjonsnivå. Gjennom målrettet opplæring, samt rekruttering av rett kompetanse, er utviklingen positiv i forhold til denne problemstillingen.

Det vil i 2012 bli lagt vekt på å intensivere den faglige dialogen mellom den sentrale økonomi- og driftsenheten og de to studiestedsadministrasjonenes økonomiteam. Dette skal sikre at gevinstene med en økonomitjeneste i tett inngrep med fagavdelingene ikke går på bekostning av helheten og at avstanden ikke blir for stor mellom lokalt og sentralt nivå.

Institusjonen vil i 2012 også ha forsterket oppmerksomhet rundt den interne løpende rapportering og oppfølging.

Det foretas årlige gjennomganger av fullmaktstrukturer og avstemmingsrutiner. I forbindelse med Riksrevisjonens arbeid høsten 2011, ble det avdekket et behov for forbedringer i forhold til vedlikehold av fullmakter tilknyttet prosessen med å behandle overtidsavtaler og overtidslister. Dette er gjennomført.

4.1.5 Midlertidighet i ordinære utdannings- og forskerstillinger

Høgskolen jobber aktivt for å redusere bruken av midlertidige stillinger innen undervisning og forskning. I forbindelse med rekrutteringsprosesser drøftes problemstillinger vedrørende midlertidige ansettelser vs faste ansettelser med ansvarlige ledere. Eksternfinansiert virksomhet og usikkerhet knyttet til omfang og behov bidrar allikevel til at en del ansettelser foretas midlertidig. Fra 2010 til 2011 har høgskolen redusert

andel midlertidig stillinger fra 20,8 % i 2010 til 18,2 % i 2011. Størst er reduksjonen ved Avdeling for lærerutdanning der andel midlertidig ansatte er redusert fra 31,2 % i 2010 til 23,4 % i 2011. Arbeidet med å redusere bruken av midlertidig arbeidskraft fortsetter også i 2012.

Bruk av midlertidige ansettelser har økt i administrasjonen. Dette er en bevisst handling fra høgskolen side i og med at det nå arbeides med en mulig fusjon fra 2013. Midlertidigheten er begrenset til eventuelt fusjonstidspunkt 1. januar 2013.

Tabell 19. Fordeling av totalt og midlertidig ansatte 2007 - 2011

Avdeling	2007		2008		2009		2010		2011	
	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.	Tot.	Midl.
Administrasjon(tekn/adm.)	113,2	17,1	110,3	12,4	118,4	15,8	146,9	18,6	161,1	27,2
Akademi for scenekunst	8,0	4,0	6,7	3,7	8,4	5,4	8,6	5,6	7,3	4,3
Avd. for helse- og sosialfag	109,1	17,3	102,8	13,8	98,8	11,3	81,6	16,2	83,5	11,5
Avd. for inf.teknologi	29,0	8,0	28,1	7,7	26,6	5,4	24,6	4,9	24,3	5,2
Avdeling for ingeniørfag	45,4	10,1	44,4	11,8	51,0	14,9	51,4	11,1	45,8	6,1
Avdeling for lærerutdanning	87,0	19,6	90,3	22,8	86,5	21,5	88,4	27,6	90,5	21,2
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	44,7	8,2	47,4	10,4	50,0	7,4	46,5	7,9	47,6	7,5
Fremmedspråksenteret	7,4	4,9	6,2	3,7	9,6	4,6	7,7	3,2	9,0	2,5
Sum	443,8	89,1	436,2	86,3	449,4	86,3	455,6	95,1	469,0	85,5

Kilde: DBH

4.2 VIRKSOMHETSMÅL 4.1

Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Tabell 20. Styringsparametere under virksomhetsmål 4.1

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 4.1	Driftsutgifter per avlagt heltidsekvivalent (1000 kr)	157	163	164
KD 4.1	Driftsutgifter per publikasjonspoeng (1000 kr)	6.230	6.410	-
KD 4.1	Forholdet mellom antall tilsatte i undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger og antall tilsatte i administrative stillinger	2,31	2,25	2,08

Hovedtyngden av strategiske midler har i 2011 blitt allokert til SAK-prosesser (fusjonsutredning og Oslofjordalliansen), til finansiering av kompetanseløp i fagavdelingene og til bygningsmessig utbedring. I tillegg benytter institusjon strategimidler til å støtte endringsprosesser der dette er nødvendig for å oppnå en forsert fremdrift eller sikre rammene for en god omstilling. Institusjonens SWOT-analyse fra 2010 har også gitt sterke føringer for hvordan strategimidler skal allokeres for å gi god effekt for institusjonen. Anvendelsen av strategiske midler har vært målrettet og vurderes å gi gode resultater. Se også avsnitt 4.1.1.

Fra et driftsperspektiv bidrar samlokaliseringen av høyskolens aktivitet på to studiesteder til en mer effektiv ressursutnyttelse når det gjelder så vel bygninger som faglig og administrativ virksomhet. Driftsåret 2011 var høyskolens første fulle driftsår med to studiesteder. Målet er å drifte denne strukturen optimalt. Det er sterkt fokus på en optimal balanse mellom nødvendig luft- og varmekomfort for studenter og ansatte og energisparing med tanke på miljøhensyn og økonomi. Temperaturkorrigert forbruk ligger i 2011 ca. 3 % over tallene fra 2010, økningen skyldes blant annet lengre kjøretider på ventilasjon pga mer kveldsundervisning. Virkelig forbruk ligger 840 000 kWh eller ca. 12 % lavere enn i 2010, noe som primært er drevet av høyere årsmiddeltemperatur. ENØK-tiltak kan også ha bidratt til dette fallet.

Det er etablert en studiestedsadministrasjon ved hvert studiested som yter førstelinjetjenester overfor studenter og ansatte på det enkelte sted, noe som bidrar både til effektivisering, forenkling og likebehandling. På basis av erfaringer med denne organiseringen etter ett års drift er det i 2011 foretatt en viss styrking av administrasjonen både på lokalt og sentralt nivå. En ytterligere årsak til endringen i forholdet mellom tilsatte i undervisnings- og forskningsstillinger og tilsatte i administrative stillinger er at et antall vakante administrative stillinger høsten 2010 er besatt i 2011.

4.3 VIRKSOMHETSMÅL 4.2

Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Tabell 21. Styringsparametere under virksomhetsmål 4.2

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 4.2	Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings-, forsknings- og formidlingsstillinger	0,39	0,41	0,45
KD 4.2	Andel kvinner			
	- totalt	0,50	0,51	0,53
	- stillingskategorier			
	- Undervisning/forskning/formidling	0,46	0,47	0,47
	- Støttestillinger	0,40	0,43	0,43

4.3.1 Kompetanse

Høgskolen har i løpet av det siste året videreført og økt satsingen på kompetanseheving. Dette har vært viktig både i forhold til akkrediteringskravene for de eksisterende studiene, og for å kunne legge til rette for utvikling av studieporteføljen i retning av flere masterstudier. Avdelingene har også i 2011 fått tilført ekstra ressurser i form av sentrale strategiske midler slik at de har kunnet tildele mer FoU-tid til ansatte som har gått inn i et utviklingsopplegg fram mot førstekompetanse og professor-/dosentkompetanse.

Høgskolen har, med økt oppmerksomhet på ansettelse i førstestillinger samt kompetansehevingstiltak, vist en jevn forbedring i andel førstestillinger. Utviklingen fra 2010 til 2011 viser en økning i andel førstestillinger fra 41 % til 45 %. Høgskolen har mange av sine ansatte i førstekompetanseløp. 30 % av høgskolens undervisnings- og forskerpersonell er nå i kompetanseløp med sikte mot en doktorgrad eller førstelektoropprykk. I tillegg ble det i 2011 særlig fokusert på utvikling av toppkompetanse. Det er i dag 24 personer som er tildelt midler med sikte på opprykk til professor eller dosent i løpet av de neste to – tre år. Kompetansehevingstiltakene har for 2011 resultert i seks disputaser, fem førstelektoropprykk og to professoropprykk.

Tabell 22. Opprykk og kompetanseløp 2011

Antall ansatte som deltar på førstelektor- eller dr. gradsprogrammer			Antall med opprykk i undervisnings- og forskerstillinger		
Førstelektor	Dr. grad	Prosesor/dosent	Førstelektor	Førsteamanuensis	Professor
47	53	24	5	6	2

Avdelingene utarbeider kompetanseplaner på et strategisk og langsiktig nivå for å sikre riktig kompetanse i fremtiden. For å oppnå sine målsettinger, avsetter enkelte avdelinger ekstra midler til kompetansehevingstiltak i sine budsjetter. På individuelt nivå inngår kompetanseutvikling som et fast tema i de årlige medarbeidersamtalene, og tiltakene innarbeides i den enkeltes arbeidsplan. Hvert år rapporteres det inn progresjon i arbeidet før eventuell ny tildeling av kompetansemidler.

Det er gitt særskilt tildeling til kvinner, både når det gjelder kompetansemidler og publiseringsstipend, gjennom høgskolens FoU-utvalg.

4.3.2 Arbeidsmiljø og HMS

Arbeidsmiljølovens mål er å sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, som gir full trygghet mot fysiske og psykiske skadevirkninger, og med en velferdsmessig standard som til enhver tid er i samsvar med den teknologiske og sosiale utvikling i samfunnet. For å sikre at hensynet til arbeidstakers helse, miljø og sikkerhet blir ivaretatt, skal arbeidsgiver sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten. Dette skal gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.

Høgskolen har ett overordnet arbeidsmiljøutvalg samt lokale arbeidsmiljøutvalg ved hvert studiested.

Høgskolens systematiske arbeid med helse, miljø og sikkerhet er nedfelt i høgskolens internkontrollsystem som er elektronisk tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

Det overordnede HMS-arbeidet har i 2011 hatt fokus på ulike områder. Høgskolens AKAN-prosedyre er revidert og vedtatt i Arbeidsmiljøutvalget. Som følge av dette arbeidet er det satt opp mål og tiltak for arbeidet med rus- og spillavhengighet og gjennomført kurs for verneombud, tillitsvalgte og ledere i samarbeid med AKAN kompetansesenter.

Høgskolen har avtale med Halden Felles Bedriftshelsetjeneste som var en av de aller første bedriftshelsetjenester i landet med godkjenning fra Arbeidstilsynet. Det har vært et mål å synliggjøre bedriftshelsetjenestens rolle, oppgaver og tjenestetilbud blant de ansatte. Dette har bedriftshelsetjenesten bidratt med gjennom møter med ledere og ved å delta i arbeidsgrupper på ulike områder i løpet av året. Renholdernes arbeidsmiljø har vært et fokusområde der bedriftshelsetjenesten har bidratt aktivt i 2011.

Det er et overordnet krav at ingen ansatte utsettes for helserisiko i sitt arbeid. For å innfri dette kravet har bedriftshelsetjenesten i samarbeid med høgskolen gjennomført helse- miljøundersøkelser ved to avdelinger i 2011. De årlige vernerundene har hatt fokus på ergonomi og stressnivå.

I 2011 har høgskolen vært inne i en utredningsfase mot en eventuell fusjon med høgskolene i Vestfold og Buskerud. Arbeidsmiljøutvalget har hatt dette som tema i alle sine møter i løpet av året.

På lokalt nivå har HMS-arbeidet vært rettet mot luftkvalitet, kontroll av løst elektrisk utstyr, brannvern, kjemikaliehåndtering og sosiale tiltak.

Selv om tabellen nedenfor viser at sykefraværet ved høgskolen har økt noe fra 2010 til 2011, er det fortsatt lavt. Se også avsnitt 5.6.1.

Tabell 23. Sykefravær 2006 – 2011

Sykefraværsprosent	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Egenmeldt og legemeldt fravær	4,1 %	4,3 %	3,5 %	4,6 %	3,9 %	4,6 %

Tabell 24. Fordeling av legemeldt og egenmeldt fravær 2011

Fravær	Egenmeldt		Legemeldt		
	1-3 dager	4-16 dager	1-3 dager	4-16 dager	Mer enn 16 dager
Sykefraværsprosent	0,36	0,12	0,02	0,35	3,75

4.3.3 Likestilling

Ved høgsolen skal likestilling og likebehandling synliggjøres i studie- og arbeidsforhold, undervisning og forskning, i planer og rapporter og i all øvrig administrativ virksomhet. Det skal etterstrebes en jevn fordeling av kvinner og menn på alle studienivåer og fagområder, blant personalet og i styrer/råd/utvalg.

Studenter og ansatte ved høgsolen skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen, og det legges til rette for at alle blir verdsatt og respektert.

Høgsolen har en stor andel av studenter fra andre land og kulturer som tilsier at det er både naturlig og nødvendig at vi fokuserer på likebehandlingsperspektivet.

Ved utlysning og tilsetninger følger høgsolen de generelle statlige krav for å sikre mangfold i arbeidsstyrken. Som følge av dette innkalles alltid søkere med innvandrerbakgrunn eller nedsatt funksjonsevne til intervju dersom de ellers fyller kompetansekravene for stillingen.

Høgsolen har over flere år hatt høy bevissthet om likestilling og likebehandling i organisasjonen. Dette har vært nødvendig, og behovet er understreket ved tidligere undersøkelser vedrørende likestilling og lønnsbalanse. Den positive utviklingen har resultert i bevisst rekruttering for å oppnå bedre kjønnsmessig balanse innen de ulike stillingskategoriene.

Mellomoppgjøret i 2011 viste at det ikke er store forskjeller mellom kjønnene når det gjelder lønnsinnplassering og stilling. Det ble likevel satt fokus på likestillingsperspektivet under årets lokale lønnsforhandlinger, i tråd med de sentrale føringene. 53 % av lønnsmassen ble tildelt kvinner, og det ble bevisst tatt sikte på å rette opp kjønnsbetingede skjevheter innen stillingskoder, med særlig fokus på førstelektor/førsteamanuensis.

Høgsolen har egen handlingsplan for likestilling og likebehandling. Denne ble revidert i 2011 og er nå gjeldende for perioden 2012. Planen er forankret i vedtatt mandat for likestillings- og diskrimineringsutvalget ved høgsolen og vedtatt av høgsolestyret. Handlingsplanen er gitt ett års varighet, med hensyn til en eventuell fusjon med høgsolen i Vestfold og Buskerud fra 2013.

Handlingsplanen beskriver høgsolens strategi og tiltak for likestillings- og likebehandlingsarbeidet og skal danne utgangspunkt for de enkelte avdelingens strategier og resultatmål. De tiltak enhetene velger å iverksette skal reflekteres i plandokumenter og budsjett. Oppfølging av likestillings- og likebehandlingsarbeidet ved høgsolen er en lederoppgave. Arbeidet skal synliggjøres og følges opp ved at mål og virkemidler forankres på alle ledernivå i virksomheten.

Likestillings- og diskrimineringsutvalget fullførte i 2011 dialogmøter med ledelsen ved høgsolens avdelinger. Ett av målene med dialogmøtene var å få fram likestillingsperspektivet i avdelingenes årsplan.

I 2011 ble det, i regi av Likestillings- og diskrimineringsutvalget, gjennomført et halvdagsseminar med både interne og eksterne foredragsholdere. Tittelen var *Utradisjonell rekruttering til manns- og kvinneorienterte fag*.

Styret og høgsolens øverste ledelse skal sikre at likestillingsaspektet er vurdert i alle vedtak, og at det er minimum 40 % representasjon av det underrepresenterte kjønn ved oppnevning av utvalg, arbeidsgrupper og lignende.

Ledere med innstillingsrett til tilsetninger skal påse at mangfoldsperspektivet er ivarettatt. Tilsetningsutvalgene skal påse at likestillings- og inkluderingsaspektet er vurdert ved tilsetting.

Ett av høgsolens mål er å tilstrebe kjønnsbalanse i alle typer stillinger. Tallene fra 2011 viser at høgsolen har en tilnærmet kjønnsbalanse totalt sett med 53,4 % kvinner. Andelen kvinnelige ansatte har igjen økt i administrasjonen, etter to år med nedgang. Økningen bidrar til å skape større avstand til målsettingen om kjønnsbalanse. Kvinneandelen er fremdeles lavest innen fagområdene ingeniørfag, informasjonsteknologi og økonomi, språk og samfunnsfag. Samtidig ser vi en tendens i retning av større kvinneandeler både ved Avdeling for informasjonsteknologi og Avdeling for ingeniørfag. Avdeling for helse- og sosialfag og

Nasjonalt senter for fremmedspråk i opplæringen har en liten nedgang i kvinneandelen, noe som bidrar positivt med tanke på kjønnsbalanse. Avdeling for lærerutdanning og Akademiet for scenekunst har tilnærmet kjønnsbalanse blant sine ansatte.

Tabell 25. Prosentvis fordeling av kvinner pr. avdeling 2008 - 2011 Kilde: DBH

Avdeling	2008		2009		2010		2011	
	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %	Totalt	Kvinner %
Administrasjonen (tekn./adm.)	110,3	68,2	118,4	65,4	146,9	65,2	161,1	67,4
Akademi for scenekunst	6,7	38,8	8,4	54,8	8,6	55,8	7,3	47,9
Avdeling for helse- og sosialfag	102,8	65,0	98,8	63,9	81,6	66,8	83,5	65,9
Avd. for informasjonsteknologi	28,1	11,7	26,6	11,3	24,6	8,1	24,3	12,4
Avdeling for ingeniørfag	44,4	22,7	51,0	29,0	51,4	30,7	45,8	35,6
Avdeling for lærerutdanning	90,3	40,6	86,5	44,3	88,4	46,1	90,5	46,9
Avd. for økonomi, språk, s.fag	47,4	27,8	50,0	32,4	46,5	31,0	47,6	31,5
Fremmedspråksenter	6,2	83,9	9,6	87,5	7,7	74,0	9,0	72,2
SUM	436,2	48,8	449,4	50,3	455,6	51,3	469,0	53,4

Høgskolen har beveget seg i riktig retning når det gjelder å nærme seg kjønnsbalanse innen undervisnings- og forskningsstillinger. I 2010 var 34,7 % av de førstekompetente kvinner, i 2011 var tallet steget til 40 %. Dersom denne utviklingen holder seg, vil målsettingen om kjønnsbalanse innen undervisnings- og forskningsstillinger være nådd i løpet av 2014. På lavere nivå er det oppnådd tilnærmet kjønnsbalanse, med en liten overvekt av kvinner.

Tabell 26. Kjønnsmessig fordeling av kvinner og menn knyttet til undervisnings-, forsknings og formidlingsstillinger 2011

	UF-stillinger		
	Førstekompetanse	Lavere nivå	Totalt
Kvinner	0,40	0,53	0,47
Menn	0,60	0,47	0,53

73 av høgskolens ansatte arbeider i deltidsstillinger (deltidsstilling mellom 30 % og 90 %) hvorav 69,9 % er kvinner. Det er en klar hovedvekt av kvinnelige deltidsansatte i teknisk/administrative stillinger. Her bekles hele 88,6 % av deltidsstillingene av kvinner.

Det er en tilnærmet jevn fordeling mellom kvinner og menn i deltidsstillinger innen undervisnings- og forskerstillinger. Mens det har vært en liten nedgang i antall deltidsstillinger innenfor teknisk-administrativt personell, har det vært en økning i deltidsstillinger fra 2010 til 2011 med syv undervisnings- og forskningsstillinger.

Tabell 27. Kjønnsmessig fordeling av kvinner og menn i deltidsstillinger 2011

	HiØ		Tek/Adm		UF-stillinger	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Kvinne	51	69,9	31	88,6	20	52,6
Mann	22	30,1	4	11,4	18	47,4
Totalt	73	100	35	100	38	100

Kilde SAP/Lønnsversikt med faktisk avlønningprosent

Høgskolen søkte i 2011 på vegne av Avdeling for helse- og sosialfag om Kunnskapsdepartementets Likestillingspris. I søknaden trakk man fram avdelingens satsing på kompetanseheving med særlig vekt på å øke andelen kvinner i førstestillinger. Videre ble avdelingens deltakelse i ulike nettverk omtalt, da særlig nettverket KvinnForsk som i dag består av 21 kvinnelige forskere ved avdelingen.

4.4 VIRKSOMHETSMÅL 4.3

Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

Tabell 28. Styringsparametere under virksomhetsmål 4.3

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 4.3	Likviditetsgrad (omløpsmidler/kortsiktig gjeld)	2,13	1,98	2,23
KD 4.3	Avregninger (gjennomføring av budsjettet i regnskapsåret)	-6.658	-2.409	-4 787

4.4.1 Økonomiforvaltning generelt

De grep høyskolen tok i forbindelse med resultatdisponeringen for 2010 og budsjettbehandlingen for 2011 var tilstrekkelige til å sikre rammene for bygningsmessig drift. Bygningsmessig drift er nå i balanse.

Høyskolen har økonomiske utfordringer tilknyttet Avdeling for ingeniørfag. Disse ble konstatert i 2010, og avdelingen har i 2011 arbeidet aktivt med å tilpasse aktivitet og finne en bærekraftig økonomisk plattform for fremtidig drift. Avdelingen er således i en omstillingsfase som støttes og følges nøye. Det legges fra institusjonens side vekt på å gi omstillingsprosessen noe tid, slik at avdelingens faglige tilbud kan utvikles og kompetanseheving ivaretas samtidig med at de nødvendige driftsmessige justeringer foretas.

Etableringen av SKUT som administrativ enhet for eksterntfinansiert etter- og videreutdanning har ført til en forsterket oppmerksomhet på denne delen av samfunnsoppdraget og har samtidig bidratt til en forbedret styring av denne aktiviteten. Avdelingene eier den økonomiske risikoen i alle prosjektene. Gjennomføringsevne og god prosjektstyring har påvirket avdelingenes økonomiske handlingsrom positivt.

Høyskolens avregning er også i 2011 positiv, noe som har bidratt til økte avsetninger. En slik økning er ikke nødvendigvis positiv, og det er viktig for høyskolen å få kanalisert disse ressursene inn mot strategiske satsingsområder ut fra en risikovurdering. Administrasjonen vil med basis i status per utgangen av 2011 forberede en sak for høyskolestyret med fokus på satsingstiltak og finansiering av disse. Satsingstiltak vil være både faglige, for eksempel forskuttering av utlysning av stipendiatstillinger og bruk av økte ressurser til utvikling av toppkompetanse, og utvikling tilknyttet institusjonens bygningsmessige infrastruktur.

I forbindelse med gjennomføring av de faglige og bygningsmessige satsingene vil det være viktig å styre de tilgjengelige økonomiske ressursene og arbeide med en forbedret internrapportering for å understøtte en tydeligere sentralledelse.

4.4.2 Etterlevelse av regelverket for merverdiavgiftshåndtering

Høyskolen har over tid arbeidet med å etterleve gjeldende merverdiavgiftsregelverk på en god måte. Det er utarbeidet interne retningslinjer som konkretiserer MVA-reglementet og veileder beslutningstakerne. I tillegg har opplæring på dette området vært høyt prioritert. I 2011 er det også gjennomført fellesseminar med Høyskolen i Buskerud og Høyskolen i Vestfold på dette området.

Et bokettersyn fra Skatt Øst, varslet i desember 2011, avdekket at høyskolen i for liten grad har belastet moms ved bruk av utenlandske tjenesteleverandører som leverer tjenestene i Norge. Innenfor dette området er det mange tjenester der kunden er ansvarlig for selv å kalkulere og belaste seg med moms. Da ettersynet ble varslet, igangsatte høyskolen umiddelbart sin egen gjennomgang for å gå igjennom status. Basert på den interne gjennomgangen er det gjort en risikoavsetning i regnskapet for 2011. Ettersynet gjelder en periode på 10 år, fra 2002 til 2011, og vil bli gjennomført etter 20. februar 2012. Dialogen med skattemyndigheten har vært åpen og god.

4.5 VIRKSOMHETSMÅL 4.4

Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Tabell 29. Styringsparametere under virksomhetsmål 4.4

Kilde	Styringsparameter	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011
KD 4.4	Antall studietilbud i samarbeid med andre norske institusjoner (fellesgrader) NY fra 2010	-	1	2

Samarbeid både innenfor Oslofjordalliansen og annet faglig samarbeid er omtalt i en rekke sammenhenger i dokumentet, se blant annet vedlegg 3 (Oslofjordalliansen) og avsnitt 5.8.

5. ANDRE RAPPORTERINGSKRAV

5.1 STYRETS RAPPORTERING

Høgskolestyret er prolongert ut 2012 for å fullføre arbeidet med fusjonsutredningen. Fusjonsutredningen har naturlig nok vært en svært viktig prosess for styret, og av den grunn har det, i tillegg til de ordinære møtene, vært avholdt en rekke styreseminarer. Noen av styremedlemmene har deltatt i ulike sammenhenger i fusjonsutredningen, blant annet i styringsgruppen.

Utover styrets strategiske rolle i forbindelse med fusjonsutredningen har blant annet utvikling av institusjonens studieportefølje, inkludert det strategiske arbeidet med utvikling av nye masterstudier, studentmåltall, oppfølging av etatsstyringsmøtet, tildelingsbrev, budsjett og aktivitetsrammer vært blant styrets viktigste saker. Styret har også fått seg forelagt bakgrunnsmateriale og analyser av sentrale tema, som for eksempel trender i søkerutviklingen, statsbudsjettet og grunnlaget for tildeling til høgskolen samt arbeidsforhold for og støtteapparatet rundt stipendiater.

I høst har styret ved to anledninger vært trukket inn i prosessen med å utvikle nye virksomhetsmål og styringsparametere koblet til den nye målstrukturen. I tillegg har rektor som styrets leder deltatt i den arbeidsgruppen som utarbeidet forslag til mål og parametere. Prosessen er nærmere omtalt i del C avsnitt 1 og vedlegg 5.

5.2 OPPFØLGING AV TILBAKEMELDING TIL INSTITUSJONEN

I etterkant av etatsstyringsmøtet i 2011 ble det utarbeidet en tiltaksplan for oppfølging av de mest vesentlige punktene. Planen ble lagt fram for høgskolens ledergruppe til gjennomgang og godkjenning.

Oversikten nedenfor viser de temaer som ble tatt opp i tiltaksplanen og hvordan disse er fulgt opp. Det henvises også til aktuelle avsnitt i Rapport og planer (2011-2012) der temaene er nærmere omtalt.

Tema	Oppfølging	Avsnitt
Fusjon /samarbeid og arbeidsdeling	Dette er fulgt opp gjennom fusjonsprosessen.	5.8
Sikker drift og kvalitet i det faglige arbeidet	Lederne er pålagt et særskilt ansvar for å påse at fusjonsprosessen i minst mulig grad påvirker driften negativt. Dette er også fulgt opp i arbeidsgruppen "Sikker administrativ drift" og følges opp gjennom regelmessig rapportering til styret.	5.8.3
Faglig samarbeid i Oslofjordalliansen	Dette følges opp gjennom OFA-samarbeidet, særlig i forbindelse med revidering av OFA-strategi.	5.8 Vedlegg 3
Arbeid med å øke uttelling av NFR-/EU-midler	FoU-utvalget har et særskilt ansvar for å følge opp aktivitet som skal sikre økt uttelling av eksterne forskningsmidler. I 2011 er det også arrangert spesielle søkerseminarer som skal hjelpe forskningspersonalet å fremme gode søknader om prosjekter. Søkerseminarer for SHP arrangeres våren 2012.	2.3
Øke attraktivitet for studenter utenfor Østfold	Antall søkere utenfor Østfold økte med 23 % fra 2010 til 2011. Det medførte at andelen økte fra 26 % til 29 %. Andelen søkere utenfor Østfold er størst når det gjelder videreutdanninger/masterutdanninger der 34 % av søkerne kommer fra steder utenfor Østfold.	1.2.1.2
Råd for samarbeid med arbeidslivet	Etablering er fulgt opp i samarbeid med høgskolene i Vestfold og Buskerud og Universitetet for miljø- og biovitenskap.	5.4
Arbeid med å styrke utdanningsledelse	Temaet er fulgt opp med egen ledersamling og gjennom Aktivitetsplan 2012.	1.1.7
Ingeniørutdanning	Det er gjennomført et eget prosjekt der den samlede studieporteføljen er gjennomgått både når det gjelder faglig innhold, muligheter for samkjøring og ressursbruk.	5.14.1

Tema	Oppfølging	Avsnitt
Aktivitetskrav	Det er registrert en forbedring innen vernepleie. Innen bioingeniør er det fortsatt et negativt avvik, men utviklingen siden 2010 er likevel svært positiv. Innen sykepleie er resultatet noe bedre enn i 2010, men her er kravet nå økt fra 95 til 136, noe som bidrar til et negativt avvik.	5.14.3
Utteksling	Det er utarbeidet og vedtatt ny temaplan for internasjonalisering der flere av tiltakene er fulgt opp i høgskolens Aktivitetsplan for 2012. Det er gjennomført dialogmøter med avdelingene for å gjennomgå tiltak, avdekke eventuelle hindringer for utveksling og identifisere behov for støtte. Det var en positiv utvikling i 2011.	1.1.4 1.4
Studentevalueringer	Dette følges opp regelmessig blant annet gjennom de årlige styringsdialogene med avdelingene.	1.3
Forskningsbasert utdanning	Dette er fanget opp både i arbeidet med ny målstruktur og i Aktivitetsplanen for 2012.	
Fokus på å bedre gjennomstrømmingen	Det er spesielt fokusert på gjennomstrømming i styringsdialogen med avdelingene.	
Gode rammebetingelser for personer i kompetanseløp	Avdelingene legger vekt på å tilpasse arbeidsplanene for ansatte i kompetanseløp slik at løpet kan gjennomføres på en forsvarlig måte. Det avsettes årlig betydelige strategiske midler for frikjøp. Økte midler ble brukt til dette i 2011.	4.3.1
Kommersialisering	Det er registrert fire forretningsideer i 2011 knyttet til høgskolens satsingsområde <i>The Universal device</i> .	3.3
IPR-strategi	Det er utarbeidet forslag til IPR-policy for høgskolen. Forslaget ble sendt på høring i november 2011.	3.1.2
Anskaffelser	Området har vært sterkt fokusert i 2011 på bakgrunn av merknader fra Riksrevisjonen. Det er vedtatt ny anskaffelsesstrategi, og det er gjennomført et forbedringsprosjekt.	4.1.3.1
Likestilling	Det har i 2011 vært lagt særlig vekt på å øke andelen kvinner i førstestillinger.	4.3.3
Midlertidighet	Omfanget er redusert i forhold til 2010. Innen teknisk/administrative stillinger er midlertidige tilsetninger i 2011 i stor grad begrunnet ut fra mulig fusjon fra 1.1.2013.	4.1.5 5.11
Ny målstruktur	Arbeidet ble påbegynt i forbindelse med Aktivitetsplan 2012.	Del C 1 og vedlegg 5

5.3 KVALITET I GRUNNSKOLELÆRERUTDANNINGEN (GLU)

5.3.1 Mål som institusjonen har satt seg i forhold til de nye GLU-utdanningene

Høgskolen tilbyr to grunnskoleutdanninger rettet mot trinn 1-7 og 5-10. I utdanningen for trinn 1-7 er hovedvekten lagt på klasseledelse og begynneropplæring, mens for trinn 5-10 er hovedvekten lagt på klasseledelse og faglig fordypning. Videre er det et mål for høgskolen å tilby valgfag/studieportefølje med en faglig bredde som dekker regionens behov for lærere innen ulike fag. Det legges til rette for kontakt med tilsvarende utdanningsinstitusjoner i andre land og for utveksling av lærere og studenter som ønsker å arbeide spesielt med internasjonale spørsmål knyttet til utdanning og læring.

Fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis koples tett sammen, både innholdsmessig og organisatorisk. Utdanningenes praksisforankring står sentralt når det gjelder å tydeliggjøre profesjonsrettingen i grunnskolelærerutdanningene. Grunnskolelærerutdanningen ved høgskolen er en profesjonsrettet og forskningsbasert lærerutdanning, med vekt på integrering av IKT i undervisning og læring. Utdanningen for 1.-7. trinn omfatter en obligatorisk del på 120 studiepoeng, en valgbar del på 120 studiepoeng, samt praksisopplæring. Utdanningen for 5.-10. trinn omfatter en obligatorisk del på 60 studiepoeng, en valgbar del på 180 studiepoeng, samt praksisopplæring. Samspillet mellom teori og praksis er organisert slik at det gir sammenheng og progresjon i opplæringen. Alle undervisningsfag og skolerelevante fag og emner er forankret i et fagmiljø som omfatter ansatte som selv er aktive forskere. Omfanget på praksisopplæringen er 100 dager fordelt over fire år: 30 dager i første og andre studieår, og 20 dager i tredje og fjerde studieår.

Lærerutdanningsinstitusjonen har ansvar for å vurdere om lærerstudentene er skikket for læreryrket. Dette baseres på en helhetsvurdering av studenten som omfatter både faglige, pedagogiske og personlige forutsetninger og foregår under hele studiet, jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

5.3.2 Sentrale utfordringer

Noen av de mest sentrale utfordringer ledelsen har stått overfor i innføringen av grunnskolelærerutdanningene har vært å gi to grunnskolelærerutdanninger med bedre kvalitet for de samme ressursene som én (AU), innenfor svært korte frister å sikre kvalitet gjennom forankring hos ansatte, å sørge for ressurser til videreutvikling av GLU inkludert korrigering av eventuelle svakheter og samtidig styrke profesjonsperspektivet (praksisnærhet og -samarbeid).

5.3.3 Forankring i egen organisasjon

Fagavdelingen har jobbet med forankring av de nye grunnskolelærerutdanningene i egen organisasjon blant annet gjennom møter med rektor og studiedirektør, studieadministrasjon og internasjonalt kontor, informasjons- og personalmøter for avdelingens personale, oppretting av faggrupper som jobber med studieplaner, organisering av fagpersonalet som arbeider i GLU i egne grupper, oppretting av referansegruppe, arbeidsgrupper og seminarer knyttet til grunnleggende opplæring, seminarer for lærere i GLU, møter med FoU-leder og leder for etter- og videreutdanningsenheten

5.3.4 Kompetansenivået blant faglig ansatte

For ytterligere å heve kompetansenivået blant faglig ansatte i forbindelse med innføring av de nye grunnskolelærerutdanningene har avdelingen valgt å omprioritere ressurser fra undervisning til kompetanseutvikling. Det er opprettet førstelektorprogram med oppfølgingsmøter og veiledning. I tillegg er det etablert et program for dosent- og professoropptrykk. Ved nytilsetninger er krav om førstekompetanse gitt høyere prioritet. Det er opprettet forskergrupper både lokalt på avdelingen og i samarbeid med andre relevante fagmiljøer på høgskolen. I tillegg har avdelingen økt antallet professorer/dosenter.

5.3.5 Noen konkrete erfaringer institusjonens ledelse har gjort seg hittil i GLU-reformen

Administrativt har reformen medført mye ekstra arbeid med for eksempel utvikling av nye programplaner og studieplaner og nye koder på emner. To utdanninger i stedet for én har medført økt behov for undervisningsrom og en del merarbeid i forbindelse med organisering av utdanningene, timeplanlegging og romplanlegging. Hvert trinn/kull ledes av trinnledere. Avdelingen har valgt å ha to trinnledere på hvert kull: en lærer i pedagogikk og elevkunnskap (PEL) og en faglærer. Studieporteføljen måtte endres etter første studieår og er nå mer styrt. Høgskolen har valgt å redusere antall valgfag pr studieår i begge utdanningene. Tidligere lå valgfagene senere i utdanningen, nå velger studentene fag allerede i 1.studieår.

Avdeling for lærerutdanning har et nært samarbeid med Avdeling for økonomi, samfunnsfag og språk. I begge grunnskolelærerutdanningene har studentene mulighet til å velge engelsk. Fremmedspråkene tysk, fransk og spansk tilbys studentene i GLU 5-10 i 4.studieår. I tillegg samarbeider avdelingene om utviklingen av emnet Utdanningsledelse som del av masterutdanningen i Organisasjon og ledelse.

Personalet jobber kontinuerlig med å tilpasse seg de nye grunnskolelærerutdanningene og rammeplanens nye kompetansemål (læringsutbytte). I den forbindelse arbeides det trinnmessig i hver utdanning for å sikre god koordinering mellom fag og PEL og bidra til tverrfaglig forståelse som gir grunnlag for å ivareta fellesperspektivene. Dette gjelder både motivasjon og kompetanse. Det er differensierte og tydeligere mål (læringsutbytte) for praksisopplæringen i hvert studieår. Praksis er mer styrt i form av antall uker pr studieår og i hvilke skoletrinn studentene skal ha praksisen. Praksislærere som er vant med å få 3. og 4.årsstudenter i fagpraksis, får nå 1. og 2.årsstudenter. Mer vekt legges på deltakelse fra skolens rektor i praksisgjennomføringen.

5.3.6 Studieportefølje

Det er et mål for høgskolen å tilby valgfag/studieportefølje med en faglig bredde som dekker regionens behov for lærere. I tillegg har det vært viktig å utvikle en studieportefølje som tilrettelegger for kvalifisering til masterstudier som er relevante for lærerstudenter. Avdelingen har utviklet separate studieplaner for hver av grunnskolelærerutdanningene og for frie fagstudier. Alle studieplaner bygger på rammeplanen for grunnskolelærerutdanning.

5.3.7 Viktige endringer avdelingen har lyktes med

Undervisningen i GLU varierer mellom fag- og fagdidaktikk og profesjonsdager med temaundervisning. Én dag pr. uke er satt av som profesjonsdag i begge utdanningene, der blant annet de ulike perspektivene i utdanningen og ulike arbeidsmåter i skolen tas opp. I temaundervisningen vil det være bidrag fra praksislærere og andre gjesteforelesere, sammen med høgskolens lærere. Arbeidet kan også omfatte praksisrelaterte studieprosjekter, egenstudier og gruppearbeid knyttet til tverrfaglige tema. Noe av arbeidet kan også bli knyttet til oppgaver i fagene. Profesjonsdagen er forankret i PEL-faget.

Samarbeidet med praksisskolene om utviklingen av en best mulig praksisopplæring for studentene er styrket. Praksislærerne deltar i flere fora sammen med ansatte i GLU enn tidligere. Spesielt praksisseminaret i november/desember er et positivt tiltak. Andre positive tiltak er samarbeid om plan for praksis og deltakelse i programutvalgsmøter.

Fronter er læringsplattformen i GLU. Det er opprettet Fronterbro mellom GLU og praksisskolene/praksislærerne. GLU-studentene har hver sin praksismappe som følger den enkelte student gjennom hele studieprogrammet. Praksislærer legger en praksisvurdering i praksismappa til studenten hvert semester, og studenten legger sin praksisrapport i den samme mappa. Fronterbroen mellom høgskolen og praksisskolene fører til økt innsikt på hverandres læringsarena.

Studentenes erfaringer er viktige i utviklingen av nye utdanninger. Avdelingen har programutvalgsmøter og arrangerer studentevalueringer hvert semester. I forbindelse med studentevalueringene benyttes høgskolens sentrale evalueringssystem (EVA2 og EVA3).

Avdelingen er i ferd med å lage en oversikt over studenter som har sluttet uten å ha avlagt eksamen for å kunne utvikle et system for dokumentasjon og kartlegging av årsaker til frafall i utdanningene. Studenter som slutter blir kontaktet og intervjuet. Det er viktig for avdelingen å få kjennskap til årsaken til frafall blant studentene. Trinnledere og basisgruppeveiledere har viktige funksjoner med å fange opp studenter som ikke følger normert studieløp.

5.4 STRATEGI FOR SAMARBEID MED ARBEIDSLIVET

5.4.1 Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)

I tildelingsbrevet for 2011 er institusjonene i universitets- og høyskolesektoren bedt om å opprette Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA), dette som en oppfølging av St.meld. nr 44 (2008-2009) *Utdanningslinja*. Institusjonene i Oslofjordalliansen har, med samtykke fra Kunnskapsdepartementet, etablert et felles råd og i den forbindelse valgt å samarbeide med fylkesordførerne, fylkesmennene og representanter fra arbeidslivet i Akershus, Østfold, Vestfold og Buskerud. Både offentlig sektor og privat næringsliv er representert. I tillegg deltar rektor og studentleder fra hver institusjon.

Det er stor bredde i samarbeidet mellom høyere utdanningsinstitusjoner og arbeidslivet. Samarbeid mellom utdanning og arbeidsliv skal bidra til å nå et overordnet mål om å styrke kvaliteten i utdanningene. For eksempel kan institusjoner benytte samarbeid med arbeidslivet til å skape mer relevante studier.

Alliansen har avholdt ett møte i RSA i 2011. Oppsummeringen fra dette er gjengitt i avsnitt 5.4.2. Utarbeidelse av strategi gjennomføres første halvdel av 2012.

5.4.2 Hvordan få til forpliktende samarbeid i 2012?

En utfordring for universitets- og høyskolesektoren er å etablere et langsiktig strategisk samarbeid med offentlig og privat virksomhet. Ofte er samarbeidet preget av kortsiktighet for å adressere mer akutte behov eller et avgrenset prosjektsamarbeid. En annen utfordring er en fragmentert offentlig sektor. Skal institusjonene lykkes med felles og varig kompetanseløft, må vi koble forskning, utdanning og nyskaping i det såkalte kunnskapstriangelet. Innenfor den norske modellen er dette triangelet skrevet inn i et større samarbeid: samarbeidet mellom kunnskaps- og kompetanseinstitusjoner (UH-sektoren), nasjonale myndigheter (nasjonale/regionale utviklingsaktører og virkemiddelapparatet) og de enkelte virksomhetene innenfor offentlig og privat sektor. Tilrettelegging for strategiske partnerskap mellom UH-institusjoner og eksterne aktører kan være et virkemiddel i denne sammenheng.

Institusjonene i OFA har i denne sammenheng valgt å opprette et felles RSA. Rådet skal være på overordnet og strategisk nivå, og det skal bidra til å realisere ideen om kunnskapstriangelet.

5.5 BRUK AV STUDIEPLASSER

Høgskolen fikk i statsbudsjettet for 2011 tildelt i alt 50 nye studieplasser i finansieringskategori D med opptrapping over fire år og med start studieåret 2011/2012. Fordeling av plassene ble behandlet av styret i forbindelse med egen sak om studieportefølje og studentmåltall for studieåret 2011/2012, styresak 82/10 22. november 2010. Plassene ble fordelt slik:

Tabell 30. Fordeling av tildelte plasser

Avdeling	Studium	Antall heltids- ekvivalenter i korrekt kategori	Omregnet til kategori D
Helse- og sosialfag	Bachelor i Arbeids- og velferdsfag	25	17
Lærerutdanning	Praktisk pedagogisk utdanning	10	10
	Master i Spesialpedagogikk	10	10
Ingeniørfag	Ingeniørutdanning	10	8
Økonomi, språk, samfunnsfag	Utdanningsledelse (30 studiepoeng)	5	5
TOTALT		60	50

Ettersom flere av studieplassene er plassert i en lavere finansieringskategori enn D, er antallet faktiske plasser høyere enn tildelingen.

Bachelorutdanning i Arbeids- og velferdsfag ble utviklet i samarbeid med NAV og lyst ut som nytt studium fra 2011. Allerede første år ble det registrert 212 søkere. Av disse ble 37 tatt opp. Pr 1.10.2011 var det registrert 36 studenter. I forbindelse med etableringen av studiet ble det stilt spørsmål om hvorvidt studiet ville innebære en reduksjon av antall søkere til bachelorutdanningen i Sosialt arbeid. Her økte imidlertid søkningen fra 816 søkere i 2010 til 916 søkere i 2011, og opptaket kunne holdes stabilt høyt. Antall søkere viser dermed at det var et riktig strategisk valg å opprette bachelorutdanning i Arbeids- og velferdsfag.

Praktisk pedagogisk utdanning har hatt høye søkertall over lang tid, og de nye studieplassene gjorde det mulig å øke opptaksmålet fra 100 til 110. Faktisk opptak i 2011 var 122 studenter totalt til heltid/deltid. Pr 1. oktober 2011 var det registrert 113,5 heltidsekvivalenter.

Fra høsten 2011 ble ny masterutdanning i Mangfold og inkludering etablert ved Avdeling for lærerutdanning. I utgangspunktet ble måltall omdisponert fra masterutdanning i Spesialpedagogikk for å sikre oppstart. De nye studieplassene gjorde det imidlertid mulig å opprettholde et opptaksmål på 30 studenter til Spesialpedagogikk. Her ble det tatt opp 28 studenter. Dette studiet er et deltidsstudium over

tre år. Av totalt 86 studenter tatt opp de siste tre år er det pr 1. oktober 2011 registrert 83, det vil si at det er lite frafall i studiet. Til masterutdanningen i Mangfold og inkludering ble det for øvrig tatt opp 18 studenter.

Når det gjaldt ingeniørutdanning, ble opptaksmålet økt med 10 fra 2010 til 2011. Søkningen i 2010 var så vidt god at man overoppfylte opptaksmålet på 3 av 4 studieretninger. Søkertallene var også i 2011 gode, og man kunne opprettholde et høyt opptak også dette året.

I forkant av studieåret 2011/2012 utviklet Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag sammen med Avdeling for lærerutdanning en fordypning i Utdanningsledelse på 30 studiepoeng knyttet til høgskolens masterutdanning i Organisasjon og ledelse. 5 av de nye studieplassene tildelt i 2011 ble allokert til denne fordypningen. Det viste seg imidlertid at studiet kom for seint på markedet til å tiltrekke seg tilstrekkelig søkere, og fordypningen ble ikke igangsatt høsten 2011. I stedet ble studieplassene benyttet til å øke opptaket til selve masterutdanningen i Organisasjon og ledelse som over tid har hatt svært gode søkertall. Faktisk opptak for dette studiet i 2011 var 49 studenter mot 43 i 2010.

5.6 STUDENTKAPASITET

Det vises til avsnitt 3.5 i rapporteringskrav for statlige universiteter og høyskoler 2011. Skjemaet er utfyllt og sendes departementet elektronisk. Skjemaet er også vedlagt rapporten som vedlegg 2.

Høgskolen har som en vesentlig strategi i tiden framover å utvikle og øke tilbudet av masterutdanninger, se avsnitt 1.1.1.2. Dette er reflektert i den tilbakemelding som følger i skjema om studentkapasitet.

På lavere nivå prioriteres primært studier innen helse- og sosialfag der søkningen er svært god og der det er et tydelig behov for kompetanse i samfunnet. Det samfunnsmessige behov for kandidater innen realfag/teknologi er også tydelig, særlig i vårt fylke. Høgskolen ønsker derfor å øke antall studieplasser også innen dette fagområdet der søkningen de senere årene har vist en positiv utvikling.

Høgskolen har etablert eller er i ferd med å etablere en rekke masterutdanninger som anses som strategisk viktige, men der oppstart i mange tilfeller er avhengig av omdisponering av studieplasser fra bachelorutdanninger som rekrutterer godt. Det er derfor ønskelig å kunne unngå dette gjennom tildeling av nye studieplasser slik at opptak til bachelorutdanningene kan opprettholdes på nåværende nivå, eventuelt økes igjen. Når det gjelder allerede akkrediterte og etablerte masterutdanninger, søkes det om nye studieplasser til:

- master i Psykososialt arbeid (2012)
- master i Mangfold og inkludering (2012-2013)
- master i Fremmedspråk i skolen (2013)

Flere masterutdanninger innen viktige fagområder vil bli sendt NOKUT med søknad om akkreditering i mars 2012 med sikte på oppstart høsten 2013. Det gjelder:

- master i Sosialfag
- master i Småbarnsvitenskap
- master i Sykepleie ved kroniske og sammensatte sykdommer
- master i Scenografi

Høgskolen har også under utvikling en masterutdanning innen fagområdet materialteknologi. Opprinnelig søknad til NOKUT ble avslått, og studiet omarbeides nå med sikte på å sende ny søknad om akkreditering i september 2012. Dersom dette studiet akkrediteres, vil det kunne starte høsten 2013, men på nåværende tidspunkt søkes det ikke om nye studieplasser. Høgskolen vil eventuelt komme nærmere tilbake til dette i forbindelse med større satsingstiltak for 2012.

5.7 TILDELING AV MIDLER OVER KAP. 0281

Høgskolen ved Senter for kompetanseutvikling fikk via Utdanningsdirektoratet tildelt kr 0,2 mill. til etterutdanning i entreprenørskap og innovasjon i lærerutdanning. Midlene gjelder utvikling, gjennomføring og evaluering av tre etterutdanningskurs for lærere/studenter som skal jobbe på ulike klassetrinn. Prosjektet er et samarbeid med *Ungt entreprenørskap i Østfold*. Kursene gjennomføres høst 2011 og vår 2012.

5.8 SAMARBEID, ARBEIDSDELING OG KONSENTRASJON

5.8.1 Samarbeid innen Oslofjordalliansen

Institusjonene i Oslofjordalliansen har i fellesskap utarbeidet en orientering om arbeidet som er lagt ved som vedlegg 3.

5.8.2 Samarbeid med fylkeskommunene i Akershus, Buskerud, Vestfold og Østfold

Fylkeskommunene i Akershus, Buskerud, Vestfold og Østfold og Oslofjordalliansen har etablert et formalisert samarbeid. Fra fylkeskommunene deltar fylkesordførerne og fylkesrådmenn og fra Oslofjordalliansen deltar rektorene. Tema for møtet i 2011 var:

- Status Oslofjordalliansen: rekruttering og studietilbud, forskning og forskningsparker, samarbeidet med NCEene, samarbeidet med arbeidslivet og industrinære aktiviteter. Fylkeskommunene er opptatt av rekruttering, særlig i forhold til mangel på realfagskandidater og støtter arbeidet med felles tiltak innen helse og teknologi. De er opptatt av å vise potensial i regionene, blant annet gjennom forskningsparker og oppfordrer til samarbeid med helseforetakene innen forskning.
- Status fusjonsprosessene: orienteringer om fusjonsprosessen mellom høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold og om ny institusjon Universitetet for miljø- og biovitenskap og Norges Veterinærhøgskole.
- Regionale forskningsfond: Orientering om forskningsfondene. De fire OFA-institusjonene er aktive inn mot forskningsfondene. Erfaring fra hovedstadsfondet er at prosjektene bør ha større fokus på forskningsdelen.
- Oppfølging av kompetanse-, universitets- og forskningsfond: diskusjon om hvordan slikt fond kan bygges opp. Fylkeskommunene bidrar med ulik grad av støtte til institusjonene. OFA og fylkeskommunene arbeider videre for å konkretisere oppbygging av et slikt fond.

Høgskolen inngikk i 2011 en overordnet partnerskapsavtale med Østfold fylkeskommune. Avtalen gjelder for 2011 – 2012 med siktemål om forlengelse. Bakgrunn for etableringen er at høgskolene i enda større grad skal ta del i det regionale utviklingsarbeidet og bidra til gjennomføring av regionalpolitiske mål. Avtalen skal danne en ramme for samarbeidet mellom Østfold fylkeskommune og høgskolen i avtaleperioden, og sikre partenes felles bidrag til regional utvikling i Østfold. Avtalen omfatter samarbeidsområder som konkretiseres gjennom årlige gjennomføringsplaner. Det første avtaleåret ble det prioritert å identifisere, planlegge og utvikle konkrete samarbeidsområder mellom høgskolen og Inspiria Science center. Til dette bevilget Østfold fylkeskommune kr 0,5 mill. Siden partnerskapsavtalen ble inngått i desember, gjennomføres dette i 2012. I gjennomføringsplanen er i tillegg disse samarbeidsområder framhevet:

- Oppstart av nytt masterstudium ved Avdeling for ingeniørfag, tidsrom 2012-2015, bidrag fra Østfold fylkeskommune kr 1,5 mill. (Da ny NOKUT-søknad sendes i september 2012, utsettes prosjektet ett år)

- Partnerskapsavtale mellom høgskolen og fylkeskommunen om Østfoldhelsa (folkehelsearbeid), tidsrom 2011 – 2014, bidrag fra fylkeskommunen kr 0,75 mill.
- VRI Østfold (finansiering inngår prosjektets budsjett)
- Deltakelse i regionale fora og programmer, blant andre Østfoldrådet om Østfold kompetanseoffensiv 2015

5.8.3 Institusjonelt samarbeid mellom høgskolene i Buskerud, Vestfold og Østfold

I desember 2010 ga Kunnskapsdepartementet sin prinsipielle tilslutning til en fusjon mellom høgskolene i Østfold, Vestfold og Buskerud. Fusjonsutredningsarbeidet startet i 2011, og ble organisert som et prosjekt. En styringsgruppe med representanter fra de tre institusjonene (rektor, direktør, to styremedlemmer, studentleder og en tillitsvalgtrepresentant fra hver høgskole) har vært øverste organ for utredningsarbeidet. Styringsgruppen har blitt understøttet av et felles prosjektsekretariat, og et saksforberedende organ (rektorer og direktører) har i samarbeid med prosjektsekretariatet hatt ansvaret for å forberede saker til styringsgruppen. Styringsgruppen har i sin tur lagt saker fram for de tre styrene.

Utredningsarbeidet har vært organisert i fem delutredninger:

- Visjon, institusjonens faglige mål og strategiske profil
- Styrings- og ledelsesstruktur
- Ekstern samhandling
- Faglig organisering
- Administrativ organisering

Utredningsgruppene har vært sammensatt av representanter fra de tre institusjonene, og i tillegg har faggruppene fra Oslofjordalliansen (minus representantene fra Universitetet for miljø- og biovitenskap) blitt oppfordret til å gi innspill. Alle de fem delutredningene har vært på intern høring. Styrene har underveis fattet vedtak i enkeltsaker.

Informasjonsseksjonene ved de tre institusjonene har bygd opp og videreutviklet et felles nettsted: www.fusjonsutredningen.no. Her har alle utredninger, sakspapirer og annet materiale blitt kontinuerlig oppdatert; nettsiden har også et diskusjonsforum og en servicefunksjon for presse.

Parallelt til utredningsarbeidet har det vært startet opp et prosjekt om Sikker administrativ drift (SAD). Det har også vært organisert et eget prosjekt rundt navnevalg for en eventuelt ny institusjon.

Et felles beslutningsgrunnlag utarbeides i tidsrommet januar-februar 2012. Dette sendes deretter på intern og ekstern høring, og endelig styrevedtak er planlagt til 29. mars 2012.

5.8.4 SAK-prosesser i tillegg til Oslofjordalliansen og høgskoleutredningen

Innenfor Oslofjordalliansen er det ingen naturlige samarbeidspartnere for Akademi for scenekunst. For å videreutvikle og styrke de to kunstfaglige bachelorutdanningene ved Akademiet er det derfor nødvendig å inngå andre SAK-konstellasjoner. Akademiet har fortsatt et godt samarbeid med Kunsthøgskolen i Oslo. Planene om et felles masterutdanningsstilbud innenfor scenografi ble imidlertid endret i løpet av 2011, og Akademiet har i løpet av året utarbeidet en studieplan for et masterutdanningstilbud i scenografi i egen regi. Denne fremmes for høgskolestyret i februar 2012, og det tas sikte på å sende en akkrediteringssøknad til NOKUT våren 2012. Planlagt oppstart er fra studieåret 2013/2014.

Skuespillerutdanningen ved Akademiet har inngått et faglig samarbeid med Norges Musikkhøgskole. Det tas sikte på å utarbeide en intensjonsavtale om et framtidig samarbeid om en masterutdanning i Flermedial Performance (arbeidstitel).

5.9 SAKER FRA SIVILOMBUDSMANNEN OG RIKSREVISJONEN

Høgskolen har i 2011 mottatt tre brev fra Riksrevisjonen med anmerkninger:

Brev av 28. mars om anskaffelser (for nærmere omtale henvises det til avsnitt 4.1.3.1)

Brev av 30. mars om årsregnskapet 2010

Brev av 14. desember om revisjon av regnskapet for 2011 - lønn og tilgangskontroller

Brevet av 14. desember var utestående ved årsslutt 2011, men ble besvart i januar 2012 og innenfor svarfristen.

Når det gjelder Sivilombudsmannen har høgskolen ingen uavsluttede saker eller nye saker reist i 2011.

5.10 INVESTERINGSPROSJEKTER

Over 90 % av høgskolens bygningsmasse holder en tidsriktig standard. Ved studiested Fredrikstad vurderer høgskolen, sammen med byggets eier, Fredrikstad Eiendomsinvest AS, å gjennomføre en rehabilitering av den siste delen av gammel bygningsmasse. Mot slutten av 2011 gjennomførte huseier på oppfordring fra høgskolen en mulighetsstudie vedrørende et eventuelt rehabiliteringsprosjekt. En leieøkning for høgskolen i forbindelse med et slikt prosjekt kan i dag grovt anslås til et sted mellom kr 3 mill. og 5 mill. avhengig av hvilken andel huseier selv skal bære. Høgskolen avventer fusjonsprosessens utfall før prosjektet eventuelt tas over i en prosjekteringsfase hvor det kan etableres et mer robust estimat for det økonomiske omfanget. Beslutning om igangsetting av et eventuelt gjennomføringsprosjekt må forelegges departementet.

Halden kommune har store planer for utbygging av Remmen-området hvor høgskolen er lokalisert. Dersom Halden Kommune velger å bygge en moderne svømmehall på Remmen, kan det bli aktuelt å bygge om eksisterende svømmehall, som i dag er lokalisert i høgskolens bygg. Høgskolens posisjon pr i dag er at en slik eventuell ombygging skal finansieres av dagens eiere av svømmehallen uten økte kostnader for høgskolen. Svømmehallen eies av Statsbygg og Halden kommune i fellesskap.

5.11 MIDLERTIDIGE TILSETTINGER

I tråd med Kunnskapsdepartementets mål om å redusere bruken av midlertidig ansatte i høgskolesektoren, har høgskolen kontinuerlig fokus på dette området. Fra 2010 til 2011 har høgskolen redusert andelen midlertidige ansettelser fra 20,8 % til 18,2 %. Størst er reduksjonen på Avdeling for lærerutdanning der man har redusert antall midlertidige årsverk fra 31 % til 23 %. Dette er også den avdelingen som har flest ansatte i eksterntfinansierte oppdrag. Grunnet stor variasjon i etterspørsel av denne type oppdrag, er det grunn til å anta at det alltid vil være en viss andel i midlertidige stillinger i sektoren, men andelen er redusert, og det vil bli arbeidet med ytterligere reduksjon. Se avsnitt 4.1.5.

I påvente av en mulig fusjon med høgskolen i Buskerud og Vestfold i 2013, har andel midlertidige ansettelser økt innen teknisk/administrativt personale. En økning i andel fra 12,6 % til 16,9 % det siste året kommer som en naturlig følge av fusjonsutredningen og usikkerhet knyttet til organisering av de administrative tjenestene i fremtiden. Midlertidige ansettelser er begrenset til eventuelt fusjonstidspunkt 1. januar 2013.

5.12 ETISKE RETNINGSLINJER

Høgskolen er omfattet av etiske retningslinjer for statstjenesten. I tillegg følger høgskolen det til enhver gjeldende lov- og regelverk innen området. Høgskolen har utarbeidet egne etiske retningslinjer for veiledere samt forskningsetiske retningslinjer. Innen administrative tjenester er det i tillegg til etiske

retningslinjer for statstjenesten utarbeidet egne etiske retningslinjer for innkjøp. Høgskolens etiske retningslinjer, samt link til sentrale retningslinjer, lovverk og andre ressursider er tilgjengelig på høgskolens nettsider (<http://www.hiof.no/etikkk>).

For å redusere risikoen for at retningslinjene innenfor forskning blir overtrådt, gjennomfører høgskolen kurs i forskerrollen der etikk er et sentralt tema. FoU-koordinator har ansvar for gjennomføring av kurset og setter det opp ved behov. Kurset er spesielt beregnet på nyansatte samt stipendiater. For øvrig henvises de ansatte til retningslinjene som er utarbeidet.

I 2011 ble det lansert et eget avvikssystem, *Sei ifrå*, som skal gjøre det enkelt for arbeidstakere og studenter å varsle om kritikkverdige forhold. Dette er en alternativ kanal for å varsle om brudd på etiske retningslinjer. Høgskolens kvalitetsrådgiver har ansvaret for å videreformidle varslingen og gjøre de nødvendige vurderinger i forhold alvorlighetsgrad og hvem som skal behandle saken. Avvikssystemet finnes lett tilgjengelig på høgskolens nettsider. Se avsnitt 1.1.2.1.

5.13 FORVALTNING AV FULLMAKTER

Høgskolen har to små aksjeposter i to forskjellige selskaper (Borg Innovasjon og Inkubator Halden), totalt bokført til en verdi på kr 71 000. Disse aksjepostene ble anskaffet før nåværende reglement for bidrags- og oppdragsaktivitet trådte i kraft. Selskapene er regionale aktører som skal fremme innovasjon og næringsutvikling. Deres virksomhet er av en slik karakter at høgskolen kan dra nytte av deres kompetanse i samarbeidsprosjekter der høgskolen finner dette formålstjenlig.

Høgskolens grunnholdning er å være tilbakeholden med hensyn til å investere i selskaper. Likevel er høgskolen i ferd med å ta en liten eierposisjon i forbindelse med opprettelsen av et innovasjonssenter lokalisert i høgskolens lokaler i Fredrikstad. Innovasjonssenteret skal eies sammen med Fredrikstad kommune. Se avsnitt 3.1.1.

Institusjonen gjennomfører i 2012 et kurentprosjekt i regi av Statsbygg. Prosjektet innebærer bygningsmessige endringer i høgskolens eksisterende bygg i Halden. Rammen for prosjektet er kr 3 mill. pr 15. september 2011 og foreløpig avtalt årlig leieøkning er kr 0,3 mill. Avtalt leieperiode tilsvarer hovedleieavtalen med utløp i 2026.

Institusjonen overtok i 2010 leieforholdet for ytterligere 2 096 kvadratmeter ved studiested Fredrikstad. Arealene er sammenbygd med den bygningsmasse høgskolen leide fra før. Bruttoleie for arealene utgjør kr 2,2 mill. pr år, men det er fremleieforhold tilknyttet deler av arealene. Avtalt leieperiode tilsvarer hovedleieavtalen med utløp i 2030.

5.14 SÆRSKILTE RAPPORTERINGSKRAV

5.14.1 Evaluering av ingeniørutdanningen

I etterkant av NOKUTs evaluering av ingeniørutdanningen i 2008, ble det utarbeidet en oppfølgingsplan som ble sendt departementet datert 24. juli 2009. Departementet ga sine kommentarer i brev til institusjonen datert 30. september 2009. Nedenfor kommenteres oppfølgingen av de institusjonsspesifikke kommentarene med særlig fokus på tiltak gjennomført i 2011.

5.14.1.1 Avdeling for ingeniørfag

1. Forbedre rekrutteringen, bl.a. med mer nasjonal markedsføring.

- Høgskolen har presentert studieporteføljen på diverse utdanningsmesser.
- Det er etablert et større tverrfaglig undervisningsprosjekt – FORMULA STUDENT bilprosjekt – som er med på å profilere avdelingen eksternt gjennom medieoppslag. 21 studenter deltar i prosjektet som er integrert i ordinær undervisning i maskinprogrammet og som hovedprosjekt. Se <http://www.northernspiritmotorsport.com/>
- Det har vært gjennomført laboratorieøvelser i høgskolens laboratorier for ca. 10 klasser fra videregående skoler i Østfold.
- Høgskolen har markedsført seg gjennom Oslofjordalliansen både via internett og gjennom trykte medier.
- Høgskolen har foretatt opptak gjennom Y-veien til både elektro, maskin og kjemi og dermed økt rekrutteringsbasen vesentlig. Rekruttering via Y-veien vil bli evaluert i 2012. Det er også søkt departementet om å foreta opptak gjennom Y-veien til bioingeniørutdanningen.
- I 2011 ble det arrangert åpent hus for publikum og potensielle søkere i forbindelse med EXPO-utstillingen (presentasjoner av studentenes bachelorprosjekter).
- Østfold Fagskole flyttet i januar 2012 til samme område som høgskolens studiested Fredrikstad. I den forbindelse er det avtalt et samarbeid, både gjennom noe utveksling av lærekrefter og ved at ingeniørutdanningens verksteder og laboratorier også skal benyttes av fagskolen. Fysisk nærhet og samarbeid kan legge grunnlag for noe økt rekruttering til bachelorutdanningene.

2. Legge større vekt på å analysere studentenes inntakskvalitet, og evaluere eksisterende tiltak for å øke gjennomstrømmingen. Undervisningsformene bør gjennomgås og eventuelt utvikles med sikte på å øke studentenes tidsbruk på studiene.

- Avdelingen har høstet gode erfaringer med bruk av studentassistenter i emner med høy strykeprosent og for studenter med svakt inntaksgrunnlag. Assistentene er studenter som tidligere har fullført samme emne med gode karakterer. Tildeling av strategiske midler har gjort det mulig å videreføre prosjektet og utvide korpset med studentassistenter og følgelig antall veiledningstimer.
- Ressursbruken er i noen grad omprioritert fra forelesninger til økt bruk av øvingstimer.
- Det er gjennomført en undersøkelse blant studentene for å vurdere opplevelse av vanskelighetsgrad i studiene. Formålet har vært å kartlegge forskjeller mellom studenter som er tatt opp gjennom ulike opptaksordninger, så som Tress, Y-vei, forkurs og ordinær studiekompetanse.

3. Innføre kurs i studieteknikk

- Det tilbys kurs i studieteknikk fra Studentsamskipnaden.

4. Øke antall lærere med førstekompetanse

- Arbeidet fortsetter med å rekruttere lærere til byggfag og maskinfag. En lærer ved byggfag er opptatt ved doktorgradsstudium. Ansettelse av professor II på maskin er i avslutningsfasen.
- Det er tilsatt en stipendiat innen materialteknologi, produktutvikling og produktrealisering.
- I 2011 var 5 ansatte i avdelingen i førstelektorløp, 4 i doktorgradsløp og 2 arbeidet med opprykk til professor.

5. Ta hensyn til de faglige sakkyndiges synspunkter på utdanningene og gjennomføre relevante tiltak

- Nåværende profil på studiet Industriell design opprettholdes for å sikre overgangsmuligheter til masterstudier ved NTNU.

6. Sikre at rammeplanens krav oppfylles

- Nye studiemodeller og studieplaner er under utarbeidelse i OFA-TEK-samarbeidet og kontrolleres mot rammeplanen.

7. Innføre en felles strategi for benchmarking ved utforming av studie- og fagplaner

- I OFA er det videreført et samarbeid i faggrupper innenfor de ulike områder.
- Det er innført felles studiemodell for 1. studieår og forberedelser til profilering for 2. og 3. år er i slutfasen innenfor teknologipiloten i OFA.
- Oversikt over overgangsmuligheter for spesialiseringer i bachelorstudier og til masterstudier innenfor OFA er revidert.

8. Støtte lærernes pedagogiske kompetanseutvikling og stimulere pedagogisk utviklingsarbeid

- Nyansatte lærere har deltatt i høgskolens program for høgskolepedagogikk (PULS).
- Teknisk ansatte deltar på kurs i høgskolepedagogikk (basisstudier), både for å styrke veiledningskompetansen ved verksteder/laboratorier og for å kunne undervise i aktuelle tema/emner.
- Ansatte har deltatt på fagseminar i regi av Nasjonalt råd for teknologisk utdanning.

9. Styrke ingeniørutdanningens FoU-tilknytning

- Prosjektet *Simulering og tilvirkning av fononiske/soniske materialer basert på anelastiske/viskoelastiske materialer* ble i 2010 tildelt kr 2 mill. over fire år fra det regionale forskningsfondet Oslofjordfondet. Prosjektet har så langt generert to studenthovedprosjekter. Det arbeides mot patentering av resultatene.
- Avdelingene for ingeniørfag og helse- og sosialfag har et betydelig og systematisk samarbeid, både om studiekvalitet og FOU- og studentprosjekter. Høsten 2011 ble det arrangert felles Innovation Camp, og det planlegges å gjenta aktiviteten høsten 2012. Samarbeidet med helse- og sosialfagmiljøet inkluderer også utvikling av hjelpemidler og simuleringsmetoder i avdelingens ferdighetssenter/øvingsavdeling for helse- og sosialfagstudentene.
- Avdelingen har videreført satsningsområdet helse- og velferdsteknologi i samarbeid med Avdeling for helse- og sosialfag og OFA. En ansatt ved studieprogrammet elektro er frikjøpt i 20 % for samarbeid i prosjekter ved studiestedets ferdighetssenter. Denne andelen økes til 50 % fra 1. januar 2012.
- Det planlegges et felles seminar for Avdeling for ingeniørfag og Avdeling for informasjonsteknologi. I seminaret skal det drøftes muligheter for tverrfaglige prosjekter, bl.a. innen helse- og velferdsteknologi og smarthus.
- Høgskolen har i samarbeid med Fredrikstad kommune, Sarpsborg kommune, Universitetet i Oslo og DIGNIO sendt søknad om forskningsmidler innenfor fagfeltet helseteknologi.
- Det arbeides med et samarbeidsprosjekt med selskapet Nexans. Dette samarbeidet har også generert studenthovedprosjekter.
- Det er gjennomført et samarbeid med Borregaard i et studenthovedprosjekt for utnyttelse av kvistrot.
- Studentene ved bachelorutdanningene innen henholdsvis Bygg og Maskin har hatt et tverrfaglig samarbeidsprosjekt om Kjøkkøybrua, der det er utviklet og konstruert en utvendig gangbane. Statens vegvesen har fulgt prosjektet og inviterte til et seminar høsten 2011, der avdelingen deltok. Borg Plastnett var også med i prosjektet.
- Avdelingen har gjenopptatt samarbeidet med NCE Smart Energy Markets i forhold til energitransport og -salg.
- Ved bachelorutdanningen i Industriell design ble prosjektet *Design for Kenyan orphans* gjennomført som avsluttende bachelorprosjekt våren 2011. Prosjektet ble gjennomført innen disiplinen tjenstedesign med problemstillingen *Satisfy essential psychological and physical needs of a child in regards to Ogada Church Children's Home*. Prosjektet ble tildelt høgskolens pris for beste bachelorarbeid, Laurbærbladet.

- Avdelingen/høgskolen søkte i 2011 om godkjenning av en masterutdanning i materialer i energiteknologi. Sakkyndig kommisjon leverte sin vurdering av mastersøknad i januar 2012. Her konkluderes det med at ikke samtlige kriterier i tilsynsforskriften er oppfylt. Avdelingen arbeider derfor videre med en revidert og omprofilert søknad som vil bli sendt NOKUT i september 2012. Fagmiljøet rundt et masterstudium videreutvikles for å skape et mer robust fagmiljø.
- Samarbeidet med Borg plastnett har vært solid også i 2011, og det er arrangert seminarer og kontaktmøter med bedrifter. Studenter har hatt hovedoppgaver i bedriftene, og ansatte fra bedriftene har vært benyttet som forelesere. Borg plastnett har også gitt bistand inn mot relevante prosjektsøknader.
- En førsteamanuensis ved bioingeniørutdanningen, med kombinert stilling som postdoc ved Universitetet for miljø- og biovitenskap, sitter som observatør i FoU-utvalget ved Sykehuset Østfold. Dette har bl.a. ført til et samarbeidsprosjekt med universitetet. Prosjektet er en del av et større prosjekt innen mat og helse.
- Det planlegges etablert et innovasjonssenter lokalisert til Værsteområdet, der Avdeling for ingeniørfag befinner seg. Senter for innovasjon og nyskaping har som formål å skape innovasjon og vekst i Fredrikstad kommune. Senteret skal knytte næringsliv og akademisk sammen og være et senter hvor ideer får gode vekstforhold, nye bedrifter utvikles og hvor små virksomheter vokser. Senteret forventes å bli en ressurs for ingeniørutdanningene og spesielt bør bachelorutdanning i Innovasjon og prosjektledelse og senteret kunne berike hverandre gjensidig.

10. Legge til rette for samordning av eksterne synspunkter på utdanningene

- Det er etablert et samarbeid om et advisory board for OFA sine ingeniørutdanninger bestående av tre næringslivsrepresentanter for hvert av fylkene (Østfold, Vestfold, Buskerud og Akershus).

11. Gjennomføre regelmessige kandidatundersøkelser

- Avdelingen avventer et institusjonelt system for kandidatundersøkelser. Det er planlagt en pilotundersøkelse i 2012, jfr. høgskolens Aktivitetsplan 2012.

12. Styrke metodene for evaluering av i hvilken grad mål for utdanningene blir nådd, samt utvikle metoder for oppfølging

- Det er utarbeidet og implementert nye prosedyrer for studentenes evaluering av emner og undervisning.
- Studieplanene er under omarbeidelse ihht. kvalifikasjonsrammeverket.
- Det er gjennomført en ny organisering av studiekvalitetsarbeidet ved avdelingen og ved studiestedet. I tillegg til avdelingens studiekvalitetsutvalg, er det opprettet et felles arbeidsutvalg for studiestedet der de 3 avdelingene (Avdeling for helse- og sosialfag, Avdeling for ingeniørfag og Akademi for scenekunst) er representert. Lokal kvalitetskoordinator er sekretær for alle studiekvalitetsutvalgene på studiestedet.

13. Vurdere individuell bedømmelse av hovedprosjekter

- Dette er innført fra og med studieåret 2008/2009, og ordningen vil bli evaluert i 2012.
- Fagansatte har samarbeidet om kriterier for karaktersetting på individnivå i forbindelse med bachelorprosjekter som er gjennomført som gruppearbeid.

14. Ivareta de internasjonale nettverk som finnes på en mer systematisk måte for å nå målene for internasjonalisering

- Én fagansatt er gitt 20 % tidsressurs for å være internasjonal koordinator ved avdelingen.
- Det er gjennomført FoU-lunsjer med foredrag av internasjonale forskere fra våre samarbeidspartnere.
- Det er gjennomført internasjonale dager med studentarrangementer med gjesteforelesere hvor det også har vært fokusert på utvekslingsmuligheter.

- Det er utarbeidet en strategisk plan ved avdelingen for 2012 – 2015 der det er nedfelt følgende tiltak:
 - gjennomgå eksisterende utvekslingsavtaler
 - vurdere behovet for nye avtaler, spesielt for mastergradsutdanning
 - tilby spesifikke undervisningsopplegg på engelsk for innreisende studenter

I 2012 skal det blant annet arrangeres internasjonal uke i høstsemesteret der studentene får informasjon om muligheter for utreise, stipendordninger og lignende, og det skal legges til rette for økt lærerutveksling gjennom tilrettelegging i ansattes arbeidsplaner og tilbud om språkkurs.

5.14.1.2 Avdeling for informasjonsteknologi

1. Rekruttering

Søkningen til dataingeniørstudiet viste en markant økning i 2011 (40 primærseekere, en økning på 100 % fra året før). Følgende tiltak er gjennomført:

- Dataingeniørstudiet markedsføres generelt via høyskolens kanaler og OFA-samarbeidet. I tillegg har avdelingen drevet utstrakt markedsføring via egen webkampanje (<http://itstudent.no>), samt bannerannonsering på nasjonale nettsteder der vi kan nå utdanningssøkere.
- Avdelingen bruker egne studenter som “ambassadører” for IT-studiene, på messer og arrangementer som The Gathering, KongstenLan o.l.
- Avdelingens Advisory Board har bidratt med markedsføring av IT-studier i regionen, spesielt med temakvelder for elever fra videregående skoler.
- Avdelingen startet høsten 2011 opptak til dataingeniørstudiet via Y-veien. Det ble gjort en målrettet markedsføring mot opplæringskontor og utdanningssteder i østlandsregionen.

2. Inntakskvalitet og studentenes tidsbruk

Avdelingen har ikke analysert studentenes inntakskvalitet. Det gjennomføres nå et sentralt prosjekt som fokuserer på dette, se avsnitt 1.2.

Studentenes tidsbruk i de enkelte emner blir registrert i avdelingens evalueringsskjemaer. Hovedinntrykket er at det er store forskjeller i studentenes tidsbruk.

3. Frafall og gjennomstrømning

Avdelingen har lagt om førstesemesteret for å gi nybegynnerstudentene bedre oppfølging og faglig forankring. I emnet *Ingeniørrollen og prosjektarbeid* gis det innføring i studieteknikk og akademisk skriving. I emnet *Matematikk 1* gis det langt flere tilrettelagte undervisningstimer. I tillegg benytter avdelingen studenter som øvingslærere/studentassistenter i svært mange fag. Dette sammen med fokus på arbeidsvaner og trivsel har en positiv betydning for frafall og gjennomstrømning.

4. Sikre at rammeplanens krav oppfylles

Avdelingen har i 2011 deltatt på en rekke fagmøter med fokus på implementering av den nye rammeplanen. Dataingeniørstudiet følger fra august 2011 den nye rammeplanen for ingeniørutdanning. Første studieår er godt i gang, og studieplan for hele studiet vil foreligge i april 2012.

5. Styrke ingeniørutdanningens FOU-tilknytning

Ansatte ved IT-avdelingen kan vise til en positiv utvikling når det gjelder FoU og publisering. I avdelingens årsplan er det en rekke tiltak som vil befeste avdelingens fokus på økt FoU. I dataingeniørstudiet dreies fokus mot “smarte hus/smarte nett”. Våren 2011 ble en prototyp av et smarthus bygget i avdelingens laboratorieområde. Avdelingen har et godt samarbeid med NCE Halden sitt program “Styr smart i SmartGrid” og relevant næringsliv på fagområdet. (Goodtech, Phoenix Contact, Prediktor).

Avdelingen har også hatt flere møter for å rette undervisning mot helse og IT, ikke minst i sammenheng med det nye sykehuset som skal være i drift på Kalnes i 2015.

6. Kandidat- og arbeidsgiverundersøkelse

Avdelingen har ikke gjennomført kandidatundersøkelser, men har god kontakt med regionens næringsliv via utvalg og nettverk. Avdelingen har opprettet et Advisory Board for IT-studiene. Medlemmer i Advisory Board har vurdert avdelingens studier.

I 2012 er det planlagt gjennomført en pilotundersøkelse med utgangspunkt i avdelingens bachelorstudium i Digital medieproduksjon. Hensikten med undersøkelsen er blant annet å legge grunnlag for en institusjonell metodikk for kandidatundersøkelser, jfr. høgskolens Aktivitetsplan for 2012.

7. Internasjonalisering

Avdelingen tilbyr syv emner som kan veiledes på engelsk for utenlandske studenter. Dataingeniørstudiet vil bli lagt opp slik at femte semester vil bestå av valgfag, og dermed vil studentene få enda bedre muligheter for å ta dette semesteret i utlandet.

5.14.2 Evaluering av førskolelærerutdanningen

Rapport følger i eget vedlegg (4).

5.14.3 Aktivitetskrav

Tabell 31. Aktivitetskrav og resultater i utvalgte studier 2008 - 2011

Studium	2008		2009		2010		2011	
	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat		
Sykepleierutdanning	95	114,9	95	108,9	95	122,7	136	123,7
Bioingeniørutdanning	28	19,9	28	22,8	28	15,1	28	22,5
ABIOK-utdanning ⁴⁾	17	29,9	17	18,8	17	12,9	17	18,0
Vernepleierutdanning	64	61,2	64	46,0	64	47,1	64	67,3
SUM	204	225,9	204	196,5	204	197,8	245	231,5

Tallene gjelder studieårene 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 og 2010/2011.

Helse- og sosialfag

Bachelorutdanning i sykepleie: Resultatet for 2011 samsvarer ikke med aktivitetskravet. Selv om man har overbooket betydelig, har frafallet samtidig vært stort. Det har de tre siste år vært tatt opp 130 studenter til heltidsstudium og 41 studenter til deltidsstudium. Frafallet er spesielt stort ved deltidsstudiet. Det er foreløpig ikke gjort noen systematisk kartlegging av årsakene, men tilbakemeldinger tyder på at flere har problemer med å få tilrettelagt for studier i jobben, og det er krevende å kombinere studiene med jobb og familieliv. Det vurderes derfor å kun ta opp studenter til heltidsstudiet for studieåret 2013/2014.

Samtidig registrerer vi at aktivitetskravet er økt fra 95 til 136, en økning på 41 som tilsvarer det antall nye studieplasser høgskolen fikk i 2009. Dette synes å være en urimelig stor økning. Det tidligere aktivitetskravet på 95 var basert på et opptak på 120 og tok dermed høyde for et frafall på 20 %. Det er ikke realistisk å forvente en 100 % gjennomstrømming i de nye studieplassene. Dersom det legges til grunn samme forutsetning om frafall i de nye plassene, er et mer realistisk aktivitetskrav 128. Også i forhold til dette nivået har avdelingen en utfordring i å øke gjennomstrømmingen.

⁴ I rapport og planer for 2008 – 2009 og 2009 – 2010 er studiepoengsproduksjonen beregnet på en annen måte.

I tillegg til at det satses betydelig på formell kompetanseheving blant ansatte, har utdanningen blitt tildelt strategiske midler til tiltak som skal bidra til å oppfylle aktivitetskravet, sikre økt gjennomstrømming og opprettholde studiepoengsproduksjonen.

Studieleder har gjennomført en analyse knyttet til innhold, undervisningsmetoder, organisering, vurderingsform og eksamensresultater. Til tross for at det er lagt ned et stort arbeid i utvikling av studieplaner og undervisningsplanlegging, gjenspeiles ikke dette i eksamensresultatene. Med utgangspunkt i dette og ekstern evaluering, skal studieplan (emnebeskrivelse) og undervisningsplan (organisering av undervisningen) for emnene vurderes på nytt, og evt. omarbeides. Til hjelp i dette arbeidet igangsettes et kurs over tre dager i fagdidaktikk for samtlige ansatte ved utdanningen. Fokus skal være emnenes læringsutbyttebeskrivelser, innhold og vurderingsformer. Et slikt kurs vil også kunne ha positive ringvirkninger for studieplan- og undervisningsarbeid generelt.

Videreutdanning i anestesi-, intensiv- og operasjonssykepleie

Fra å ha hatt en nedgang i resultatene fra 2009 til 2010, kan man i 2011 vise til at resultatet igjen ligger over aktivitetskravet. Det svake resultatet i 2010 skyldtes at man ikke fikk fylt opp alle studieplassene, mens søkingen var igjen svært god i det etterfølgende år. Som det er anført ved rapporteringen for det foregående år, er opptaket helt avhengig av sykehusets stipendordninger som varierer fra år til år, noe som medfører at måloppnåelsen i stor grad er avhengig av hvor mange stipender som sykehuset tildeler sine ansatte. Likeledes er resultatet avhengig av opptaksfrekvensen. Det er opptak hver 18. måned, slik at det veksles mellom opptak i januar det ene året og august 18 måneder senere. Det kan derfor bli utakt med studieåret og aktivitetskrav.

Bachelorutdanning i vernepleie

Utdanningen har gjennom flere år hatt problemer med å nå aktivitetskravet. Tallene for 2011 viser imidlertid et resultat på 67,3 i forhold til et krav på 64. Det positive resultatet for siste år kan tilskrives en kraftig overbooking, der man tok opp 95 studenter til 64 studieplasser. Tiltaket ble iverksatt på bakgrunn av erfaringen med at mange studenter slutter i løpet av første studieår. I tillegg har man splittet kullet i to grupper, slik at undervisningen har foregått i mindre enheter, der den enkelte student både kan bli mer synlig og følges opp tettere.

Det er en rekke årsaker til at mange slutter, men en stor del av studentene forsvinner fordi de ikke består eksamen. I denne sammenheng vil det være interessant å se nærmere på inntakskvalitet.

For å opprettholde det positive resultatet fra siste år, vil utdanningen fortsette å overbooke ved inntak. I tillegg er utdanningen tildelt strategiske midler som skal dekke følgende tiltak:

- utvidet kurs i akademisk skriving av tekster og hva som forventes av slike tekster
- kurs i hurtiglesing av tekster for å øke lesehastigheten hos studentene

Formålet med kurs i akademisk skriving er at studentene skal bli opplært til å skrive akademisk og til å forholde seg til formelle krav knyttet til det å være student. Forventet læringsutbytte begrunner oppgaveskriving som obligatorisk element i høyere utdanning. Oppgaveskriving er et pedagogisk grep som er ment å kvalifisere studentene til selvstendige yrkesutøvere. Kurset besto tidligere av 7 trinn à 2 timer. To nye trinn er lagt til:

- skriving av akademiske tekster
- hvordan besvare en oppgave tilfredsstillende i forhold til akademiske forventninger

To av lærerne ved utdanningen har utviklet kurs i hurtiglesing for studenter i høyere utdanning. Leseflyt handler om evnen til å lese en tekst nøyaktig og raskt. Rask og effektiv lesing er en forutsetning for leseforståelse. Lesetrening er viktig langt utover de grunnleggende leseferdigheter man tilegner seg i tidlige skoleår. I høyere utdanning møter studenter tekster, ord og begreper som de ikke er kjent med. Avanserte akademiske emner krever avansert leseflyt og gapet mellom egne leseferdigheter og kravene i høyere utdanning fører til frustrasjon hos mange ferske studenter. Kurset består derfor av følgende temaer:

- hva kjennetegner leseflyt

- tiltak for å øke lesehastighet hos studenter
- hvordan kan man øke lesehastigheten sin
- økter for hastighetstrening

Ingeniørfag

Ved Avdeling for ingeniørfag er det kun bachelorutdanning i Bioingeniørfag som har aktivitetskrav. Selv om resultatet ikke samsvarer med kravet, har gjennomføringen likevel økt fra 15,1 i 2010 til 22,5 i 2011. Resultatforbedringen er en konsekvens av flere tiltak. Det er grunn til å anta at omorganiseringen av emnet Instrumentell analyse i 2. semester til Biomedisinsk analyse i 1. og 2. semester, med parallell undervisning i Grunnleggende kjemi i 1. semester, har gitt en gevinst. Biomedisinsk analyse synliggjør yrkesrollen og legger til rette for øvingsoppgaver som gir grunnlag og motivasjon for å lære grunnleggende kjemi, et emne hvor det har vært høy strykpersent. Det er lagt inn regneøvinger for begge fag.

I tillegg har studieleder intensivert bruk av oppfølgingssamtaler med studenter som ikke består eksamen i første semester.

Elever i videregående skoler som ønsker å starte på dette studiet, men som mangler fordypning i matematikk, har fått tilbud om å delta på matematikkurs som arrangeres i perioden april – juni. Kurset arrangeres av Avdeling for informasjonsteknologi.

For å bedre resultatet ytterligere gjennom bedre rekruttering, slik at aktivitetskravet kan møtes, er det søkt Kunnskapsdepartementet om en forsøksordning med opptak gjennom Y-veien. Det vises til høgskolens søknad av 6. desember 2011.

Det har også blitt satset på andre rekrutteringstiltak. I forkant av søknadsfristen for opptak 2011/2012 hadde studiet besøk av 6 klasser fra videregående skole. Klassene gjennomførte en laboratorieøvelse i genteknologi, i henhold til pensum i videregående skole. Samtidig ble det informert om studiet og gitt en omvisning i lokalene. Dette vil være en fast aktivitet i årene fremover.

Utdanningen vil også fortsette sin offensive markedsføring gjennom messedeltakelse og ved å invitere ungdom fra videregående skoler til informasjon om studiet.

5.15 SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP

Det pågår pr. februar 2012 et gjennomgripende komitéarbeid med mandat å fremlegge forslag til oppdatert beredskapsplan og plan for beredskapsøvelse, basert på en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og gjeldende regelverk og retningslinjer. Forslaget skal være ferdig i løpet av februar 2012.

5.16 FELLES FØRINGER FOR STATLIGE VIRKSOMHETER

5.16.1 Inkluderende arbeidsliv

Høgskolen fornyet i april 2011 *Samarbeidsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv*. Intensjonsavtalens delmål 1, sykefravær, er å redusere legemeldt sykefravær til 5,6 % på nasjonalt nivå. Høgskolens sykefravær for 2011 ligger på 4,6 %, se avsnitt 4.3.2. Målet er å opprettholde 95 % nærvær blant ansatte.

Etter at det kom nye regler om oppfølging av sykmeldte 1. juli 2011, er rutinene for sykefraværsoppfølging revidert og lagt inn i høgskolens HMS-rutiner. Her er arbeidsgivers og arbeidstakers rettigheter og plikter tydeliggjort.

Bedriftshelsetjenesten spiller en aktiv rolle i høgskolens sykefraværarbeid og bistår i aktiv tilrettelegging på arbeidsplassen samt i møter med ansatte.

Det har vært arbeidet med å finne gode felles ordninger for trening for ansatte som et fraværforebyggende tiltak. Dette arbeides det videre med i 2012.

I henhold til intensjonsavtalens delmål 2, rekruttere/beholde arbeidstakere med redusert funksjonsevne, bestreber høgskolen seg på å gi personer med funksjonshemning jobbmuligheter, og er innstilt på å stille praksisplass til rådighet for personer med funksjonshemninger. Store deler av høgskolens lokaler er nye og godt tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne. Utfordringene ligger i den gamle bygningsmassen med flere etasjer og færre muligheter for praktiske løsninger. Dette gir noen lokale utfordringer i tilretteleggingsarbeidet.

I 2011 har vi hatt to personer i arbeid på såkalte arbeidstreningsplasser. Begge er for tiden ansatt i stillinger som har vært utlyst ved høgskolen.

Intensjonsavtalens delmål 3 er å øke den gjennomsnittlige avgangsalderen blant de ansatte. Høgskolen vil følge dette opp i henhold til eget seniorpolitisk dokument og legger vekt på å finne frem til gode og kreative løsninger på lokalt nivå, slik at seniorene føler seg verdsatt og ønsker å stå lenge i jobb. I samarbeid med tjenestemannsorganisasjonene er det forhandlet fram seks ekstra dager fri utover det som er avtalt sentralt.

Seniorperspektivet skal være tema i medarbeidersamtalen fra medarbeideren fyller 55 år. Det er vanskelig å se noen virkning av tiltakene, da gjennomsnittsalderen blant ansatte over tid har vært forholdsvis høy.

5.16.2 Brukerundersøkelser

Systemer for tilbakemeldinger fra høgskolens brukere utgjør sentrale deler av kvalitetssystemet til høgskolen, og det er brukt betydelige ressurser på å kartlegge og evaluere virksomheten også i 2011. Brukerundersøkelser er en sentral del av dette arbeidet. For mer om evalueringssystemene i kvalitetssystemet til høgskolen, se avsnitt 1.1.2 og 1.3. For resultater fra evalueringssystemene i 2011, se avsnitt 1.1.6. Høgskolens største brukerundersøkelser er:

- EVA1 (Læringsmiljøundersøkelsen, inneholder informasjon om bibliotek, IT-tjenester, studentservice, kantine, botilbud osv.)
- EVA2 (studiekvalitet overordnet)
- EVA3 (studiekvalitet på emnenivå)
- *Trender i søkjarutviklinga*

I den årlige rapporten *Trender i søkjarutviklinga* foretas det analyser av hvordan studentene blir mottatt i arbeidslivet, og om høgskolen er attraktiv for søkere. Høgskolen har opprettet faste dialogpunkter med store offentlige aktører i regionen som brukes aktivt inn i videreutvikling av studier og FoU-aktivitet. Flere av avdelingene, samt pilotene i Oslofjordalliansen, har opprettet eller planlegger å opprette Advisory Boards. Alle disse møtepunktene er beskrevet i detalj i andre deler av *Rapport og planer*.

NOKUT sin foreløpige og muntlige tilbakemelding til høgskolen etter gjennomført 2. syklus for evaluering av kvalitetssikringssystemet høsten 2011 var at systemet ikke alltid dokumenterer det faktiske arbeidet som gjøres i forhold til studienes relevans. Dette har høgskolen allerede tatt til etterretning, og arbeidet med å dokumentere det viktige arbeidet som faktisk gjøres i forhold til å opprettholde gode tilbakemeldingskanaler fra brukerne i regionen, fortsetter i 2012.

5.16.3 Læringer i staten

Høgskolen ansatte i 2011 fire læringer fordelt med tre gutter i IKT- servicefaget ved vår IT- drift avdeling, og ei jente i kontor- og administrasjonsfaget tilknyttet lokal studiestedsadministrasjon.

Det kan være aktuelt å ta inn flere læringer i kontor- og administrasjonsfaget og å se på mulighet for lærling i renholdsoperatørfaget.

Høgskolen har for øvrig også for en periode på seks måneder ansatt en trainee via det lokale satsingstiltaket Trainee Nedre Glomma. Kandidaten har masterutdanning og er tilknyttet økonomi-teamet ved studiested Fredrikstad.

5.16.4 Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Høgskolen viser i denne sammenheng til tilgjengelige data for universitets- og høgskolesektoren, primært i DBH. Studentdata oppfattes ikke som offentlige data. Utover dette følger høgskolen de normale prosedyrene for innsyn.

C. PLAN FOR 2012

1. PLAN FOR VIRKSOMHETEN I 2012

Som følge av endringene i den overordnede målstrukturen som innføres fra 2012, har høgsolen i 2011 påbegynt et utviklingsarbeid for å etablere egne virksomhetsmål og styringsparametere koplet til de overordnede sektormålene og nasjonale styringsparametere. Høgskolestyret ble orientert om den nye målstrukturen i sitt møte 26. september 2011 der også ledelsens forslag til utviklingsprosess ble godkjent. Som følge av at høgsolen er midt oppe i en fusjonsutredning med høgsolene i Buskerud og Vestfold ble prosessen direkte koplet til utarbeidelsen av høgsolens Aktivitetsplan for 2012 med en foreløpig tidshorisont på ett år.

Ledelsen nedsatte en arbeidsgruppe hovedsakelig bestående av ledere fra ulike nivåer i organisasjonen der styret var representert ved styreleder. Det ble lagt opp til en dialog med høgsolens ledergruppe underveis i arbeidet, og arbeidsgruppen la fram sin rapport med forslag til virksomhetsmål og styringsparametere for ledergruppen før den gikk videre til ledelsen i forkant av planarbeidet for 2012. Rapporten ble deretter behandlet i høgskolestyret i forkant av styrets behandling av Aktivitetsplan og budsjetttrammer for 2012, og forslagene ble godkjent som foreløpige virksomhetsmål og styringsparametere. Saken om målstrukturen vedlegges *Rapport og planer (2011-2012)* som vedlegg 5.

Innledningsvis i arbeidet med å utvikle virksomhetsmål og styringsparametere brukte arbeidsgruppen, også sammen med ledergruppen, noe tid på å drøfte og tolke de sentrale begrepene i sektormålene. Et viktig utgangspunkt både for diskusjonen og forslagene har vært høgsolens strategiske plan som gjelder fram til 2017. Også historiske dokumenter som Rapport og planer, tilstandsmeldinger, sektoranalyser og høgsolens egen SWOT-analyse fra 2010 ga nyttig dokumentasjon både i forhold til å identifisere risikoområder, vurdere vinkling og prioritering og fastsette ambisjonsnivå for styringsparametere.

Når det gjelder styringsparametere, er det valgt den samme løsning som i den sentrale målstrukturen med en kombinasjon av kvantitative og kvalitative styringsparametere. I planen for 2012 er det fastsatt resultatmål/ambisjonsnivå for de fleste av de kvantitative styringsparametere. Det er imidlertid også valgt styringsparametere som ikke direkte lar seg påvirke av høgsolen eller der det ikke vil være mulig å fastsette resultatmål. Disse parametere ønskes brukt til å illustrere en utvikling og på den måten vurdere aktivitet/legge grunnlag for en analyse. Det er i utgangspunktet valgt mange parametere. Samtlige av disse kan være relevante som illustrasjon for måloppnåelse, men det videre utviklingsarbeidet bør avklare hvilke som anses best egnet. I første omgang er det kun fastsatt resultatmål på institusjonsnivå. På sikt vil det også bli vurdert avdelingsvise mål for utvalgte parametere.

På enkelte områder valgte arbeidsgruppen å kun skissere utfordringer som bør fanges opp i et videre utviklingsarbeid. Dette er dels fanget opp som tiltak i Aktivitetsplanen for 2012, og vil bli trukket inn som mandat for en ny utviklingsprosess. Denne prosessen vil imidlertid ikke bli startet før man kjenner beslutningen i forhold til en eventuell fusjon.

Det er særlig på følgende områder det er identifisert et videre utviklingsbehov:

- læringsutbytte og samhandling med samfunns- og arbeidslivet for å sikre at utdanningen er i tråd med samfunnets behov
- en omforent forståelse av hva det skal innebære for institusjonen å utøve FoU av "høy internasjonal kvalitet" i "tråd med sin egenart"
- konkretisering av innovasjon og verdiskaping
- en omforent forståelse av "robuste fagmiljøer"
- et håndterbart system for langsiktig økonomisk planlegging

Når det gjelder styringsparametere, er det foreløpig tenkt utviklet parametere som kan belyse:

- omfang av kortere utvekslingsopphold
- dialog med samfunnet om utvikling av studieporteføljen og bruk av samfunnet som læringsarena
- deltakelse i internasjonale prosjekter
- ansattes engasjement i formelle samarbeids- og beslutningsfora

Som følge av fusjonsutredningen ble det i februar 2011 lagt fram en egen sak til styret om virksomhetsstyring 2011 – 2012. Hensikten var å forenkle arbeidet i lys av den merbelastning fusjonsutredningen ville påføre institusjonen, men samtidig sikre et nivå og omfang av styring som høgskolestyret fant tilstrekkelig. Følgende styringsaktiviteter ble da lagt til grunn for årshjulet i 2-årsperioden:

Tid	Fokus	Prosesser/dokumenter	Behandling
Januar/februar	Tiltak og ressursfordeling på enhetsnivå	Årsplan og detaljbudsjett	Drøftes med økonomidirektør Vedtas i avdelingsstyrene Høgskolestyret til orientering
Februar	Økonomisk status pr 31.12.2010/2011	Foreløpig regnskap	Rapporteres til DBH/KD Sendes Riksrevisjonen for revidering Godkjennes av høgskolestyret
Februar/mars	Status og analyse av virksomheten for 2010/2011 inkludert grad av måloppnåelse	Rapport og planer	Data rapporteres til DBH Dokument sendes KD/DBH/ Riksrevisjonen Godkjennes av høgskolestyret
Mars – desember	Økonomisk status og utvikling	Økonomirapportering	Rapporter tas ut av økonomidirektør månedlig som grunnlag for risikovurdering og styring
Mars/april	Kritisk analyse av virksomheten med identifisering av risikoområder	Tilstandsmelding	Grunnlag for ledelsens interne styringsdialog Grunnlag for styrets vurdering av risiko inn mot planlegging av kommende år
April/mai	Oppfølging av vedtatte planer og identifisering av avvik/risiko som grunnlag for tiltak	Intern styringsdialog	Møter mellom høgskolens ledelse og ledelsen ved enhetene Konklusjonene fra møtene skal inngå i tertialrapporten overfor styret
Mai/juni	Vurdering av status ved utgangen av 1.tertial og behov for eventuelle styringstiltak	Rapport for 1.tertial inkl. tertialregnskap	Retningslinjer sendes ut i april Rapporter fra enhetene danner grunnlag for rapporten til styret Behandling i styret
September	Vurdering av risiko	Saksutredning	Styrebehandling Grunnlag for prioritering av fokus for risikostyring kommende år
Oktober	Prinsipper for fordeling av bevilgning	Saksutredning	Styrebehandling Grunnlag for beregning av budsjettrammer
	Sentrale styringssignaler	Statsbudsjett	Orientering overfor styret
	Vurdering av status for virksomheten ved utgangen av 2.tertial – fokus økonomi	Rapport for 2.tertial inkl. tertialregnskap	Retningslinjer sendes ut i august Rapporter fra enhetene danner grunnlag for rapport til styret Behandling i styret
November	Studieportefølje og studentmåltall	Saksutredning Temasak: Trendar i søkjarutviklinga	Dialog med avdelingene Behandling i styret med fastsettelse av måltall for kommende høst
Oktober-desember	Planlegging av aktivitet kommende år inkludert risikovurdering og fastsetting av resultatmål	Aktivitetsplan med budsjettrammer	Dialog med enhetene Innspill danner grunnlag for handlingsmål og tiltak Behandling i styret
Desember	Styringssignaler og budsjettrammer	Tildelingsbrev til enhetene	Brev sendes fra direktøren

Aktivitetene er hittil i hovedsak fulgt opp, men styrets vurdering av risiko ble i 2011 koplet til utviklingen av den nye målstrukturen og gjennomført i en egen prosess.

Aktivitetsplanen for 2012 er preget av den pågående fusjonsutredningen, og på enkelte områder har det vært uhensiktsmessig å formulere konkrete tiltak. Fokus har særlig vært rettet mot tiltak som kan sikre en forsvarlig drift og en videre utvikling/styrking parallelt med fusjonsutredningen.

Planen er bygd opp på samme måte som for 2011 med en risikovurdering som del av planprosessen og identifiserte risikofaktorer knyttet til de nye virksomhetsmålene. Som følge av den nye målstrukturen er det blitt en tydeligere sammenheng fra sektormål via virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og ned til tiltak.

Aktivitetsplanen for 2012 følger vedlagt som vedlegg 1 sammenstilt med høgskolens strategiske plan.

2. PLAN FOR TILDELT BEVILGNING 2012

Høgskolen har i henhold til endelig tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet fått tildelt en ramme på kr 470 722 000.

I tråd med høgskolens budsjettfordelingsmodell fordeles den gitte bevilgningen først etter formål før det foretas en fordeling etter ansvar. I tabellen nedenfor er fordelingen etter formål vist. Tabellen nedenfor viser fordelingen etter ansvar.

Tabell 32. Fordeling av bevilgning etter formål

Modul	Komponent	Beløp	%-andel	Andel 2011
Husleie		92 834 000	19,7	20,5
1. Strategi	Strategiske midler til styrets disposisjon	11 337 000	2,4	2,4
	Tilpasningsmidler til avdelingene			0,0
2. Undervisning	Øremerking	5 367 000	1,2	1,2
	Utteksling	651 000	0,1	0,2
	Studiepoengsproduksjon	83 640 000	17,8	17,5
	Basis	102 687 000	21,8	21,6
3. FoU	Rekrutteringsstipendiater	7 785 000	1,7	1,6
	Stimuleringspott	1 312 000	0,3	0,3
	Småforsk	579 000	0,1	0,1
	Avlagte doktorgrader	74 000		
	Resultatbasert omfordeling	31 440 000	6,7	6,6
4. Infrastruktur	Øremerkede driftstilskudd	3 022 000	0,6	0,6
	Administrasjon/fellestjenester	129 994 000	27,6	27,4
SUM		470 722 000	100,0	100,0

Det er kun gjort én endring i budsjettfordelingsmodellen fra 2012: Styret vedtok at midler mottatt for avlagte doktorgrader i sin helhet skal tilfalle den avdeling der vedkommende har hatt sin arbeidsplass.

Bevilgningen øker med 5,1 % i forhold til 2011. Samtidig øker husleiekostnadene kun med 1,2 %. Dette gjør det mulig å øke ressursene til undervisning og FoU utover samlet bevilgningsøkning. Begge øker med 6,3 %. Også ressurser øremerket strategisk satsing øker med 6,3 %.

I nedenstående tabell framkommer fordelingen fordelt på driftsenheter.

Tabell 33. Oversikt over samlet fordeling i budsjettsaken for 2012 - ansvar

Driftsenhet	Ramme 2012	Ramme 2011
Fagavdelingene		
Akademi for scenekunst	10 666 000	10 181 000
Avdeling for helse- og sosialfag	61 537 000	56 318 000
Avdeling for informasjonsteknologi	22 471 000	21 278 000
Avdeling for ingeniørfag	32 280 000	32 101 000
Avdeling for lærerutdanning	63 474 000	59 589 000
Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag	41 795 000	38 531 000
Sum fagavdelingene	232 223 000	217 998 000
Fellestjenestene		
Sum Støttetjenester inkludert husleie	222 828 000	214 388 000
Øvrige midler		
Strategiske midler	11 337 000	10 661 000
Til FoU-utvalgets disposisjon	312 000	343 000
Institusjonelle FoU-satsingsområder	1 000 000	1 000 000
Fellesformål	3 022 000	2 879 000
Ufordelt ny/frigjorte stipendiatstillinger		503 000
Sum Øvrige	15 671 000	15 386 000
SUM	470 722 000	447 772 000

Driftsenhetene tildeles rammer og utarbeider deretter detaljbudsjetter for sin samlede virksomhet. Frist for utarbeidelse av detaljbudsjettene er 15. mars. Det foreligger derfor ikke komplette budsjetter for alle driftsenhetene på nåværende tidspunkt. Tabellen nedenfor er derfor fylt ut på grunnlag av erfaringstall. Se også DBH.

Tabell 34. Plan for disponering av tildelt bevilgning 2012 (1 000 kr)

	Budsjett 2011	Regnskap pr 31.12.2011	Budsjett 2012
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	449 356	458 691	476 222
Gebyrer og lisenser			
Tilskudd og overføringer fra andre	25 854	26 202	22 600
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner		7	
Salgs- og leieinntekter	29 189	25 235	28 000
Andre driftsinntekter	161	352	500
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>504 560</i>	<i>510 487</i>	<i>527 322</i>
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	325 045	314 990	332 730
Varekostnader			
Andre driftskostnader	191 105	173 419	179 000
Kostnadsførte investeringer og påkostninger			
Avskrivninger	7 529	13 052	15 000
Nedskrivninger			
<i>Sum driftskostnader</i>	<i>523 679</i>	<i>501 461</i>	<i>526 730</i>
Ordinært driftsresultat	-19 119	9 026	592
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	45	11	10
Finanskostnader	29	31	10
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>	<i>16</i>	<i>-20</i>	<i>0</i>
Resultat av ordinære aktiviteter	-19 103	9 006	592

	Budsjett 2011	Regnskap pr 31.12.2011	Budsjett 2012
Ekstraordinære inntekter og kostnader			
Ekstraordinære inntekter	-	0	0
Ekstraordinære kostnader	-	0	0
<i>Sum ekstraordinære inntekter og kostnader</i>	-	0	0
Avregninger			
Avregning statlig og bidragsfinansiert virksomhet	-	-4 787	3 008
<i>Sum avregninger</i>	-	-4 787	3 008
Periodens resultat	-	4 219	3 600
<i>Disponeringer</i>			
Tilført annen opptjent virksomhetskapi tal	-	0	0
<i>Sum disponeringer</i>	-	0	0

D. VEDLEGG

VEDLEGG 1 SAMMENSTILLING AV HØGSKOLENS PLANDOKUMENTER

Høgskolens plandokumenter

Strategisk plan 2010 – 2017
Aktivitetsplan 2012

Høgskolestyrets vedtak

INNHold**SIDE****A INNLEDNING****B STRATEGISK PLAN FOR 2010 – 2017**

- 1 Verdigrunnlag
- 2 Utdanning
- 3 Forskning og utvikling
- 4 Formidling og samfunnskontakt
- 5 Organisasjon og ressurser

C AKTIVITETSPLAN 2012

- 1 Utdanning
 - 1.1 Studentmåltall og endringer i studietilbudet
 - 1.2 Aktivitetskrav
 - 1.3 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012
- 2 Forskning og utvikling
 - 2.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012
- 3 Formidling og samfunnskontakt
 - 3.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012
- 4 Organisasjon og ressurser
 - 4.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012

A. INNLEDNING

Høgskolestyret vedtok 26.10.2009 ny Strategisk plan for høgskolen. Denne planen er sammen med den overordnede målstrukturen gitt av departementet, det sentrale utgangspunktet for Aktivitetsplanen for 2012 som ble vedtatt av styret 19.12.2011.

Den strategiske planen omhandler perioden 2010 -2017. Den formulerer høgskolens verdier, holdninger og kjennetegn og trekker opp langsiktig mål og strategier innenfor fire områder:

- utdanning
- forskning og utvikling
- formidling og samfunnskontakt
- organisasjon og ressurser

Hvert område tar utgangspunkt i de overordnede sektor- og virksomhetsmålene gitt av Kunnskapsdepartementet og viser hvordan høgskolen vil bidra til å oppfylle disse.

Den strategiske planen er høgskolens policydokument. Ved å ta utgangspunkt i dagens situasjon angir planen høgskolens langsiktige kurs og peker på de mer prinsipielle veivalg som må gjøres for høgskolens virksomhet de kommende åtte årene.

De langsiktige målene og strategiene skal konkretiseres gjennom virksomhetsmål i den kortsiktige planleggingen. Konkretiseringen innebærer også formulering av kvantitative og kvalitative styringsparametere som skal bidra til å beskrive grad av måloppnåelse. Det foretas deretter en systematisk og strukturert risikovurdering av virksomhetsmålene som kan danne grunnlag for styrets prioritering av tiltak og ressursallokering i det enkelte år.

B. STRATEGISK PLAN FOR 2010 – 2017

1. VERDIGRUNNLAG

Høgskolen i Østfold skal kjennetegnes ved:

- synlighet og kompetanse
- fleksibilitet og tilgjengelighet
- samhandling og engasjement
- åpenhet og troverdighet
- respekt, toleranse og likestilling

gjennom å

- være kvalitetsbevisst i alle prosesser
- tilby relevante og fleksible studier for kunnskapssamfunnet
- være en pådriver for livslang læring
- være det naturlige kompetansesenteret i og for regionen
- være nasjonalt synlig på utvalgte fagområder
- være en flerkulturell institusjon med respekt og toleranse for kulturelt mangfold
- ha bred samfunnskontakt og oppfattes som en viktig samfunnsaktør
- være en internasjonalt orientert institusjon
- være aktiv i samarbeidet med andre kunnskapsinstitusjoner, offentlig virksomhet og næringslivet
- være en arbeidsplass preget av likeverd, respekt, deltakelse og medbestemmelse

2. UTDANNING

Overordnet mål gitt av Kunnskapsdepartementet:

Sektormål 1

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

HØGSKOLENS MÅL	Vi vil
HiØ skal ha studier med relevans for kunnskapssamfunnet.	• utvikle vår studieportefølje i nær samhandling med offentlig og privat sektor i regionen • videreutvikle vår studieportefølje på bachelor-, master- og PhD-nivå i et allianseperspektiv • arbeide for å knytte våre utdanninger tettere til praksisfeltet • utvikle studier på tvers av tradisjonelle faggrenser
HiØ skal tilby utdanning av høy kvalitet i et inspirerende læringsmiljø.	• videreutvikle utdanningskvaliteten gjennom å aktivt utnytte resultatene av systematiske evalueringer og målinger • sikre de ansattes faglige utvikling gjennom kompetanseutviklingstiltak, forskning innen eget fagområde og forskning om egen utdanningsvirksomhet • gjennomføre og utnytte benchmarking internt og eksternt • videreutvikle det systematiske samarbeidet med studentdemokratiet og studentsamskipnaden • utvikle sosiale arenaer ved høgskolen i samarbeid med studentdemokratiet og studentsamskipnaden
HiØ skal tilby utdanning med høy fleksibilitet.	• være pådriver i bruk av nye læringsformer • tilrettelegge studiene slik at de i størst mulig grad er uavhengige av studentenes livssituasjon • legge til rette for etablering av frie bachelorgrader • tilstrebe enkle overganger mellom studieprogram, nivåer og studiesteder • legge til rette for økt utgående studentmobilitet
HiØ skal være kjennetegnet ved tydelig forskningsbasert undervisning.	• legge til rette for studentaktiv forskning • bidra til at undervisningspersonalet er oppdaterte på sine fagområder og kan formidle dette i egen undervisning • styrke studentenes evne til selvstendig og kritisk refleksjon i forhold til fag, yrke og samfunn
HiØ skal være en pådriver for livslang læring.	• utvikle erfaringsbaserte grader og studier • ha en velfungerende og synlig enhet for eksternt finansiert etter- og videreutdanning
HiØ skal ha et flerkulturelt og internasjonalt studiemiljø.	• bidra til at våre studenter skal bli kvalifisert til yrkesutøvelse i et flerkulturelt samfunn • bidra til at alle ansatte skal se på flerkulturalitet og mangfold som en ressurs • rekruttere flere internasjonale studenter • styrke den faglige forankringen av internasjonale samarbeidsavtaler • utvikle mottak og integrering av internasjonale studenter og ansatte
HiØ skal integrere internasjonale aspekter i all undervisning.	• legge til rette for at alle våre studenter kan nyte godt av høgskolens internasjonale orientering • videreutvikle konseptet for internasjonalisering hjemme

3. FORSKNING OG UTVIKLING

Overordnet mål gitt av Kunnskapsdepartementet:

Sektormål 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

HØGSKOLENS MÅL	Vi vil
HiØ skal ha en FoU-aktivitet som er preget av høy kvalitet, gir grunnlag for videreutvikling av studieporteføljen og gjør institusjonen til en attraktiv samarbeidspartner.	• legge forholdene til rette for økt vitenskaplig publisering • videreføre kompetanseutviklingen inkludert toppkompetanse • styrke det nasjonale og internasjonale FoU samarbeidet • legge til rette for økt eksterntfinansiert FoU • bidra til å etablere forskerskoler • legge til rette for en spissing av FoU-innsatsen gjennom valgte satsingsområder
HiØ skal ha en FoU-produksjon som støtter opp under de studier institusjonen tilbyr.	• styrke sammenhengen mellom undervisning og FoU
HiØ skal være en pådriver for felles FoU-virksomhet innenfor Oslofjordalliansen.	• identifisere og videreutvikle våre sterke kompetansemiljøer sett i et allianseperspektiv
HiØ skal være en FoU-institusjon som kjennetegnes ved samarbeid på tvers av tradisjonelle faggrenser.	• videreutvikle ordningen med tverrfaglige forskergrupper • styrke samarbeidet med forskningsinstitutter, næringsliv, offentlig sektor og kompetansesentra • bidra til at vår FoU kan inngå i en verdikjede der resultatene bidrar til utvikling og nyskaping

4. FORMIDLING OG SAMFUNNSKONTAKT

Overordnet mål gitt av Kunnskapsdepartementet:

Sektormål 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

HØGSKOLENS MÅL	Vi vil
HIØ skal være en tydelig og profesjonell kunnskapsformidler i regionen.	• systematisk videreutvikle vårt kontaktnett innen offentlig og privat sektor • bli mer synlige i samfunnsdebatten gjennom presse og møtevirksomhet • utvikle en kommunikasjons- og mediestrategi • bedre vår synlighet gjennom samarbeid innen Oslofjordalliansen • utvikle en systematisk og lett tilgjengelig dokumentasjon av formidlingsaktivitet • legge til rette for økt formidlingsaktivitet
HIØ skal være en pådriver for kunnskapsheving samt samfunns- og næringsutvikling i regionen gjennom kritisk analyse, innovasjon og verdiskaping basert på FoU-resultater.	• ta initiativ overfor aktuelle brukere og samarbeidspartnere for å utnytte og utvikle arenaer for formidling av kunnskap • styrke vår deltakelse i regionalt initierte prosjekter og nettverk med innovasjon og verdiskaping som mål

5. ORGANISASJON OG RESSURSER

Overordnet mål gitt av Kunnskapsdepartementet:

Sektormål 4

Universiteter og høyskoler skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

HØGSKOLENS MÅL	Vi vil
HiØ skal ha støttefunksjoner og infrastruktur som bidrar til å sikre god kvalitet på primær-oppgavene.	• sikre god dialog mellom støttefunksjonene, de som utfører primæroppgavene og studentene • organisere virksomheten på en måte som sikrer effektive tjenester • legge til rette for kontinuerlig kompetanse-utvikling
HiØ skal være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsplass.	• motivere og utvikle personalet til å møte de utfordringer som høgskolen står overfor • legge til rette for at ansatte kan kombinere kompetanse, engasjement, selvstendighet og kritisk tenkning • ha ordninger som gjør at vi kan beholde og rekruttere dyktig personale • at alle ansatte skal bli sett gjennom god lederoppfølging og god dialog
HiØ skal til enhver tid ha en organisering som er tilpasset oppgaver og rammebetingelser og som bygger oppunder høgskolens strategiske veivalg.	• ha en organisasjon som er tydelig på ansvar innen ulike nivåer og områder • stille krav til innsats og resultat til alle ansatte
HiØ skal være en troverdig og velfungerende høyskole.	• sørge for en stabil og god økonomi innenfor de rammer som blir gitt • levere og følge opp krav og rapporter på en profesjonell og effektiv måte
HiØ skal være en institusjon preget av samarbeid på tvers av avdelinger og mellom primæroppgaver og støttefunksjoner.	• motivere og legge forholdene til rette for at ansatte kan bidra på tvers av avdelingsgrenser • tilrettelegge aktiviteter og organisere vår virksomhet slik at institusjonen framstår som en enhet
HiØ skal arbeide for at Oslofjordalliansen utvikles med sikte på bedre ressurstilgang, utviklingsmuligheter og synlighet.	• sammen skape større og sterkere fagmiljøer og utvikle ny spisskompetanse • utvikle helhetlige utdanningsløp fra bachelor- til doktorgradsprogrammer • benytte alliansens fortrinn til å bedre markedsføringen av studiene
HiØ skal arbeide for redusert miljøbelastning og energiforbruk.	• integrere miljøledelse i alle deler av virksomheten • være en pådriver for å innføre og gjennomføre ENØK-tiltak i alle våre lokaler. • innføre rutiner og prosedyrer som gjør det enklere å ta miljøhensyn • redusere avfallsmengde og legge til rette for gjenbruk av ressurser • øke bruken av informasjons- og kommunikasjonsteknologi i all aktivitet • stimulere til bruk av miljøvennlige transportmidler

C. AKTIVITETSPLAN 2012

1. UTDANNING

Sektormål 1:

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov.

Nasjonale styringsparametere:

- 1.1 Gjennomføring på normert tid
- 1.2 Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere
- 1.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbytte t som er definert for studieprogrammet

Høgskolens langsiktige mål:

HiØ skal

- ha studier med relevans for kunnskapssamfunnet
- tilby utdanning av høy kvalitet i et inspirerende læringsmiljø
- tilby utdanning med høy fleksibilitet
- være kjennetegnet ved tydelig forskningsbasert undervisning
- være en pådriver for livslang læring
- ha et flerkulturelt og internasjonalt studiemiljø
- integrere internasjonale aspekter i all undervisning

1.1 Studentmåltall⁵ og endringer i studietilbudet

Studentmåltallet for 2012 er vedtatt av høgskolestyret i møte 21.11.2011 (sak 103/11) og innebærer at høgskolen skal tilby utdanning til 3 746 studenter (heltidsekvivalenter).

Måltallet som er finansiert av grunnbevilgningen fra KD, innebærer en økning i forhold til 2011 med 102,5 heltidsekvivalenter, og er så vidt i overkant av det antall høgskolens bevilgning skal dekke høsten 2012. Måltallet inkluderer videreføring og nytt opptak til de nye studieplassene høgskolen ble tildelt i 2009 og 2011.

Vedtatt fordeling i studentmåltall mellom avdelingene er vist i sammendrag i nedenstående tabell.

Tabell 1. Måltall 2012 fordelt på avdelinger⁶

Avdeling	Registrert 01.10.2011	Måltall 2011	Måltall 2012	Endring 2011/2012	Opptak 2011	Opptak mål 2012
Akademi for scenekunst	22,0	26,0	26,0	0	0	16
Avd. for helse- og sosialfag	1 185,8	1 075,0	1 117,5	42,5	612	466
Avd. for informasjonsteknologi	414,0	350,0	360,0	10	173	155
Avd. for ingeniørfag	478,0	440,0	480,0	40	197	165
Avd. for lærerutdanning	1 027,9	1 037,5	997,5	-40	709	625
Avd. for økonomi, språk og samfunnsfag	844,0	710,0	765,0	55	475	415
Sum	3 971,7	3.638,5	3 746,0	102,5	2 166	1 842

⁵ Et internt måltall for dimensjonering av studenttall.

⁶ Opptakstall er oppgitt i antall personer, måltall er oppgitt i antall heltidsekvivalenter

I måltallet for 2012 ligger følgende endringer i forhold til 2011:

Det er nytt opptak ved **Akademi for scenekunst**. Opptaks målet er økt fra 14 til 16.

For **Avdeling for helse- og sosialfag** er det gjort følgende endringer:

- Det er forutsatt nytt opptak til deltid sykepleie som ble igangsatt igjen i 2009 takket være tildeling av nye studieplasser. Studiet er da fullt utbygd med fire kull.
- Det tas opp nytt kull til bachelorstudium i arbeids- og velferdsfag som startet høsten 2011.
- Det legges opp til opptak både i heltid og deltid vernepleie også i 2012.
- Videreutdanning i helse- og sosialadministrasjon er innarbeidet i masterutdanning i tverrprofesjonelt samarbeid.
- Det legges opp til oppstart av ny masterutdanning i psykososialt arbeid. Videreutdanninger i psykisk helsearbeid, eldreomsorg og rusproblematikk er innarbeidet som moduler i masterutdanningen.

For **Avdeling for lærerutdanning** bygger måltallene på følgende:

- Det er nytt opptak til grunnskolelærerutdanningen som er gitt ett samlet måltall uten å skille mellom 1.-7. og 5.-10.trinn. Departementets veiledende norm er 60 % i 1-7 trinn og 40 % i 5-10 trinn. Høsten 2012 vil det være 3 kull inne i grunnskolelærerutdanningen, mens allmennlærerutdanning da kun har ett kull inne og er ferdig utfaset våren 2013.
- Det legges opp til nytt opptak i masterutdanning i mangfold og inkludering som ble startet høsten 2011.

Ved **Avdeling for informasjonsteknologi** er opptakstallene justert i tråd med utviklingen de seineste årene.

Måltallene for **Avdeling for ingeniørfag** bygger på:

- Det tas ikke opp studenter til Kjemi.
- Det tas igjen opp studenter til Industriell design.
- Det er lagt inn nytt opptak til studium i Innovasjon og prosjektledelse som høsten 2012 vil være fullt utbygd med tre kull.
- Det legges opp til å starte masterutdanning i materialer i energiteknologi under forutsetning av NOKUT-akkreditering.

Ved **Avdeling for økonomi, språk og samfunnsfag** er det lagt inn følgende:

- Det er gitt samlet måltall for årsstudiene i språk.
- I tillegg er det gitt et særskilt måltall for fordypningsenhet i engelsk for grunnskolelærerutdanningen.
- Masterutdanning i organisasjon og ledelse inkluderer modul i utdanningsledelse.

1.2 Aktivitetskrav

Høgskolens aktivitetskrav er knyttet til antall avlagte 60-studiepoengsenheter på første årstrinn i utvalgte utdanninger. Fra tidligere har det vært knyttet krav til sykepleierutdanning, vernepleierutdanning og bioingeniørutdanning. Fra 2008 kom også ABIOK-utdanningene⁷ inn.

Tabellen nedenfor viser kravene fra og med 2008.

⁷ Videreutdanninger i anestesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsykepleie

Tabell 2. Sentrale aktivitetskrav 2008 - 2012

Aktivitetskrav utvalgte utd.	2008		2009		2010		2011	2012
	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Resultat	Krav	Krav
Sykepleie	95	114,9	95	108,9	95	122,7	136	136
Vernepleie	64	61,2	64	46,0	64	47,1	64	64
Bioingeniør	28	19,9	28	22,8	28	15,1	28	28
ABIOK	17	15,0	17	7,3	17	12,9	17	17

Aktivitetskravet for sykepleie ble økt med 41 heltidsekvivalenter fra og med studieåret 2010/2011. Dette er videreført i 2012.

Det er varslet aktivitetskrav for grunnskolelærerutdanningen basert på studiepoengsproduksjon første studieår (2010/2011). Dette vil da kunne komme for 2012, selv om det ikke er gitt signaler om det i statsbudsjettet. Vi må derfor vente til endelig tildelingsbrev foreligger i slutten av desember.

1.3 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012

Virksomhetsmål 1

Studentenes studieprogresjon og læringsutbytte skal sikres gjennom god oppfølging, forskningsbasert utdanning og internasjonalt orienterte studier.

Risikofaktorer

- lite engasjerende læringsarenaer
- utilstrekkelig oppfølging
- utilstrekkelige ressurser og kompetanse
- lite målrettet FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010		Resultatmål 2012
	HiØ	Gj.sn. SHS	
Karakterfordeling DBH	A 10,2 % B 21,5 % C 30,1 % D 18,1 % E 9,7 % F 10,3 %	A 10,3 % B 25,6 % C 31,0 % D 16,6 % E 7,9 % F 8,4 %	Fordelingen bør ligge nær gjennomsnittet for statlige høyskoler.
Strykprosent DBH	8,7 %	7,8 %	Ikke over gjennomsnitt for statlige høyskoler
Studiepoeng pr student DBH		46,1	47,0
Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan DBH		84 %	85 %

Kvalitativ styringsparameter

Resultater av gjennomførte studentevalueringer

Tiltak 2012

1. Det skal gjennomføres en analyse av årsaker til frafall og svekket gjennomstrømming med sikte på å formulere forbedringstiltak.
2. Det skal utarbeides tydelige retningslinjer for hvordan studenter med nedsatt funksjonsevne skal bli møtt og fulgt opp.

3. Det skal arrangeres fagdag med tema synliggjøring av koplingen mellom utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid i studieplanene.
4. Det skal utarbeides modul 1 i grunnleggende IKT-kompetanse for undervisnings- og forskningspersonalet med sikte på at denne kan tilbys fra høsten 2012.
5. Høgskolen skal bidra til å øke kapasitet i StudentRådgivningen gjennom økning av stillingsressurs.
6. Det skal gjennomføres en dialog med Studentsamskipnaden knyttet til utvikling av velferdstilbud og arbeidsdeling mellom SiØ og HiØ.

Virksomhetsmål 2

Studentene skal gjennom sin utdanning tilegne seg kompetanse som er tilpasset arbeidslivet.

Risikofaktorer

- manglende arenaer for dialog med arbeidslivet
- utilstrekkelig kunnskap om studienes relevans
- utilstrekkelig kompetanse i forhold til teknologisk utvikling

Kvalitativ styringsparameter

Analyse av informasjon fra arbeidslivet

Tiltak 2012

7. Dialogen med arbeidslivet skal systematiseres og dokumenteres med utgangspunkt i den enkelte avdeling for å kunne etablere/videreutvikle arenaer for samhandling.
8. Det skal gjennomføres en kandidatundersøkelse med utgangspunkt i BA-studiet Digital medieproduksjon (Avdeling for informasjonsteknologi) som grunnlag for å utvikle en metodikk for slike undersøkelser.

Se også tiltak 3 og 4

Virksomhetsmål 3

HiØ skal legge til rette for økt mobilitet blant studenter og ansatte.

Risikofaktorer

- manglende tilpasning/konkretisering i studieplaner
- manglende eller dårlig forankring blant studenter og ansatte
- manglende motivasjon
- utilstrekkelige språkkunnskaper
- manglende informasjon om muligheter

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Antall utvekslingsstudenter ut/inn/totalt DBH	25/68/93	50/70/120
Ansattmobilitet ut/inn (intern rapportering)	34/18/52	40/20/60

Tiltak 2012

9. Det gjennomføres en Internasjonal uke.
10. Studieplaner for alle gradsstudier skal tilpasses slik at mulighetene for utveksling er konkretisert (når – hvor – hva), og det skal utvikles klart definerte utvekslingspakker for disse studiene.
11. Det etableres en prøveordning med supplerende stipend på kr 10 000 for studenter som gjennomfører en utveksling på minimum 3 måneder til en partnerinstitusjon.
12. Det skal utvikles en styringsparameter for kortere utvekslingsopphold.
13. Det utarbeides forslag til målrettet individbasert språkopplæring for ansatte som ønsker å utveksle eller delta i internasjonale faglige sammenhenger.

Virksomhetsmål 4

HiØ skal legge til rette for et flerkulturelt og internasjonalt fag- og studiemiljø med god integrering av internasjonal fagstab og internasjonale studenter.

Risikofaktorer

- utilstrekkelige språkferdigheter
- få tilbud som er tilrettelagt for internasjonale studenter
- mangelfull kvalitetssikring av eksisterende tilbud
- utilstrekkelig kompetanse i interkulturell kommunikasjon
- manglende vilje til å se på et flerkulturelt miljø som en ressurs

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Antall innreisende utvekslingsstudenter DBH	68	70
Øvrige internasjonale studenter DBH	216	Opprettholde nivå
Antall innreisende på ansattmobilitet (intern rapportering)	18	20
Antall tilbud som utlyses mot et internasjonalt søkemarked (intern rapportering)		Opprettholde antall

Kvalitativ styringsparameter

Redegjørelse for gjennomført aktivitet

Tiltak 2012

14. Behov for å styrke tilbud om språkopplæring for internasjonale studenter skal vurderes.
15. På bakgrunn av kartlegging skal behovet for å iverksette konkrete tiltak for minoritetsspråklige studenter vurderes.
16. Det skal foretas en kartlegging og vurdering av hvilke emner som kan være attraktive for innkomne studenter med sikte på utvidelse av porteføljen.

Se også tiltak 9

Virksomhetsmål 5

Høgskolen skal ha en dynamisk studieportefølje basert på kunnskap om samfunnets behov.

Risikofaktorer

- manglende dialog med arbeidslivet
- liten evne til omstilling

Kvantitative styringsparametere

	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Utvikling i søkertall (førsteprioritet) (intern rapportering)	3 998	4 200
Utvikling i studenttall (totalt) DBH	4 853	5 100

Kvalitativ styringsparametere

Utvikling i arbeidsmarked

Tiltak 2012

17. Det skal utvikles styringsparametere som kan illustrere omfang av dialog i formaliserte samarbeidsfora og bruk av samfunnet som læringsarena.

Se også tiltak 7 og 8.

Virksomhetsmål 6

HiØ skal legge til rette for livslang læring.

Risikofaktorer

- Utilstrekkelig tilrettelegging for ulike behov

Kvantitative styringsparametere

	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Antall personer i videreutdanninger egenfinansierte/eksternfinansierte DBH	329/448	250/450
Antall personer i høyere grads studier DBH	357	420
Antall personer i etterutdanning DBH	2 373	2 500
Andel studenter over og under 30 år DBH	40/60	

Tiltak 2012

Se tiltak 4

For 2012 legges det ikke opp ytterligere tiltak en det som er forutsatt gjennom en videreutvikling av SKUT (Senter for kompetanseutvikling).

Virksomhetsmål 7

HiØ skal legge til rette for økt fleksibilitet i studiene.

Risikofaktorer

- utilstrekkelig kompetanse
- liten vilje
- utilstrekkelig kunnskap om hvilke behov studentene og samfunnet har for fleksible studier
- manglende ressurser i markedet

Kvantitative styringsparametere**Resultat 2010****Resultatmål 2012**

Omfang av fleksibel utdanning⁸

Tiltak 2012

18. Det gjennomføres en fagdag om fleksibel utdanning.

Se også tiltak 4

⁸ Avventer KDs definisjon

3. FORSKNING OG UTVIKLING

Sektormål 2:

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart utføre forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Nasjonale styringsparametere:

2.1 Resultatoppnåelse på forskning i forhold til egenart

2.2 Samspill mellom forskning og utdanning

Høgskolens langsiktige mål:

HiØ skal

- ha en FoU-aktivitet som er preget av høy kvalitet, gir grunnlag for videreutvikling av studieporteføljen og gjør institusjonen til en attraktiv samarbeidspartner
- ha en FoU-produksjon som støtter opp under de studiet institusjonen tilbyr
- være en pådriver for felles FoU-virksomhet innenfor Oslofjordalliansen
- være en FoU-institusjon som kjennetegnes ved samarbeid på tvers av tradisjonelle faggrenser

3.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012

Virksomhetsmål 8

HiØ skal legge til rette for at kvalitet og omfang av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid kan økes.

Risikofaktorer

- lite målrettet styring av FoU-ressurser
- utilstrekkelig FoU-ledelse
- utilstrekkelig kompetanse
- manglende ambisjonsnivå
- liten tilgang på eksterne FoU-midler som grunnlag for økt omfang
- svak FoU-kultur
- lite sammenhengende tid/mange konkurrerende gjøremål

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010		Resultatmål 2012
Omfang i viktige finansieringskilder NFR, RFF, EU 1000 kr (Datagrunnlag statsbudsjett)	2 017		2 200
Antall publiseringspoeng totalt DBH	75,1		85,0
Forholdet mellom publiseringsnivå 1 og 2 i % DBH	HiØ	Gj.sn SHS	
	64/36	89,5/10,5	
Antall publiseringspoeng pr undervisnings- og forskningsstilling DBH	0,28		0,30
Omfang av kunstnerisk utviklingsarbeid (intern modell)	40 poeng		70 poeng
Andel poeng produsert av kvinner (intern rapportering)	Ikke registrert data		
Antall doktorgradsdisputaser, herav antall kvinner (Datagrunnlag statsbudsjett)	1/0		

Tiltak 2012

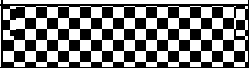
19. Antall publiseringstipend øremerket kvinner skal økes.
20. Retningslinjer for FoU-ledelse skal spisses/presiseres.
21. Studielederne skal involveres mer aktivt i FoU-dialogen.
22. Det skal etableres søknadsgruppe med sikte på søknad om midler fra Regionalt Forskningsfond.
23. Det foretas en kartlegging og eventuell utvikling av suksesskriterier for etablering av forskergrupper.

Virksomhetsmål 9

HiØ skal legge til rette for økt deltakelse i internasjonalt samarbeid og internasjonale FoU-prosjekter.

Risikofaktorer

- utilstrekkelige/manglende språkkunnskaper
- lavt ambisjonsnivå
- manglende koordinert FoU-ledelse

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Antall prosjekter med internasjonal deltakelse (intern rapportering)	Ikke registrert data	
Antall publikasjoner/aktiviteter i internasjonale fora (intern rapportering)	Ikke registrert data	

Tiltak 2012

24. Det skal utvikles en styringsparameter som kan illustrere deltakelse i internasjonale prosjekter.
25. Det etableres en prøveordning med reisestøtte til ansatte knyttet til deltakelse på internasjonale konferanser etter særskilte kriterier.

Se også tiltak under virksomhetsmål 8.

4. FORMIDLING OG SAMFUNNSKONTAKT

Overordnet sektormål:

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regionalutvikling, innovasjon og verdiskaping.

Nasjonale styringsparametere:

- 3.1 Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet
- 3.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv
- 3.3 Fleksibel utdanning

Høgskolens langsiktige mål:

HiØ skal

- være en tydelig og profesjonell kunnskapsformidler i regionen
- være en pådriver for kunnskapsheving samt samfunns- og næringsutvikling i regionen gjennom kritisk analyse, innovasjon og verdiskapning basert på FoU-resultater

4.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012

Virksomhetsmål 10

HiØ skal være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.

Risikofaktorer

- dårlig markedsføring av etter- og videreutdanning og studier generelt
- lite omfang av/dårlig kvalitet på FoU
- manglende samarbeid med arbeidslivet
- for lite synlige i media

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Omfang av etter- og videreutdanning		
- omsetning mill.kr (intern rapportering)	20,7	23,0
- antall deltakere etterutdanning DBH	2 373	2 500
- eksternfinansierte studenter vår DBH	633	650
- eksternfinansierte studenter høst DBH	464	500
Omfang av bidrags- og oppdragsprosjekter med regional tilknytning (intern rapportering)	Ikke registrert data	

Kvalitativ styringsparameter

Analyse av søkerlekkasje

Tiltak 2012

26. Opplegget for Forskningsdagene skal videreutvikles som en institusjonell fellessatsing.

Virksomhetsmål 11

HiØ skal øke sin synlighet som kunnskapsformidler og samfunnsaktør gjennom et aktivt samspill med omverdenen.

Risikofaktorer

- manglende ressurser, koordinering og systematisering i formidlingsarbeidet
- lite fokus på formidling og samfunnskontakt

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010		Resultatmål 2012
	Antall	Poeng	
Resultater av intern modell for registrering av publisering og formidling ekskl vitenskaplig publisering (se vedlegg 3)			Øke samlet aktivitet
F0	261	261	
F1	297	594	
F2	266	1 064	
F3	17	136	
KU1	1	10	
KU2	2	30	
Åpne arrangementer (intern rapportering)	Ikke registrert data		

Kvalitativ styringsparameter

Engasjement i formelle samarbeidsfora

Tiltak 2012

27. Det skal utvikles en styringsparameter som kan illustrere ansattes engasjement i formelle samarbeids- og beslutningsfora.
28. Det skal etableres en formidlingspris med sikte på første utdeling i forbindelse med Forskningsdagene 2012.
29. Tilbudet om kronikkskrivekurs skal utvides.

Se også tiltak 26

5. ORGANISASJON OG RESSURSER

Sektormål 4:

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Nasjonale styringsparametere:

- 4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger
- 4.2 Andel midlertidig ansatte
- 4.3 Langsiktig økonomisk planlegging
- 4.4 Robuste fagmiljøer

Høgskolens langsiktige mål:

HiØ skal

- ha støttefunksjoner og infrastruktur som bidrar til å sikre god kvalitet på primæroppgavene
- være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsplass
- til enhver tid ha en organisering som er tilpasset oppgaver og rammebetingelser og som bygger opp under høgskolens strategiske vegvalg
- være en troverdig og velfungerende høyskole
- være en institusjon preget av samarbeid på tvers av avdelinger og mellom primæroppgaver og støttefunksjoner
- arbeide for at Oslofjordalliansen utvikles med sikte på bedre ressurstilgang, utviklingsmuligheter og synlighet
- arbeide for redusert miljøbelastning og energiforbruk

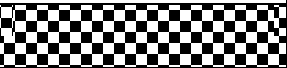
5.1 Virksomhetsmål, risikofaktorer, styringsparametere og tiltak 2012

Virksomhetsmål 12

HiØ skal bidra til økt kvalitet i utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom målrettet kompetanseutvikling.

Risikofaktorer

- utilstrekkelig utdannings- og FoU-ledelse
- utilstrekkelige økonomiske ressurser
- manglende planer og oppfølging
- manglende insentiver
- manglende gjennomføring av medarbeidersamtaler

Kvantitative styringsparametere	Resultat 2010	Resultatmål 2012
Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskningsstillinger DBH	41 %	45 %
Forholdet mellom antall førstelektorer og førsteamanuenser DBH	0,86	
Antall publikasjonspoeng DBH	75,1	85,0

Tiltak 2012

30. Satsingen på kompetanseutvikling knyttet til førstekompetanse og toppkompetanse skal videreføres.
31. Det skal etableres en rutine for systematisk rapportering av gjennomførte medarbeidersamtaler.

Virksomhetsmål 13

HiØ skal øke andelen kvinner i førstestillinger med særlig vekt på toppkompetanse.

Risikofaktorer

- manglende vilje/interesse

Kvantitative styringsparametere

Andel kvinner i førstestillinger inkludert professor/dosent, spesifisert på stillingskode

Resultat 2010**Resultatmål 2012****Tiltak 2012**

Se tiltak 19

Virksomhetsmål 14

HiØ skal legge til rette for en drift som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.

Risikofaktorer

- ubalanse mellom fag og administrasjon/støttefunksjoner
- lav produktivitet
- manglende FoU-kultur og lite målrettet styring av ressursene
- utilstrekkelig utdannings- og FoU-ledelse

Kvantitative styringsparametere

Driftsutgifter pr avlagt heltidsekvivalent 1000 kr DBH

Resultat 2010

163

Resultatmål 2012

Reduseres

Driftsutgifter pr publiseringspoeng 1000 kr DBH

6 410

Reduseres

Antall studenter pr undervisnings- og forskningsstilling DBH

17,5

Forholdet mellom antall tilsatte i undervisnings- og forskningsstillinger og antall tilsatte i teknisk/administrative stillinger DBH

2,25

Tiltak 2012

32. Det skal fokuseres sterkere på rapportering av økonomisk status i skjæringspunktet enhet/institusjon.

Virksomhetsmål 15

HiØ skal legge til rette for stabile og stimulerende fagmiljøer som kan jobbe med studieutvikling og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid i et langsiktig perspektiv.

Risikofaktorer

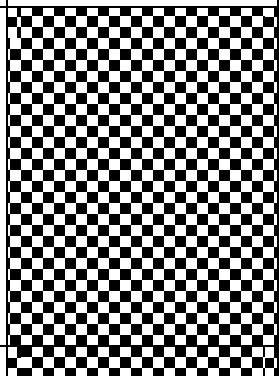
- utilstrekkelig kompetanse
- utilstrekkelig utdannings- og FoU-ledelse
- manglende ambisjoner
- manglende felles mål

Kvantitative styringsparametere**Resultat 2010****Resultatmål 2012**

Kompetansesammensetning/antall stillinger undervisnings og forskningspersonale DBH

- professor inkl. II-stillinger
- dosent
- førsteamanuensis
- førstelektor
- høskolelektor
- amanuensis
- høskolelærer
- stipendiat

12,0
2,0
48,1
41,6
134,4
6,0
6,5
17,9
268,5

Totalt

Forskergrupper (intern rapportering)

Ikke registrert data

Tiltak 2012

Se tiltak under øvrige sektormål/virksomhetsmål

Virksomhetsmål 16

HiØ skal gjennom aktiv og konstruktiv deltakelse i samarbeid med andre institusjoner, ivareta regionens behov for høyere utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid på en mest mulig effektiv måte.

Risikofaktorer

- isolasjon/manglende interesse/engasjement for dialog/samarbeid
- manglende dialog med regionen og andre institusjoner

Kvalitativ styringsparameter

Redegjørelse for prosesser og resultatene av disse

Tiltak 2012

33. Igangværende prosesser skal følges opp.

VEDLEGG 2 INSTITUSJONENS MULIGHET TIL Å ØKE OPPTAKSKAPASITETEN

Det vises til avsnitt 3.5 i rapporteringskravene for 2011 der institusjonene er bedt om å vurdere mulighetene for å øke kapasiteten på kort sikt. Høgskolen har fylt ut vedlagte tabell som også er sendt departementet elektronisk. Se også kommentarer i Rapport og planer (2011-2012) avsnitt 5.6.

Som følge av lavt utdanningsnivå og en forventet vekst i ungdomskullene fram mot 2015 utover landsgjennomsnittet har Østfold et betydelig udekket behov for høyere utdanning. Det er derfor ønskelig å kunne øke opptakskapasiteten innen flere fagområder.

1. *Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med fra dagens nivå frem mot høsten 2013, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?*

Høsten 2012

Bachelor i Sosialt arbeid	10 studieplasser
Videreutdanning i Akuttgeriatri	10 studieplasser
Videreutdanning i Tiltak mot seksuelle overgrep	10 studieplasser
Master i Psykososialt arbeid	30 studieplasser
Master i Mangfold og inkludering	10 studieplasser
Realfag/teknologiutdanninger	30 studieplasser
30 studiepoeng emne i Utdanningsledelse	30 studieplasser
Totalt	130 studieplasser

Høst 2013

Realfag/teknologiutdanninger	20 studieplasser
Master i Sosialfag	20 studieplasser
Master i Sykepleie ved kroniske og sammensatte sykdommer	20 studieplasser
Master i Mangfold og inkludering	10 studieplasser
Master i Småbarnsvitenskap	20 studieplasser
Master i Fremmedspråk i skolen	20 studieplasser
Master i scenografi	5 studieplasser
Totalt	115 studieplasser

Utdanningsinstitusjon: Høgskolen i Østfold

Overordnede spørsmål som besvares helt kort og konsist, jf. den strategiske delen av Rapport og planer (2011-2012).

1. Hvor mange studieplasser kan institusjonen øke med fra dagens nivå frem mot høsten 2013, gitt 60/40 finansiering fra departementet, men innenfor dagens øvrige rammebetingelser og infrastruktur?

Svar spm 1: Høgskolen vil fra høsten 2012 kunne øke kapasiteten med totalt 130 studieplasser. Fra høsten 2013 kan kapasiteten økes med ytterligere 115 studieplasser (hoder).

2. Hvilke begrensende faktorer står institusjonen særlig overfor som hindrer vekst (kan spesifiseres på utdanningsprogram ved behov)?

Svar spm 2:

3. Er det særskilte studieprogram som institusjonen ønsker å prioritere spesielt av strategiske årsaker eller for å rendyrke en faglig profil?

Svar spm 3: Sett i forhold til samfunnets behov mener høgskolen det er av stor betydning å prioritere masterutdanninger.

4. Er det særskilte studieprogrammer som institusjonen ønsker å bygge ned eller avvikle av samme årsaker?

Svar spm 4:

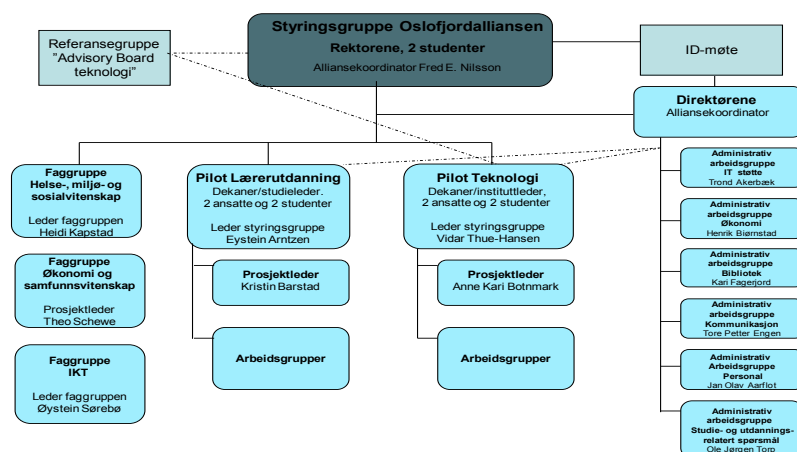
		Opptak 2011 (antall studieplasser)	Planlagt opptak 2012 (antall studieplasser)	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2012?	Muligheter for økning i antall studieplasser til høst 2013?
		Antall	Antall	Ca. antall	Ca. antall
Helse- og sosialfag	Samlet	77	130	60	40
	<i>Bachelor i Sosialt arbeid</i>	49	35	10	0
	<i>Videreutdanning i Akuttgeriatri</i>	28	20	10	0
	<i>Videreutdanning i tiltak mot seksuelle overgrep</i>	Ikke opptak	20	10	0
	<i>Master i Psykososialt arbeid (ny fra høsten 2012)</i>	0	55	30	0
	<i>Master i Sosialfag (ny)</i>	0	0	0	20
	<i>Master i Sykepleie ved kroniske og sammensatte sykdommer (ny)</i>	0	0	0	20
Lærerutdanning	Samlet	18	20	10	30
	<i>Master i Mangfold og inkludering</i>	18	20	10	10
	<i>Master i Småbarnsvitenskap (ny)</i>	0	0	0	20
Realfag og teknologiske fag	Samlet	370	350	30	20
Andre fag	Samlet	30	20	30	25
	<i>30 studiepoeng emne i Utdanningsledelse</i>	0	0	30	0
	<i>Master i Fremmedspråk i skolen</i>	30	20	0	20
	<i>Master i scenografi (ny)</i>	0	0	0	5
Totalt alle områder		495	520	130	115

VEDLEGG 3 ORIENTERING OM OSLOFJORDALLIANSEN

1. Innledning

Oslofjordalliansen er et strategisk, faglig samarbeid mellom UMB, HiBu, HiVe og HiØ. Samarbeidet er nedfelt i egen samarbeidsavtale og det er fremforhandlet sentral medbestemmelsesavtale.

Organisasjonskart 2011 for alliansen:

Alliansen fikk ikke støtte fra KD under SAK-programmet for 2011. Institusjonene bevilget i alt **kr 7.913.000,-** som ramme for samarbeidet i 2011. Midlene ble fordelt til følgende tiltak:

Pilot teknologi:	kr. 1.997.000
Pilot lærerutdanning:	kr. 2.801.000
Faggruppe Helse-, miljø- og sosialfag:	kr. 300.000
Faggruppe Økonomi og samfunnsvitenskap:	kr. 343.000
Faggruppe IT:	kr. 100.000
Arbeidsgruppe e-campus pedagogikk	kr. 292.000
Felles FoU satsninger:	kr. 200.000
Markedsføring/profil/rekr.:	kr. 900.000
Drift/innhold web:	kr. 400.000
Koordinator:	kr. 400.000
Styringsgruppe/ledelse:	kr. 0
Støtte til felles studentaktiviteter	kr. 90.000
Tillitsvalgte	kr. 90.000
Sum	<u>kr. 7.913.000</u>

Administrative støttefunksjoner knyttet til samarbeidet har kommet i tillegg som ekstra bidrag fra institusjonene.

2. Vurdering av måloppnåelse

2.1 Teknologipiloten OFA-TEK

2.1.1 Aktivitet i 2011

- Implementering av ny rammeplan, som forsøksordning og i nært samarbeid med NRT (Nasjonalt råd for teknologiutdanning), fra høsten 2011.
- Utvikling og iverksetting av felles emner i et eget prosjekt for flercampusundervisning (OFA e-campus).
- Iverksetting av mastergrad innen Maritim teknologi
- Gjennomføre prosjektet teknologibasert entreprenørskap med midler fra Norgesuniversitetet.

- Gjennomføre institusjonsprosjekt innen internasjonalisering, midler til HiVe. Kunnskapsdeling mot de andre ingeniørutdanningene innen OFA.

2.1.2 Måloppnåelse

Teknologipiloten har implementert en felles ingeniørutdanning for de tre høyskolene i Oslofjordalliansen. Dette innebærer at det utarbeidet programplaner med emnebeskrivelser i tråd med nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk og ny rammeplan for ingeniørutdanning. Bachelorprogrammene er strukturert med en felles studiemodell, beskrivelse av spesialiseringene og emnebeskrivelser for alle 3 studieår. Det pågår prosjekter innen entreprenørskap og internasjonalisering som vil gi nytt innhold i ingeniørutdanningene, se under.

Profilering av teknologiutdanningene mht industrinærhet er oppnådd gjennom nært samarbeid med de tre regionale ekspertsentrene NCE Systems Engineering (Kongsberg), NCE Microsystems (Vestfold) og NCE Energy and Emissions Trading (Halden), samt et Advisory Board med næringslivsrepresentanter fra arbeidslivet i de fire fylkene. Masterstudium i Systems Engineering (Kongsberg) er eksempel på slikt samarbeid, masterstudium innen Maritim teknologi (Vestfold) er et annet eksempel på samarbeid med maritim næring. Denne masteren er også eksempel på et tverrinstitusjonelt samarbeid der alle institusjonene deltar.

Studietilbudene videreutvikles i takt med næringslivets behov. Erfaringer så langt viser at det for næringsklyngenes videre utvikling er svært viktig med tette bånd til de akademiske institusjonene. Teknologipiloten har utviklet en felles forskningsstrategi. De prioriterte forskningsområdene er: miljø- og energiteknologi, mikro- og nanosystemteknologi, maritim teknologi, drift og innovasjon, Systems Engineering og anvendt informatikk. Tre områder har fått status som "kvalifiseringsområder", områder under oppbygging: helse- og velferdsteknologi, kvanteteknologi og materialteknologi. Institusjonene har fått innvilget et rekke forskningsprosjekter fra NFR, Oslofjordfondet og Hovedstadsfondet. Institusjonene avventer svar på 12 søknader som beslutes i januar/februar.

Teknologipiloten har iverksatt et emne som felles valgfag innen "objektorientert programmering 2 - nettverksprogrammering". Emnet blir også en test på funksjonalitet innen OFA e-campus. Arbeidet med "teknologibasert entreprenørskap" er i rute. Felles emnebeskrivelse for 2. studieår er utviklet. Prosjektet avsluttes våren 2012 og implementeres deretter i ingeniørutdanningene. Teknologipiloten arbeider med internasjonalisering for ingeniørutdanningene under rammen av et institusjonsprosjekt ved Høgskolen i Vestfold. Prosjektet avsluttes i 2012 og implementeres deretter i 5. semester i ingeniørutdanningene.

2.2 Lærerpiloten OFA-LU

2.2.1 Aktivitet i 2011

- Videreføre samarbeidet med GLU 1, GLU 2 og FLU.
- Videreføre samarbeidet om PPU-utdanningene innen alliansen og nasjonalt.
- Følge opp arbeidet i de etablerte arbeidsgruppene (jf vurdering av måloppnåelse).
- Ha fokus på kompetanseutvikling for faglig personale i OFA-lærerutdanning. Det skal kartlegges den samlede kompetansen både når det gjelder forskning, utdanning og utviklingsprosjekter.
- Avklare felles forskningsområder og utvikle kvaliteten i våre utdanninger.
- Arbeidet med samarbeid og samordning av internasjonalisering av lærerutdanningene videreføres og vil bli styrket i 2011.

2.2.2 Måloppnåelse

Videreføre samarbeidet med GLU 1, GLU 2 og FLU.

Samarbeidet er videreført. Arbeidsgruppene GLU 1 og GLU 2 er slått sammen til en gruppe. Førskolelærerutdanningen står framfor en stor reform som vil bli krevende. Samarbeidet i FLU har vært mest konkret i forbindelse med ABF-studiet (arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning) som drives av HiØ og HiVe i fellesskap og som OFA-lu også har bevilget "såkornmidler" til. Grunnskolelærerutdanningen står i store og utfordrende endringsprosesser og mye av samarbeidet dreier seg om å diskutere og tolke

styringssignaler, dele erfaringer og forberede høstens møte med Følgeforskningsgruppa for GLU og dialogmøtet med KD.

Iverksette felles emner innen rammen av OFA e-campus

Det er under utarbeidelse språkmodul i spansk som kan tilbys på tvers av institusjonene. Et FoU - prosjekt knyttet til bruk av Smart Board har bidratt på området.

Videreføre samarbeidet om felles PPU-utdanning på tvers av institusjonene innen OFA

Arbeidet med samarbeid om PPU-utdanning videreføres. Det er utarbeidet en konkret plan for samordning av PPU-delen. Det arbeides nå med å få til konkrete samarbeidsstrukturer i de enkelte fagdidaktiske områdene. Det er etablert en prøveordning for integrering av fagdidaktikkdelen i PPU fra høsten i år, og det er igangsatt følgeforskning. Den nasjonale PPU-konferanse i desember 2010 er fulgt opp, en konferanserapport er utarbeidet og sendt ut til alle deltakerne

Fortsette arbeidet i de ulike faggruppene og sørge for at det utveksles erfaringer fra arbeidet i de respektive underprosjektene.

Det ble arrangert et møte mellom styringsgruppen og alle arbeidsgruppelederene våren 2011. Diskusjon og tilbakemelding på møtet dannet grunnlag for videre strategi og justering av prosjektplanen.

Videreutvikle tiltak innen kompetanseutvikling for faglig personale i OFA-lærerutdanning og kartlegge den samlede kompetansen både når det gjelder forskning, utdanning og utviklingsprosjekter

Kartlegging av den samla kompetanse i OFA-LU ble gjennomført våren 2011, (status per 1.1.2011). Kartleggingen viste at OFA har, samlet sett, ca 37 % av sine tilsatte på professor/dosent/ førstestillingsnivå. Oversikten viste videre at det er relativt store variasjoner innenfor de ulike fagområdene: Samfunnsvitenskap/RLE: 65,5 %, Språk: 44 %, Pedagogikk/Utdanningsvitenskap: 37 %, Naturfag/realfag: 32 %, Praktiske og estetiske fag 16 %. Det er grunn til å tro at dette bildet er endret per 1.1.2012 og at fagkompetansen nå er enda høyere.

Avklare felles forskningsområder og utvikle kvaliteten i utdanningene.

Både FoU-gruppen og de ulike delprosjektene arbeider på dette området (jf vedlegg)

Videreføre arbeidet med samarbeid og samordning av internasjonalisering av lærerutdanningene.

Det er arrangert et seminar om internasjonalisering der både faglige og administrative deltok. Ulike satsinger fra alle fire institusjonene ble presentert.

Utvikling og utprøving av etterutdanning for lærere i henhold til tildeling av midler fra utdanningsdirektoratet. Etterutdanningene skal være praksisnære

Arbeidet med Etter- og videreutdanning fungerer svært bra. Samarbeidet om EVU er nå etablert som en region på EVU-området for skoleverket. OFA ble tildelt 2,1 mill til videreutdanning innenfor læringsmiljø, klasseledelse og vurdering og denne foregår nå på begge sider av fjorden i et samarbeid mellom fagpersoner fra alle fire institusjonene. I begynnelsen av desember fikk vi også melding om at vi har fått ansvar for til sammen 9 EVU-kurs til en samlet sum av 16.8 mill over de kommende tre år (norsk, engelsk, matematikk, leseopplæring, mat og helse, naturbruk).

I FORHOLD TIL ARBEIDSOPPGAVERNE SOM STYRINGSGRUPPEN FOR OFA PILOT LÆRERUTDANNING I TILLEGG HAR VALGT Å PRIORITERE:

1. Lage en samlet plan for mastertilbud med hensyn til at lærerutdanningene skal bli masterutdanninger, inklusiv en felles plan for kompetanseutvikling

Arbeidsgruppen for FoU samarbeider med styringsgruppen om dette. Arbeidet er komplisert av flere grunner: Først og fremst fordi Departementet sender ulike signal med omsyn til at grunnskolelærerutdanningene skal bli masterutdanninger (jf omtale i Stortingsmelding 11 (2008/09) og tilbakemeldinger i dialogmøter). Finansieringen er dermed usikker. Dessuten mangler en avklaring om det skal utvikles femårige integrerte løp for spesifikke utdanningsprogrammer eller 3+2 ordninger. Lærerutdanning for 8-13 trinn er også i støpeskjeen, og vi har relativt få signal å styre etter med omsyn til hvordan den vil se ut og om den vil bli fire- eller femårig. Pilotprosjektet arbeider likevel med å avklare spørsmål knyttet til behov (rekruttering av studenter og mulighet for tilsetting for ferdige kandidater) kompetanse og mulige modeller og fagområder som kan/bør utvikles på mastergradsnivå.

2. Fremme forslag til harmonisering og standardisering av grunnutdanningene med sikte på sømløse overganger mellom institusjonene og mellom Bachelor og Masterutdanninger

Førskolelærerutdanningen er i støpeskjeen og når arbeidet med ny rammeplan starter neste år vil dette være en god mulighet til harmonisering, profilering og standardisering. Grunnskolelærerutdanningene arbeider videre med dette. Det vises for øvrig til dialogmøtet med KD og møtene med Følgegruppen. Årsrapport OFA 2011 Pilot lærerutdanning – til Disponeringsskriv nr 1 2011 - Desember 2011/KBA 5

3. Prøvedrift for samordning av PPU i OFA

PPU- har lagt konkrete planer og har kommet et godt stykke i dette arbeidet.

VI MENER Å HA LYKTES I:

Vi mener det har vært et godt grep å videreføre arbeidet fra 2010 der vi involverte store deler av lærerutdanningsmiljøene ved institusjonene i samarbeidet om videre utvikling av lærerutdanningene, og at vi ved dette har bidratt til å sette lærerutdanningen i regionen på dagsorden. Gjennom våre arbeidsgrupper og delprosjekt har vi:

- Initiert faglig samarbeid, utviklingsarbeid og forskning innenfor lærerutdanninger på tvers av institusjonsgrenser gjennom å tildele midler til slikt samarbeid
- Arrangert FoU-konferanse for alle tilsatte i OFA-lærerutdanningene med de internasjonale kapasitetene Timperley & Earl, med påfølgende parallelle sesjoner der de mange ulike FoU-prosjektene som foregår ved de fire institusjonene ble presentert og diskutert
- Bidratt til erfaringsutveksling og kompetansedeling gjennom møter og seminarer
- Samarbeidet om faglig utvikling av IKT-støttet undervisning og bruk av Smart Board og bidratt til en EU-søknad på området som har fått tildelt til sammen 1 mill Euro, dvs 8 mill norske kroner, over tre år.
- Har samarbeidet om studier, forskning og faglig utviklingsarbeid ved å:
 - I fellesskap vært ansvarlig for studiet grunnskolelærerutdanning 1.-7.trinn i Drammen
 - I fellesskap vært ansvarlig for arbeidsplassbasert førskolelærerutdanning (ABF)
 - Samarbeidet om kompetanseheving i forhold til flerkulturelle perspektiver i lærerutdanningen
 - Samarbeidet om faglig utvikling innenfor fremmedspråk i lærerutdanningene
 - Samarbeidet om studietilbud og forskning innenfor fagfeltet veiledning og rådgiving.

Det er i gang et utredningsarbeid for å se om det er muligheter for å utvikle en felles OFA-mastergrad på området.

- Samarbeidet om forskning og utviklingsarbeid knyttet til en rekke områder: praksis i PPU, danning i skole og barnehage, grunnleggende ferdigheter, aksjonsforskning og aksjonslæring, veiledning, vurdering, utvikling av et skrivesenter, utvikling av IKT-basert modul i spansk, barne- og ungdomslitteratur.

OFA er tildelt 9 videreutdanninger hvor av 4 er nye. De nye studiene genererer 150.000 kr. pr. studie til utvikling av studieplan. Ut fra bevilgningsgrunnlaget på 600.000 kr. pr studie ved 10 deltakere har tildelingen en omsetningsverdi på 16.8 mill. kr. for OFA fordelt på 3 år (forutsetter igangsettingsgrunnlag for alle studiene). Dette er i EVU øyne å anse som en storkontrakt. Tildelingsbrevet som forelå i begynnelsen av desember 2011, viser hvilke studier vi er tildelt og hvilken institusjon som får ansvaret for gjennomføring.

Utvikling av etterutdanningstilbud i lesing som grunnleggende ferdighet i fag på tvers av fag.

Utdanningsdirektoratet utlyste 6/9- 2011 midler til utvikling av etterutdanningskurs i lesing som grunnleggende ferdighet i fag på tvers av fag. Målgruppen er lærere som underviser i programfag i videregående skole og i norsk på yrkesfaglige utdanningsprogram. OFA institusjonene HiVE og HIØ ønsket å levere inn en søknad på dette. Søknaden ble vurdert som relevant i forhold til søkekriterier. OFA ble derfor tildelt 300.000 kr. til utvikling av etterutdanningstilbud, utvikling av materiell samt informasjonstiltak i tilknytning til oppdraget. Frist for innsending av beskrivelse av tilbudene skal oversendes Utdanningsdirektoratet innen 15. februar 2012. Institusjonene er pålagt å tilby kursene som betalingskurs studieårene 2011/2012, 2012/2013 og 2013/ 2014.

2.3 Faggruppe helse-, miljø- og sosialfag

2.3.1 Aktivitet i 2011

- Viderefører samarbeidet innen bachelorutdanningene. En egen arbeidsgruppe vil spesielt adressere:
 - Harmonisering av struktur for alle masterprogram innen helse-, miljø- og sosialfag i OFA.
 - Utvikle joint master innen lokalbaserte tjenester som en erfaringsbasert master (90 studiepoeng). Sørge for at denne masteren også kan inkludere utskiftbare moduler slik at f.eks. avansert klinisk sykepleie kan inngå.
 - Kompetanseutvikling innen avansert klinisk sykepleie med studieområder anestesi, operasjon og intensiv
 - Vurdere de ulike videreutdanningene. Avklare om det skal foregå en spissing og fordeling innen alliansen.
- Følge opp FoU-grupper innenfor følgende fagområdene: Aldring og eldreomsorg (HiVe, HiBu og HiØ) og Psykisk helse (HiVe, HiBu, HiØ og UMB).
- Etablering av forskningsnettverk innen psykisk helse og psykisk helsearbeid.
- Utvikle prosjekt innen teknologi og helse.

2.3.2 Måloppnåelse

Faggruppen har arbeidet med å videreutvikle samarbeidet innen bachelor i sykepleie i henhold til foreslåtte satsningsområder: kliniske studier/labstudier, pedagogiske metoder, tverrfaglig samarbeid og etikkundervisning. Et felles, nettbasert kurs innen aksjonsforskning utvikles. Kurset skal gi 5 studiepoeng og være på mastergradsnivå. Kurset skal være et fordypningskurs for de som skal anvende denne metoden i sin avsluttende masteroppgave.

En arbeidsgruppe for psykisk helse har utarbeidet forslag til studieplan for et mastergradsprogram, med emner som kan benyttes på tvers av institusjonene og med tanke på samordning av tilbudene som eksisterer/planlegges. FoU samarbeid innen aldring og eldreomsorg/psykisk helse konkretiseres videre. Fagplan for master innen lokalbaserte tjenester er utarbeidet. Etablering av nye mastergrader vil generelt avhenge av prioriteringer den enkelte institusjon gjør og de prioriteringer som løftes i fellesskap.

Det er etablert samarbeid mellom dekangruppen innen teknologi og helse. Utvikling av ny helseteknologi kan skape muligheter for grupper som har behov for tekniske hjelpemidler i hverdagen – ikke minst innen eldreomsorg og for å møte den kommende eldrebølgen. Økt satsning på helse-, miljø- og sosialvitenskap i OFA i 2012 vil gi muligheter til konkretisering på dette område.

2.4 Faggruppe økonomi og samfunnsvitenskap

2.4.1 Aktivitet i 2011

- Utvikling av videre samarbeid og etablering av en felles webportal innenfor økonomi og samfunnsvitenskap i OFA: Studietilbud, infrastruktur, fagstab, faggrupper, kompetansesammensetning, FoU-produksjon, komplementariteter og parallelliteter i studietilbud, overgangsordninger, studentgrunnlag.
- Identifisere sterke og svake sider i de enkelte fagmiljøene. Videreføre arbeidet i de etablerte faggruppene og utviklet felles emner som skal gjennomføres gjennom flercampusundervisning.
- Organisering av alle fagansatte i faggrupper med faggruppeledere.
- Videreføre arbeidet i egen faggruppe for å utrede et felles PhD-prosjekt "Økonomi og samfunnsvitenskap" videreføres.

2.4.2 Måloppnåelse

Felles PhD-prosjekt innen økonomi og samfunnsvitenskap

Arbeidsgruppen kom frem til at det ikke er hensiktsmessig å skape kun ett felles PhD-program med den nødvendige faglige spissing som kan inkludere alle fagområder. Til dette er den faglige profilen og spekteret

av forskningsaktiviteten i det totale fagmiljøet for bredt sammensatt. I et felles møte med dekanene vedtok man derfor følgende:

- HIBU arbeider videre med sin søknad om PhD innen Strategic and Performance Management med støtte fra HiVe og HiØ på individuell basis (fase 1).
- De tre høyskolene arbeider videre med et parallelt løp innen organisasjon og arbeidsliv/innovasjon og samarbeid. Spissing må avklares. I tillegg avklares mulige felles koblinger mellom punkt 1 og 2 med tanke på samarbeid og synergier (fase 2).

Utredning av et fremtidig masterstudietilbud i økonomi og administrasjon for studenter i Vestfold og Østfold i samarbeid mellom de to campusene.

I fusjonsprosjektet har i dag kun HiBu et masterstudium i økonomi og administrasjon knyttet til campus Hønefoss, med flere spesialiseringer. Høyskolene i Vestfold og i Østfold tilbyr bachelorstudier i økonomi og administrasjon og i regnskap og revisjon. Det er god og stabil søking til disse studiene. Begge høyskolene mangler imidlertid et tilbud på et eget masterstudium i økonomi og administrasjon for sine ferdige bachelorkandidater lokalt og for tidligere bachelorkandidater som nå er yrkesaktive og som ønsker et lokalt videreutdanningstilbud på masternivå innen økonomisk-administrative fag.

Et masterstudium stiller høyere kompetansekrav til fagstaben enn vanlige bachelorstudier. Gjennom rekruttering og kompetansetiltak de senere år har fagmiljøene ved HiVe-ØS og HiØ-ØSS blitt styrket slik at det nå er mulig i samarbeid å etablere et lokalt mastertilbud ved de to campusene. Dersom de tre høyskolene vedtar en fusjon, vil dette studietilbud bli integrert i en felles masterutdanning med HiBu som dermed kan tilbys i alle tre fylker.

En arbeidsgruppe med representanter fra HiVe og HiØ har i høst arbeidet med et utkast til en felles studieplan med egne spesialiseringer og tilhørende ressursplanlegging som er tilpasset eksisterende studium ved HiBu. I dette arbeidet vil det også bli utredet muligheten for å ha felles emner innen rammen av OFA e-campus.

Samordning av bachelorprogrammene

Bachelorstudiene i økonomi og administrasjon (BOKAD) og i regnskap og revisjon (BRR) tilbys i dag ved mange institusjoner i Norge, deriblant ved de tre høyskolene i Vestfold og Østfold (BOKAD & BRR) og i Buskerud (BOKAD). Nasjonalt råd NRØA har i 2011 vedtatt nye retningslinjer som skal sikre like standarder mht. innhold og kvalitet for BOKAD. En ny statlig rammeplan for BRR er nå under arbeid. Utover dette har vi i faggruppen i 2011 arbeidet med en samordning av studieplanene ved våre tre høyskoler, og dette arbeid skal videreføres i 2012.

Fakta grunnlag for utvikling av videre samarbeid og etablering av en felles webportal innenfor økonomi og samfunnsvitenskap i OFA.

Vi har utarbeidet en ny og aktualisert oversikt over den samlede fagstaben ved de tre avdelingene gruppert etter kompetansenivåer / stillingstyper og fagområder: bedriftsøkonomi, samfunnsøkonomi, organisasjon & ledelse, markedsføring og strategi, informasjonssystemer, øvrige samfunnsfag (statsvitenskap, innovasjon, historie, juss, design). Kartleggingen gir et viktig datamateriale for å identifisere kompetanseområder samt sterke og svake sider ved de enkelte avdelingene for å kunne designe et fremtidig forsterket samarbeid innen undervisning og FoU. Det viser seg at totalt 134,6 årsverk pr. i dag fordeler seg ulikt på fagområdene og mellom institusjonene (jfr. utdrag i vedlegg 2). En planlagt, felles webportal for det samlede kompetansemiljøet er utsatt inntil det er avklart om det blir fusjon eller ikke, og etter at en felles webdesign er satt i drift.

2.5 Faggruppe for IT

2.5.1 Aktivitet i 2011

- Skal ha fokus på tverrinstitusjonelt informasjonsvitenskaplig mastersamarbeid. Dette i samarbeid med fagmiljøene innen informatikk, informasjonsvitenskap og eventuelt teknologi/ingeniør.
- Det tas sikte på å etablere IT-faglige masteremner ved henholdsvis HiØ, HiVe og HiBu.

2.5.2 Måloppnåelse

Utredning og utvikling av PhD i anvendt informatikk

Det har lenge vært et ønske om å etablere eget PhD-program innen IKT ved HiØs avdeling for informasjonsteknologi. Det største hinderet for dette har vært rekruttering og utvikling av professorkompetanse. Faggruppen for IT har sett at mulighetene for å utvikle en PhD vil være vesentlig bedre i en fusjonert institusjon, der den samlede IKT-kompetansen er vesentlig større og tyngre. Det ble derfor nedsatt en egen arbeidsgruppe for å utrede dette. Utredningen er stoppet i påvente av avklaring vedrørende PhD-satsning i en eventuell fusjonert høyskole.

Seminar om forsknings- og utdanningssamarbeid innen teknologi i OFA

Faggruppen vedtok å arrangere et oppfølgingsseminar i 2011, med spesiell vekt på involvering fra teknologimiljøene i Horten (nano/mikro og maritim) og på Kongsberg (systems engineering), som i liten grad var representert på seminaret i 2010. Arrangementet ble planlagt avholdt 8. og 9. desember 2011, med faggruppen for IT i OFA som programkomité og avdeling for IT ved HiØ som arrangør. Seminaret ble avlyst på grunn av manglende interesse i fagmiljøene,

Mastergrad i informasjonsvitenskap

Det er enighet i faggruppen om at ny mastergrad i informasjonsvitenskap kan og bør etableres etter en evt. fusjon. Dette vil kunne være et tilbud til bachelorkandidater fra alle tre høyskoler. Det er ikke gjort noe konkret med saken i 2011, men faggruppen mener det er viktig å holde saken "varm" fremover. Det virker naturlig at miljøet innen informasjonsvitenskap på Hønefoss tildeles faglig hovedansvar for videre utredning og utvikling av dette mastertilbudet.

Bidrag til OFA-TEKs forskningsstrategi

Leder av faggruppen for IT har høsten 2011 bidratt til at anvendt informatikk, med deltagelse fra spesielt HiØ og HiBu, har blitt et av de fem hovedområdene i den nye forskningsstrategien for teknologiutdanningene i OFA. Beskrivelsen av forskningsområdet i strategidokumentet er utarbeidet av faggruppens leder, i samarbeid med Vidar Thue Hansen ved UMB,

2.6 Arbeidsgruppe for flercampusundervisning, OFA e-læring

2.6.1 Aktivitet i 2011

- Arbeidsgruppen skal arbeide tett med pilotene og faggruppene.
- Legge til rette for e-læring gjennom implementering av felles e-læringsverktøy for at det kan gis felles emner på tvers av institusjonene.

2.6.2 Måloppnåelse

Alle lærere i OFA har nå tilgang til verktøy, som Fronter, Camtasia Relay, Adobe Connect og Elluminate som møter de fleste e-læringsbehov, om det er å supplere klasserom undervisning eller å utvikle nettbaserte kurs. Opplæringsvideoer for disse verktøyene er laget og tilgjengelig på nettet. Et OFA e-læringsnettverk er etablert og kan bidra til å løse utfordringer på tvers av institusjoner. Det et stykke igjen før vi kan oppnå en allmenn fleksibilitet av studiene på de enkelte lærestedene generelt og innenfor OFA samarbeid spesielt. Motivasjon, kunnskap om muligheter, opplevd behov, samarbeidsgrunnlag og evt. påtrykk fra ledelse er ikke tilstrekkelig til stedet. 'Samordnet kommunikasjon' presenteres som en vesentlig byggestein i OFA samarbeidet. Gjennom programmet Microsoft Lync er det muligheter for å forbedre og forenkle hverdagskommunikasjonen. E-læringsgruppen har arbeidet med skrivesentergruppen ved å utarbeide en søknad til Norgesuniversitetet om støtte til et "Feedback" prosjekt.

E-læringsgruppen er involvert i utvikling av et e-læringskurs i aksjonsforskning i samarbeid med en gruppe innen helsefag. Innenfor lærerutdanningspiloten, er e-læringsgruppen involvert i en større Smart Board prosjekt. E-læringsgruppen har vært representert i et større arbeidsseminar for OFA-TEK piloten. Her bør samarbeidet forsterkes og e-læringsgruppen bør komme tidlig inn i utviklingen av valgfrie emner som bør/skal ha et betydelig innslag av e-læring.

2.7 Felles forskningsstrategi

Aktivitet i 2011

- Gjennomføre felles FoU-konferanse i februar 2011 og oppfølging av denne
- Planlegge ny felles FoU-konferanse (gjennomføring vinteren 2011/2012).

Tiltakene er gjennomført. Felles forskningskonferanse for 2012 er 1. februar 2012 på UMB

2.8 Markedsføring, profilering og informasjon

Administrativ arbeidsgruppe, kommunikasjon:

2.8.1 Aktivitet i 2011

- Markedsføring og profilering koordineres på web og trykt materiell.
- Samordning på utdanningsmesser. Operativ nettside.
- Nyhetsbrev to ganger i året med fokus på hovedbegivenheter og tiltak som er av særlig interesse.

2.8.2 Måloppnåelse

Arbeidsgruppen arbeider etter mandat fra OFA. Fokusområdene har vært bistand og tiltak innen:

- **Utvikle kommunikasjonsstrategi** i samarbeid med styringsgruppen for alliansen.
- **Være rådgiver** for rektorgruppen, direktørgruppen og prosjektledere i kommunikasjonsspørsmål.
- **Studentrekruttering** – utvikle og gjennomføre kampanje for rekruttering av flere søkere til studier i Oslofjordalliansen
 - Vedlikeholde og utvikle OFAs nettsider
 - Sørge for utarbeidelse av eksempelvis messemateriell, brosjyrer, annonser, kinoreklame, bilag til aviser opplæring av OFAs studentambassadører og iverksette stunts for å vekke oppmerksomhet
- **Visuell profil** – videreutvikle og vedlikeholde alliansens profilprogram
 - Utarbeide nødvendige maler og presentasjoner. Gjøre de tilgjengelige på OFAs nettsider
- **Intern kommunikasjon** – bidra til kunnskap om alliansen blant ansatte og studenter
 - Nyhetsbrev 2 – 4 gg. pr år
 - Foreslå møteplasser/arenaer for bedre kommunikasjonsflyt
 - Oppdatere og videreutvikle ansattinfo på OFAs nettsider
 - Bidra til at OFAs tilbud blir markedsført og gjort kjent blant egne studenter
- **Ekstern kommunikasjon** – bidra til positiv oppmerksomhet for alliansen
 - Være kontaktpunkt for media
 - Utarbeide pressestoff
 - Utarbeide årsrapport

Tiltakene over videreføres i 2012, foreløpig med noe redusert aktivitet i påvente av eventuelle SAK-midler.

2.9 Planer for OFA 2012, generelt

OFA har vedtatt nye strategiplan. Denne konsentrerer aktivitetene i alliansen til tre samarbeidsprosjekter innen teknologi, lærerutdanning og helse, sosial og miljø fag. Felles for samarbeidsprosjektene er at de skal ha følgende arbeidsområder:

Samarbeidsprosjektene skal arbeide innen følgende områder:

- Utdanningsprogrammer, utvikling av nye tilbud og kvalitet i utdanningene
- Forskningssamarbeid, søknader mot aktuelle forskningsprogram
- Regional næringsutvikling, innovasjon og entreprenørskap
- Samarbeid med arbeids- og næringslivet. Videreføre, og eventuelt opprette Advisory Board
- Videreutvikle bruk av e-læring innen OFA e-campus; forelesninger, emner, studieprogram og pedagogikk

- Felles tiltak for kompetanseutvikling
- Felles søknader mot aktuelle utviklingsområder innen sektoren og gjennomføring av slike

Samarbeidsprosjektene skal utarbeide egne handlingsplaner basert på punktene over og innen den rammen som stilles til disposisjon fra OFA, kr 4.660.000,-, pluss eventuelle SAK-midler.

De administrative arbeidsgruppene videreføres, jf også omtale av arbeidsgruppen for kommunikasjon under rapport for 2011.

VEDLEGG 4 OPPFØLGING AV NOKUT-EVALUERINGEN AV FØRSKOLELÆRERUTDANNINGEN

Rapport til Kunnskapsdepartementet vedrørende Høgskolen i Østfold sin oppfølging av NOKUT-evalueringen

Viser til tidligere tilsendte Plan for oppfølging og rapportering av førskolelærerutdanningen

Med bakgrunn i "Evaluering av førskolelærerutdanning i Norge 2010" (NOKUT) Høgskolen i Østfold" oversendt kunnskapsdepartementet desember 2011, vises det til tiltakene vi der refererte til med kortsiktig og langsiktige mål. Status er som følger:

1. Kortsiktige tiltak

Tiltak	Mål	Ansvar	Tidsplan
Nedsette referansegruppe med fokus på NOKUTs evaluering	Videreutvikling av kvalitet, identifisere problemområder, videreutvikle forholdet til praksis i utdanningen og samarbeidet med praksisfeltet	Studieleder	Oppstart 30.11.2010 Gruppen har funksjonstid til august 2012
Evaluerings – vedtak om utvidet EVA2 (programnivå)	Forankring av tiltaksplan i studiekvalitetsutvalg og institusjonen	Kvalitetsrådgiver og studiekvalitetsutvalg	Vedtas primo 2011
Økt fokus på førskolelærerutdanningen i høgskolens markedsføringstiltak	Øke inntakskvalitet til studiet og rekruttering til yrket	Dekan Informasjonssjef	Desember 2010 – august 2011
Personalmøte med sammenheng, helhet og krav som overordnet tema	Legge til rette for økt samarbeid mellom fagpersoner. Motivere for praksisrelevant undervisning. Bevisstgjøring av krav til forskningsbasert undervisning.	Studieleder og trinnleder	Våren 2011
Vurdere omfanget av praksis før studieåret 2011/2012	Kartlegge om antall praksisuker går på bekostning av andre fagområder/teori	Studieleder	Frist revisjon av studieplaner 20. april
Gjennomgang av rutiner for timeplanlegging og praktisk organisering av utdanningen	Sørge for tilfredsstillende informasjon og bedre praktisk tilrettelegging av undervisning	Administrasjonssjef	Planlegging frem mot studiestart 2011
Akademisk dannelse	Økt bevissthet om faglig refleksjon, debatt, perspektiver og synspunkter	Referansegruppa og studieleder	Konferanse for studenter i 2. og 3. trinn våren 2011 og personalmøte
Stimulere til å opprettholde videreutdanningstilbudet Ledelse ved HiØ/SKUT (betalingsstudium)	Møte kompetansebehov i sektoren	Dekan Leder for SKUT	Utlyses og markedsføres for opptak studieåret 2011/2012

Status rapport kortsiktige tiltak:

Det er nedsatt en referansegruppe bestående av praktikere, studenter og lærere. Gruppen har hatt 3 møter i løpet av perioden 2011-2012 hvor de har jobbet med fokus som fra student til elev, dannelsperspektivet, skikkethet og praksis. Punkt 1 var planlegging av en konferanse for praksisfeltet og ansatte på høgskolen med tema "Vi er alle lærerutdannere". Denne ble gjennomført den 30.8.2011. Avdelingen er her i gang med en god prosess i forhold til å tydeliggjøre samhandling og ansvar, likheter og ulikheter på ulike arenaer med fellesskapet som lærerutdannere. Neste skritt nå blir å følge opp dette videre i kommende praksismøter. Punkt 2 var å planlegge en dannelskonferanse for studentene. Dette har blitt gjennomført ved at alle nye

studenter har fått møte og høre en fra praksisfeltet og en tidligere student som har tatt opp dannelsbegrepet og det å være student i et profesjonsstudium. Høgskolen har vært tydelige på forventninger og krav til studentene både i praksis og på høgskolen. Det ble inngått nye samarbeidsavtaler med praksisfeltet i juni 2011. I de nye planene er betydningen av et gjensidig samarbeid forsterket. Avdelingen har også bearbeidet plan for praksis. Denne er forsøkt tydeliggjort på alle punkter og særlig på dette med bekymring rundt praksisgjennomføring. Planen har vært sendt på høring til partnerbarnehagene, 1. trinn-studentene og faglærere i pedagogikk. Avdelingen vil fortsette å jobbe med å styrke praksissamarbeidet ved å diskutere temaer i undervisningen, mulige samarbeid mellom praksisfeltet og høgskolen og skikkethet til yrket. Her har avdelingen gjort avtale med en ekstern foreleser våren 2012.

Det har blitt jobbet med akademisk danning gjennom hele året og særlig ved oppstart den første uken studentene var samlet etter studiestart. Utdanningen har gått over til Fronter som læringsplattform hvor all informasjon legges ut. Så langt gir dette gode tilbakemeldinger på studentevalueringer.

Førskolelærerutdanningen har redusert antall uker i praksis, slik at alle uker nå er veiledet og til sammen utgjør 20 uker pr. student.

Markedsføring av studiene er en kontinuerlig prosess hvor høgskolen til nå har hatt gode søkertall. Utfordringen pr. dato handler også om å gi informasjon om hva som kreves og forventes av en førskolelærerstudent slik at studentene har et realistisk bilde om hva som kreves i studiet. Høgskolen skal derfor gi informasjon til fylkesstudentrådgivere/veiledere om hva studiet innebærer i rådgiverseminar som arrangeres 6.3.2012.

Det er gjennomført 3 personalmøter i perioden hvor NOKUT-evalueringen har vært tema. I tillegg har det blitt gjennomført et seminar i juni 2011 for ansatte i førskolelærerutdanningen og et felles seminar i OFA (Oslofjord- alliansen) 1. og 2. november 2010 hvor NOKUT-evalueringen har vært hovedtema. I tillegg har utdanningen gjennomført samtaler med hver enkelt ansatt i førskolelærerutdanningen i forhold til NOKUT-oppfølgningen generelt og i forhold til samarbeid spesielt. Det er også påbegynt et langsiktig arbeid knyttet til organisering av de ansatte der hver ansatt skal få størst mulig del av sin stilling knyttet til et lærerutdanningsprogram, for eksempel førskolelærerutdanning. Dette skal gi grunnlag for en tydeligere identitet og mulighet til å følge utvikling, endringer og forskning på nært hold. Når det gjelder ledelse som tema, anser avdelingen at dette ivaretas av styrerutdanningene som er etablert nasjonalt og at det i tillegg, ved etterspørsel, tilbys kurs i pedagogisk ledelse gjennom vårt etter- og videreutdanningstilbud.

2. Kontinuerlige tiltak

Tiltak	Mål	Ansvar	Tidsplan
Økt fokus på markedsføring	Øke inntakskvalitet og rekruttering til yrket	Dekan Informasjonssjef	Løpende
Evaluerings – utvidet EVA 2 undersøkelse		Kvalitetsrådgiver og studie kvalitetsutvalg	Løpende
Akademisk danning	Økt bevissthet om faglig refleksjon, debatt, perspektiver og synspunkter	Studieleder	Implementere som fast oppstartssamling for 1. trinn f.o.m. høst 2011
Rapportering til styret - oppfølging etter evaluering - arbeid med ny rammeplan	Styret involveres i arbeidet med kvalitetsarbeid og ny rammeplan for utdanningen	Dekan og høgskoledirektør	Ved strategiske tidspunkt, frem til implementering av ny førskolelærerutdanning 2012.
Rapportering til Kunnskapsdepartementet		Dekan og høgskoledirektør	Årlig rapportering om status, første gang i 2011 som vedlegg til rapport og planer

Status rapport kontinuerlige tiltak:

Innføring av den nye Rammeplanen er utsatt til høsten 2013. For tiden jobbes det mot å utarbeide en høringsuttalelse på forskrift til ny Rammeplan som har høringsfrist 13.april 2012. Arbeid med ny rammeplan vil foregå i samarbeid i Oslofjordalliansen (OFA) hvor det vil bli nedsatt tverrfaglige og

tverrinstitusjonelle grupper som vil få i mandat å utarbeide nye studieplaner knyttet til de nye kunnskapsområdene.

Til temaet markedsføring er det varslet en Gnist-kampanje som vil ha førskole-/barnehagelærerrekuttering som målsetning. Internt er førskolelærerutdanningen med i utdanningsmesser og da også i informasjonen til videregående skoler i fylket på rådgiverseminaret 6.3.2012.

Akademisk danning er et pågående prosjekt som tok utgangspunkt i fokus fra elev til student og også i dette med forventinger i academia. Høgskolen har også i oppstartsamlingen august 2011 hatt fokus på dette med faglig uenighet og debattmåter i academia, dette fordi studentene hadde oppfattet uenighet mellom lærere som motarbeiding (NOKUT institusjonsrapport 2010), men som også kan ha vært faglig diskusjon.

3. Langsiktige tiltak

Tiltak	Mål	Ansvar	Tidsplan
Evaluerings – høgskolens internrevisjonsteam	Dybdekunnskap om utdanningen, med vekt på problemstillinger fra NOKUTs evaluering og intern evaluering	Høgskoledirektøren	Høst 2011
Økt samfunnskontakt i form av redaksjonelt stoff	Heve utdanningens status i samfunnet og internt	FoU-leder og informasjonssjef	Løpende
Fortsatt kompetanseheving med bakgrunn i planlagte doktorgradsprogram og førstelektorprogram	Øke formell kompetanse Forskningsnær undervisning	Dekan og personaldirektør	Løpende
Rapportering til styret om resultater/status for internt forskningsprosjekt om inntakskvalitet, studieinnsats etc.	På styrets oppfordring, ønsker å følge med på pågående prosjekt – også for å kunne dra nytte av resultater i andre sammenhenger.	Studieleder og FoU-leder	Våren 2012
Utarbeide ny rekrutteringsplan	Skaffe oversikt over erstatningsbehov etter naturlig avgang og kompetansebehov ut fra føringer i ny rammeplan og eventuelt fusjon i Oslofjordalliansen	Dekan og personaldirektør	Høst 2012

Status rapport langsiktige tiltak:

Høgskolens internrevisjonsteam har foreløpig ikke gjennomført sin revidering.

Når det gjelder økt samfunnskontakt og kompetanseheving, arbeides det kontinuerlig og målrettet med dette i avdelingen.

Øvrige tiltak blir fulgt opp særskilt i 2012.

VEDLEGG 5 NY MÅLSTRUKTUR - FORSLAG TIL VIRKSOMHETSMÅL OG STYRINGSPARAMETRE 2012

Organ	Møtedato	Saksnr
Styret for Høgskolen i Østfold		114/11

Forslag til vedtak:

Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere godkjennes og legges til grunn for Aktivitetsplan 2012.

Sammendrag:

Det innføres ny nasjonal målstruktur fra 2012. Som ledd i dette skal den enkelte institusjon selv formulere egne virksomhetsmål med styringsparametere knyttet til de nasjonale sektormålene og tilpasset institusjonenes egenart, utfordringer og strategier.

De justerte sektormålene med nasjonale styringsparametere vil sammen med departementets finansieringsmodell og etatsstyringsdialogen utgjøre kjernen i den samlede styringen av sektoren. Dette innebærer at vår interne målstruktur også må ta hensyn til parameterne i finansieringsmodellen. Denne modellen er for øvrig ikke endret.

Styret ble orientert om den nye strukturen i sak 79/11, 26.9.2011. I saken ble det også informert om hvordan ledelsen med bakgrunn i den pågående fusjonsprosessen ville arbeide videre med et forslag til virksomhetsmål og styringsparametere for 2012.

På denne bakgrunn ble det oppnevnt en egen arbeidsgruppe som leverte sitt forslag 1.11.2011, og forslaget ble lagt fram for høgskolens ledergruppe i møte 3.11.2011. Ledelsen har med utgangspunkt i arbeidsgruppens forslag og kommentarer i ledergruppa kommet fram til et forslag som nå legges fram for styret.

Departementet har understreket at 2012 ses på som en innføringsfase, og at institusjonene kan bruke noe tid på å utvikle gode mål og parametere. For oss vil vedtak om fusjon bli avgjørende for hvordan denne videreutviklingen skal skje.

Saksutredning

1. Bakgrunn og mandat

Departementet varslet i statsbudsjettet for 2011 at man var i gang med en vurdering av sektorens målstruktur, og dette ble fulgt opp i etatsstyringsmøtet der man også gjorde det klart at den nye strukturen ville bli innført fra 2012.

I brev av 23.6.2011 orienterte departementet om den nye strukturen samtidig som forventningene til institusjonene ble klargjort. Ny målstruktur er også omtalt i statsbudsjettet for 2012.

Den nye strukturen innebærer at institusjonene selv skal formulere virksomhetsmål knyttet til de fire sektormålene med egnede styringsparametere som kan illustrere utviklingen mot måloppnåelse. For å følge opp departementets forventninger, valgte ledelsen å nedsette ei arbeidsgruppe som fikk som mandat å utarbeide et forslag til virksomhetsmål og styringsparametere knyttet opp mot de fire sektormålene og forankret i høgskolens strategiske plan. Gruppa har hatt følgende medlemmer:

Rektor Elin Nesje Vestli
Dekan Jan Høiberg
Studieleder Terje Grøndahl
Rådgiver Ragnar Knudsen
Rådgiver Brit Ørum Østmo

Siden høgskolen nå er midt inne i en fusjonsprosess som kan ende med en helt ny institusjon fra 1.1.2013, har fokus først og fremst vært på 2012.

2. Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere

Departementets hovedsiktemål med å fjerne de nasjonale virksomhetsmålene og overlate til institusjonene selv å formulere mål på virksomhetsnivå, er å legge til rette for en planlegging og styring som bedre er tilpasset den enkelte institusjons egenart og utfordringer. På denne måten ønsker departementet å gi institusjonenes egne mål en større plass i den strategiske styringsdialogen.

I arbeidet med utvikling av de institusjonelle virksomhetsmålene har det derfor også vært behov for å drøfte og tolke de sentrale begrepene i sektormålene. Noe av denne diskusjonen er gjengitt under de enkelte sektormålene nedenfor som bakgrunn for de foreslåtte virksomhetsmålene.

Ved siden av sektormålene har den viktigste plattformen for arbeidet vært høgskolens strategiske plan for perioden 2010- 2017. Likeledes er andre plandokumenter som gjeldende Aktivitetsplan og Temaplan for internasjonalisering brukt som referanser. I gjennomgangen av de enkelte sektormålene nedenfor er det for øvrig gjort en vurdering av hvorvidt de langsiktige målene og strategiene i høgskolens strategiske plan er relevante for de nye sektormålene.

For å kunne identifisere særskilte utfordringer og legge til rette for en realistisk vurdering av ambisjonsnivå for styringsparametere, har det også vært tatt utgangspunkt i historiske dokumenter som Rapport og planer 2010-2011, Tilstandsmelding 2010, Swot-analysen fra 2010, referatene fra årets interne styringsdialog samt tilbakemeldingen fra årets etatsstyringsmøte.

Rapportene fra Utredningsgruppe 1 og 4 i fusjonsutredningen har gitt nyttig input når det gjelder begrepstolkning, samtidig som det har vært viktig å formulere mål som også kan være relevante utover 2012 uansett utfallet av fusjonsprosessen.

Departementet har gitt uttrykk for at 2012 handler om en overgangsperiode, og det viktigste for ledelsen har vært å komme fram til et første utkast til virksomhetsmål som kan danne grunnlag for et videre utviklingsarbeid. Samtidig er det også viktig å understreke at et virksomhetsmål må kunne være stabilt over tid. Målene skal altså normalt ha en tidshorisont utover ett år. Den ett-årige planleggingen på sin side er konsentrert om å formulere de tiltak som skal gjennomføres kommende år for å sikre en utvikling mot måloppnåelse.

Når det gjelder formulering av styringsparametere, er det benyttet samme metodikk som departementet ved å kombinere **kvantitative** og **kvalitative** styringsparametere. For en del av de kvantitative parameterne vil det være naturlig og riktig å formulere resultatmål/angi et ambisjonsnivå, mens andre i større grad skal fungere som temperaturmålere og bidra til å indikere i hvilken retning utviklingen går.

Rapportering og vurdering av resultater når det gjelder de kvalitative parameterne vil hovedsakelig bestå av verbale redegjørelser/analyser, men kan også ta opp i seg tallmateriale.

Det er under en del av virksomhetsmålene formulert relativt mange styringsparametere. Ledelsen mener at samtlige av disse parameterne kan være relevante som illustrasjon for måloppnåelse/utvikling. I denne omgang er det lagt vekt på å finne fram til relevante styringsparametere der det samtidig er enkelt å finne fram data.

I vedlegg 1 sammenstilles sektormålene med forslag til virksomhetsmål og styringsparametere.

2.1 Sektormål 1 Utdanning

SEKTORMÅL 1

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Nasjonale styringsparametere

- 1.1 Gjennomføring på normert tid
- 1.2 Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere
- 1.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammet

Styringsparameter 1.2 antas å ikke gjelde oss.

2.1.1 Forholdet til den strategiske planen og kommentarer til sentrale begreper

Sektormålet er svært omfattende og i utgangspunktet lite konkret. Det er altså opp til den enkelte institusjon å gi sektormålet et mer konkret innhold. Dette er delvis gjort gjennom høgskolens vedtatte strategiske plan. De langsiktige målene som er formulert der, er godt tilpasset det justerte sektormålet.

De vesentlige begrepene i sektormålet er "høy internasjonal kvalitet" og "i samsvar med samfunnets behov". Disse er tett koplet til hverandre og signaliserer i så måte en balanse mellom de to begrepene. Målene i strategisk plan underbygger begge disse:

Høy internasjonal kvalitet	Samfunnets behov
HiØ skal tilby utdanning av høy kvalitet i et inspirerende læringsmiljø	HiØ skal ha studier med relevans for kunnskapssamfunnet
HiØ skal være kjennetegnet ved tydelig forskningsbasert undervisning	HiØ skal tilby utdanning med høy fleksibilitet
HiØ skal ha et flerkulturelt og internasjonalt studiemiljø	HiØ skal være en pådriver for livslang læring
HiØ skal integrere internasjonale aspekter i all undervisning	

Tar vi utgangspunkt i sektormålet og de to aktuelle nasjonale styringsparameterne, er det fire sentrale stikkord som bør danne utgangspunkt for formulering av virksomhetsmål:

- kompetanse
- læringsutbytte
- samfunnets behov
- internasjonal kvalitet/internasjonalisering

Det handler selvfølgelig også om andre forhold som nivå og innpassing, men mye av dette ivaretas av nasjonale og internasjonale bestemmelser, og behøver ikke presiseres i institusjonelle virksomhetsmål.

Kompetanse

Kompetanse er et vesentlig uttrykk for kvalitet ikke bare under dette sektormålet. Like viktig er kompetansen når det gjelder sektormål 2 og 3. Under sektormål 1 handler det selvfølgelig om at de ansattes kompetanse og erfaringsbakgrunn skal bidra til å sikre at utdanningen holder en gitt kvalitet, jfr. blant annet NOKUTs krav, men det handler også om koplingen til samfunnets behov – at kompetansen er oppdatert og tilpasset samfunnsutviklingen.

Vi har over tid hatt høy fokus på kompetanseutvikling, og i det ligger det en erkjennelse av at økt kompetanse gir økt kvalitet. Det er fortsatt behov for å ha fokus på dette. Ettersom kompetanse er spesifikt nevnt i sektormål 4, har ledelsen valgt å foreslå at virksomhetsmål knyttet til kompetanseutvikling legges under dette sektormålet.

Kompetanse kan for øvrig også uttrykkes gjennom publisering og formidling. Dette er behandlet under sektormål 2 og 3.

Læringsutbytte

Læringsutbytte er en nøkkel for å kunne oppfylle sektormålet – det skal både gi uttrykk for hva som er høy internasjonal kvalitet og samtidig reflektere samfunnets behov for kompetanse.

Departementet har valgt å formulere en nasjonal kvalitativ styringsparameter som skal gi informasjon om hvorvidt studentenes har lyktes i å oppnå forventet læringsutbytte. Begrepet "læringsutbytte" kan være vanskelig å måle, og hva vil det egentlig si å "lykkes"? Her velger ledelsen å benytte kvantitative størrelser for å illustrere dette.

Det handler både om læringsutbyttet underveis i studiet og i etterkant. Underveis kan eksamensstatistikk benyttes som uttrykk for om studentene lykkes. Det samme gjelder studentevalueringer.

Å måle om studentene har lyktes i etterkant er mer krevende. De virkemidler ledelsen har valgt å fokusere på er kandidatundersøkelser og innhenting av informasjon fra arbeidsgivere. Det er ikke etablert noe system for kandidatundersøkelser i høgskolen i dag. Det bør derfor arbeides videre i 2012 med å finne fram til mulige styringsparametere/metodikker.

Kontakt med arbeidslivet ivaretas i dag på ulike måter i avdelingene, men alle har en tett dialog på sitt felt enten gjennom praksisordninger og/eller formelle samarbeidsorganer som Advisory Boards. Disse arenaene bør kunne benyttes til aktiv innhenting av kunnskap om utdanningenes relevans, men her vil det også være snakk om et utviklingsarbeid.

Samfunnets behov

Dette kan forstås som en utdanning som har evnen til å følge samfunns- og kunnskapsutviklingen, både regionalt, nasjonalt og internasjonalt og sikre at utdanningene til enhver tid er i tråd med behovene i arbeidslivet. Samtidig er samfunnet også studentene – de som etterspør utdanningene – og deres preferanser som ikke nødvendigvis alltid sammenfaller med det behov samfunnet har for arbeidskraft. Høgskolens oppgave må være å etterstrebe en balanse mellom disse.

Dynamikk i studieporteføljen er viktig for å kunne følge utviklingen. Dette skal ivaretas gjennom den årlige planprosessen, basert på ulike former for informasjon. Det kan være dialog med samfunns- og arbeidslivet eller analyser/kunnskapsinnhenting blant annet i forhold til utviklingen i arbeidsmarkedet. Samtidig kan potensielle studenters preferanser uttrykkes gjennom utviklingen i søkertall. Alle disse forholdene belyses i den årlige rapporten *Trender i søkjarutviklinga* som legges fram for styret i november.

Utdanningene utvikles også gjennom en tett kontakt med praksisfeltet og ulike former for praksis/utveksling – kort sagt ved å bruke samfunnet som læringsarena.

Med utgangspunkt i egenart vil samfunnet for oss særlig være knyttet til regionen, det vil si at det særlig vil være regionens behov som skal reflekteres i vår studieportefølje. Det gjelder de ordinære studiene, men også høgskolens tilbud om etter- og videreutdanning vil være et uttrykk for om vi makter å ha en virksomhet tilpasset samfunnets behov. Se for øvrig også sektormål 3. Høgskolen tilbyr imidlertid også enkelte utdanninger som er unike eller som tilbys ved et fåtall norske institusjoner, og som derfor tiltrekker seg studenter fra hele landet. Disse studiene dekker også et samfunnsbehov, men da ikke begrenset til regionen.

Går vi tilbake til strategisk plan, gir den også uttrykk for at fleksibilitet er viktig i forhold til samfunnets behov. Det skjer en endring i samfunnet som utdanningssektoren må forholde seg til og som i økende grad krever fleksibilitet, det være seg gjennom ordinære studier som gis som deltidsstudier eller legges opp som nettstudier kombinert med samlinger eller tilbud om nettbasert etter- og videreutdanning.

Internasjonalisering

Internasjonal kvalitet skal kjennetegnes av at utdanningene gir studentene et verktøy til å fungere i et globalt samfunn. Virkemidler i dette er på den ene siden utveksling og samarbeid med utenlandske institusjoner og på den andre siden internasjonale aspekter i selve utdanningene – det som gjerne kalles internasjonalisering hjemme.

På dette området har høgskolen en egen temaplan som gir retningslinjer for hvordan arbeidet skal følges opp. Det er tatt utgangspunkt i denne temaplanen når det er forslått virksomhetsmål.

2.1.2 Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere

Virksomhetsmål 1

Studentenes studieprogresjon og læringsutbytte skal sikres gjennom god oppfølging, forskningsbasert utdanning og internasjonalt orienterte studier.

Kvantitative styringsparametere

Karakterfordeling – data hentes fra DBH⁹

Strykprosent – data hentes fra DBH

Studiepoeng pr student – data hentes fra DBH

Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan – data hentes fra DBH

Kvalitativ styringsparameter

Resultater av gjennomførte studentevalueringer – inkluderes i rutiner for intern rapportering

Virksomhetsmål 2

Studentene skal gjennom sin utdanning tilegne seg kompetanse som er tilpasset arbeidslivet.

Kvalitativ styringsparameter

Analyse av informasjon fra arbeidslivet – inkluderes i rutiner for intern rapportering

Videreutvikling

- Teste ut metodikk for kandidatundersøkelser med sikte på å benytte resultatene av slike undersøkelser som kvalitativ styringsparameter
- Bedre systematisering av informasjonsinnhenting fra arbeidslivet

Virksomhetsmål 3

HiØ skal legge til rette for økt mobilitet blant studenter og ansatte.

Kvantitative styringsparametere

Antall utvekslingsstudenter (ut/inn) – data hentes fra DBH

Ansattmobilitet (ut/inn) – DBH samt data fra intern rapportering

Videreutvikling

- Utvikle en styringsparameter for kortere utvekslingsopphold

Virksomhetsmål 4

HiØ skal legge til rette for et flerkulturelt og internasjonalt fag- og studiemiljø med god integrering av internasjonal fagstab og internasjonale studenter.

Kvantitative styringsparametere

Antall innreisende utvekslingsstudenter – data hentes fra DBH

Øvrige internasjonale studenter – data hentes fra DBH

Antall innreisende på ansattmobilitet – DBH samt intern rapportering

Antall studietilbud som utlyses mot et internasjonalt søkermarked – intern rapportering

⁹ Database for høyere utdanning

Kvalitativ styringsparameter

Redegjørelse for gjennomført aktivitet – inkluderes i rutiner for intern rapportering

Virksomhetsmål 5

Høgskolen skal ha en dynamisk studieportefølje basert på kunnskap om samfunnets behov.

Kvantitative styringsparametere

Utvikling i søkertall (førsteprioritet) – DBH, Samordna opptak, intern rapportering

Utvikling i studenttall (totalt) – data hentes fra DBH

Kvalitativ styringsparameter

Utviklingen i arbeidsmarkedet – inkluderes i rutiner for intern rapportering

Videreutvikling

- Utvikle en styringsparameter som kan illustrere omfang av dialog i formaliserte samarbeidsfora og bruk av samfunnet som læringsarena

Virksomhetsmål 6

HiØ skal legge til rette for livslang læring.

Kvantitative styringsparametere

Antall personer i videreutdanninger (egenfinansierte/eksterntfinansierte) – data hentes fra DBH

Antall personer i høyere grads studier – data hentes fra DBH

Antall personer i etterutdanning – data hentes fra DBH

Andel studenter over 30 år – data hentes fra DBH

Virksomhetsmål 7

HiØ skal legge til rette for økt fleksibilitet i studiene.

Kvantitativ styringsparameter

Omfang av fleksibel utdanning

Her anbefales det å benytte den definisjon som legges til grunn i nasjonal styringsparameter 3.2 under Formidling og samfunnskontakt. Denne vil imidlertid først foreligge i endelig tildelingsbrev.

2.2 Sektormål 2 Forskning og utvikling

SEKTORMÅL 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Nasjonale styringsparametere

2.1 Resultatoppnåelse på forskning i forhold til egenart

2.2 Samspill mellom forskning og utdanning

2.2.1 Forholdet til den strategiske planen og kommentarer til sentrale begreper

Også her er utgangspunktet den strategiske planen som trekker opp følgende langsiktige mål:

Høy internasjonal kvalitet	I tråd med egenart
HiØ skal ha en FoU-aktivitet som er preget av høy kvalitet, gir grunnlag for videreutvikling av studieporteføljen og gjør institusjonen til en attraktiv samarbeidspartner	HiØ skal ha en FoU-produksjon som støtter opp under de studier institusjonen tilbyr
	HiØ skal være en pådriver for felles FoU-virksomhet innenfor Oslofjordalliansen
	HiØ skal være en FoU-institusjon som kjennetegnes ved samarbeid på tvers av tradisjonelle faggrenser

Dette sektormålet utgjør kanskje den største utfordringen for institusjonen gjennom å kople "høy internasjonal kvalitet" og "i tråd med sin egenart". Å komme fram til en omforent forståelse av dette er en komplisert diskusjon som må involvere større deler av organisasjonen. Ledelsen har på nåværende tidspunkt valgt å la denne diskusjonen ligge og heller se på dette som et utviklingsarbeid. Det kan likevel være riktig å trekke fram noen momenter.

Høgskolens FoU-aktivitet skal være relevant for studiene og støtte opp under disse. Det vil si at det skal være et samspill mellom forskning og utdanning, se også den nasjonale styringsparameteren 2.2. Ett uttrykk for dette kan være publiseringsaktiviteten. Også institusjonelle og avdelingsvise satsingsområder for FoU kan bidra til å illustrere koplingen til utdanningene. Det samme gjelder mastergrads- og doktorgradsprosjekter samt studentprosjekter/ temaoppgaver der studenter deltar i ansattes FoU-virksomhet eller der ansattes FoU-arbeid brukes i studentarbeider.

Et viktig element i vår egenart er kunstnerisk utviklingsarbeid. FoU i vår definisjon må altså inkludere dette, se også vår interne modell for registrering av FoU og formidling, vedtatt av styret i sak 59/09 (26.10.2009). Vitenskaplig publisering alene vil derfor ikke være tilstrekkelig til å illustrere aktiviteten. Vi må også benytte et utvalg av data fra denne modellen.

Med "høy internasjonal kvalitet" signaliserer departementet at også den internasjonale dimensjonen er viktig. Det kan bety internasjonalt samarbeid, men det kan også innebære at FoU-prosjektene er av en slik kvalitet at de tiltrekker seg ekstern finansiering fra større forskningsprogrammer i EU eller NFR.

Et virkemiddel inn mot å øke kvalitet og skaffe mer eksterne midler kan også være økt bruk av forskergrupper.

Ser man egenart i forhold til sektormål 1, betyr det at FoU-virksomheten også kan knyttes opp mot samfunnets behov. Her vil omfang av eksternfinansiert bidrags- og oppdragsforskning kunne si i hvilken grad FoU-virksomheten er relevant for samfunnet og kunnskapsutviklingen. Da vil også finansieringskildene være interessante – reflekterer sammensetningen av inntektene strukturen i samfunns- og arbeidslivet?

Fusjonsutredningens utredningsgruppe 1 (UG 1) beskriver for øvrig den nye institusjonens FoU-virksomhet som praksisnær og anvendt og med bred regional forankring. Nærhet til yrkesfeltet skal sikres gjennom tett samarbeid mellom undervisnings- og forskningsansatte, studenter og eksterne aktører.

2.2.2 Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere

Virksomhetsmål 8

HiØ skal legge til rette for at kvalitet og omfang av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid kan økes.

Kvantitative styringsparametere

Utvikling i viktige finansieringskilder (EU, NFR, RFF) – DBH, høgskolens regnskap
 Antall publiseringspoeng (menn/kvinner/totalt) – data hentes fra DBH
 Forholdet mellom publiseringsnivå 1 og 2 – data hentes fra DBH
 Antall publiseringspoeng pr undervisnings og forskningsstilling – data hentes fra DBH
 Omfang av kunstnerisk utviklingsarbeid – intern rapportering
 Antall doktorgradsdisputaser (menn/kvinner) – datagrunnlag statsbudsjettet

Virksomhetsmål 9

HiØ skal legge til rette for økt deltakelse i internasjonalt samarbeid og internasjonale FoU-prosjekter.

Kvantitative styringsparametere

Antall prosjekter med internasjonal deltakelse – intern rapportering
Antall publikasjoner/aktiviteter i internasjonale fora – intern rapportering

Videreutvikling

- Presisere innholdet i styringsparameteren "prosjekter med internasjonal deltakelse"

2.3 Sektormål 3 Formidling og samfunnskontakt

SEKTORMÅL 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Nasjonale styringsparametere

- 3.1 Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet
- 3.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv, herunder desentralisert undervisning og fjernundervisning

2.3.1 Forholdet til den strategiske planen og kommentarer til sentrale begreper

Viktig begrep under dette sektormålet er "tydelig samfunnsaktør". I tillegg kommer behov for å illustrere/tolke hva som bør ligge i de enkelte oppgavene formidling, utvikling (på ulike nivåer), innovasjon og verdiskaping.

Høgskolens strategiske plan har følgende langsiktige mål for formidling og samfunnskontakt:

Tydelig samfunnsaktør	Bidra til formidling, utvikling, innovasjon og verdiskaping
HiØ skal være en tydelig og profesjonell kunnskapsformidler i regionen	Se venstre kolonne
Se høyre kolonne	HiØ skal være en pådriver for kunnskapsheving samt samfunns- og næringsutvikling i regionen gjennom kritisk analyse, innovasjon og verdiskaping basert på FoU-resultater

Begge målene er relevante for sektormålet.

Departementet har i et notat datert 10.10.2011 til Universitets- og høyskolerådet (UHR) presisert nasjonalt styringsparameter 3.2 slik:

"Denne styringsparameteren kan tenkes delt i to:

- *samarbeid med samfunns- og arbeidsliv i tråd med sin egenart*
- *fleksibel utdanning*"

Departementet har samtidig valgt å endre begrepet fra "desentralisert undervisning og fjernundervisning" til "fleksibel utdanning", noe ledelsen synes er positivt og mer dekkende. Det er likevel forunderlig at fleksibel utdanning kun blir assosiert med høgskolens rolle som formidler og samfunnsaktør og ikke i like stor grad knyttes til sektormål 1 Utdanning. Høgskolen har under dette sektormålet nettopp fokusert på fleksibilitet i de langsiktige målene, ikke minst knyttet til nye læringsformer som øker tilgjengeligheten av høgskolens studietilbud, og da både ordinære studier og eksternt finansiert etter- og videreutdanning. Ledelsen har på denne bakgrunn valgt å legge inn

forslag til virksomhetsmål knyttet til fleksibilitet under sektormål 1. Dette vil da også være relevant i forhold til sektormål 3.

Tydelig samfunnsaktør

I begrepet "tydelig samfunnsaktør" ligger en forventning om at institusjonene skal spille en aktiv rolle i samfunnsutviklingen. Her handler det om mer enn kun formidling – det forventes at vi også er pådrivere. Det kan skje både gjennom utdanning og FoU, men også gjennom at institusjonens ansatte og studenter aktivt tar del i samfunnsdebatten. Vår egenart og samfunnsrolle tilsier at vi i hovedsak har et regionalt fokus, og fusjonsutredningens UG 1 mener at den nye institusjonen bør ha som strategisk mål å være "regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap".

Denne aktiviteten kan illustreres på mange måter, og vår interne modell for publisering og formidling vil være et nyttig verktøy. Også vårt samarbeid med samfunns- og arbeidsliv gjennom ulike samarbeidsfora vil kunne si noe om hvorvidt vi er synlige og aktive. I tillegg kommer omfanget av bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet. KDs styringsparameter er konsentrert om omfanget av inntektene fra denne aktiviteten. Vi bør også vurdere antall prosjekter og antall deltakere i etter- og videreutdanning, ikke minst hvis vi skal illustrere vår attraktivitet som kunnskapsleverandør.

Bidra til formidling, utvikling, innovasjon og verdiskaping

Dette er delvis fanget opp i forslagene til virksomhetsmål over, men det er ønskelig å knytte noen kommentarer til begrepene "innovasjon" og "verdiskaping". Dette er relativt vanskelige begreper å illustrere. I den tidligere målstrukturen ble mottatte forretningsideer og etablerte selskaper benyttet som styringsparametere, og vår aktivitet på det området har vært svært begrenset, noe også KD har påpekt i etatsstyringsmøtene. Dette vil kunne være et utviklingsområde der en eventuelt fusjonert institusjon vil kunne opptre med større tyngde, og vi har derfor valgt å ikke fremme forslag her. For øvrig vil det nye kvalifikasjonsrammeverket kreve at alle utdanninger har et element av innovasjon i seg, slik at det ikke på det punktet behøver formuleres noe eget virksomhetsmål.

2.3.2 Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere

Virksomhetsmål 10

HiØ skal være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.

Kvantitative styringsparametere

Omfang av etter- og videreutdanning (omsetning/deltakere) – DBH, høgskolens regnskap
Omfang av bidrags- og oppdragsprosjekter med regional tilknytning – intern rapportering

Kvalitativ styringsparameter

Analyse av søkerlekkasje – inkluderes i rutiner for intern rapportering

Virksomhetsmål 11

HiØ skal øke sin synlighet som kunnskapsformidler og samfunnsaktør gjennom et aktivt samspill med omverdenen.

Kvantitative styringsparametere

Resultater av intern modell for registrering av publisering og formidling – intern rapportering
Åpne arrangementer – intern rapportering

Videreutvikling

- vurdere å utvikle en styringsparameter som kan illustrere ansattes engasjement i formelle samarbeids- og beslutningsfora

2.4 Sektormål 4 Organisasjon og ressurser

SEKTORMÅL 4

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Nasjonale styringsparametere

- 4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger
- 4.2 Andel midlertidig ansatte
- 4.3 Langsiktig økonomisk planlegging
- 4.4 Robuste fagmiljøer

2.4.1 Forholdet til den strategiske planen og kommentarer til sentrale begreper

I notat til UHR av 10.10.2011 har departementet presisert styringsparameterne slik:

4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

Styringsparameteren gir uttrykk for behov for flere kvinner i nevnte stillinger

4.2 Andel midlertidig ansatte

Styringsparameteren gir uttrykk for at andel midlertidige stillinger bør ned.

4.3 Langsiktig økonomisk planlegging

Departementet mener at denne styringsparameteren var påtenkt for å måle to forhold, og kan derfor vurdere å splitte denne styringsparameteren i to og dermed erstatte langsiktig økonomisk planlegging:

- Avsetningsnivå
- Effektiv ressursbruk

4.4 Robuste fagmiljøer

Det bør være opp til institusjonene selv å synliggjøre hva som er et robust fagmiljø.

Nøkkelen i dette sektormålet er koplingen mellom effektiv forvaltning og samfunnsrolle.

Den strategiske planen formulerer følgende langsiktige mål under dette sektormålet:

Strategiske mål	Stikkord
HiØ skal ha støttefunksjoner og infrastruktur som bidrar til å sikre god kvalitet på primæroppgavene.	Effektiv forvaltning av virksomheten og ressursene
HiØ skal være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsplass.	Kompetanse og kvalitet
HiØ skal til enhver tid ha en organisering som er tilpasset oppgaver og rammebetingelser og som bygger opp under høyskolens strategiske veivalg.	Effektiv forvaltning av virksomheten og ressursene
HiØ skal være en troverdig og velfungerende høyskole.	Samfunnsrolle
HiØ skal være en institusjon preget av samarbeid på tvers av avdelinger og mellom primæroppgaver og støttefunksjoner.	Effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene
HiØ skal arbeide for at Oslofjordalliansen utvikles med sikte på bedre ressurstilgang, utviklingsmuligheter og synlighet.	Effektiv forvaltning av virksomheten og ressursene
HiØ skal arbeide for redusert miljøbelastning og energiforbruk.	Effektiv forvaltning av ressurser

I vurderingen av dette sektormålet har følgende momenter vært vektlagt:

- kompetanse – se også kommentarer under sektormål 1
- kjønnsbalanse med perspektivet samfunnsrolle og kvalitet mer enn effektivitet
- effektiv ressursutnyttelse
- robuste fagmiljøer

- samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

Når det gjelder andel midlertidig ansatte, vurderer ledelsen vår situasjon, med mulig fusjon fra 2013, slik at det ikke er hensiktsmessig å ha med dette verken som virksomhetsmål eller intern styringsparameter.

Robuste fagmiljøer

Begrepet "robuste fagmiljøer" i styringsparameter 4.4 har vært omtalt både av UG 1 og UG 4 i fusjonsutredningen. Enkelte av momentene fra disse rapportene gir nyttig bakgrunn. I rapporten fra UG 1 er robuste fagmiljøer presisert slik (s. 8):

Robuste fagmiljøer dannes ved

- antall fagpersoner
- deres kompetanse og samarbeid
- forskningsprosjekter og samarbeid om forskningsartikler
- faglig organisering basert på team og samarbeid

Det sies videre at hensikten må være å "gjøre faggruppe/fagmiljø mindre sårbare ved at institusjonen har flere fagpersoner innen de ulike fagområdene som skal betjene utdanningene og forskningsmiljøene og ved å styrke deres kompetanse."

UG 4 ser begrepet ut fra sitt mandat knyttet til faglig organisering. De mener at vesentlige forutsetninger for robuste fagmiljøer er stabilitet og forutsigbarhet. UG 4 refererer blant annet til rapporten knyttet til faglig organisering av den sammenslåtte Høgskolen i Oslo og Høgskolen i Akershus (s. 10). I denne rapporten er robuste fagmiljøer koplet til størrelse på instituttene. En viss størrelse på et institutt tilsier blant annet at det finnes flere ansatte med sammenfallende faglige interesser og at forholdene dermed ligger godt til rette for å etablere forskergrupper. I større miljøer finnes det faglige kapasiteter som kan bidra til økte ambisjoner og faglig utvikling. Rapporten viser også til at det ved større institutter er lettere tilgang til gode rammebetingelser for forskning i form av utstyr og teknisk og administrativ støtte samt at verv og administrative oppgaver kan deles på flere.

I tillegg er kompetanse og økonomi trukket fram som vesentlige faktorer og at aktiviteten omfatter både undervisning, FoU og oppdrag. Det påpekes videre at det at fagmiljøer har et felles ansvar fra grunnutdanning via masterutdanning og til doktorgradsutdanning, dvs at det skapes et sammenhengende utdanningsløp med god utnyttelse av kompetansen på alle nivåer, bidrar til å danne et robust fagmiljø.

SAK – samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon

Spørsmål om fusjon vil i stor grad prege 2012. Vedtas fusjon, må det arbeides målrettet med å få på plass en ny institusjon som ivaretar studenter, ansatte og region på best mulig måte. Med utgangspunkt i denne settingen mener ledelsen det er riktig å formulere et virksomhetsmål som gir uttrykk for dette selv om man fra 2013 uansett utfall vil måtte omformulere det.

2.4.2 Forslag til virksomhetsmål og styringsparametere

Virksomhetsmål 12

HiØ skal bidra til økt kvalitet i utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom målrettet kompetanseutvikling.

Kvantitative styringsparametere

Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskningsstillinger – DBH
Forholdet mellom antall førstelektorer og førsteamanuenser – DBH
Vitenskaplig publisering – DBH

Virksomhetsmål 13

HiØ skal øke andelen kvinner i førstestillinger med særlig vekt på toppkompetanse.

Kvantitativ styringsparameter

Andel kvinner i førstestillinger spesifisert på stillingskode – DBH

Virksomhetsmål 14

HiØ skal legge til rette for en drift som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.

Kvantitative styringsparametere

Driftsutgifter pr avlagt heltidsekvivalent – DBH

Driftsutgifter pr publiseringspoeng – DBH

Antall studenter pr undervisnings- og forskningsstilling – DBH

Forholdet mellom tilsatte i undervisnings- og forskningsstillinger og tilsatte i teknisk/administrative stillinger – DBH

Virksomhetsmål 15

HiØ skal legge til rette for stabile og stimulerende fagmiljøer som kan jobbe med studieutvikling og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid i et langsiktig perspektiv.

Kvantitative styringsparametere

Kompetansesammensetning/antall undervisnings- og forskningsstillinger fordelt på stillingskoder – DBH

Forskergrupper – intern rapportering

Virksomhetsmål 16

HiØ skal gjennom aktiv og konstruktiv deltakelse i samarbeid med andre institusjoner, ivareta regionens behov for høyere utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid på en mest mulig effektiv måte.

Kvalitativ styringsparameter

Redegjørelse for prosesser og resultatene av disse – inkluderes i rutiner for intern rapportering

VEDLEGG Sammenstilling av virksomhetsmål og styringsparametere

SEKTORMÅL 1

Universiteter og høyskoler skal gi utdanning av høy internasjonal kvalitet i samsvar med samfunnets behov

Nasjonale styringsparametere

- 1.1 Gjennomføring på normert tid
- 1.2 Andel uteksaminerte kandidater tatt opp på doktorgradsprogram seks år tidligere
- 1.3 Studentene skal lykkes med å oppnå læringsutbyttet som er definert for studieprogrammet

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
1	Studentenes studieprogresjon og læringsutbytte skal sikres gjennom god oppfølging, forskningsbasert utdanning og internasjonalt orienterte studier.	Karakterfordeling Strykprosent Studiepoeng pr student Gjennomføring i henhold til avtalt utdanningsplan	Resultater av gjennomførte studentevalueringer	Utdanningsledelse, kvalitet, læringsutbytte, kompetanse
2	Studentene skal gjennom sin utdanning tilegne seg kompetanse som er tilpasset arbeidslivet.		Analyse av informasjon fra arbeidslivet	Læringsutbytte, samfunnets behov
3	HiØ skal legge til rette for økt mobilitet blant studenter og ansatte.	Antall utvekslingsstudenter Ansattmobilitet		Internasjonal kvalitet, utdanningsledelse, læringsutbytte
4	HiØ skal legge til rette for et flerkulturelt og internasjonalt fag- og studiemiljø med god integrering av internasjonal fagstab og internasjonale studenter.	Antall innreisende utvekslingsstudenter Øvrige internasjonale studenter Antall innreisende på ansattmobilitet Antall studietilbud som utlyses mot et internasjonalt marked	Redegjørelse for gjennomført aktivitet	Internasjonal kvalitet, læringsutbytte
5	Høgskolen skal ha en dynamisk studieportefølje basert på kunnskap om samfunnets behov.	Utvikling i søkertall Utvikling i studenttall	Utvikling i arbeidsmarked	Samfunnets behov
6	HiØ skal legge til rette for livslang læring	Antall personer i videreutdanninger Antall personer i høyere grads studier Antall personer i etterutdanning Andel studenter over 30 år		Samfunnets behov

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
7	HiØ skal legge til rette for økt fleksibilitet i studiene.	Omfang av fleksibel utdanning		Kvalitet, læringsutbytte, samfunnets behov, utdanningsledelse

SEKTORMÅL 2

Universiteter og høyskoler skal i tråd med sin egenart, utføre forskning, kunstnerisk og faglig utviklingsarbeid av høy internasjonal kvalitet.

Nasjonale styringsparametere

2.1 Resultatoppnåelse på forskning i forhold til egenart

2.2 Samspill mellom forskning og utdanning

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
8	HiØ skal legge til rette for at kvalitet og omfang av FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid kan økes.	Utvikling i viktige finansieringskilder Antall publiseringspoeng (totalt/menn/kvinner) Forholdet mellom publiseringsnivå 1 og 2 Antall publiseringspoeng pr undervisnings- og forskningsstilling Omfang av kunstnerisk utviklingsarbeid Antall doktorgradsdisputaser (menn/kvinner)		FoU-ledelse, kvalitet, kvantitet, likestilling, kompetanse
9	HiØ skal legge til rette for økt deltakelse i internasjonalt samarbeid og internasjonale FoU-prosjekter.	Antall prosjekter med internasjonal deltakelse Antall publikasjoner/aktiviteter i internasjonale fora		FoU-ledelse, kompetanse, internasjonal kvalitet

SEKTORMÅL 3

Universiteter og høyskoler skal være tydelige samfunnsaktører og bidra til formidling, internasjonal, nasjonal og regional utvikling, innovasjon og verdiskaping.

Nasjonale styringsparametere

3.1 Inntekter fra bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet

3.2 Samarbeid med samfunns- og arbeidsliv, herunder desentralisert undervisning og fjernundervisning

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
10	HiØ skal være regionens førstevalg som leverandør av forskningsbasert kunnskap.	Omfang av etter- og videreutdanning Omfang av bidrags- og oppdragsprosjekter med regional tilknytning	Analyse av søkerlekkasje	Synlighet, aktiv rolle, kompetanse
11	HiØ skal øke sin synlighet som kunnskapsformidler og samfunnsaktør gjennom et aktivt samspill med omverdenen.	Resultater av intern modell for publisering og formidling Åpne arrangementer		Synlighet, aktiv rolle

SEKTORMÅL 4

Universiteter og høyskoler skal ha effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene i samsvar med sin samfunnsrolle.

Nasjonale styringsparametere

4.1 Andel kvinner i dosent- og professorstillinger

4.2 Andel midlertidig ansatte

4.3 Langsiktig økonomisk planlegging

4.4 Robuste fagmiljøer

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
12	HiØ skal bidra til økt kvalitet i utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid gjennom målrettet kompetanseutvikling.	Andel førstestillinger av totalt antall undervisnings- og forskningsstillinger Forholdet mellom førstelektorer og førsteamanuenser Vitenskaplig publisering		Kompetanse, kvalitet, utdannings- og FoU-ledelse

	Virksomhetsmål	Kvantitative styringsparametere	Kvalitative styringsparametere	Stikkord
13	HiØ skal øke andelen kvinner i førstestillinger med særlig vekt på toppkompetanse.	Andel kvinner i førstestillinger fordelt på stillingskategori		Kompetanse, likestilling, samfunnsrolle
14	HiØ skal legge til rette for en drift som sikrer effektiv utnyttelse av ressursene.	Driftsutgifter pr avlagt heltidsekvivalent Driftsutgifter pr publiseringspoeng Antall studenter pr undervisnings- og forskningsstilling Forholdet mellom undervisnings- og forskningsstillinger og teknisk/ administrative stillinger		Kompetanse, styring/ledelse, effektivitet, produktivitet
15	HiØ skal legge til rette for stabile og stimulerende fagmiljøer som kan jobbe med studieutvikling og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid i et langsiktig perspektiv.	Kompetansesammensetning Forskergrupper		Kompetanse, utdannings- og FoU-ledelse, styring/ledelse, ressursbruk
16	HiØ skal gjennom aktiv og konstruktiv deltakelse i samarbeid med andre institusjoner, ivareta regionens behov for høyere utdanning og FoU/kunstnerisk utviklingsarbeid på en mest mulig effektiv måte.		Redegjørelse for prosesser og resultatene av disse	Effektivitet, samfunnsrolle, samfunnets behov